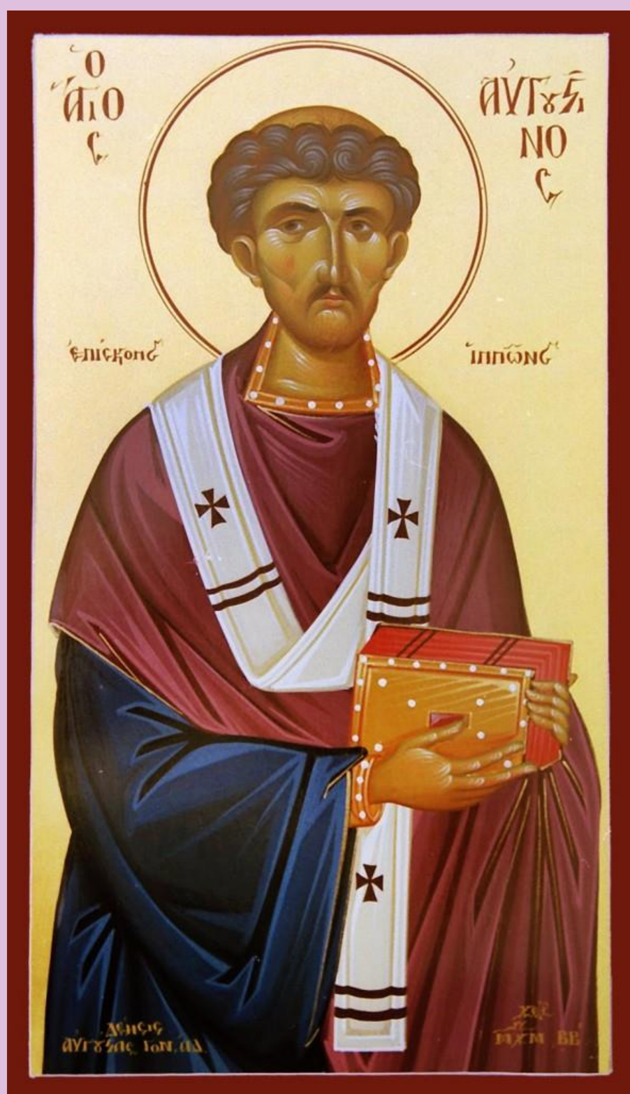
Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș
Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruș

Bucuria comuniunii
(vol.10)

Teologie pentru azi
București
2013

Cuvânt înainte

În 2009 editam *primul volum* din colecția *Bucuria comuniunii*, care cuprinde articolele publicate de noi pe blogul platformei *Teologie pentru azi*.

Astăzi, când editez al 10-lea volum al colecției, înțeleg și mai bine importanța demersului nostru editorial *diacronic*, pentru că cititorii noștri pot urmări *evoluția noastră la nivel online* dar și *constanța crezurile noastre*. Adică modul cum am procedat la un moment dat, de ce anume, care era contextul și cum s-au petrecut lucrurile după aceea.

În volumul de față începem editarea secțiunii *Reflecții*.

Vă mulțumim frumos că ați fost *alături* de noi în această *bucurie a comuniunii*!

30 august 2013

Maxima serii

Libertatea e bună să o ai *tot timpul*, nu să o ai *când îți trebuie*[1].

*

Un gând, unul singur

Când[2] treci nepăsator peste drumurile pe care le-au bătut și alții, amintește-ți că *fiecare drum e unic*!

*

Maxima zilei

Adevărata fericire[3] e aceea pe care *o împarți* cu cei pe care *îi iubești*.

---

[1] Scris în seara zilei de 10 decembrie 2006. Adică *la 4 zile* de la *inițierea* blogului platformei *Teologie pentru azi*.
Și după cum se observă, atunci aveam intenția să scriu fiecare reflecție *separat*. Foarte curând am inclus *mai multe gânduri* într-un articol.
[2] Din 15 decembrie 2006.
[3] Din 28 decembrie 2006.
Cele 3 reflecții de aici sunt scrise de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Reflecții pe margine de cuțit

Logica[4] *relaxării perpetue* nu se poate integra în logica interioară a ascezei ortodoxe. Tocmai de aceea ideea de *post* în lumea seculară se confundă cu *dieta*, cu grija față de *imaginea* trupului și nu cu pocăința, cu curățirea de patimi. Pocăința nu e *o dietă* a trupului, nu are drept scop *un design public,* ci este o regăsire sinceră a noastră în fața lui Dumnezeu.

*

Constatăm adesea *intransigența* față de poziția celuilalt, fundamentată pe *grija de ideea proprie*. Nu putem să-l vedem pe celălalt pentru că deja avem *o idee* asupra celuilalt. *Ideea* se interpune între noi și el. Un zid care conturbă relația, care o anihilează până la urmă.

*

Cine preferă liniștea preferă regăsirea, umplerea de consistență interioară. Rugăciunea este mai înainte de toate *o regăsire* pentru ca să fie *o preaslăvire*, o revărsare de inimă. Rugăciunea pornește dintr-o inimă tăcută, dintr-o inimă care Îl are pe Dumnezeu și vorbește cu El.

*

Efemeritatea noastră nu e *un handicap* în construirea de sine prin credință. Scurtimea vieții nu se vrea a fi *o contrapondere* la enormitatea veșniciei. Ci viața pământească, terestră este *înpământenirea în har*, pregătirea pentru enormitatea plină de lumină necreată a veșniciei.

[4] Articol din data de 28 ianuarie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

*

Nu am putut să privesc niciodată pe om, pe fratele meu, ca pe *un obiect* sau ca pe *un reper* la care să privesc interesat în mod dubios. Nu am putut și nu pot să privesc escrocherist relațiile inter-umane.

Pentru mine iubirea e *sinceritatea* relației. Este cea prin care privesc oamenii, chiar dacă, uneori, nu vreau să recunosc că sub *bunele intenții* ale unora stau intențiile maladive care îmi displac.

*

Jurnalul duhovnicesc are în el atâta *intimitate* încât, atunci când citesc câteva pagini dintr-un astfel de jurnal, primesc parcă *întregul suflet* al autorului.

Nu poți citi un jurnal duhovnicesc fără *să accepți* tot ce ți se spune. Împotrivirea este *o impietate* în fața imensității acestei sinceritati care ți se dezvăluie.

*

Cărțile mari au un fel de *ați intra în viață* care îți taie răsuflarea. Măreția lor nu constă în fraze, imagini, descrieri…ci în profunzimea unei sincerități care gâlgâie în afară. N-am putut să citesc marile cărți ale Bisericii și ale lumii fără ca ele *să mă trăiască* pe mine.

*

Când stai întru Adevăr, când ești împreună cu Adevărul suprem, cu Dumnezeu în ființa ta, adevărurile mici devin și ele extem de importante pentru noi.

Nu putem să ne eliberăm de noi *în afara* intimității cu Hristos și eliberarea noastră de păcat nu înseamnă *țipăt* impotriva pacatului ci *bucuria* pentru minunea unirii cu Hristos. Libertatea duhovnicească nu se manifestă *prin reproșuri* ci *prin slavoslovie*.

*

În teologia academică se pune accentul non-stop pe premisa privirii *critice* asupra textelor.

Se vorbește cu preponderență despre privirea atentă, personală a textelor, din punctul de vedere al conștiinței singulare, fără a se pune de comun acord *cercetarea individuală* cu *conștiința lărgită* a membrilor Bisericii.

Carențele privirii critice se regăsesc la nivelul *încopcierii* lor *cu asentimentul* Tradiției Bisericii.

Unilateralitatea, exercițiul pur dialectic sau conjecturile părtinitoare sunt unele dintre cele mai mari riscuri ale criticismului textual.

*

Cel mai greu de înțeles este *de ce stăm în Duhul*, de ce ne odihnim întru El și nu…militàm pentru diferite cauze.

Odihna întru har e greu de înțeles în măsura în care militantismul social, teologic, cultural, organizatoric are mai mereu *mult sânge aprins*, multă vijelie interioară.

Când privești liniștit *tumultul* celor care nu și-au găsit liniștea în slava Treimii nu poți să nu suspini pentru *continua agitație interioară* pe care o vezi la tot pasul.

Însă suspinul tău e considerat un suspin *arogant*, pentru o lume în care *gâlceava interioară* pare o continuă simțire a faptului de *a fi util* pentru cineva, ceva…

*

Excesul de autoritate duce, inevitabil, *la exasperarea* celor pe care îi conduci, după cum *minusul de autoritate* e mai mereu înțeles ca *motiv de îndrăzneală haotică*. Găsirea proporției ideale e apanajul maturității, deși oricând se poate greși între *prea mult* și *prea puțin*.

*

Nu am inimă să amendez orice eroare umană imediat cum ea se produce. Cruzimea dezaprobării cuiva îmi repugnă.

A pune pe om la zid tocmai pentru a demonstra că *tu nu ai pacate* e un mod barbar de a privi pe om și de a te recepta pe tine însuți.

Când ești atent *la motivația* erorilor noastre observi că sunt erori care se fac *din neatenție*, sunt erori *ale răutății*, dar și erori *ale iconomisirii/ îngăduirii* lui Dumnezeu.

Ultimele erori pe care le facem, păcatele facute din îngăduința lui Dumnezeu au o repercutare uluitoare în viața noastră, pentru că tocmai ele temeluiesc, de cele mai multe ori, reîntoarcerea, pocăința, mântuirea noastră.

*

Cine crede că poate *să crească* în înțelegere fără ca aceasta *să îl schimbe fundamental* nu a început încă *să se regăsească pe sine*.

Plus/ minus inteligență și destule constatări

Când[5] Domnul *ne-a dat pacea* Lui, ne-a spus că pacea va fi *a noastră* dacă *vom fi cu El*. Și pacea despre care El vorbește este pacea inimii și nu pacea bombei care naște morți.

Dacă adevărata pace ar însemna doar securitate națională, casnică sau fizică, atunci realitatea păcii ar fi *în afara noastră* și niciodata *înăuntrul nostru*.

Însă pacea Domnului nostru este în inima noastră, e pacea pe care o primim prin nevoința noastră ca *dar* de la Dumnezeu.

*

Ce înseamnă să fii *flexibil* într-un discurs personal? Dacă a fi *flexibil* înseamnă a edulcora, a îndulci adevarul, adică a-l transforma în apă de ploaie acest *a fi flexibil* înseamnă a denatura adevărul și a lupta cu multă rigiditate împotriva sfințeniei.

Cum poți să fii flexibil într-o lume cu discursuri duble, ipocrite și, în același timp, să rămâi ortodox? Și pe cine interesează să rămân *creștin ortodox*, dacă nu sunt acceptat cu crezul meu sută la sută?

Experiența duhovnicească naște însă *soluții* și niciodată *dileme*.

Din punctul de vedere al vieții cuvioase *a fi flexibil* înseamnă *a înțelege în multe* pe om, însă nicidecum a face din om și din poftele lui un idol.

*

Să ai *simțul răspunderii*. În fața cărei instanțe?

Dacă ai în fața legii umane, o poți jongla sau poți cădea în capcanele ei dezumanizante.

---

[5] Articol din ziua de 7 februarie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Pușcăriile nu au făcut niciodată *Sfinți* prin ele însele și nici *oameni mai buni*, dar Dumnezeu i-a făcut oameni *întregi la minte* pe cei care s-au întors la El în pușcărie.

Însă penitenciarul, prin logica lui, nu este un mediu care pemite *normalitatea*, acea adâncă și firească normalitate pe care ne-o cere Dumnezeu.

Pușcăria e *compromisul social*, neapăratul terorizant care ne apără liniștea socială. Ea este *o limitare* a acelor oameni, care nu vor să se limiteze la propriile lor drepturi și îndatoriri.

*

Nu pot să înțeleg *logica banalului* în viața duhovnicească. Nu intră *banalul* în viața ortodoxă. Banalul apare doar acolo unde se văd numai *asperitățile* lucrurilor.

Însă acolo unde plonjezi în măduva vieții, în măduva lucrurilor, nu ai timp *să termini* câte ai de făcut și nici nu poți să vezi ceva *fără valoare*, banal, prostesc.

*

Să nu faci e întotdeauna înțeles prost, dacă nu are o explicație subsidiară. Iar explicația lămuritoare trebuie să aibă relevanță interioară. Și dacă are relevanță interioară e acceptată. Însă pentru a fi acceptată cu adevarat trebuie să ai discernământul înțelegerii acelei prescripții negative.

*

Poezia simboliștilor francezi are un caracter mortuar. Când aud de *spleen*, de plictisul adanc, existențial parcă aud de Iad.

Există *o tăcere suspectă* în literatura unde autorul trăiește *o luptă crâncenă* cu Dumnezeu.

Proza ritmată revanșardă a lui Nietzsche sau *excesul de aciditate* al lui Byron te fac să crezi că *posezi adevăruri*, însă ele sunt *însemne* ale dezamăgirii și ale morții spirituale celebrate ca *victorie*.

Majoritatea creațiilor literaturii universale sunt *un elogiu* adus morții, patimilor, înșelării…

Numai că *nu înțelegi* acest lucru decât dacă *te speli* pe ochii sufletului de patimi și nu mai pui *semnul egal* între *exaltarea demonică* și adevărata bucurie a omului, *cea duhovnicească*.

*

Toți convertiții istoriei au fost cei care *au ucis* în inima lor *minciuna necredinței*, neadevărul.

Pentru ca *să mergi* la Dumnezeu, să vii în intimitatea Lui, acolo unde trebuie sa îți scoți *încălțările* fostelor obiceiuri, trebuie *să îți ucizi idolii*, pseudo-dumnezeii în care ai crezut mai înainte.

Eroismul convertirii constă în aceea că trebuie *să lupți* cu tot ce îți stă împotrivă, să distrugi toate legăturile pătimașe cu trecutul, să pari *nebun* pentru cei care te îndrăgeau ca *petrecăreț* dar nu și ca *om cuvios*.

Pentru convertire îți trebuie *tinerețea iubirii lui Dumnezeu*, nebunia sfântă a harului, a întraripării spre culmile cele înalte ale Împărăției lui Dumnezeu.

Tocmai de aceea, dacă nu te lasă poftele și dacă nu ai putere să te dezlipești de familie, prieteni, rude, cunoscuți, în inima ta, pentru Dumnezeu, privești *în urmă* și devii *un stâlp de sare indiferent*, rece pentru Focul, Care este Dumnezeu.

Căci Dumnezeu e *Foc* și El *a aruncat foc* în inimile celor care Îl iubesc pe El: *focul iubirii dumnezeiești*, care nu se poate stinge.

*

Pentru mulți ortodocși, păcatul e o *problemă*, dar virtutea mai puțin. Ne pierdem prea multe discuții

cu păcatul dar mai puțin ne interesează *iubirea lui Dumnezeu*.

Sau ne luptăm cu ereticii, cu erezii diverse, inventăm tot felul de *dușmani* ai noștri sau ne facem din toți *dușmani* dar vorbim prea puțin despre *ce simțim* noi, în mod real, pentru Dumnezeul în Care credem.

Raportarea interioară la Dumnezeu pierde teren în fața luptei pentru *apararea lui Dumnezeu*.

Însă cum Dumnezeu *ne apără* pe noi și nu noi pe El, grija noastră, consider eu, ar trebui să fie, mai degrabă, aceea de *a reliefa* faptul *cum ne simțim noi cu El*, decât aceea de a ne pierde timpul cu *ce mai e de făcut la alții*.

*

Dacă te simți *intimul* lui Dumnezeu, în timp sau în afară de timp, tu ești într-o bucurie continuă.

Acolo unde există inconsistența relației cu Dumnezeu timpul este o povară, un plictis sau o înaintare in gol.

Niciodată nu am simțit că *mă plictisesc* de viața lui Dumnezeu, de viața pe care El *mi-o dă*, de harul Său.

Și nici nu cred că putem *să fugim* din timp prin imaginație sau să facem *abstracție* de timp și să spunem că trecerea noastră prin viață nu a lăsat nicio urmă.

Înțelegem limpezindu-ne inima.

Cred că drumul prin viață este *o continuă limpezire*, care ne face și mai liniștiți, și mai împăcați, din ce în ce mai împăcați.

*

Când încerci *să minimalizezi* pe cineva nu faci decat să îți crească *interesul* pentru el.

*

Mă întorc adesea în unele cimitire și acolo simt că viața e *plină de sens*. La capătul crucilor reci simt că viața îmi devine *responsabilă* și că agitația noastră, fuga noastră dupa te miri ce *se va opri* într-un final aici, într-un loc mic, banal prin naturalețea lui.

Dacă asculți *liniștea* cimitirelor înveți să fii profund. Înveți *să prețuiești* clipele, să nu te joci cu cuvintele, să dai frumusețe vieții tale, să fii viu, bucuros pentru darul vieții și al credinței din viața ta.

*

Cuvintele nu au *priză interioară* dacă sunt croite numai dupa norme lingvistice dure, fixiste. Când limba pe care o vorbești nu știe *să înspăimânte*, să impresioneze, să cutremure, să mângâie, să susure iubire, ești un cadavru umblător cu o limbă abjectă prin artificialitatea ei.

Mă înspăimântă de fiecare dată oamenii care știu *cum se folosește* limba dar *nu știu să o practice*, să vorbească prin intermediul ei, să se pună în ea, să se dăruie prin cuvintele ei celorlalți.

Sunt un fel de computere, care știu *de toate* dar cu care *nu poți vorbi*, pentru ca *nu le duce cipul* să facă și asta.

Păcat de limba pe care *o învățăm* atât de mult dar prin care *nu transpirăm noi*, ființa noastră ci numai *stereotipuri verbale*, clișee, surogate de personalitate!

*

Versul *mi-e foame de tine* nu are nimic de-a face cu arta culinară. Sfântul Amos vorbea în profeția sa despre *foamea* dupa cuvântul lui Dumnezeu cel viu, foamea după viața dumnezeiască.

Daca te pui la masă și te scoli de acolo satisfacut de mâncare și nu ai și inima bucuroasă, se pare că ai rămas *tot flămând*.

E un fel *de foame*, iubirea care nu te face să te astamperi până nu îl vezi, nu o vezi, nu îi vezi pe ei, pe cei pe care îi iubești. E un fel *de dor* această *foame*

de celalalt, despre care românul spune bine că *te usuci de-a-n picioarelea* din cauza lui.

Dacă *ne e foame* și *ne e sete* de adevărul lui Dumnezeu vom avea întotdeauna viață, dacă vom sta în Biserica lui Dumnezeu Cel viu și ne vom adăpa de la Părinții noștri Sfinți de pretutindeni și dintotdeauna.

*

Experiența *nu insultă* niciodată pe nimeni. Pe ea *o ai* sau *nu o ai*. Este intransmisibilă total deși se dăruie mereu.

*

Marii Părinți ai pustiei trăiau cu sentimentul profund că *fiecare zi e ultima*. Un fel de *sfârșit continuu*, pe care ni-l propune și rugăciunile dimineții.

Când ne sculăm dimineața, Îi mulțumim lui Dumnezeu că ne-a dat *o nouă zi*, deși noi eram deznădăjduiți la gândul că o vom mai avea, că ne vom mai scula din pat.

Iar când ne culcăm noaptea, vedem întotdeauna patul ca pe *o groapă*, ca pe groapă de astăzi noapte, din care nu ne mai putem trezi, ridica, fără ca harul lui Dumnezeu să ne ridice mâine din pat.

Între noapte și zi numai Dumnezeu e Stăpânul, Cel care ne ține în mâinile Sale, El, Cel care este *Atotțiitorul* și numai El *ne poartă de grijă*, El, Cel care providențiază, Care *poartă de grija* de fiecare lucru și ființă. Recunoștința noastră e tocmai urmarea acestei *conștientizări* a prezenței Lui neîntrerupte cu noi.

Oboseală de cuvinte încrucișate

Facilitate[6]. Facilități. Facil.

În latină, de unde l-am luat noi, *facilus* însemna *ușor*, *repede de obținut*.

Ceva care este *facil* este *non-esențial* pentru ființa noastră, e un lucru fără prea multă adâncime.

Bucuriile facile sunt bucuriile pe care le cumperi repede, în care te scalzi într-o clipă și…nu-ți aparțin.

Îți aparține numai înțelepciunea *care trece* prin tine, pentru care transpiri, suferi, pentru care te zbați cu tine însuți.

Nu e *facil* sa te menții întru Duhul: e o continuă priveghere interioară.

E ușor însă *să te pierzi* în uitarea de tine însuți și, în același timp, să crezi că ești *stăpânul tău*, că te posezi.

*

Grație. Mulțumire, bucurie, har.

Când ești *grațioasă* nu esti *sexy*, ci ești *plină de har*, de frumusețe interioară.

Când îți faci *țepi gelatinoși* în cap nu ești *viril* (vir = barbat) ci doar te pregătești *să te doară capul* până când ai să mori, dând vina pe cine nu te-a pus *să îți pui căciulă* în cap la -20 de grade celsius.

Grațiozitatea și *virilitatea interioară* sunt două mari harisme.

Grațiozitatea, *frumusețea duhovnicească* și virilitatea, *bărbăția duhovnicească* sunt amprentele omului duhovnicesc.

Dacă extrapolezi conținutul termenilor și faci din adjectivul *grațios* adjectivul *sexy* sau din *virilitate* faci *potență sexuală* (*potentia* = forță, putere), nu faci

---

[6] Articol din ziua de 9 februarie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

decât *sa înnobilezi* cu termenii sfințeniei pe omul decăzut. Și nu îi sunt *proprii* lui acești termeni.

*

Dreptatea noastră, Doamne, e ca o cârpă lepădată înaintea Ta…

Cuvintele rugăciunilor liturgice, născute din starea interioară înaintea lui Dumnezeu, creează *imagini tari*, contrastante.

Sfințenia noastră e *un nimic* pe lângă sfințenia lui Dumnezeu. În fața morții, toți marii Sfinți ai Bisericii se regăseau *foarte păcătoși*, se regăseau ca unii care *nu începuseră pocăința*, pentru că simțeau câtă *distanță* este între păcătoșenia noastră și măreția sfințeniei lui Dumnezeu. O cârpă lepădată la coș. O cârpă abandonată…

*

Tu, Doamne, faci din aripile mele, aripi tinere ca ale vulturului…

Vultus înseamnă *față*, în aceeași limbă latină.

Volo, volare, volavi, volatus…adica *a zbura*.

Cu ce să zbor? Unde să zbor? Daca aș avea aripi să zbor în Rai sau în Iad și până la marginile lumii, Tu acolo ești și slava Ta mă împresoară pretutindeni.

Știm expresia: *să te speli pe față!*. Știm și despre *fața inimii*, despre *ochii inimii*, despre *fața sufletului*, despre *cărțile conștiinței*, despre…*fața spatelui*.

Când Sfântul Moise a văzut *spatele Domnului* s-a umplut de slava Sa. Nu a putut să cuprindă tot. A văzut *în puțin* pe Domnul.

*

Ce înseamnă *să fii in pericol*?!

Ca să știi *ce este pericolul* trebuie să știi *cine te primejduiește*, cine te atacă. Cine e *dușmanul* tău?!

Cel mai tare răspuns, și singurul, e acela că *dușmanul tău* ești *tu însuți*. Noi dăm vina mereu *pe dracu* sau pe vecinul, pe soție, pe copilul care a vărsat ceaiul pe el.

Însă pericolul constă în *agerimea la rău* pe care o avem, în *graba spre rău*.

Este interesant că *agero*, *agerere* înseamnă *a pleca*, *a muta*, pe cand *ager*, *agri* înseamnă *pământ*.

Când îți schimbi repede *solul* inimii, când schimbi repede sentimentele inimii, când treci de la o extremă la alta e semn că ești agitat, că ești *pe marea sărată a acestei vieti*.

Cine te pune *în primejdie*, dacă *alegi bine*?! Cine e *dușmanul* tau, dragul meu, draga mea?!

*

Sa fii *funny*!…

Pe la începutul secolului se spunea: *nu mai râde ca proasta în targ*. Când *râdeai ca proasta*, exagerat, adică atunci când nu era momentul, când nu se facea…erai de cacao (*a fi de cacao*, în slangul optzecist, însemna *a fi penibil*).

Penibilul de situație, de ocazie.

Însa *funny* nu înseamna numai *amuzant* ci și *caraghios*. Când ești *penibil* ești *caraghios*, ești *de circ*.

Când râsul devine *bătaie de joc* sau *josnicie* nu mai are nimic de-a face cu *umorul profund* al omului duhovnicesc, al omului matur.

*

Ultimele rânduri din acest articol i le dedic lui La Vey[7]. În *Cuvântarea infernală*, autorul *Bibliei*

[7] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Anton_LaVey. A cărui *Biblie Satanică* am tradus-o și care poate fi downloadată de aici: http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/12/biblia-satanica-editie-exclusiv-online-ro/.

Satanice spune că *sfințenia* și *îndumnezeirea* reprezintă amândouă *cea mai mare catastrofă* pentru omul care vrea să devina *liber*.

Foarte mulți oameni inteligenți, nota el, încă mai cred în sfințenie și deificare, în îndumnezeire, idei care le-au fost *inoculate* din pruncie, de când stăteau pe *genunchii mamelor lor*.

Când i-am citit doamnei preotese ideea aceasta, imediat dupa ce o tradusesem, ea mi-a spus: *De aia vor sataniștii de astazi și postmodernii noștri să facă din femeie o curvă, pentru ca să nu mai transmită copiilor nimic sfânt, nimic curat…*

I-am dat dreptate.

Pentru sataniști și pentru atei *cel mai mare pericol* este *creștinismul autentic*, patristic, văzut întotdeauna ca *lanț* care îl leagă pe om și nu îl lasă să fie…*liber*.

Iar definiția *libertății* pentru fratele nostru satanist este aceasta: *să negi tot ceea ce nu te lasă să îți faci mendrele*.

Cuvinte despre ceva, cumva, undeva

Când[8] vrei *să dai ceva* cuiva, îi dai ceva care *te reprezintă*. Îi dai o icoană, o carte, un obiect…un dar care să te facă *mereu viu* în inima și în casa lui.

Darul nostru trebuie să aibă *o relevanță enormă* pentru celălalt, să fie ceva pe care nu l-ar da nicidecum altora ci pe care *s-ar sprijini*, s-ar odihni și regăsi în el.

Am primit de-a lungul timpului *daruri banale* dar și *daruri neînlocuibile*.

Darurile neînlocuibile reprezintă aâat lucruri de mare intimitate, care sunt *în mine* dar și lucruri care sunt *la mine*.

Darurile neînlocuibile fac atât de mult parte din mine, chiar dacă sunt *în afara* mea, încât nu mă pot *imagina* fără ele.

Fotografii, lucruri, cărți, Sfinte Moaște, un pix sau un stilou, un DVD sau un CD, o haină sau o semnătură au devenit *valorile duhovnicești* și *valorile*

---

[8] Articol din 11 februarie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

iubirii cu care am fost *binecuvantat* și *onorat* de către oameni.

Aceste urme *rămân*, sunt *de neșters*.

Sunt darurile care, mai înainte de *a ne bucura*, ne schimbă iremediabil viața, ne-o schimă *în bine*, ne cultivă în modul cel mai benefic cu putință.

*

Teama de urât, teama de întuneric, sila de grețos, de pestilențialitate…

Nu ne plac deșeurile deși noi le facem. Gunoiul care se adună în mormane sau hârtiile de pe jos sunt elemente care *sfidează* privirea noastră, numai dacă avem *o inimă contemplativă*.

Daca nu avem niciun simț al măsurii sau ne complacem în murdărie până peste urechi, bineînțeles că tot ceea ce *strivește* bunul simț pare sa fie *o normalitate*.

Simțul normalității e foarte *strivit* la noi.

Cei care caută normalitatea *în exces* sau care confundă *frumosul* cu *kitschul* nu au apetență pentru normalitatea lui Dumnezeu, pentru logica duhovnicească a lumii.

Însă dincolo de *urâtul* aparenței și dincolo de *frumosul* opulenței întotdeauna stă harul lui Dumnezeu, care ne îndeamnă să vedem *frumos* lumea, care ne descoperă *o lume adâncă*, abisală, care stă în slava Treimii.

*

O luăm la vale…

Văile smereniei și *munții* mândriei. Adesea în Sfânta Scriptură valea, cavitatea care trebuie să se umple cu harul lui Dumnezeu, desemneaza smerenia, umilința, iar *înălțimea* e, uneori, semnul virtuții dar și al infatuării.

Pe munții cei înalți se tămâiua zeii în Israel.

Munții cei înalți erau egalizați cu idolatria, cu înfumurarea trufașă.

Când omul se coboară în smerenie, când vine *la vale*, observă că vede mult mai bine *cine* este, cât este, cum este…

Când enunțăm o opinie ar trebui, mai întâi, să spunem unde suntem: *în vale* sau *pe munte*?

Trebuie să ne precizăm, mai întâi, din punct de vedere ontologic și apoi epistemologic.

Dacă suntem *în har*, atunci suntem *în valea smereniei*. Daca suntem *departe* de Dumnezeu și ne enervează logica lui Dumnezeu, atunci suntem *pe munții mândriei* și vorbim cu aroganță despre Dumnezeu și despre om.

*

Există mitul *omului perfect* în orice condiție.

Există mitul *frumuseții* care se păstrează cu liposucții.

Există mitul *mărului mare* care e găunos și artificial creat.

Există mitul *coerenței logice* în cadrul unei antropologii spontanee.

Există mitul *informației* de care avem neapărată nevoie dar care e formată doar din lucruri comerciale.

Există mitul că noi trebuie *să distrugem toate miturile*.

Există mitul *abandonării în ireal* ca și cel *al înlănțuirii în concret*.

Există mitul *bogatului cu șansă* și cel *al săracului fără nicio utilitate*.

Există mitul *securității statale* paralel cu cel *al insecuritătii individuale*.

Există mitul *sincerității minciunii*.

Există enorm de multe mituri de care *ne ștergem la ochi* pe timp ce *ne trezim*.

În spatele tuturor presupunerilor există *o viață personală*, care are sau nu are liniște și stabilitate.

Toți ceilalți idoli mincinoși *cad* în fața întrebării: dacă tot ce am acumulat și știu eu, *nu mă împlinește*, la ce bun să mai adun…mituri?

*

Pornim de la ideea că tot ceea ce am trăit în copilărie se numește *infantilism* și că de starea interioară de confort, pe care o trăiam atunci, noi trebuie să ne dezlipim ca să devenim *raționali*.

Pe măsură ce încercăm să ne *raționalizăm sentimentele*, aflăm că suntem *instinctuali*.

Pe măsură ce ne luptăm cu faptul de a nu da frâu propriilor noastre porniri, bune sau rele, ajungem la concluzia că avem *concepții de viață* net diferite de ale celorlalți.

Ne luptăm toata viata ca să dovedim că suntem *singulari,* că suntem *unici* și că, în unicitatea noastră, nu avem niciun gram de generalitate, niciun punct de legatură cu ceilalți.

Bătrânețea, de la vreo 70 de ani încolo, te face să fugi dupa sentimentalismul candid, calm al copilăriei și să vrei să nu mai auzi nimic din această prostituare a vieții, pe care ți-o propun *exigențele sociale*.

Cu alte cuvinte adolescența, tinerețea, maturitatea primă sunt momente *de ideologizare* ale vieții noastre, de manipulare sau automanipulare forțată, în care încercăm sa fim luptători cu viața, cu ceilalți, cu istoria.

Numai copilăria și bătrânețea adâncă ne arată ca *gestul firesc*, neputința, ajutorul celorlalți e *neapărat,* e *ceea ce ne caracterizează*. Pornim de la ceea ce *știm* spre ceea ce vrem *să uitam* și ne întoarcem la ceea ce *deja știam*…

*

Dă-mi o șansă să te cunosc!

Când îl cunosc pe cel care are *mult* de dăruit rămân mereu *contaminat* de el. Nu mi-e frică de faptul că *m-aș pierde* în gândirea cuiva, în sentimentele cuiva, în modul *de înțelegere* al lumii al cuiva.

Tocmai atunci când *mă scufund* în experiența cuiva, în iubirea cuiva înțeleg adâncimile mele și mai mult, neajunsurile mele, păcatele mele. Nu mi-e teamă *să iubesc* și *să admir* oameni, oameni diverși, oameni diferiți.

Admir pe cineva pentru că știe să își lege șireturile la pantofi, admir demnitatea altuia, verva unuia în discurs, sufletul frumos al scriitorului și al predicatorului cutare, admir pocăința unuia sau faptele lui extraordinare, admir o gâză și admir un munte.

De ce *m-aș teme* să admir și să mă bucur, să iubesc, să îmi placă ceva, atâta timp cât toate aceste admirații și iubiri și sincerități față de cineva sau ceva *mă creează*?!

Nu mi-e teamă să mă întâlnesc nici *cu mine* și nici *cu altul* în mine.

Însă nu suport excesul în *a-ți face rau* de unul singur. E un sadomasochism demonic de care nu avem nevoie ca să traim.

*

M-am prins ce vrei sa-mi spui…

Decodificăm mesajele venite spre noi mai înainte de a da răspunsuri. Când privim cuvintele și nu au o semnificație logică, așteptăm întotdeauna să existe undeva, cumva, o portiță de scăpare.

Tocmai de aceea cuvintele dintr-un rebus sau ieșirea dintr-un labirint presupun întotdeauna *o soluție* și concentrarea pe faptul de *a ieși* de acolo, de *a rezolva* micul tau mister.

Când știi că ești într-un labirint, știi că cineva a făcut și o ieșire. Numai că cel mai greu lucru e să ne imaginăm că nu există nicio soluție. De la *nicio soluție* vin toate belelele.

Când crezi că nu mai este nimic *de sperat* atunci cazi în negura deznădejdii.

Însă pentru un creștin ortodox există întotdeauna *o gaură* în zid, pe unde afli, cu ajutorul

lui Dumnzeu, cum *să te strecori* sau pentru credința ta *cad zidurile* ce îți stau înainte.

Omul postmodern trebuie să înțeleagă logica *zidului cu fisuri* sau *a zidului care se prăbușește din senin*.

Dumnezeu a dat omului *logica nadejdii*, care nu poate suporta *zidurile inexpugnabile*.

*

Amețeli de primăvară și răceala de primăvară…Poți să ai și beție de primăvară, îndrăgosteală de primăvară, nebunie de primăvară…

Exploatarea primăverii are ori *flori* ori *excursii de amor*.

Martie vine la noi cu flori, cu cadouri iar, de ceva timp, februarie vine cu dragoste, cu amor.

De ziua îndrăgostiților dar și a *libidinoșilor* se ascut/ tocesc imediat simțurile în *muzică la maximum* sau *în sex la plesneală*.

Vom avea, deopotriva, reclame la *dragoste cu bani* sau la *căsătorii de-o zi*.

Ne consumăm toată dragostea de *ziua îndrăgostiților* și apoi dăm de 1 și 8 martie numai flori, pentru ca, pe 9 martie, bărbații avizi de alcool, să bea între 44 sau 99 de pahare, de ce mai au sau mai pot să cumpere.

Între bani, sex, cadouri, flori, alcool, droguri, orgii, călătorii există *un fir roșu*, un fir care leagă toată afacerea: trebuie *să ne consumăm* acum toată dragostea și puterea, pentru că *nu mai avem când*.

Mitul tinereții cu forțe inepuizabile se bate cap în cap cu mitul *bătrânului boșorog, care nu se mai bucură de nimic*.

Numai că tânărul imbatabil ajunge boșorog in scurt timp, ajunge *generația expirată* și privește tăcut, molcom, la visul unei nopți de primăvară, în care a crezut că trebuie *să se epuizeze* atunci cu totul, pentru că, mai târziu, nu mai are când.

Publicitatea ideilor sau proza de scurtă durată

Publicitatea[9], deși *e destinată* publicului, nu are *transparență publică* așa cum credem în mod vulgar.

Publicitatea are interese în spate, unele periculos de urâte. Cumperi mâncare de proastă calitate numai pentru că e bine ambalată, dai bani mai mulți pe niște lucruri, care ar fi trebuit să fie prețuite mult mai puțin…

Publicitatea are rolul de *a masca* defectele produsului, de *a fixa* ochii pe o imagine și de *a dinamiza* consumul, indiferent dacă produsul e realmente bun sau nu.

Publicitatea agresivă a momentului nu ne *indică* obiectul ci *ni-l superlativizează*.

Dacă rămânem la ideea că produsul e *bun* pentru că e *nou* sau *pentru că i se face reclamă* suntem niște pești ușor de manipulat în acest acvariu al imaginii ambigue.

Publicitatea înseamnă *bani* și se face *cu mulți bani*. Însă banii de publicitate sunt scoși tot din buzunarul nostru.

*

[9] Articol scris în ziua de 12 februarie 2007. De Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Zvonul este o pală de fum sau un adevărat boicot al unor interese. Zvonistica prinde daca toată ziua te preocupă mondenitățile, giumbușlâcurile.

Consumi repede ideea, treci repede peste produsele noi, treci repede peste palpitații și îți fumezi neliniștea sau îți bei amărăciunea într-un mod febril.

Am auzit zvonul că…(după asta urmează logica presupunerilor). Nimic nu e sigur. Știi tu ceva dar nu prea. Și dacă ai numai presupuneri, numai lucruri *după ureche*, nu poți să ai opinii.

Opiniile se formează când *ai habar* de realitatea care se discută, când ai indicii sigure, când ai experimentat ce spui, când te-ai edificat.

Dar cum *a te edifica* înseamnă *a-ți construi o părere pe probe*, zvonul nu are în spate decât indicii disparate, idei contradictorii, aproximări.

*

Lasa loc de…

Cel mai adesea lași loc de *bună ziua* când dai ceva de la tine, când dai în plus. El cere pe produs atât, dar tu îi dai cu 10 lei mai mult. El vrea să îți ia cămașa, tu îi lași și haina, dacă vezi că mojicia nu are limite.

A te arăta domn înseamnă a arăta că ceilalți au pentru ce să te stimeze, pentru ce să te admire.

A fost un domn toata viata, se spune despre un bărbat care nu a avut interese meschine, care nu s-a pretat la compromisuri rușinoase. Chiar dacă i-a fost *mai greu,* el tot nu s-a lăsat *mânjit* de găinării.

*

Confesiuni. Mărturisiri.

Primul e din latină, al doilea din greacă.

A mărturisi pe Hristos înseamnă *să Îl ai în tine,* să Îl simți în tine.

Cum ai putea altfel *să-L marturisești* pe Cineva, adică să-L iubești pe Cineva până la a-ți da viața pentru El, dacă nu Îl cunoști foarte bine, dacă nu ai *o intimitate profundă* cu El?

De aceea avem *Martiri*: pentru că ei *au dat marturie*, au girat cu viața credința lor.

Cei care au aceeași *confesiune*, aceeași *mărturisire de credință*, fac parte dintr-o Biserică.

La noi *confesiune* are ințelesul însă, mai degrabă, de *destăinuire* a unor lucruri de suflet.

Am să-ți spun ceva foarte important…înseamnă *a face o confesiune* cuiva. Îi spui ceva *despre tine*, ceva extrem de intim. Pentru că e *o con + fesio*, adică o împreună-vorbire, destainuire, marturisire.

Pe când *a da marturie* are la români nuanța de tribunal, nuanța juridică.

Noi zicem, mai degrabă *Mucenici* decât *Martiri*, deși ambele cuvinte au aceeași semnificație. Sfântul Mucenic e cel ce dă *o marturie fără tăgadă* asupra realității credinței ortodoxe.

Nu oricine moare este *Sfant Mucenic*, ci doar creștinul ortodox care moare, care este *omorât* pentru credința lui, pentru că nu își tăgăduiește, nu renunță la credința lui.

*

Când stai la marginea unui lac sau a mării și contempli răsaritul, apusul, o pasăre, clipocitul apei…nu ai în cap *ideea de pericol*. Pericolul apare atunci când vezi apa agitându-se, când bate vantul cu putere, când e uragan…

Când omul e plin de har nu avem nici ispite interioare, nu avem furtuni interioare. Când vin furtunile e semn că harul *a slăbit* în noi și suntem mult mai expuși atacurilor demonice.

Contemplarea presupune *înțelegerea cu inima* a adâncului a ceea ce vezi; să înțelegi cu mintea în inimă ceea ce vezi, cu mintea coborâtă in inimă.

Con + templato = a fi împreună cu; a fi împreună cu ceea ce vezi.

De aceea nu e nicio eroare că *templum, templi* în latină înseamnă *templu, biserica*, pentru că Biserica e locul unde *ești cu Dumnezeu, împreună cu El* sau *ești numai cu El*.

De aici vine și *tâmplă*, atât cu sensul de *tâmpla capului* cât și de *tâmplă, catapeteasma Bisericii*.

Știm cântările Săptămânii Sfintelor Patimi unde se spune: *tâmpla/ catapeteasma templului s-a rupt în doua…*

Dar, în același timp, de la ideea că *tâmpla* are ceva în comun și cu *tempus,* de unde *osul temporal,* când avem probleme *cu mintea* suntem desemnați prin cuvântul: *tâmpiți* (făra minte, proști…).

*

Iei loc confortabil la masă. Comanzi și ți se aduc două porții, trei…Ți-e foame, dar nu privești în jur, ca să vezi dacă nu cumva *deranjezi* prin atitudinea ta vizavi de mâncare. Cum se numește asta?

Ești într-un loc unde nimeni nu fumează și numai tu fumezi. Deși privirile celorlalți te dezaprobă, tu îți aprinzi tacticos țigara și începi să te sinucizi cu mare emfază. Cum se mai numeste și asta?

Se numește *indiferență*.

Avem un cuvant latin din trei membre: in + di + fero = a te comporta în detrimentul celorlalți dar spre binele tău egoist.

Tot *indiferență* se numește și faptul să vezi pe cineva *căzut jos* și *să nu ai timp* de el, să nu îți pese dacă cineva e *furat* în tramvai, să nu îți pese dacă soția ta e *bolnavă* dacă tu esti *sănătos*, să te gândești mai mult la *banii tăi de distracții* decât la banii pentru *întreținerea* copiilor tăi la studii.

Indiferența te face monstru. Când o să ai nevoie de alții, o să te ia în brațe…indiferența.

*

*Văd un loc gol…*Vor fi și mai multe locuri goale. Și noi ținem pe loc un loc. Va veni cineva și ne va lua locul. *Ce îți pasă dacă voi fi eu sau altul?!*

Locus, loci. Locuință. Locuibil. Locație. Locvace?

Locvace vine de la *locquor, loqui, locutus sum*. Locvace = vorbește foarte mult. Dar dacă ne gâdim puțin, *a vorbi mult* înseamnă *a ocupa un spațiu lung de timp*.

Simt un gol în capul pieptului. Simt un gol în stomac. Am un gol în cap. Dă Steaua gol la anul și la mulți ani. Și-a dat autogol. Golaveraj. Golătate. Golan…

Există *un gol* între mine și tine pe care trebuie să îl umplu. Vorbea în gol. Gol de har. Gol de aer. Cad în gol. Mă rostogolesc în gol. A dat cu piciorul în gol. Mașina dădea în gol. Mereu vrem să avem *un plin* ca sa nu fie rezervorul *gol*.

Dacă suntem *goi de har*, vrem să avem harul lui Dumnezeu în noi. Dacă trăim *goi de iubire*, vrem pe cineva care *să ne împresoare* cu iubirea lui, a ei.

*

Este *indiscutabil* faptul că putem comunica cu oricine orice. Chiar dacă suntem agramați, neșcoliți, afazici putem să ne înțelegem într-un anume fel: ba prin semne, ba prin cuvinte, ba prin priviri, prin îmbrățișări, prin strângeri de mână, prin daruri de suflet…Putem comunica mult și bine. Putem să ne spunem câte în lună și în stele.

Putem vorbi *ca să ni se asculte* sufletul sau putem să vorbim până să nu mai știm *ce să ne spunem*.

Bucuria spune multe.

Și amărăciunea spune multe.

Și țuica spune multe. De unde și expresia *și-a băut zilele…*

Mâncam cuvinte pe pâine toată ziua.

Chiar dacă nu ne articulăm gândurile, *a gândi* înseamnă *a spune cuvinte în mintea ta despre o mulțime de lucruri*. Cuvintele sunt *vehiculele* prin care *ne transportăm* în ceilalți.

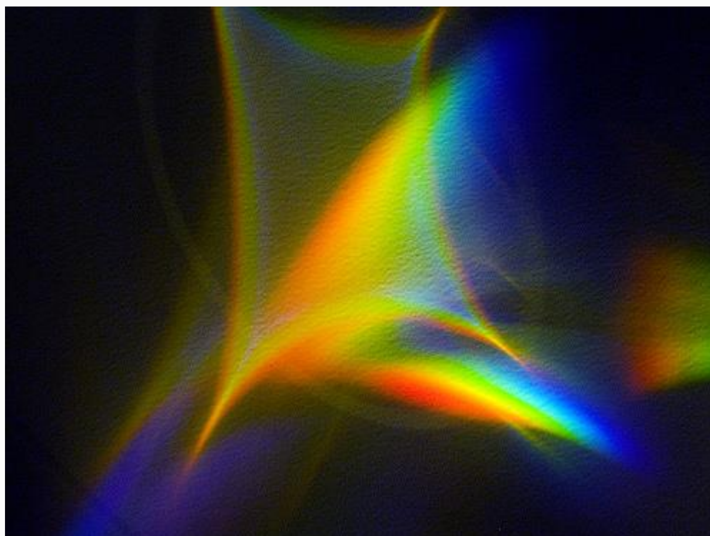
Un transport, pe de o parte, *material* iar, pe de altă parte, *spiritual*. Ajungem în ceilalți prin cuvinte, prin imaginea noastră, prin gesturile noastre, prin sunetele vocii noastre.

Ajungem de ajuns.

Important e să fii simțit *autentic*, să ți se simtă cuvintele, intenția originară.

Cine scrie, scrie cu intenția de *a ajunge* la inima omului, de *a fi în om*. Și acest lucru e ceea ce ne face să ne înțelegem reciproc, să ne cuprindem reciproc.

Valsul minții și durerea minții: despre predică la altitudine maximă

Un’[10], doi, trei…un’, doi, trei...

Valsul e în trei mișcări, mișcări elegante, un dans în doi și nu mi-l pot închipui în mod propriu decât între un bărbat și o femeie.

Între perechi de același fel ar fi o caricatură, ceva caricatural, pentru că valsul e unul *al dragostei*, al împlinirii, al eleganței care se completează reciproc.

Bărbatul conduce, femeia îl urmează…și cei doi dansează privindu-se în ochi.

Există momente când mintea noastră *valsează,* fiind prinsă de dorul de Dumnezeu și e ridicată la gânduri înalte și momente când mintea noastră e ca o femeie în chinurile facerii.

Între exuberanță și durere, între har și concentrare. Dar pentru a fi *luminat* de Dumnezeu trebuie să îți lustruiești mintea, să ți-o ascuți, să o faci ca un brici, ca un bisturiu care așteaptă luminarea dumnezeiască.

Există și efort uman ajutat de har și abundență de har într-o lucrare pastorală și într-o viață închinată lui Dumnezeu.

---

[10] Articol scris în ziua de 16 februarie 2007. De Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Fiind întrebat Fericitul Constantin Galeriu[11] de cineva, de unde are atâtea *subiecte* pentru predică, atâta erudiție și duhovnicie, acesta i-a răspuns interlocutorului său: *Dragul meu, ca să ai ce spune, totdeauna trebuie să bagi în buzunar câteva ceva.* Ca să ai ce spune zilnic trebuie să strângi neîncetat înțelepciune și motivare interioară pentru predică.

Predica nu începe odată cu spunerea ei ci atunci ea se termină. Predica începe odată cu convertirea ta la credință, cu procesul enorm *de asimilare* a credinței și de înduhovnicire personală.

Îmi aduc aminte de cuvintele foarte corecte ale Părintelui Profesor Nicolae Necula[12], cum că predica e *o parte integrantă* din cult și că ea nu poate fi *separată* de cadrul liturgic, chiar dacă se face *în afara* lui.

Și aceasta, pentru că mărturisirea credinței prin predică are drept scop *zidirea* Bisericii, edificarea celor credincioși și nu este un teren filosofic sau cultural de transmitere a informației.

Predica este *un act liturgic* în cadrul Sfintei Liturghii sau a Sfintelor Taine, subliniind cu concizie momentul pe care îl trăim, în respirăm cu întreaga noastră ființă în acea clipă.

Credinciosul de rând crede că *preotul care vorbește bine* e așa de când lumea, că nu a făcut mare lucru ca să ajungă la asemenea performanță.

Prea puțini văd însă *adâncul* muncii predicatoriale, munca cu tine, efortul epuizant, durerile de inimă și de minte, bucuriile și dezamăgirile tale, căutările tale, dorurile tale…

Doar câțiva *înțeleg* realitatea ca atare, minunea ca atare, atunci când apare un predicator realmente devastant prin frumusețea și măreția minții, a inimii și a vieții sale. E și normal: apa cea mai rece și mai proaspătă o găsești după ce sapi tranșee enorme în tine.

Însă ce trebuie să știe un predicator ca să fie un vorbitor al lui Dumnezeu, o *gură* a Sa, cum spune Sfantul Maleahi? Nu trebuie *să știe tot* sau *să creadă că știe tot*, ci trebuie să știe *esențialul de neclintit*:

---

[11] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Galeriu.
[12] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_Necula.

niciodată nu poate vorbi decât ceea ce *a cercetat cu sârg* și niciodată să nu creadă că poate face inimile *să se topească* fără harul Treimii în ființa sa.

De la cunoașterea și interpretarea Scripturii, a Sfinților Părinți, a canoanelor și a dogmelor Bisericii, a cultului și a istoriei Bisericii, a sculpturii, picturii, muzicii religioase până la cultura, știința, filosofia, divertismentul și modul de viață concret al oamenilor din vremea lui, preotul predicator trebuie *să știe tot*, în sensul că *s-a inițiat* în foarte multe detalii ale acestora.

Predicatorul duhovnicesc este cel care simte, cu toată umilința, că e cel prin care Dumnezeu *vorbește* și *Îi cheamă* pe oameni și, mai ales, care se pregătește să fie *predicatorul tuturor* și *nu numai al unora*.

Unii predicatori se adesează elitelor, alții numai tinerilor rebeli, alții numai bătrânilor și oamenilor cu handicap, călugărilor sau celor căsătoriți.

Însă mai rar găsești predicatori *pentru toți*, pentru toate păturile sociale ale Bisericii și ale societății și cu *un limbaj accesibil* oamenilor, care *se pliază imediat* pe cei din fața lui.

Predica cere detalii, cere instrumente de lucru, cere arhivă teologică și științifică, cere informație la greu și, în primul rând și mai presus de toate, cere *o viață*, de la cap la coadă, *deplin ortodoxă*, intrată deplin în ritmul adânc, abisal, mistic al vieții Bisericii.

Dacă reluăm metafora valsului, putem spune că *a valsa* pe deasupra sau pe din afara vieții adânci a Bisericii, a ascezei ortodoxe, folosind adevărurile ei trasformate în concepte teologale și *a mima* durerea minții, a conștiinței, durerile nașterii duhovnicești nu înseamnă decât *a vinde* castraveți la grădinari.

Un predicator autentic, plin de har, va ști să vorbească tuturor, va ști să explice și cu cuvinte docte și cu cuvinte neaoșe ce trebuie, ce te doare, ce trebuie să facem ca să fim *vii*.

Numai cel care *mimează* această specializare duhovnicească a ființei noastre crede că toată lumea știe *să predice* pentru că *are gură*.

Mai întâi de toate trebuie să ai *dicție duhovnicească*, demnă, înaltă, caracterială, să ai glas profund, să ai inimă care *să transpară* prin vorbe, să

știi *să taci* când vorbești, să vorbești *mai multe* decât spui, să știi *să insinuezi* și să pui, să te pui și să-i pui și pe cei ce te ascultă *într-o stare de har*, să îi faci *să uite*, să îi scoți din lume, să *îi transporți* în cer.

Nu trebuie să fii actor și nici pedagog ci *absolutul* acestora.

Nu trebuie să fii doar artist, doar om de cultură, doar teolog, ci *un înger, și totuși un om*, așa cum își caracteriza Sfântul Simeon Noul Teolog pe Părintele său, pe Sfântul Simeom Evlaviosul.

Preoția, ca și darul predicării, sunt harisme dumnezeiești, care cer chin, cer bărbăție interioară, cer curăție.

E ca atunci cînd urci pe munte și muntele nu se mai termină. Dacă ți se pare că *ai ajuns în vârf* și că *ești cel mai bun preot* și *cel mai bun predicator* ești *un mare ratat*.

Dacă ceva *se termină*, atunci nici nu a început.

Însă predica se termină când *începe* și se începe când *se termină*.

Când începi să predici, știi unde ești, ce ai în mână, cum te afli și asta înseamnă *sfârșitul* ei real, resimțit interior de către tine.

Bineînțeles că orice predică te lasă *leoarcă de sudoare* și *cu burta chiorăind*.

Pentru că *e transpirație* și *epuizare enormă*.

Nu atât pentru că *te zbati* și *vorbești* și *cugeți* și *te manifești plenar* ci, mai ales, pentru aceea că *te consumi la nivel duhovnicesc*, te dărui integral celor care se împărtășesc de cuvintele tale și de harul din tine.

După ce se termină o predică o începi pe următoarea. Nu ai timp de prea multă odihnă, pentru că vine o a doua și a o mia, făcută cu mai mulți sau cu mai puțini, pentru care trebuie *sa te pregătești*, să fii *treaz*.

Daca ți se pare că e *banal*, că e ușor, că știi…*nu porți* în tine tainele lui Dumnezeu, durerea și bucuria nașterii oamenilor duhovnicești, pe care preotul o realizează cu harul lui Dumnezeu în cei care se pleacă, cu adevărat, Domnului.

Privind lucid și cu uimire istoria Bisericii, am observat că Dumnezeu *ridică* în Biserică oameni din

ce în ce mai imenși și mai speciali, cu daruri dumnezeiești copleșitoare, cu specialități multiple.

Predicatorii actuali și speciali ai lumii ortodoxe sunt *paradoxali*, uluitor de noi, de proaspeți, de *pertinenți* pentru o lume secătuită ideologic și gnoseologic.

Cred că viitorul va fi *și mai cutremurător de frumos*, cu oameni ai lui Dumnezeu și mai erudiți, și mai curați, și mai Sfinți decît cei de astăzi, contrastând puternic cu nivelul interior al majorității.

Acest lucru este observabil din aceea că uneltele noastre de lucru sunt atât de multe și de diverse încât cei care ar vrea *să trăiască ortodox* nu ar fi stingheriți de nimeni, ba, mai mult, nici nu ar putea să fie *observați* în interiorul lor, în intimitatea lor.

Pași pe tărâmul inimii

Reacționăm[13] la ceea ce *ne bruschează* inima. Fiecare om care a trecut prin inima noastră a lăsat *urme*. Lasăm urme.

Este incompatibilă iubirea cu nedreptatea. Oricând iubești pe cineva, nu suferi ca el să fie nedreptățit, ultragiat.

Însă iubirea învață din suferință cum să iubească și mai mult. Iubirea se maturizează pe măsură ce înțelege că suferința este cea care *întărește* iubirea și nu *o disipează*.

*

Încercăm întotdeauna *să ne fixăm* lucrurile în minte și în inimă, ca să nu le uităm. Dar le uităm…Ceea ce rămâne fixat pe o foaie de hârtie, pe o pânză, într-o piatră, pe o foaie web, într-o fotografie rămân *vii* pentru noi, *o amprentă* a vieții noastre.

Când ne revedem însemnările, fața în diferite situații, înțelegem că nu am stagnat, că ceva s-a mișcat în noi, că am mers mai departe.

De fiecare dată *a merge mai departe* înseamnă *a privi în urmă* sau pentru a merge mai departe ai nevoie să te scufunzi și mai mult în tine, ca să îți căștigi forță pentru viitor.

---

[13] Articol din ziua de 20 februarie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Pe măsură ce te concentrezi și te clarifici, pe măsură ce te scufunzi în tine prin smerenie, afli că harul lui Dumnezeu țâșnește și mai mult în ființa ta și poți să treci peste stări, peste lucruri peste care nu te credeai în stare să treci.

Despărțirea de cineva iubit, de cineva care ți-a trădat încrederea, suferința, toate acestea sunt *depășite* prin harul lui Dumnezeu, pe care îl primim din destul tocmai când *ne scufundăm* în smerenie în fața Sa și acceptăm preasfânta Lui voie cu noi.

*

Cei care știu durerile rugăciunii inimii știu că rugăciunea lui Iisus, rugăciunea care se face cu mintea în inimă, creează *durerea* inimii, suferința duhovnicească a inimii pline de dor către Hristos.

Nu e o suferință a inimii fizice ci e o dulceață pe care duhul nostru o simte în rugăciune și care, de atâta intensitate, ne afectează și inima.

Mari Sfinți isihaști ai Bisericii au avut probleme la inimă tocmai datorită *bogăției de har* din ființa lor.

Inima lor era prea plină de slava lui Dumnezeu, întreaga lor ființă era plină de har și unii dintre ei au adormit, din cauza inimii, în timp ce se rugau.

Rugăciunea s-a scris din belșug în inima lor. Ea a fost plină de rugăciune, de dureri pentru oameni, de simțirea acută a nedreptăților pe care le vedeau.

*

Inimă amară. Cine are inimă *amară*, amărâtă, plânge, se roagă sau cântă. Își găsește alinarea exprimându-și durerea.

Cel mai adesea durerile mele s-au transformat în *cuvinte* și în *rugăciuni*.

Mă alină lucrurile frumoase și cântările pline de dor, cele de un dramatism profund.

Ne alină dulcea bucurie a harului, abundența de har pe care Dumnezeul nostru o dă inimii *rănite* de dor, de durere, de dragoste.

Însă durerea inimii vine din dragoste, din sinceritate și nu din indiferență, din lașitate, din caracter obtuz și înfumurat.

Cei care iubesc, suferă la tot pasul, pentru că sensibilitatea lor este plină de frumusețe. Nu te doare atât *nedreptatea* ci *gratuitatea ei prostească*, răutăcioasă.

*

Om fără inimă…Omul cu inimă uscată de zgârcenie, de nedreptate.

Un om cu inimă mare…Omul care dovedește că iubirea lui e reală, că e copleșitoare.

Cel care are o inimă mare, care e foarte bun dovedește că a învățat din bunătatea lui Dumnezeu ceea ce este cel mai valoros în această lume.

Valoarea cea mai mare a omului este *iubirea* și *milostenia* inimii sale, frumusețea sa pe care o revelează mereu în fața oamenilor, ca pe o comoară neîmpuținată.

Cel care are Treimea în el, știe să arate darurile cele prea mari ale lui Dumnezeu și altora. Iubirea și milostenia *nu îl împuținează* pe om ci îl fac *și mai încăpător*.

Înțelepciunea nu se diminuează pe măsură ce se dăruie ci se îmbogățește continuu.

Numai cel care crede că bogăția e *lașitate* și *cupiditate*, pierde cea mai mare bucurie a inimii: bucuria de *a avea o inimă mare*, milostivă, generoasă și a te bucura cu cei care prețuiesc frumusețea interioară a omului.

*

Mergeam într-o zi pe stradă și am văzut un om foarte sărman dând milostenie unui om și mai sărman decât el. S-a oprit și l-a mângâiat pe cel mai sărman

decât el și cel din urmă a simțit că omul *cunoaște* ce înseamnă *durerea inimii*.

Nu s-a simțit *lezat* de compătimirea primului, pentru că vedea că mila lui era *reală*. S-a simțit *respectat* de cel care știa *cât de greu* e să fii suferind și neajutorat.

*

Eram într-um moment special din viața mea și aveam nevoie de *un sfat* al unei inimi corecte. M-am dus la acel om și l-am întrebat ce să fac. Răspunsul său mi-a ajuns la inimă, pentru că inima mea recunoștea că *mi-a spus adevărul*, că era adevărul pe care îl căutam.

I-am mulțumit și i-am sărutat mâinile acelui om. Eram bucuros, foarte bucuros. Știam că adevărul a venit *prin gura lui* și inima mea *l-a acceptat imediat*.

*

Nu mă lasă inima să plec…

Părintele îi spunea ucenicului său că *nu se teme de moarte*, dar se gândește *ce va face* ucenicul lui, când el nu va mai fi.

Grija Părintelui față de ucenic era cea care *îi hrănea* inima ucenicului.

„Știu că tu *nu mă vei uita niciodată*, ci te vei ruga pentru mine în cer, la Dumnezeu, ca să mă miluiască și pe mine”, îi spuse ucenicul Părintelui.

Lacrimile lui, care curseră deodată, *hrăneau* inima Părintelui, pentru că erau *sinceritatea* și *dragostea* cu care ucenicul *își hrănea* Părintele.

*

Vă am pe toți în inima mea și în rugăciunile mele.

Un duhovnic adevărat *nu exagerează* când spune acest lucru. Fiecare rugăciune nu e numai *pentru el* ci *pentru întreaga omenire*. Ne purtăm în inimă și în rugăciuni întregul neam omenesc.

Rugăciunea e *cea mai mare taină* a inimii unui duhovnic pentru că ea este *inima răstignită* în iubirea pentru lume, pentru că e inimă *daruită cu totul* lui Dumnezeu.

Și când ții în inima ta *întreaga lume* atunci rugăciunea ta e *pentru întreaga lume* și rugăciunea întregii lumi e cea care *te ajută* și *te sprijină* pe tine.

Credință și necredință. Logica și alogismul

Un necredincios[14] *se simte bine* cu necredința lui, cu lipsa lui de logică și pretinde ca eu să îl includ în categoria celor care *gândesc*, care au o logică anume, atunci când discută cu mine.

Vine și mă întreabă pe mine *care sunt diferețele între credințe*, *de ce cred eu*, *unde este Dumnezeu* sau îmi spune *că e o nebunie să cred în Dumnezeu*, când el stă toată ziua fără o poziționare logică față de viața lui sau fără să gândească în parametrii de bine și rău.

Trăiește *fără logică* și când e vorba *să îmi conteste* credința mea sau credința în general abuzează de ideea *logicității*, când credința e *supra-logică* iar el e plin de *alogism*, de tendința de a exclude orice *înțelegere discursivă* a realității.

Este observabil faptul că, pe măsură ce îmi contestă mie credința, cel necredincios vine cu argumente *răsuflate* despre credință, aflate în grabă, dar cere de la mine *experiență*, *cunoaștere* și *logicitate maximă* în ceea ce spun.

Deși el nu își fundamentează decât negativ, prin excluderea oricăror fundamente, ceea ce el numește *necredință*, *ateism* sau *agnosticism*, când intră în polemică cu tine, cel care crezi, care ai *o experiență reală* a relației vii cu Dumnezeu, reduce discuția la argumente, *la fraze* și nu *la experiență*.

De fapt el vine în fața ta cu dorința de a vorbi despre Dumnezeu ca despre *o idee* și nu ca despre *o*

---

[14] Articol scris în ziua de 28 februarie 2007. De Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Realitate eternă, ca despre *o Realitate personală*. Necredința nu e *un plus* în viața lui, nu e semnul unei *relații* ci e *lipsa* unei relații. Necredinciosul nu poate vorbi despre *ceea ce este* ci despre *ceea ce nu crede că există*.

Însă necredincioși *autentici* nu există.

Necredincioșii sunt niște *ratați* la nivelul împlinirii ontologice, niște *egoiști* din punctul de vedere al vieții interioare și nu niște *opozanți* autentici.

Cel care *nu crede* în Dumnezeu, nu acceptă o Persoană care să îl conducă.

Nu acceptă, mai degrabă, un Cap (de aceea este *acefalos*), pe adevăratul Cap al umanității.

Necredința e un ocean de întrebări, care nu acceptă niciun răspuns.

Necredința, ca învârtoșare extremă, este un egoism abject, trăit însă ca niște emoții tulburi de grandomanie luciferică.

Ateismul nu este, prin definiție, o viață care *nu știe* de Dumnezeu, ci care *nu acceptă* sursa vieții, pe Dumnezeu, în centrul vieții sale.

Agnosticul e *un leneș* al cugetării.

Agnosticul este alogicul care mă întreabă pe mine *despre credință* dar care toată ziua se ocupă numai *de distracții*.

Pornind de la ideea că nu putem ajunge *la nicio concluzie* despre existența lui Dumnezeu și a lumii (ca și când viața ar fi *idee*, ceva de domeniul subiectivității depline și a iluzoriului), agnosticul trăiește într-o reverie plină de halucinații și pretinde că aceasta este *adevărata stare interioară* a omului.

Necredința reduce totul la *idee* dar nu propune niciodată o idee ca fiind *veridică*.

Necredința exclude experiența, implicarea, împlinirea interioară, pe baza falsului principiu că *există ceva anume numai în măsura în care noi înțelegem că acele lucruri există*.

Însă noi nu ne-am născut odată cu lucrurile care există și nici nu avem vreo legătură cu apariția lor. Noi *ne pomenim* deodată intrați în viață și *înconjurați* de multe existențe.

Când raționalismul a vrut *să subordoneze* existența cugetării omului a pornit de la ideea că omul poate gândi lucrurile *fără rest*, că le poate înțelege deplin, pentru că a gândit lucrurile *nu în ele înseles* ci în măsura în care le-a transformat *în idei* fără conținut.

Ideea de Dumnezeu, de om, de lucru, sunt niște *fantasme*, niște idoli ai minții noastre infatuate și nu niște realități cu care suntem *în relație*.

Numai în măsura în care Dumnezeu ne apropie de El prin mâna credinței, prin harul credinței, care e ca *o mână întinsă spre noi* a lui Dumnezeu, noi putem să simțim prezența lui Dumnezeu și această experiență nu ne face să Îl transformăm într-un obiect și nici să Îi epuizăm înțelegerea la nivelul înțelegerii noastre.

Necredinciosul, care presupune că totul poate fi înțeles numai printr-un *simplu efort* de gândire sau *în absența oricărui efor*t presupune că putem învăța alfabetul fără să îl învățăm sau că putem să trăim fără să respirăm.

Utopicele cerințe ale necredinciosului, care vin din centrarea egoistă asupra propriilor sale idei extremiste, nu îl lasă să vadă faptul că, cunoașterea și credința sunt realități participative, coparticipative și nu experiențe individualiste, ipseiste.

Logica vine *din împărtășirea* de logica lui Dumnezeu și nu dintr-o presupusă *catapultare de sine* din sfera *hazardului* în cea *a ordinii*.

Dezordinea, din experiență cunoaștem asta, nu poate crea ordine. O masă de substanță, aflată într-o continuă stare de agitare, nu poate să ajungă la o stabilitate anume, dacă nu se elimină factorul care produce vârtejul.

Când noi presupunem că nu există *evidențe* ale credinței sau că credința nu are niciun *fundament* mergem pe apriorismul fals, că dacă noi *nu trăim* experiența credinței, atunci *nimeni* nu o trăiește.

Sau mergem pe principiul, la fel de fals, că credința nu are *justificare* în viața noastră, pentru că presupune o relație cu Cineva, Care nu este *de aceeași esență* cu noi.

Însă necredința nu se poate *legitima* în niciun fel prin logică, ci este *o suspendare* a logicii și a supralogicii, o neacceptare a faptului că *există* logică.

Numai dacă există un Creator, Care ne-a creat cu atributul logicii, cu puterea de a face *corelații* între lucruri dar și cu puterea de *a experia,* în mod intim, celelalte existențe și pe El Însuși, putem să ajungem la idea că *putem înțelege* ceva.

Dacă nu am ști că *putem înțelege* ceva sau că *nu putem înțelege nicidecum ceva anume*, nu ne-am pune problema *existenței* sau *a non-existenței* lui Dumnezeu sau a oricărui alt lucru.

Când un necredincios vine la mine și îmi spune că *nu am logică* pentru că *cred* în Dumnezeu, el îmi spune, de fapt, că el știe că *am logică*, dar nu poate să suporte faptul că eu am *o logică participativă,* o logică a experienței sau datele experinței care survin în urma relației cu El.

Dacă nu ar ști nimic acest om despre logică și alogică nu ar pune problema în parametrii cunoașterii.

Dar el vine și îmi spune că *nu pot cunoaște, dacă există sau nu există Dumnezeu*, vorbind de Dumnezeu la nivelul ideii, al argumentării, dar apoi mă întreabă *despre relația pe care eu o am cu El*.

Însă, dacă tu mă întrebi despre El ca *idee*, ca ficțiune, de ce ești interesat de relația mea cu această *ficțiune*?

De aici se vede că necredinciosul știe despre *relația mea* cu El, despre existența Lui, dar *nu acceptă*, ca un moft dezagreabil, să intre *în relație* cu Cel pe care Îl evită tot timpul.

Din acest motiv, omul necredincios se raportează la Dumnezeu prin excluderea Lui din cadrul vieții sale intime, nu din cadrul existenței. E un fel de câine, care latră la nori și așteaptă ca norii să o zbughească de frică din fața lui. Însă el știe că El *există* și consideră *o mare bravadă*, dacă *Îl sfidează*.

Dacă îți place viața destrăbălată, ești perfect de acord cu alogismul, cu dorința de a nu avea nicio idee adâncă despre nimic. Adică un fel de *nu-știu* despre orice, în care zilele tale se scurg la întâmplare și în care excluzi orice tendință de *a pătrunde* în zona dilemelor.

Întrerupem șirul expunerii pentru un tablou realist de final. Un neoprotestant a venit la mine ca să mă *evaghelizeze*.

I-am spus cine sunt, faptul că am studii teologice, că poate discuta cu mine subiecte biblice dacă dorește, dar, mai întâi de toate, vreau să îmi explice un lucru: cum se face că Biserica lui Dumnezeu, în accepțiune neoprotestantă, are o sincopă temporală *de 18 secole*, dar totuși are *rădăcini apostolice*?

Dumnealui știa un răspuns, unul ambiguu, dar nu putea să îmi dea decât răsuflata și ateista istorie a *decăderii Bisericii de-a lungul timpului* și restaurarea ei prin te miri ce *iluminat* de duzină din ultimele secole.

Pentru că nu avea ce să-mi spună, pentru că nu există nicio scuză și nicio întemeiere pentru protestantism și neprotestantism, de orice facțiune ar fi el, i-am spus domnului evanghelizator:

„Domnule dragă, dacă Biserica lui Dumnezeu nu vine *de la Hristos*, prin Apostoli și urmașii lor canonici și dacă nu există *o viață dumnezeiască*, care l-a sfințit pe om de-a lungul secolelor, nu e *Biserica lui Dumnezeu*, Stâlpul și Temelia adevărului, ci un ONG care militează pentru o anume cauză, exclusiv umană.

Dacă Biserica e *condusă* de Dumnezeu, atunci nu o poate *schimba* nici Luther, nici Ellen White, nici dumneavoastră...Căci nu noi *o păstrăm* ci El *o păstrează* pentru noi, prin Sfinții Săi.

Biserica *nu se remaniază* după timpurile istorice, ci noi trebuie *să ne despătimim*, să ne curățim de păcate pentru ca să fim *cât mai proprii* ei…”.

Omul nostru s-a schimbat puțin la față, m-a privit cu o față demonică, ieșită de sub masca vorbei dulci și a plecat insultat de *necredința* mea.

Dânsul dorea să îmi spună că Biserica ar fi fost o instituție *dărăpănată*, mâncată de carii și din secolul 18 ea a devenit *înfloritoare* deodată, datorită întoarcerii *bruște*, raționaliste la Scriptură, la acea Scriptură pe care *nu o păstraseră* ei (bineînțeles, secta lor atunci *se născuse*!), ci Biserica aceea, căreia îi aparține Scriptura.

Dacă necredinciosul îmi propunea *o lipsă de sens* pentru viața mea, credinciosul rătăcit, falsul *evanghelist* de ocazie, îmi propunea *o credință a-harică*, *a-istorică* și *remaniată* după principii raționaliste, în care recurența la Scriptură, ca și recurența la logică sau la alogism, *înlocuie* invitația *la experiență*.

Contrapunct

Dacă[15] poți *să auzi* pe celălalt, te-ai ascultat îndelung pe tine.

Dacă ai văzut că oamenii *se pot schimba* atunci ai trăit multe minuni, le-ai conștientizat.

Dacă *nu mai ai nădejde* în nimeni e semn că ai avut o nădejde *prea mare* în oameni dar nu și *fundamentată* pe ceva.

[15] Articol din 1 martie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Grabă, preocupare și aflare în treabă

Bucureștiul[16] este un oraș care *dă impresia* că *nu are niciodată timp*. Dacă nu te calcă pe picioare, cel puțin te dă mai încolo cu umărul și apoi îți aruncă un *pardon* înțepat.

Graba arată un grad ridicat de tulburare interioară, de neclarificare, mai înainte de a arăta un grad ridicat de preocupare.

Preocupat de ce?

Preocupat de muncă, de probleme personale, de indiferență?

Cel mai adesea bucureșteanul e preocupat de distracție, de fuga de răspundere, de proprii lui nervi sau hormoni.

Nu am nicio îndoială că în altă parte ar fi altfel, în alt mare oraș. Acolo unde oamenii sunt transplantați de voie sau de nevoie, pentru muncă sau studii, din interes sau prin căsătorie, din ambiție și grandomanie, apare graba singurătății și a neîmplinirii personale.

---

[16] Articol din data de 5 martie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Fugim, alergăm după graba de a scăpa de noi. Fuga aceasta este o evidență a schizoidiei cu care ne trăim viața. Una simțim în noi, una vrem și alta e lumea și munca noastră, lumea în care ne învârtim.

Graba pe care o constat însă e o urmare firească *a nefirescului* în care trăim.

Nu ne place ceea ce vedem dar nici nu vrem să înțelegem de ce orașul, lumea noastră românească este așa cum este.

Nu acceptăm evidențele și de aceea avem ideea că ne grăbim spre o lume de care *avem nevoie*. Însă lumea de care avem noi nevoie nu e o lume *a grabei* ci *a conștientizării interioare*.

Preocuparea reală a omului normal, a omului duhovnicesc e grija de liniștea din sine.

Când graba nefirească, agitația, gesturile necontrolate ale membrelor noastre se impun în mod constant în comportamentul nostru, devin *noi* cei de toate zilele și e semn că lumea din noi e o lume *pe valuri*, e o lume furtunoasă, bătută de uragane.

Graba e o tumoare a sufletului.

Liniștea interioară este aerul în care respirăm.

Dacă graba e născută de negrija la conștiința noastră și de neîmplinirea datoriilor proprii, liniștea e rodul împăcării în toate, e rodul împăcării cu Dumnezeu și cu oamenii, cu datoriile noastre față de familie, stat, întreținere, serviciu, școală etc.

Graba spre locul de muncă, spre școală, spre Biserică este *o grabă reală*, e o întrecere cu timpul. Dar ea nu provoacă *neliniște interioară*.

Suntem grăbiți pe stradă, putem fi, dar graba simplă, normală nu ne transformă în niște *nesimțiți*, în niște tancuri care dărâmăm totul pe unde trecem.

Graba reală e normală.

Graba anormală este aceea în care demonstrăm că suntem *debusolați* în resorturile noastre intime, că trăim pe stradă ireal, făcând abstracție de faptul pe unde mergem și pe cine vedem și fără a da importanță detaliilor, care ne fac plăcuți în ochii celorlalți.

Am monitorizat acum 3-4 ani, într-o zi nu prea caldă, senină, liniștită ca temperatură, graba oamenilor pe unul dintre bulevardele principale ale orașului.

Am stat pe loc și am observat minute în șir *cum arată* grăbiții. Am văzut oameni grăbiți în mod real dar conștienți pe unde calcă, am văzut oameni care se pierdeau în mers, parcă *se deșirau* pe timp ce mergeau, oameni cu lehamite pentru faptul de a merge…dar și grăbiți *fără rost*, grăbiți care fugeau după propria lor umbră.

Nu le plăcea să privească în jur sau să fie priviți. Ori aveau aerul că stăpânesc situația ori se simțeau amenințati de orice privire străină.

De atunci am mai repetat experimentul de câteva ori și am realizat că graba *nu a scăzut* în oraș ci *ea crește*, per total, pe zi ce trece.

De aici am tras a doua concluzie, concluzia esențială, că *gradul de singurătate* și *opțiunile de relaxare* ale majorității nu sunt *comunitare* ci *singularizante*, se petrec în intimitate sau într-o cruntă singurătate.

Graba majorității e o grabă a singurătății.

Suntem prea mulți și prea puțin ne cunoaștem.

Posibilitățile de *a ne împrieteni* sunt *minime* în mod cotidian, deși cu toții presupunem că suntem *oameni comunicativi*. Dar comunicativitatea noastră e *scăzută* în comparație cu fuga noastră după *o singurătate idealizată* și după o grabă care aduce împlinire.

Cineva se grăbea ca să vadă meciul de fotbal dintre nu știu cine și nu știu care. Altcineva se grăbea să vadă un film sau să mănânce. Unul se grăbea la întâlnire cu prietena lui…

Însă un număr mic de oameni iese în oraș ca să se plimbe dezinteresat, fără un interes precis, adică pentru *a vedea ceva,* a se întâlni cu oameni, pentru a discuta pur și simplu cu cineva.

Cei care *se află în treabă* în domeniul grabei sunt cei care vor să îți dea impresia că sunt *importanți*, că sunt grăbiți, că muncesc pe brânci.

Graba lor este *educată*, e o grabă *de imagine*. Dar despre ei…nu mă grăbesc să vorbesc mai mult în această seară.

Parabola Beethoven

Spre sfârșitul[17] vieții, marele compozitor german ajunsese atât de mult să nu mai aibe *încredere* în oameni, încât avea un copac preferat, la care se ducea *să vorbească*.

În *însemnările* sale (mi-am adus aminte astăzi, într-un mod paradoxal, pe când vedeam cum cresc în cuptor *mucenicii* pentru mâine ai doamnei preotese) și-a notat faptul că poți vorbi *mai degrabă* cu copacii decât cu oamenii.

Pentru mine a rămas această expresie *o paradigmă a singurătății noastre teribile*.

Pentru că *nu au cine să-i iubească*, oamenii cresc câini și pisici, ajung să vorbească de unii singuri pe stradă, ajung să plătească persoane cu care să facă sex sau trăiesc cele mai ciudate relații de prietenie.

Cei care nu se pot dezlipi de copilărie dorm și la maturitate cu păpuși sau mașini în pat, fac tot posibilul să se simtă tineri când au 60-70 de ani, maschează timorarea și frica cu tot felul de extravaganțe sau preocupări ridicole.

Asumarea momentului, a vieții în mod personal, pare un adevărat chin pentru mulți.

De aceea primează în societatea actuală divertismentul, deliciosul, perversitatea și, mai puțin, munca, asceza, efortul dureros.

Însă numai durerea și efortul susținut, efortul duhovnicesc ne face *să ne curățim de patimi* și să scoatem *urmările* plăcerii din noi, după cum spunea Sfântul Maxim Mărturisitorul, prin durere.

Durerea curățitoare a postului.

Durerea curățitoare a rugăciunii, a răbdării, a neînfricării în ispite și încercări.

Durerea e cea care *ne reclădește* ca ființe duhovnicești, pline de harul Duhului Sfânt.

Iar dacă suntem plini de harul dumnezeiesc, atunci nu mai vorbim cu copacii, nu ne mai simțim

---

[17] Articol scris în ziua de 8 martie 2007. De Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

singuri, pentru că știm *să vorbim* cu Dumnezeu și cu oamenii.

Dacă sunteți singuri, nu încercați să înlocuiți pe oameni cu *obiecte* și *animale*!

Dacă nu puteți *relaționa* cu oamenii înseamnă că sunteți grav bolnavi de egoism.

Iar rețeta *anti-egoism* e aceea să vedem că avem nevoie de experiența și prietenia oamenilor, să înțelegem că prin ei *ne luminăm* și *ne înțelepțim* și că *mântuirea* înseamnă *bucurie* și *viață împreună* cu toți și nu bucurie mâncată *sub masă,* ca pe un os.

Presupuneri decodificate

Se presupune[18] că scriitorul are *atuul experienței* pe care o descrie; al experiențelor multiple.

Ca să fii cititor bun se presupune că trebuie să ai *aceleași experiențe* ca și autorul cărții sau că ești, într-un anume grad, *congenial în experiență* cu acela.

Cărțile se consumă într-un timp definit sau nu, într-un grad de interioritate mai mic sau mai mare, uiți personajele și păzești în inima ta esențialul.

Care esențial? Esențialul autorului cărții sau esențialul căutărilor tale?

Am avut de multe ori senzația că filele pe care le citesc *mă descoperă* sau că toate cărțile pe care le-am citit mi-au relatat ceva *foarte important* din mine, părți de interioritate pe care le intuiam dar la care nu puteam să ajung fără contactul direct cu experiența acelor cărți.

Cu alte cuvinte, am citit cărți pentru ca *să mă descopăr* sau pentru ca *să instaurez* în mine, să inițiez sentimente și stări de spirit, acțiuni care nu îmi erau

---

[18] Articol din 11 martie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

proprii dar care mi-au devenit atât de mult proprii încât cred că le știam dintotdeauna sau că le actualizam în mine dintotdeauna.

Cărțile, textele scrise ne personalizează. Ne fac să ne intuim temerile și bucuriile, incertitudinile și angoasele, lucrurile perplexante din noi și produce reîntoarcerea, mereu proaspătă, a experiențelor noastre de viață la nivelul conștientizării personale.

Am auzit pe cineva că *nu trebuia* să citească anumite cărți sau că anumite cărți sunt *necitibile* din fașă.

Mi-am adus aminte de o sincopă din viața mea, în care nu am putut să trec peste o carte, peste sentimentul că *nu pot citi* acea carte, zile întregi. M-am rugat ca să o pot citi. Teama de a citi acea carte era una demonică. Și mi-am dat seama de acest lucru când am reușit *să o citesc* și citirea ei *m-a învățat lucruri esențiale*.

De atunci mi-am dat seama că acea carte pe care *nu o pot citi* este o carte *care îmi folosește*, chiar dacă ea este o carte grea. Pentru că e o carte care mă determină *să mă schimb profund*.

Cărțile pe care nu le putem citi sunt cărțile care ating fibre adânci din noi. Și ele sunt *adevărate execuții*, puneri la zid.

Dacă avem sentimentul că ceea ce o carte conține este *o irealitate*, de ce o taxăm ca pe *o narațiune autentică*?

De multe ori citim cărți cu narațiuni fictive, care par extrem de reale. Pentru că au părți de realitate în ele. Și constatăm că noi am fi putut trece printr-o astfel de experiență, chiar dacă ea este incredibilă pentru noi la momentul actual.

Ficționalul nu este *o problemă* pentru noi, pentru că citim o carte având sentimentul că autorul nu poate să inventeze ceva, care nu are *o tangență* anume cu realitatea. Citim ficționalul ca pe *o realitate desfigurată*, ceea ce și este.

Însă, atâta timp cât ficționalul are *o urmă de intimitate* cu noi, el intră în viața noastră ca o *realitate* personală paralelă cu realitatea, ca și visul sau halucinația.

Te trezești dintr-un vis cu o profundă stare de *realitate*, însă ea este una ficțională.

Sau ai un miraj ori o halucinație, te lovești la cap și funcția gândirii și a memoriei este afectată, și în această stare începi să intri în lumea ficționalului personal sau a rupturii de realitate, pe care o trăiești ca pe o *realitate*, ca pe însăși *realitatea*.

Însă realitatea presupune integritate mintală, presupune o racordare stabilă la norme comune și capacitatea de a face conexiuni ultrarapide în cele trei secțiuni ale vieții tale temporale.

Când rămâi în trecut sau ești scufundat numai în prezent sau trăiești numai futuristic, în domeniul planurilor de viitor și nu poți să treci rapid în cele trei planuri ale existenție tale atunci irealitatea devine nu numai *o problemă de citire* ci și *una de viață*.

Dacă ați scris vreodată un roman puteți să garantați ceea ce spun acum.

Atunci când construiești personajele sau cadrele pe care le descrii, automat trebuie să fii *acolo*, într-un timp ficțional în mod angajat și să trăiești cu ele un fel de a fi extrem de *veridic* pentru tine și pentru ele.

Ca să poți să creionezi *un caracter uman* trebuie să presupui *o relație* între tine și el.

Ca să îl faci *să gândească* trebuie să te dedublezi: trebuie să vorbești în mintea ta și cu gândul tău și cu gândul și personalitatea lui, cu care l-ai înzestrat.

E corect: nu mulți reușesc să treacă în această idealitate fără urmări. Când îți trăiești și viețile personajelor tale și pe a ta, atunci există riscul să nu mai știi cine ești tu sau dacă tu ești unitar în personalitate sau dacă nu cumva ai personalități multiple.

La fel se întâmplă și cu actorii, cu regizorii, cu oamenii care trebuie *să intre în rol* pe deplin.

Dacă nu ați avut parte de această experiență, una asemănătoare ți-o dă *învățarea* unei limbi străine.

Începi să vezi, că pe măsură ce îți însușești cuvinte, începi *să gândești* în limba pe care o înveți și nu mai știi cui aparții, cărui popor, căror popoare, dacă știi mai multe.

Depersonalizarea, ca și ficționalizarea sentimentelor și a trăirilor proprii sau trecerea lor într-un grad de generalitate mai mic sau mai mare creează problema lui *cine sunt eu?*

Am avut experiența de a întâlni oameni, care au intrat în irealitate cu totul, pierzându-și mințile, pe măsură ce s-au rugat mult, au citit mult ori s-au pus în situații de viață care *i-au debranșat* de la realitate.

Însă această *rămânere în irealitate* s-a produs din cauza unei căutări *orgolioase* a cunoașterii, a experienței unice, a stranietății experienței.

Fără doar și poate, cunoașteți istoriile personale ale unor mari gânditori și ați auzit că unii și-au sfârșit munca lor de creație *în teritoriul* nebuniei.

În multe dintre cazuri nu e, de fapt, vorba *de nebunie* în stadiu clinic, acela în care creierul este afectat grav la nivel material ci, mai degrabă, de *o intrare* în spațiul monstruos al propriilor patimi și obsesii, din care nu au mai putut să iasă, datorită necredinței lor și a necăutării harului lui Dumnezeu.

Cele mai mari *ratări* în domeniul cunoașterii nu vin *de la multa cunoaștere*, ci de la *o cunoaștere luciferizantă*, care ne transformă *în monștri* sau, mai bine-zis, *în paiațele* propriilor noastre obsesii.

Toți cei care și-au sfințit viața au trecut prin tărâmul negru al introspecției, prin lupta interioară cu propriile lor patimi și au ajuns în interiorul ființei lor, acolo unde există harul Botezului și au văzut lumina lui Dumnezeu.

Viețile Sfinților au în ele însele acest colosal drum spre cunoașterea de sine și spre cunoașterea lui Dumnezeu prin vedere și experiere directă a slavei dumnezeiești.

Drumul spre adevărata experiență duhovnicească trece prin iadul din noi și numai dacă ajungem dincolo, la mal, reușim.

Din punctul nostru de vedere, cred că un om duhovnicesc, care e atent la gândurile care îi vin în inimă și vede, prin har, demonismul interior al ființei lui, nu face altceva decât să ceeze *un continuu roman* al luptei cu sine și cu demonii.

Umplerea noastră de har prin rugăciune și contemplație se produce numai dacă mergem mai

departe cu curaj, dacă trecem prin vadul iadului din noi și ajungem la pacea lui Dumnezeu, la starea de a simți cum Dumnezeu locuiește și Se odihnește în noi.

Vă este cunoscut apocriful următor: „Nu mai citi mult, pentru ca *să nu înnebunești* ca Eminescu”?

El apare în gura celor care *își motivează* lenea, prin presupunerea *a ce s-ar putea întâmpla rău* cu ei, dacă, bineînțeles, *ar citi* și *ar studia mult*.

Însă patimile se bazează pe irealitare. Pe faptul că ceea ce *e bine*, e *ceea ce ne place nouă*.

Când ceva intră *în coliziune* cu patimile noastre, dacă suntem neonești cu noi, reacționăm imediat și *le apărăm*.

De ce *ne apărăm* irealitatea, dorințele nefirești, neconforme cu firea noastră? De ce citim povești cu aerul că ele ar putea fi *și adevărate*?

Pentru că poveștile sunt *patimi bine literaturizate*, generalizate, sublimate.

Când psihanaliza vorbește de *sublimare* nu spune altceva decât că nefirescul este adus la rangul *de artă* în ființa noastră.

Și nefirescul irealității noastre, acest *microb* care a început *să mimeze* propriile noastre funcții vitale are nevoie de ficțiune ca să își continue perioada de incubație.

Să nu mai citim cărți? Să nu mai gândim, pentru că gândirea, reflecția *ne produce schizoidie*? Să nu ne mai *implicăm* în nimic serios pentru ca *să nu ne doară* capul?

Dimpotrivă, pasivitatea în domeniul gândirii înseamnă trăirea din plin a irealității, care vociferează, perorează în noi și noi o considerăm *propria noastră gândire*.

Însă *adevărata noastră gândire* vine tocmai după ce ai trecut prin posibilitatea de *a înnebuni* de atâta durere și singurătate și când ieși la lumina harului.

Pacea inimii cunoaște nebunia și singurătatea; o cunoaște ca pe un fragment de viață din trecut.

Nimeni nu poate să ajungă *intim* cu Dumnezeu, dacă nu și-a pus toate întrebările, dacă nu a experiat toate căile, dacă nu a molfăit încet, pe îndelete, ore întregi, sensurile vieții adevărate, pline de har.

Merită?! Dacă nu vrei să devii *om ceresc*, nu merită. E mai bine să fii ignorant, prost crescut, agramat, malefic.

Dar dacă vrei *să te umpli* de lumina lui Dumnezeu, atunci nu se poate *fără răstignire*, fără trecerea pe drumul dintre sănătate și nebunie, dintre realitate și irealitate, dintre tot și nimic.

Dacă pentru o mare afacere trebuie să riști totul pentru ca să câștigi totul, pentru viața duhovnicească și pentru vederea lui Dumnezeu trebuie să riști *mai mult decât totul*, pentru ca să ajungi la concluzia că abia ai început să faci față, 1%, *exigențelor iubirii* lui Dumnezeu.

Jurnalul, ca arheologie a vieții tale

Când[19] eram scriitor postmodern, *Jurnalul* avea funcție culturală. Era *o hartă* a evoluției mele zilnice ca artist. Când arta a intrat *în umbră*, pentru a mă dedica cu totul vieții duhovnicești și liturgice, atunci nu am mai putut să continui filele *fostului* Jurnal cu filele *noului* Jurnal.

Filele noului Jurnal sunt file ale noii mele vieți, ale vieții de pocăință, ale vieții conștiente de detaliile inimii. Nu mai pot *să împreun* zilele vechi cu zilele noi deși sunt tot zilele mele.

De ce oare? Pentru că adâncimile mele sunt altele acum, fără ocolișuri, fără țineri de minte, fără orgolii. Orgoliul și o continuă devorare a trăirilor tale sunt apanajul artei.

Viața duhovnicească îți cere cutezanța de a te recunoaște orb, gol, neștiutor, prost, fără nicio faptă bună, ca o cârpă lepădată în fața Lui.

Viața pocăinței este *o deșertare totală de sine*. Și până nu faci asta te simți *pe jumătate creștin*, pe jumătate om.

Când scrii un gând, nu te uiți la cuvinte. Cei care se uită la cuvinte au gânduri puține, sporadice.

Când ai trăiri, gândurile curg ca un torent și nu mai știi pe care să le scrii și pe care să le prinzi sub taste.

---

[19] Articol scris în ziua de 15 martie 2007. De Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Scrii pagini după pagini, sute de pagini într-un an, mii de pagini…Toată avalanșa aceasta de cuvine, când vrei să o revezi, este zdrobitoare.

Sunt *eu* aici sau *o mie de personaje*? Eu, cel din ianuarie, nu semăn cu cel din decembrie, deși simt o continuitate subterană. Nu mă pot confunda, dar ceea ce citesc îmi dezvăluie *noi cute* ale vieții mele. Ce să fac cu toată această *arhivă de date*? Deși este *mare,* tot *mică* mi se pare.

Deși am scris mii de pagini tot mi se pare că am scris puțin. La urma urmei tot cred că am scris puțin. Însă contează ceea ce *a făcut* din mine tot acest scris hrănitor, terapeutic.

Mă gândesc uneori la faptul că prea multa oboseală a scrisului te face să uiți orice limbă pe care o știi, să te uiți pe tine, să uiți tot, să uiți până la urmă că ceea ce faci tu este *scris*, se numește *scris*, din dorința de a trece scrisul în viața ta, de a sta față în față cu propria ta experiență, ca și când ar fi *un prieten* al tău.

Când mă uit în paginile mele de Jurnal parcă stau de vorbă cu un prieten vechi, parcă depănăm amintiri, ne spunem cuvinte reamintite…și tot așa…

Arheologia scrisului, deși își pierde sensul pentru tine, atunci când nu mai vrei sau nu mai poți să o recitești, are rolul de *a redeștepta* noi vise în alții.

Eu cred în cărțile care *schimbă* oameni.

Eu însumi sunt *un om înviat din morți* de către cărți dar și de către oameni Sfinți.

Arheologia vieții noastre e bună chiar și când am avea *un singur cititor conștient* de rolul ei.

Dacă avem *un cititor*, un cititor la o sută de ani, la patru sute de ani…e *de ajuns*. Cuvintele sunt ca niște *mânuși*, care *îți țin de cald* și atunci când *nu ai nevoie* de ele dar și când *ai mare nevoie*.

Mizez în continuare pe Jurnal, pe însemnări, chiar și în fugă, în grabă. Sunt *sclipiri de inimă* care se amprentează pe foaie și e bine că se petrece acest lucru.

Între penibil și sensibil

Nu poți[20] să fii sincer până nu ești *penibil* în fața celor care nu au aceeași simțire cu tine. Ceea ce pentru tine este un gest tandru, un gest de compasiune sau de duioșie, pentru cel cu *ochi rău* gestul tău poate fi deplasat, afectat, penibil.

Te oprești și privești un copil, o floare, vrei să atingi o frunză sau să miroși pâinea pe care o cumperi…Sunt gesturi firești, la care inima îți dă ghies. Dar pentru altul pot fi *gesturi deplasate*…

*

Ce înseamnă să fii penibil? Cum poate supăra, jena, enerva cu adevărat pe cineva *gesturile firești* ale altuia? De ce ar trebui *să mă uit* la ochii tăi reci, răi, ironici, dacă gestul acela *mă umple* de bucurie, de sensibilitate, de candoare?

*

Bărbații mândrii se tem să apară în fața femeilor sau a copiilor lor cu lacrimi în ochi. Lacrimile par gesturi de *om slab*.

Însă lacrimile sunt *evidența* unui bărbat puternic, curat la suflet, dacă ele vin din sentimente adânci, totale.

Bărbații duhovnicești *își plâng* păcatele și plâng în fața lucrurilor duioase, cutremurător de frumoase.

E un semn *de noblețe sufletească*, de mărinimie de suflet.

Numai inima tare, plină de întăriturile mândriei în ea nu plânge. E ca o stâncă, aidoma unui metal rece…

---

[20] Articol din ziua de 17 martie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

*

Nu mă stresează săruturile tinerilor pe stradă sau ale adulților, atâta timp cât ele nu sunt libidinoase.

Una e *să te săruți* și alta e *să faci paradă* de o dragoste idolatră.

E un lucru sensibil, de inimă, să săruți mâna unei femei, să faci un cadou frumos, să spui cuvinte frumoase, să ai o conversație entuziasmantă. Însă pentru cel care are *ochi rău* gesturile tale sunt *penibile*…

*

Cât de mult *asculți* de ce spun cei din jurul tău, atunci când gesturile tale sunt *adevărate* dar ele par *penibile*?

Eu îmi urmez inima. Ironiile la adresa mea nu vin din cauza că aș fi *penibil* ci pentru că firescul gesturilor mele a ieșit din uz în viața celor care mă ironizează.

Dacă i-aș ironiza și eu, la ce bun?!

Sunt un preot *sensibil* la nedreptăți, *atent* la dorurile oamenilor dar nu îmi place *să le lingușesc* păcatele.

E penibil să fii sincer cu dreaptă măsură?

E penibil să râzi frumos?

E penibil să fii sclipitor în conversații și atent la schimbările sufletești ale celor din jurul tău?

Pe cei cu *inimă nedreaptă* s-ar putea să îi cam stresezi…

*

O bunică *îi dăruia* nepoțelului ei să mănânce dar acela *se rușina la culme* să fie văzut cu bunica lui pe stradă.

Acasă nu se rușina. Cine îl crește pe acest râzgâiat de copil? E penibil gestul lui sau nu? Cred că

da. Arată că are o relație *duplicitară* cu cea care îl crește, că are *o falsă iubire*, o iubire interesată.

*

Un tânăr *se rușinează* de părinții lui în public. Îi ironizează, îi drăcuie…Când vine acasă se arată *prietenos*. Pentru mine el este *un om penibil*.

*

Pentru mine e penibil să ai 60 de ani și să te comporți ca la 20 de ani.

Pentru mine e penibil *să nu îți asumi* vârsta, viața, trupul și mintea pe care le ai, limba pe care o vorbești, neamul și țara ta de origine.

Însă e un lucru *sensibil* să ocrotești animalele, plantele, mediul în care trăiești, să nu pari *prețios* în gesturi și cuvinte, *să iei aminte* la inima oamenilor, să vrei pace și bucurie pentru toți.

E sensibil *să îți placă* lucrurile frumoase, gesturile de întrajutorare, dreptatea pentru toți oamenii…

*

M-am uitat într-o zi, clipe întregi, la apele unui râu. Susurul lui parcă *îl simt* și acum în inima mea. Multă pace, mult calm, doar mici zgomote în jur.

Dacă ar fi început atunci o nebunie de *Venom*[21] sau de *Sepultura*[22] se alegea praful de toată amintirea mea.

E un lucru sensibil să știi care e *momentul* când trebuie să taci, când trebui să râzi, când trebuie să plângi, când trebuie să contempli.

Amintirile, lucrurile frumoase *se și construiesc*, nu numai *se primesc*. Iar dacă *vă construiți* o amintire frumoasă, să nu vă fie rușine să fiți *penibili*! Face bine la ten…la *tenul* inimii.

---

[21] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Venom_%28band%29.

[22] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Sepultura.

A înflori

Înfloresc[23] copacii, miroase a primăvară, a viață nouă. Deodată, lumea în care trăim începe să miroase frumos, dacă avem copaci, iarbă, flori, dragoste…

Cel care înflorește a ajuns la dimensiunea interioară de a simți *cum să bucure* prin prezența lui, prin creația lui. E un tânăr/-ă în floare vârstei.

Când moare cineva de foarte tânăr, se aude regretul că a murit *de prea de tânăr*, că abia era un boboc, un om în plină dezvoltare.

Tinerețea e *o înflorire încântătoare*, dacă e bine îndrumată. E uluitor de frumos să asiști, atent și discret, la *înflorirea* personalității unui om iar tu să îți aduci contribuția din umbră sau dându-i sentimentul că nu faci mare lucru pentru el, în comparație cu ce face acesta pentru sine.

Floarea vârstei. Omul în floarea vârstei este acela care își scoate la iveală agoniseala interioară, care începe să creeze ceva: o familie, o Biserică, o casă, o carte, un pod, o companie prosperă…

Maturitatea e privită ca *o înflorire* a persoanei noastre și este resimțită ca atare.

Senectutea, bătrânețea dă semințe tari, dă fructe coapte. Însă tinerețea acum începe să strălucească, când își dă seama că pregătirea în școală și în

---

[23] Articol din 19 martie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

particular pentru viață a făcut din ea un izvor de creație.

Floarea e o creație a copacului, a lujerului florii, este o ieșire în afară, spre a încânta pe alții.

Tinerii sunt frumoși și sunt plini de viață, dacă (trebuie *să subliniez* asta!) știu *să înflorească* frumos.

Am destule experiențe cu tineri, care sunt flori de noapte și nu de zi; flori întunecate.

Cupletul lingvistic *Florile răului* nu este numai un bun titlu de carte, care ultragiază moravurile bune, cuvioase, dar și *un adevăr dureros* pentru mine.

Poți înflori bine dar poți înflori și excedentar. Poți să arzi prea repede și să pierzi șansa de a-ți da rodul tău.

Înflorirea vieții, tinerețea, trebuie îndrumată bine, foarte bine de părinți, de profesori, de duhovnici, de rude, de stat.

Nu trebuie să fie *vlăguită* prea repede dar nici *depreciată*. Nu trebuie să cerem, mai înainte de vreme, de la un tânăr, ceea ce *va da mai târziu* și nici nu trebuie să facem din cal armăsar peste noapte, atâta timp cât *cizelarea* e *treapta de după înflorire* și nu se confundă *cu înflorirea*.

Când ești *în floare*, simți că poți să faci anumite lucruri. Poți să faci. Simți că poți să faci și ai nevoie de sprijinul celor care te pot ajuta.

Tinerețea are nevoie *de însuflețire* dar de una *cu dreaptă cugetare*.

Nu e corect să îi spui unui tânăr că *poate să facă orice*, că *totul e posibil*. Trebuie să îl ajuți *să înțeleagă* cine este el, ce poate să facă, care e vocația lui.

Dacă simți că el este *în stare* de ceva anume, nu îl îndrepta în altă parte! Îndeamnă-l să meargă spre ceea ce își dorește el.

Pentru că înflorirea, ca și izvorul, are nevoie de o albie, de un protreptic, de un sprijin real din partea cuiva pentru ca să curgă bine și să înflorească cum trebuie.

Tinerii fără credință, cărora nu le place munca și nu sunt bătăioși pentru crezul lor, sunt ca niște flori de măr scuturate de prima rafală de vânt.

Vântul indolenței, al lipsei de caracter, al abdicării de la țelurile proprii te fac o floare sfărâmată de timp și e păcat.

Mie îmi place să îi compar pe tineri, pe tinerii creștini, cu *iedera*.

Iedera se lipește peste tot, intră pe sub fundația casei, trece prin ziduri, iese prin piatră, își face loc, nu este înăbușită nici de timp, nici de lipsa de relații, nici de oftică, nici de invidia din jur.

Iedera, mereu verde, mereu încrezătoare, biruiește în orice condiții, pentru că are vitalitatea de a suporta orice fel de condiții, se adaptează la oricare sol și la orice intemperie, pentru că vrea să trăiască, să existe.

Dacă *faci flori* trebuie să ajungi să dai *și roade*. Roadele vieții noastre sunt virtuțile reale, evidente din ființa noastră.

Dacă aduni în tine cumințenie, feciorie, umilință, credincioșie, răbdare, iubire vijelioasă, ești o iederă și devii un copac, la umbra căruia se odihnesc mulți.

Grăuntele de muștar de care vorbește Domnul devine *un copac*. Iedera devine *un gard viu*, care acoperă totul.

Lianele înfășoară toți copacii. Iarba acoperă tot pământul. Însă dacă devii *copac*, cu frunze și roade, adică cu cuvinte dar și cu fapte, poți să dai *de mâncare* și altora dar și *umbră*.

Umbrim și astupăm fierbințeala oamenilor dacă avem frunze mari, frunzele înțelepte ale cuvintelor și le dăm hrană, dacă avem fapte ale virtuților.

De aceea omul nu mănâncă *numai pâine*, ci și *cuvinte cu har* în ele, cu putere. Mănâncă sentimente, dragoste, încrederea pe care i-o acorzi, înțelegerea pe care i-o dai.

Cu atâta mâncare în supermarketurile noastre și în frigidere, ne-a cam trecut de foame. Nu ne mai e foame de mâncare, ci acum avem, mai ales, *foame de adevăr*, de credibilitate. Foame de sfințenie.

Unde e cuvântul și omul care să spună adevărul?

Unde e floarea care a devenit sământă sau sământa care a devenit copac falnic?

Acesta e cuvântul care spune adevărul: omul care *a strâns*, a adunat și poate *să dea* și altora.

Gândesc frumos, deci enervez

Dedicăm acest articol tuturor acelora care *nu știu* că *își fac răul* cu mâna lor.

*

Dacă[24] *urâtul voit* este *o tiranie a ilogicității*, logica frumosului *îl tiranizează* pe cel care vrea să măture totul în calea lui, să schimbe lumea, pentru că nu e atât *de dreaptă* pe cât vrea el.

Căci tânărul adolescent cu belciug în buză și cu alcoolemie în sânge ridicată, crede că lumea e *nedreaptă* și că el trebuie *să se răzbune* pe cineva, și vrea să consider legitima lui invectivă drept *o legitimare* a tinereții.

Așa arată tinerețea!, îmi spune el, nedându-ne dreptul să avem o tinerețe *mai…liniștită* decât a lui.

Scumpii mei, nu ați auzit niciodată sloganul, că noi, oamenii Bisericii, suntem *o turmă*, în sens peiorativ, bineînțeles?

Că noi, ca *turmă*, mergem orbecăind, duși de nas iar omul fără principii și fără logică e *mai bun* decât noi și *cu logică*?

Nu ați auzit că logica nu e, de fapt, *adevăr*, ci e doar *maturizare* a maimuței care am fi?

Iar dacă noi suntem maimuțe și suntem ființe instinctuale și suntem conduși *mai mult de sex* decât *de creier*, cine e *turmă*: mulțimea *care crede* sau mulțimea care *e îndoctrinată*?

Eu cred că mulțimea, îndoctrinată în lipsa unui crez, e *adevărata turmă*. E o turmă *prostită la greu*.

Astăzi o duci la un concert cu Sepultura, poimâine o duci la un meci de fotbal, apoi la alegeri anticipate. O pui să se rujeze cum vrei tu, îi dai să mănânce ce îți place ție, adică tu, cel care o conduci.

Și le spui apoi că sunt *liberi*, că *așa e moda*, când moda e făcută tocmai de cei care *vor să profite* de orbecăiala ta.

Gândesc, deci exist. Gândesc, deci mi-e foame. Gândesc frumos, deci enervez, pentru că gândesc cu sens.

De ce *să ai minte* la cap, când noi *nu avem*? De ce să fii *mai bun* decât noi? De ce nu ești *prost* și *oribil* ca noi?

---

[24] Articol scris în ziua de 23 martie 2007. De Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Pentru că, așa cum mi-ai spus, prietene, fac parte *din turma* lui Hristos și privind către El, învăț să nu mai fiu *manipulat* de rău, ci să fiu *îmbibat* de bine.

Da, și eu greșesc mult. Asta probabil te bucură. Dar eu *îmi asum* răul, pe când tu *te lauzi* cu el.

Mie îmi e rușine să fiu prost, destrăbălat, curvar, bețiv, să am apetență pentru lucruri infame. Tu te bucuri de ele.

Consideri că dacă eu *nu beau* zece beri și *nu mă îmbăt* ca tine, nu sunt bărbat iar dacă mă vezi rugându-mă, crezi că asta e *o pierdere de timp*.

Nu e *pierdere de timp*, dragul meu! Rugăciunea îmi aduce liniște și pentru acum și pentru veșnicie. Rugăciunea mă împlinește. Dacă beau o bere cu tine și asta îmi face bine. Dar pe a doua sau pe a treia o să o vomit, pentru că nu sunt învățat *cu excesul*. O să râzi iar?!

Care sunt calitățile lui? Păi una dintre ele e că e *un parazit* al societății. Doarme mult, fură de pe unde poate, se uită după femei, nu mai știe cu care să se culce, se bate cu toți…e șmecher…

Însă eu zic că e *un papă lapte* în domeniul logicii, un prostovan de duzină, care crede că *i se cuvin* toate lucrurile.

Gândesc, deci enervez. Gândesc bine, deci îmi creez antipatii, îmi adun cortegiu de invidioși.

Însă logica e *plină de adevăr* pe când ilogicitatea e *plină de infatuare*.

Logica trupului și a sufletului, ritmul lor e unul duhovnicesc și dacă faci vreun exces, ele se întorc, au recul, cad pe capul tău.

Dacă *mersul cu capul gol* pe timp de iarnă, pe care îl practici acum, crezi că *nu te afectează*, să ne întâlnim peste 20, 40 de ani. Dacă *fusta scurtă de acum* nu te afecteză, om mai trăi și om mai vorbi.

Cred, deci enervez. Am crezuri, deci sunt greu de manipulat. Cred, sunt greu de dus de nas. Am coloană vertebrală, deci nu sunt ornitorinc.

Știți chestia cu *ornitorincilor*?!…Înseamnă ăia care sunt duși prin trestii de val sau care intră la apă de atâta înțelepciune.

De ce enervez? Eu am pământ sub picioare și cer deasupra, am inimă pentru oameni și o viziune de

viitor și despre veșnicie. Tu?! Îmi invidiezi și urăști stabilitatea.

În adâncul tău te recunoști *o paiață,* un om ordinar, fără nicio vlagă, dar te ții tare, ca aracul uscat de joarda viței.

Pleci de lângă mine și mă drăcui copios. Ai devenit *mai deștept*? Ai devenit *mai sensibil*? Ai *mai multă logică*?

Nu poți să fii *logic* dacă nu îmi inspiri *nicio liniște*, dacă nu mă faci *să am stabilitate*. Dacă vrei să mă dărâmi, să mă schimbi cu nimicul, cu golul, ce vrei să fac? Să mă las *golit de har* pentru ca să fiu ca tine, o piatră de moară, care mă scufund în ocean?

Căutând niște filme astă seară, într-un spațiu privat din online, am dat peste o fotografie satanistă, în care Satana, un monstru SF cât toate zilele, stă deasupra lui Hristos răstignit și doi draci uriași, cu niște țepușe, lovesc mâinile răstignite ale lui Hristos.

Probabil că cei care au pictat această *prostioară monstruoasă* au crezut că prin ea *schimbă cumva* adevărul și că, dacă Îl fac pe Hristos ca *vai de om* și pe Dracul ca *stăpânul inelelor*, așa și stau lucrurile.

Adică *un plici de imagine* creat pe nimic, pe fantezie. Un fel de fotografie porno satanistă, în care simulăm *femeia perfectă* dar ea *nu există*.

Cam pe asta se bazează *turma necredincioșilor*: pe fantezie, închipuire de sine și pe cuvinte răsuflate.

Dacă noi suntem turma, care avem un Păstor, turma necredincioșilor e *o haită* care urlă la lună și după ce urlă încep să se muște unii pe alții.

Gândesc, deci sunt periculos, *dubios,* cum mi-a scris o domnișoară, care m-a citit pe un blog al nostru.

Dacă nu gândeam, *filosof* rămâneam. Dacă ești prost, te duce valul. Dacă taci, îți merge bine. Dacă ești *fraier* înseamnă că *meriți o medalie*. Sunt fraze care umplu capul celor care vor *să se prefacă* cum că trăiesc.

Aviz amatorilor: *gândesc frumos,* deci *nu sunt dușmanul vostru*!

Dacă gândesc frumos, nu vreau *să vă mușc* ci *să vă leg rănile* pe care vi le-au făcut confrații de mușcat.

Între *a primi* în casă pe un confrate de-al vostru, care vrea să vă muște și *să mă primiți pe mine*, care nu vreau *să vă mușc* și nici *să vă fur*, cred că e *de preferat* să mă alegeți pe mine. Însă, alegerea vă aparține…

Iradierea harului

Dumnezeu[25] *pictează* realitatea cu har. El *ne colorează* cu adevărat toată existența sau El este Cel care adaugă la culorile vieții noastre acea lumină care le face vii, *ceva* (ca să înțelegeți mai bine) ca în tablourile lui Rembrandt, în care lumina este cea care *dă sens* întregii compoziții și face tabloul fascinant, punând în această lumină și personajele umane.

Întotdeauna mi-au plăcut tablourile în care pictorii au pus nu numai culoare, ci și o lumină care nu este cea fizică, ci metafizică, spirituală.

Nu mi-am explicat însă, de la bun început, așa cum trebuia, această apetență, dar eram iubitoare de această lumină.

Această lumină este o evidență duhovnicească și în realitatea de zi cu zi.

Lumina harului dumnezeiesc iradiază din lucruri. Și acest lucru se observă foarte bine tocmai când te închizi și nu mai ești apt să sesizezi această strălucire interioară a firii, când te lași copleșit de tristețe și de nemulțumire și vezi că nicio licărire de lumină nu mai stă în cele dimprejurul tău ci, dimpotrivă, chiar și cele mai frumoase lucruri sunt îmbrăcate cu haina neagră a întunericului tău sufletesc.

---

[25] Articol din ziua de 25 martie 2007. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruș.

Dar când sesizezi acest har, atunci lumea *e frumoasă*, fiindcă e *creația* lui Dumnezeu, și inima se bucură de ea.

Atunci înțelegi că bucurie nu există decât în harul dumnezeiesc și înțelegi că trebuie să te lași în mâinile Creatorului tău, ca El să te învețe *cine ești* și să te umple *de fericirea* care este proprie omului, care nu-și renegă adevărata ontologie.

Schimb de replici

Cel mai mult[26] mă enervează omul, care nu ştie unde se termină gluma şi începe lucrul serios şi unde se termină *seriosul* şi începe *foarte seriosul*.

Cred că a nu simţi ridicolul unei situaţii şi a nu percepe mişcările interioare din ceilalţi, cu care discuţi, care te văd, arată că nu ai nicio fineţe sufletească, nu ai ochi format pentru *a ieşi* în societate.

Ca să ştii *să răspunzi*, trebuie să ai *simţul replicii*. Cel care îşi învaţă sau îşi regizează un răspuns nu are *prezenţă de spirit*, nu are supleţe duhovnicească.

Întotdeauna răspunsul, replica se face *atunci*, între cuvântul care nu s-a termint încă şi care te vizează şi ochii care îţi stau înainte şi te aşteaptă să zici ceva.

Mi-a fost dat să văd extrem de rar oameni care ştiu *să răspundă frumos* unor atacuri mizere şi am văzut, cel mai adesea, replici arogante, deplasate sau bădărane.

Cei care ştiu *să răspundă*, ştiu *forţa* cuvintelor, o ţin în frâu, o au în palmă.

Cel mai adesea văd însă replici puerile, de-a dreptul comice, enervarea fiind lăsată *să arunce* afară tot ceea ce eşti tu cu adevărat.

Mizeria enervării e teribil de urâtă.

În înţelepciunea Părinţilor, cei care ştiu *să dea replici* sunt ori cei cu inimă curată dar care răspund cu înţelepciune dreasă cu sare ori cei care au suferit şi au ajuns la simţul perversităţii de a răspunde frumos, când au sentimente urâte şi invers, de a răspunde urât, când au sentimente frumoase şi vor să şi le ascundă.

Nu ştiu cum se face dar eu am parte numai de observaţii penibile, în cele mai multe dintre situaţiile în care cineva vrea *să îmi dea o lecţie*, adică *replica*.

Şi pentru că sunt preot, vehemenţa la adresa mea e *dublă*, tocmai pentru ca să îmi arate, cu lux de

---

[26] Articol din ziua de 11 aprilie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

amănunte, *cum stă treaba*. Numai că eu mă comport *foarte calm* la replici penibile şi asta enervează triplu. Riscul meseriei de a fi *replicat* în public!

Mă uit în ochii *agresorului verbal* şi dacă văd că ar prinde *un cuvânt de ţinere de minte* îl spun, dacă nu, îl gratulez doar cu un zâmbet. Şi zâmbetul doare…Am observat de multe ori acest lucru.

Când un domn în vârstă mi-a replicat că nu am aruncat gunoiul unde *dorea el*, ci l-am lăsat acolo unde *am vrut eu*, l-am privit fix, fără insolenţă dar cu multă sobrietate, şi când mai m-am întâlnit cu omul în cauză avea un sentiment de teamă. Probabil nimeni nu îi răspunsese la sudalmele lui paşnic. Probabil se aştepta să ne luăm la drăcuituri şi la harţă.

Replica este *o marcă personală*, care trebuie să vină din înţelepciune şi nu din parşivenie, din inimă înţeleaptă şi nu din aroganţă.

Îmi aduc aminte de puţinii oameni din viaţa mea pe care i-am văzut replicând genial şi am în minte faţa lor din acel moment.

Replica era însoţită de un cumul enorm de personalitate. Faţa lor era, în acel moment, o fotografie extrem de explicită a interiorului lor.

Cred că acest lucru contează cel mai mult: să ştii să rămâi *prin personalitatea* gesturilor, a vorbelor şi a actelor tale publice sau intime.

Cuminţenie şi fandoseală

Copiii[27] *cuminţi* sunt copiii care au învăţat *să respecte* munca părinţilor şi *dragostea* lor pentru ei. Şi au învăţat acest lucru de prea devreme.

Copiii fandosiţi, pretenţioşi nu au înţeles că iubirea cere *linişte*, că iubirea părinţilor cere *înţelegere*.

Mofturile sunt întotdeauna legate de o percepţie *uşoară* asupra vieţii. Când crezi că totul vine de-a gata e uşor să crezi că viaţa e uşoară.

Tocmai de aceea ne pomenim adulţi şi nu putem să trăim fără mama, fără bunica, fără cea care ne-a crescut, ne-a spălat, ne-a călcat până atunci.

Şi adolescentul plecat de acasă, care nu poate trăi singur, îşi găseşte o prietenă, o amantă, ca să intervină în viaţa lui şi să facă ce făcea mama şi bunica pentru el.

Libertinajul cere şi o cămaşă curată. De aceea bărbatul singur, căruia nu îi place munca şi se vede, deodată, *descoperit* în faţa vieţii, atunci când e fără familia lui, are nevoie de cineva care să îl susţină. De la nevoia de o mâncare caldă şi de cineva cu care să nu îţi fie urât noaptea, apar *copiii fără tată*. Bărbatul tânăr, adesea mândru, nu va recunoaşte că e dependent de confort şi pentru aceea încheie, în grabă, un *mariaj provizoriu*.

Tânăra adolescentă, şi ea, are nevoie de aceleaşi lucruri: confort, intimitate, protecţie. Când lipsesc acestea, oamenii ştiu din plin ce e *singurătatea* şi *mizeria* socială, ce e acela un câine abandonat într-o gară.

Când există bani prea mulţi apar însă și excesele, dacă tânărul cu pricina nu ştie *să îşi ordoneze* corect viaţa.

Cuminţenia e *o răspundere personală*; o luare de decizie. Când înţelegi că ai tăi nu au bani şi că tu, ca să reuşeşti în viaţă, trebuie să munceşti din greu,

---

[27] Articol din ziua de 16 aprilie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

atunci încerci să nu işti niciun fel de probleme, mai mult decât e necesar, familiei tale. Îţi iei angajamentul faţă de tine să nu faci probleme, să nu vii acasă cu amenzi, cu pozne.

Cuminţenia e o responsabilitate asumată, dorită. Nu poţi să fii cuminte cu forţa. Eşti cuminte numai dacă *vrei*, dacă vezi că aceasta e ordinea în lume şi că situaţia materială a familiei e cea care este.

Nu poţi să îi ceri mamei o nouă fustă, un nou pantalon, bani de distracţie, dacă voi în casă nu aveţi cu ce plăti lumina. Numai un om iresponsabil, rău, arogant, face una ca asta.

M-a oprit o doamnă în vârstă, foarte necăjită şi a vrut să vorbească cu mine despre fiul ei, care se droghează. M-a pus să mă rog pentru el, pentru că vine acasă şi o forţează să îi dea bani ca să îşi cumpere o nouă doză.

Când l-am cunoscut pe băiat, un tânăr în toată firea, la prima vedere părea că nu e *în stare* de un asemenea egoism. Dar în scurt timp am înţeles că mama lui avea dreptate: era în stare *să o vândă* ca să îşi astâmpere dorinţa de *a se excita* prin intermediul drogului.

Copiii mici, în ciuda a ceea ce cred filosofii şi psihologii, nu cred că sunt *egoişti din fire*, că toţi sunt egoişti, ci că ei *devin* egoişti şi răi şi desfrânaţi pentru că *aşa vor*, nu pentru că părinţii lor *au aceste patimi*. Mimează patima nu numai *în afară* ci, mai ales, înăuntru.

Priveşti la televizor câte o emisiune cu copii şi vezi că *şi-au însuşit la perfecţie* prefăcătoria, impostura, laşitatea, lascivitatea…

De ce? Pentru că şi-au dat seama că ea este *profitabilă* într-o lume coruptă.

Şi aşa se face, că dacă vrei *să minţi* pe cineva, te crede iar dacă vrei să îl convingi *să facă un bine*, nu se lasă deloc convins. De ce? Pentru că el a înţeles foarte bine că virtutea *nu aduce o bună prestanţă* în faţa tuturora, dar viciul *e mai căutat*.

Şi cu toate acestea eu mizez *pe cuminţenie*, pe virtute, pe cea care demonstrează că copilul în cauză este *un om matur* la minte.

Îmi plac copiii *bătrâni la minte* şi *surâzători la inimă*. Îmi plac copiii care nu sunt *perverşi* şi nu încearcă *să fie perverşi*, care nu vor *să te laude* sau *să te provoace* să îi placi într-un mod pervers, dulceag.

Copilul credincios este copilul care ştie să aibă *maturitatea* alegerii. El este cel care a înţeles că *a alege prost* înseamnă *a alege pedeapsa* părinţilor.

Fandoseala, acest *a fi în trend*, arată că nu ai scopuri prea mari în viaţă.

Dacă a-și cumpăra ciorapi şi farduri şi a arăta bine e *tot ce vrea* o fată în viaţă, credeţi-mă, nu mi-ar plăcea să am o asemenea *noră*.

Căsătoria cere *o minte echilibrată*, lipsă de egoism, pace în suflet, ca să poţi să le suporţi pe toate.

Ca să faci un copil trebuie să te pregăteşti toată viaţa pentru asta.

Dacă vrei să devii avocat, preot, politician trebuie să visezi şi să te şlefuieşti numai în acest sens.

Deşi poţi ajunge *lemn tănase* în posturi de conducere bune, poţi spolia, poţi omorî ca să ajungi sus, cei care te vor *şef* al lor nu te vor suporta dacă eşti un prost, un papă lapte.

Omul te salută, îţi spune în faţă ce îţi spune, dar dacă nu îl convingi cu adevărat că munceşti, că trudeşti, că eşti cineva, nu te va lăuda niciodată pe unde se duce.

Performanţa cere cuminţenie, cere răbdare, cere lucru continuu.

Nu poţi să ajungi mare cercetător în istoria religiilor sau în teologie dacă citeşti doar 3 cărţi pe an.

Nu poţi să ajungi mare dacă nu te-ai zbătut îndeajuns de mult încât să înţelegi mai mult decât alţii. Şi pentru aceasta trebuie să munceşti zilnic, să trudeşti la propriu şi nu să te faci că îţi iei salariul şi pleci.

În prima mea tinereţe nu am putut să suport nici măcar în gând ideea *să pierd timpul*, să nu fac ceva, să nu lucrez ceva, să nu învăţ ceva, să nu mă îmbogăţesc în tot lucrul bun.

Cei care încercau să spună că trebuie să fac mai puţin, că trebuie să o iau mai cu binişorul, acum *se ruşinează* să mă vadă.

Am terminat de câteva zile teza doctorală şi trebuie să o predau spre corectare părintelui profesor.

A fost o muncă grea dar iluminatoare.

Dar dacă încerci să crezi că poţi să faci lucruri excepţionale stând doar două-trei ore la masa de scris şi la citit te înşeli amarnic.

În rândul nostru, al ortodocşilor, studiile doctorale în teologie par o muncă *mai degeaba*, fără sens.

Se crede, adesea, că simpla citire a unei traduceri sau a unui text înseamnă *şi înţelegerea textului cu pricina* sau că nu trebuie să ai o viaţă curată, sfântă, ca să înţelegi teologia dar nici prea multă cunoaştere filologică şi teologică pentru ca *să nu te mândreşti prea mult*.

Adică se preferă *un ignorant*, care să dea în toate gropile ereziilor şi ale păcatelor, decât *un om învăţat*. Sau se crede că dacă eşti *învăţat*, iniţiat în multe, eşti, în mod automat, şi *mândru*.

Însă, dacă copilul nu e simplu la inimă pentru că e *simplu*, ci pentru că *aşa vrea el*, pentru că aşa alege, tot la fel, cel care se iniţiază mai mult în teologie nu devine *mândru* ci, dimpotrivă, *mult mai smerit*, văzând câte *necunoscute* are cercetarea teologică şi *cât de grea* e viaţa ortodoxă.

Nu *cunoaşterea multă* strică ci cunoaşterea care se face pentru *a te da grande* şi nu pentru *a te smeri*!

Adevărata cunoaştere teologică smereşte, sfinţeşte, te face simplu, cu bun simţ, echilibrat, te face să vorbeşti *puţin* şi *să cercetezi mult* pentru câteva vorbe spuse în amvon sau în plenul unei conferinţe.

Numani când crezi că *le ştii pe toate*, când crezi că toate sunt *uşoare* şi că nu există *nicio taină* pentru tine, atunci e *de rău*, pentru că atunci *te faci gol* de orice înaintare şi de orice acumulare de frumuseţe duhovnicească.

Cuminţeania se învaţă *cu munca* şi fandoseala *cu pierderea timpului*. Alegeţi şi dumneavoastră ce credeţi că *vă caracterizează*!

Invitații, invenții, inovații

Invitaţiile[28] reale, necontrafăcute, sunt cele care *instaurează relaţii*.

În online, primirea unui apel, a unei invitaţii, naşte relaţii surprinzătoare, atâta timp cât cei doi dialogici sunt *responsabili*, vor ceva, vor să discute ceva *cu sens*.

Invenţiile în tehnică au o mare marjă de probabilitate dar, mai cu seamă, sunt *un mare har*. Și ele vin la timpul lor.

Dacă inovaţia în artă are *iz revanşard*, în credinţă, în teologie, inovaţia este *o suspiciune*, e suspectă.

Când a apărut *Filioque* în mentalitatea apuseană, Sfântul Fotie cel Mare a replicat vehement, arătând că această particulă, „şi de la Fiul”, *distruge* dogma Treimii[29].

Dacă Domnul spune că *Duhul purcede de la Tatăl*, a spune că Duhul purcede *şi de la Fiul* şi *de la Tatăl* face redundantă şi necredibilă purcederea Sfântului Duh de la Tatăl, îl pune pe Fiul în raport de inegalitate cu Duhul şi Îl transformă pe Fiul într-o persoană *necredibilă* în iconomia mântuirii, dacă El spune că *Duhul purcede de la Tatăl* iar falsa „dogmă” romano-catolică susţine *purcederea din două persoane divine concomitent*.

Dacă modernitatea credea în raţiunea care creează, care supune materia, postmodernitatea vorbeşte despre sfărâmarea raţiunii *cuprinzătoare* şi propune ralierea la o formă de subiectivism extrem.

Tocmai de aceea spunem mai toţi că singură opinia noastră e *credibilă* pentru a ne crea viaţa. Vrem o viaţă făcută după parametrii proprii, fără recurenţă la vreo doctrină sau idee tradiţională.

---

[28] Articol din 20 aprilie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

[29] Despre cum *a combătut* Sfântul Fotie cel Mare erezia lui *Filioque*, a se vedea Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş şi Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruş, *Traduceri patristice* (vol. 2), Teologie pentru azi, Bucureşti, 2010, p. 277-325. Care se poate downloada de aici: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/10/06/traduceri-patristice-vol-2/.

Dacă becul, insulina, laserul au fost inventate, adică a fost adus la existenţă ceva inexistent, inovaţia are izul lucrului care primeşte restructurări, reformări.

Eu folosesc acum pe *a inventa* în sens tehnologic şi pe *a inova* în sens existenţialist sau doctrinar.

În speţă, cele două cuvinte sunt sinonime, însă în limbajul nostru eclesial *inovaţie* a devenit un cuvânt specializat, un cuvânt care exprimă accente sectare.

Pentru că *a inova* înseamnă ruptură de nivel, în sens rău, cu Tradiţia. Cel care inovează ceva, care *schimbă* sensul duhovnicesc al cuvintelor unei dogme nu face decât să o falsifice şi să falsifice prin ea modul de viaţă ortodox.

Spre exemplu, exegeza care vrea să facă din har, din energia necreată a Treimii o energie *statică* sau *insesizabilă* interior deturnează sensul real al curăţirii de patimi şi al sfinţeniei în Ortodoxie.

O înţelegere *distantă* a rugăciunilor, a dogmelor, a mersului la Biserică, a Sfintelor Taine, a soteriologiei face ca viaţa ortodoxă să se transforme într-un mod de viaţă *secular* şi nu într-o *viaţă harismatică*, într-un mod de a fi unic, tocmai pentru că suntem *fiii lui Dumnezeu prin har*.

Primim invitaţii să mergem la concert, să facem cumpărături, să ne schimbăm telefonul mobil, să primim noi prieteni pe paginile personale şi prea puţine invitaţii *la cunoaştere*, la prietenie reală, nefalsificată de cine ştie ce interes meschin.

Invitaţiile reale în spaţiul ortodox sunt *invitaţiile convertitoare*.

Cel care primeşte prietenia cuiva îşi asumă *protecţia* lui personală, îşi asumă responsabilitatea de *a proteja* sensibilităţile celuilalt.

Se inventează destule lucruri utile dar şi multe curiozităţi, multe lucuri împotriva noastră.

Unele invenţii chiar ne fac viaţa şi comunicarea mult mai liberă, mai lejeră, pe când altele sunt o contrainvitaţie la fericire.

Însă, cum *invento* latinesc a dat pe *a inventa* şi pe *invenţie*, ne aşteptăm ca invenţia (invento = *a veni în*) să însemne *o ajungere la ceva mai bun*.

Însă *invenţia* (de unde şi sinonimia cu *scorneala*, cu minciuna) este la îndemâna celor care ştiu legile tehnologice, indiferent de ce inimă au şi ei fac ca să apară invenţii care se îndreaptă *împotriva* oamenilor sau care *afectează grav* sănătatea şi mentalul nostru.

Inventăm un telefon, un tren, materiale de construcţii mai bune dar şi bombardiere, arme mult mai sofisticate, dispozitive care afectează psihicul nostru.

Maşina nu ne omoară de una singură, dacă nu e condusă răuvoitor!

Invenţiile în domeniul credinţei sau *ereziile* nu apar când oamenii vor *să îndrume* ci când vor *să epateze*, când vor *să mistifice* un mod de viaţă dumnezeiesc.

Sfinţii Părinţi spune adesea că *iniţiatorul* ereziilor e *Satana* şi că promotorii lor sunt *oamenii orgolioşi*, oamenii care vor să provoace cu tot dinadinsul schisme, separaţii, fracţionări ale Bisericii.

Rugăciunile Bisericii însă sunt *pentru unitate*, pentru viaţa într-un singur Duh şi pentru împărtăşirea dintr-un singur Sfânt Potir.

Dar pentru a ajunge la *unitatea tuturor* trebuie să dorim *unitatea noastră deplină* cu Treimea, să ne însuşim învăţătura Părinţilor şi să dorim *unitatea în aceeaşi credinţă* a tuturor.

Ironia tupeului

Aceasta[30] constă în a pune semnul egal între *deşteptăciune* şi *putere* sau *cutezanţă*. Cineva care vorbeşte de sus, cu infatuare, pare *puternic* şi prin aceasta *demn de respectat* pentru oamenii obedienţi, pe când omul smerit, care vorbeşte cuviincios, pare *prost*, tocmai pentru că *nu e arogant*.

Ironia tupeului constă în aceea că un tupeist e respectat tocmai prin ceea ce nu e de respectat: *bădărănia*.

Bădărănia e *prostie la puterea a doua*, conform proverbului, că prostul până când nu e şi fudul/ lăudăros nu este prost destul.

În drumurile mele întâlnesc adesea prostia tupeului, bădărănia cultivată ca *virtute*.

Dacă nu glumeşte porcos, atunci drăcuie de îţi ţiuie urechile, se laudă cu maşina lui, cu telefonul lui mobil, cu părul din cap, cu geanta pe care o are…

Pentru că bădărănia e universală: e şi la bărbaţi şi la femei.

Dacă astfel de oameni ar putea concepe, o clipă măcar, cât *de prost* sunt priviţi de către cei cu bun simţ, cred că *ar intra în pământ* de ruşine.

Pentru că atunci când ei îşi etalează toate nimicurile ca *lucruri extraordinare*, omul cu bun simţ se umple de dezgust, de acreală.

Şi tocmai în aceasta constă *ironia*, că lucrurile pe care ei le consideră demne de lăudat sunt nişte *prostioare de doi bani* pentru noi sau nişte lucruri *vrednice de dispreţ*.

Însă prostia, ca *patimă*, se subţiază din noi numai dacă *ne smerim* şi *ne trudim cu adevărat* într-o muncă anume.

Numai cine nu are performanţe reale, trudnice, poate să fie tupeist, să se bage în seamă oricând şi oricum.

Pentru că nu poţi să te propui *o valoare*, dacă ești limpede la minte, cu două lucruri făcute în grabă.

---

[30] Articol din 24 aprilie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Transpirația ta contează!

Pentru[31] ortodox munca este cea care îl clădeşte, care *îi defineşte* inima.

Orice oprire asupra unui lucru, asupra unui text, orice întâlnire cu un om, orice discuţie presupune *o muncă cu tine*, o şlefuire de sine. Atenţia la ton, atenţia la mişcările tale, atenţia la logica subiectelor discutate sunt *o muncă complexă*, o muncă de mii de sinapse care merg la unison.

Munca la o carte e o muncă ascetică, e o muncă ce presupune multă răbdare şi abilităţi multiple.

Trebuie să vezi sensuri, să ştii unde ajunge fraza, să ştii *unde eşti* în contextul unei pagini.

Tot ceea ce este cu adevărat important pentru noi presupune muncă, renunţare la timpul liber, renunţare la picanterii.

Scrisul e o muncă, ascultarea e o muncă, atenţia e o muncă, ca să nu mai vorbim de efortul fizic epuizant, care e o muncă ce ne aglutinează mintea.

Contează accentele personale ale muncii noastre.

Noi respectăm pe orice om care munceşte în folosul altora, care renunţă la el pentru ca să vadă un folos *mai larg* al acţiunilor sale.

Şi cel care înţelege importanţa muncii în viaţa lui, înţelege că munca este *o activitate teologică,* atunci când munca e o laudă adusă lui Dumnezeu.

În vocaţia noastră, discuţiile cu oamenii, munca de luminare a oamenilor e un efort epuizant. Pentru că presupune *dăruire de inimă*, vorbe de conştiinţă. Înseamnă să fii la parametrii maximi pe fiecare clipă.

Sunt momente în care, de atâta bucurie şi har, *mă epuizez în câteva clipe* cu totul.

Rugăciunea e o muncă imensă pentru că *te stoarce* de iubire, de putere, de dăruire.

Cine nu a fost *epuizat* din cauza iubirii şi a rugăciunii intense, crede, probabil, că numai efortul fizic sau pierderea seminală produce o mare istovire.

---

[31] Articol din 4 mai 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Însă *adevărata epuizare*, a minţii, a inimii, a întregului trup, vine atunci când eşti *copleşit de har*, când eşti prea bucuros, când bucuria şi asceza, când bucuria şi munca *se întâlnesc* în fiinţa ta.

Adevărata muncă este munca care *îl schimbă* pe om, care îl transformă.

Dacă a construi o casă, o Biserică, dacă a face un copil, a scrie o carte, a face o excursie nu ne schimbă, nu simţim că ne transformă *în bine*, în oameni mai buni, mai profunzi înseamnă că nu am atins *conştiinţa* adevăratei munci.

A sluji la Sfântul Altar, a cânta la strană sau a sta în picioare ore întregi ascultând dumnezeieştile rugăciuni e o muncă imensă.

Tot muncă imensă e a sta în stresul calculelor aritmetice, în a preda, în a opera, în a pleda într-un proces, în a zidi un bloc.

Cinstesc munca şi mă plec în faţa mâinilor bătătorite, a trupurilor istovite, a inimilor care *se dăruie non-stop* pentru o cauză.

Poate că unii nu au înţeles de ce noi, pe acest blog, prezentăm lucruri, care par *disparate*, sub egida aceluiaşi nume, *al teologiei*.

Pentru că în fiinţa noastră noi nu simţim *nicio sciziune* între viaţa privată şi cea publică, între text şi muzică, între ştire şi predică sau între cursul teologic şi umor.

Toate fac parte *din viaţa noastră* şi prin toate putem vedea *teologic* lumea.

Cine priveşte teologia doar în legătură cu dogmele ortodoxe sau cu viaţa duhovnicească şi scoate din cadrul teologiei viaţa privată, viaţa publică, politica, economia, cultura, arta, ştiinţa, nu face decât să ne spună, că noi nu trebuie *să gândim teologic* ceea ce este *dincolo* de porţile Bisericii.

Însă Biserica cuprinde *întreaga lume*, întregul cosmos, orice suflare de viaţă. Pentru că Biserica e focarul de unde *iradiază* viaţa lumii şi fără de care lumea s-ar scufunda în nefiinţă.

Noi gândim teologic orice.

Scoatem din orice lucru, din orice imagine, din orice gest un motiv ca *să ne bucurăm* de Creatotul nostru şi un motiv ca *să Îl lăudăm* pentru toate.

Noi avem dreptul *să privim teologic* întregul spectru al existenţei pentru că teologiei, vieţii cu Dumnezeu, *i se subordonează* întreaga activitate umană.

Necredincioşii, ateii, păgânii fac şi ei parte din Biserică, ca unii care pot fi oricând *membri activi* ai Bisericii prin convertire, membri ai Împărăţiei, ai lumii ce va să vină.

Nimeni nu poate *să deturneze* sensul teologic al vieţii şi al istoriei, pentru că lumea se îndreaptă, potrivit planului lui Dumnezeu cu ea, spre *a intra* în lumina veşnică şi pentru a fi transfigurată.

Omul care nu înţelege că sensul, împlinirea omului este *îndumnezeirea lui*, viaţa veşnică cu Dumnezeu, caută *să îşi renege* statura sa de om, de creatură a lui Dumnezeu.

Însă nu ai unde *fugi* de El!

Orice ai face sunt numai jocuri de copil prostuţ.

Orice efort, orice muncă de *a te război* cu Dumnezeu e condamnată la eşec din start. Răstălmăcirea credinţei de către eretici, formele extremiste care luptă împotriva Bisericii lui Hristos, toate acestea sunt o luptă cu morile de vânt.

Nu am întâlnit şi nu am citit vreodată şi nici nu m-a convins cineva că este *necredincios*, că e *ateu*, că *nu are nimic de-a face* cu Dumnezeu în mod real, pentru că însăşi viaţa omului este *legătura* noastră cu El.

Nu cred că poate exista un om necredincios la sensul absolut.

Credinţa în ceva, pe care o numim *viaţă*, *şansă*, *destin*, *noroc* sau *încredere în sine* e o formă denaturată de credinţă.

Ne îndrăgostim pentru că credem în împlinire. Ne facem o casă pentru că credem în viitorul nostru. Avem pe cineva în inimă pentru că credem în persistenţă. Şi împlinirea, viitorul, persistenţa nu sunt decât *constanţe teologice secularizate*, secătuite de fiorul viu al vieţii ortodoxe.

De aceea Ortodoxia e *viaţa*, e *normalitatea* omului, e *firescul*, e *împlinirea*. Pentru că e ceea ce *trebuie să fie*, e ceea ce *vrea* Dumnezeu să fie omul.

Privită istoric, Biserica Ortodoxă, singura Biserică a lui Dumnezeu, e *copleşitoare* şi nu intră în inimi strâmte. Pentru că e un mod de viaţă dumnezeiesc, care sfidează *normalitatea* lumii decăzute.

A înţelege viaţa ortodoxă şi a te converti deplin şi irevocabil la ea e *o mare muncă*.

Omul de astăzi nu mai crede în Dumnezeu nu pentru că a devenit *mai deştept* sau *mai sofisticat* ci pentru că viaţa lui nu mai are prea multe lucruri *autentice*, normale, potrivite cu viaţa lui Dumnezeu.

Când Domnul le spune evreilor că ei sunt *fiii diavolilor* şi nu *ai lui Avraam*, ei pun mâna să Îl omoare.

De ce? Pentru că în ei *nu rezonau* cuvintele Lui, pentru că nu aveau niciun fel de fapte bune. Nu le plăcea normalitatea, după cum nici multora de acum nu le place normalitatea.

Aşa că necredinţa lumii de astăzi nu e datorată faptului că trebuie *să remaniem* Scriptura şi Părinţii ca să *îi înţelegem* şi noi, ci modului de viaţă *adânc necreştin*, care ne face să nu mai vedem măreţia cuvintelor lui Dumnezeu.

Scriptura şi Părinţii au rămas *tot la fel de compleşitori*, numai că noi am devenit tot mai nebuni, tot mai înnebuniţi de patimi.

Pentru noi, adevărata nebunie nu e *boala mintală* ci *păcatul*, oricare ar fi el. Şi toţi suntem bolnavi *de nebunia* păcatului, de *prostia* păcatului mai mult sau mai puţin.

Căldură, călduros, candoare

Căldura[32] ne devastează întreaga fiinţă vara aceasta, care, după cum spun specialiştii, va fi cea mai lungă şi mai călduroasă din ultimii 30 de ani.

Căldură mare, ne aminteşte de conţinutul sintagmei carageliane şi de berea din colţul străzilor de odinioară, dar şi de reclamele cu dusul la mare de acum, care vor mânca enormi de mulţi bani românilor.

Căldura de afară generează motivele pentru căldura dinăuntru, pentru căldura libidinală. În măsura în care mâncarea multă, lenea şi mândria sunt una lânga alta, *aprinderile interioare* nu sunt din cauza *vremii* ci din cauza *voinţei*.

Într-o staţie de maşină apare un Părinte bătrân, îmbrăcat în reverendă, care nu transpira deloc iar pe lângă dânsul erau tot felul de mâneci scurte, care transpirau numai când îl vedeau.

Există un fel de *a transpira* sau de *a-ţi fi cald,* care se numeşte *insuportarea*/ *nesuportarea* altuia.

„Mi-e cald, îmi vine rău”, e o strategie veche, prin care o femeie dorea să cadă în braţele unui bărbat. Dacă el da semne că ar vrea să o prindă în braţe, atunci *căderea* devenea fapt. Însă dacă el se făcea că plouă, *căderea* se amâna pentru un altul.

Ştim langurosul: „sunt fierbinte!”, care nu are nimic de-a face cu dragostea ci cu banii.

Poţi să ai *fierbinţeală la cap* şi atunci înseamnă că te doare capul. Poţi să ai *aprinderi la piept* şi atunci înseamnă că ai afecţiuni la inimă. Însă poţi fi şi trivial şi pervers în folosirea lui *a fi cald*.

El poate să îţi ţină locul cald. Tu poţi să îl saluţi *călduros* pe prietenul tău, datorită respectului sau al dragostei pentru el.

În măsura în care te entuziasmezi pentru cineva, atunci îl aplauzi cu căldură, cu emoţia inimii. Poţi primi, de la un subaltern sau de la şeful tău, un

---

[32] Articol din 14 mai 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

mesaj călduros sau poţi să ai o *primire călduroasă* din partea colegilor tăi după o realizare anume.

Numai că *a avea candoare* înseamnă *a emana curăţie sufletească*, nevinovăţie a inimii.

Părintele bătrân de care vă vorbeam *avea candoare,* nu privea trivial mânecile scurte dimprejurul lui şi nici nu dorea să le urmeze exemplul. Dânsul avea o privire *curată*, dreaptă asupra a ceea ce vedea şi nu una *galeşă*.

A te privi *galeş* înseamnă a nu te privi drept, ci pervers.

Candoarea copiilor, a oamenilor care se curăţesc de patimi, a oamenilor smeriţi e mirosul frumos care mă îmbată.

A sta pe lângă un om care se curăţeşte de patimi este echivalentul lui *a vedea* cele mai frumoase locuri de pe pământ.

Dacă am vedea oceanul, păduri tropicale, plante şi animale exotice, toate la un loc nu ar fi ca *frumuseţea* şi *candoarea* pe care un om duhovnicesc *o revarsă* în jurul său şi în noi.

Poţi să înlocui Marea Neagră cu o altă mare, poţi să bei apă de izvor din multe părţi…numai că frumuseţea unui om Sfânt nu este *înlocuibilă,* nu poate fi trasă la xerox, ci ea există numai în el.

Un alt om duhovnicesc va fi *altfel*, nu va fi ca cel pe care tu îl iubeşti sau pe care îl cunoşti mai mult.

Candoarea e *marca* sincerităţii, a fragilităţii de gând şi de inimă. Un gând cuvios, venit dintr-o asfel de inimă curată, e plin de frumuseţe şi de viaţă.

Într-o lume ca cea de acum, care nu dă doi bani pe cuvinte, pe forţa cuvintelor, înţelegi în faţa unui om duhovnicesc, că cuvintele sunt *o parte* din el, că ele sunt *tămăduitoare*, că ele au puterea de *a te scoate din Iad* şi de *a te face viu*.

Căldura cere apă, dacă e căldura trupului. Căldura sufletului, fierbinţeala iubirii cere har şi adevăr.

Dacă inima noastră e plină de râvna Casei Sale, dacă doreşte ca cerbul izvoarele apelor harului, atunci fierbinţeala aceasta e marca credinţei, a sfinţeniei.

Fierbinţeala inimii curate naşte candoare, frumuseţe. Fierbinţeala inimii perverse naşte curvia.

Aceeaşi fierbinţeală, în funcţie de alegerea şi orientarea noastră, naşte *viaţa* sau *moartea*.

Nu *căldura* naşte *fierbinţeala păcătoasă* a inimii ci *părerea de sine* şi *mândria*! Şi nu iubirea de bani sau insolenţa naşte fierbinţeala şi curăţia inimii, ci smerenia şi iubirea fără margini pentru Dumnezeu.

De fiecare dată, cuvintele au un fel unic al lor de *a ne spune adevăruri*, care nu este pervertit în cei care nu îşi pervertesc mintea şi inima.

Noduri, semne...şi alineate

Am ajuns[33], fiecare dintre noi, în puncte nodale ale vieţii noastre, adică acolo unde *se împarte* viaţa în două. Trebuie să optezi. Trebuie să votezi cu un drum. Întotdeauna e greu şi întotdeauna Dumnezeu *ne călăuzeşte* spre ceea ce ne este propriu. Înţelegem mult mai târziu că alegerile au fost cele care trebuiau.

Alegerea unei şcoli, alegerea vocaţiei proprii, alegerea soţiei sau a Mănăstirii, alegerea unui post şi alegerea de a face un anume gest te pune în faţa faptului de *a câştiga* ceva şi de *a pierde* altceva.

Când câştigăm ceva, inevitabil şi pierdem altceva.

Câştigăm un post de conducere, avem mai puţin timp liber. Alegem să fim monahi, nu putem să avem copii. Vrem să fim reprezentativi, atunci trebuie să ne specializăm, mai mult decât alţii, în domeniul nostru de activitate şi asta înseamnă *epuizare continuă*.

Şi chiar când alegem bine, nu se termină efortul alegerii. De fapt tocmai atunci *începe*. Ai ales odată ceva şi trebuie *să continui* alegerea pe care ai făcut-o. *Alegerea* impune *o continuă alegere*.

Dar pentru a alege bine trebuie să vezi semnele din jurul alegerii.

Creştinii ortodocşi se roagă în mod special şi îndelung pentru marile *noduri* ale vieţii lor, pentru *marile alegeri*.

Smerenia acestor rugăciuni primeşte de fiecare dată *un răspuns* din partea lui Dumnezeu, indiferent dacă vine mai devreme sau mai târziu.

Rugăciunile noastre, prin care cerem lămurire, îndemn, conducere pe o anumită cale, sunt însoţite de *semne* din partea lui Dumnezeu. Simţim că vrem ceva, auzim lucruri care merg în aceeaşi direcţie cu dorinţa noastră sau apar oameni care *ne împing* la aceeaşi alegere pe care o dorim şi noi.

Acestea sunt *semne* din partea lui Dumnezeu pentru noi. Mulţi simt în inima lor că au primit

---

[33] Articol din data de 22 mai 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

răspuns, alţii primesc vise sau se întâmplă minuni lămuritoare. Primim luminări ale minţii şi o privire de sus a perspectivei pentru care optăm.

Cei care cunosc *Noduri şi semne*[34], volumul de versuri al lui Nichita Stănescu, înţeleg că perspectiva noastră asupra celor două substantive plurale nu e *filosofică* ci *teologică*. Ajungem la un nod al vieţii noastre, în faţa unei alegeri şi aşteptăm semnele care să ne indice *direcţia*, semnele din partea lui Dumnezeu. Şi a trăi sub influenţa directă a semnelor din partea lui Dumnezeu înseamnă a trăi *sub purtarea de grijă* a lui Dumnezeu, a providenţei Sale.

Când scriu cu mâna, pe hârtie, îmi aduc aminte, de multe ori, îndemnul cuiva din trecutul meu, care mă îndemna la alineate.

Începe de la capăt, scrie frumos, şi nu pune cratimă când începi un rând nou: glasurile trecutului în prezent.

Alineatul era ca unghiile tăiate şi batistuţa curată. Dacă ştiai să faci alineate, adică să faci *o distincţie grafică* între începutul frazei şi corpul ei, prin aceea că primul rând începea *mai de la dreapta*, însemna că ştii *să vezi frumosul* când scrii.

Caligrafia, atunci când nu e manie, ci o expresie a frumuseţii interioare, are adânc îmbibată în ea grija de *a-ţi urma* alegerile.

Ca să scrii frumos, caligrafic (caleos + graficos = scris frumos), nu trebuie să faci numai alineate şi apoi să scrii cu picioarele, ci trebuie să începi, să continui şi să sfârşeşti cu un scris frumos, impecabil, îngrijit, atent.

Ce au în comun cele trei membre ale titlului meu? Continuitatea. Ajungem mereu la noduri, la alegeri, alegem urmând semnele lui Dumnezeu şi ale oamenilor pentru a face alineate, începuturi frumoase în viaţa noastră.

Un om *fără alineat* e un om în costum impecabil dar care nu ştie să vorbească decât *abjectiv*[35].

---

[34] A se vedea: http://www.romanianvoice.com/poezii/poeti/stanescu.php.

[35] Adjectiv pe care l-am format de la adjectivul *abject*.

Un om care nu are *noduri* în viaţa lui, care nu are *alegeri*, e un om care are *prea puţine lucruri autentice* de spus altora.

Un om care *nu ascultă* semnele din viaţa lui, îndemnurile lui Dumnezeu, este un om nefericit, pentru că nu îşi alege binele niciodată.

Nu-l subestima!

Pe cine?[36] Pe rivalul tău, pe vrăjmaşul tău. El ori merge de-a-mboulea toată ziua ori ticluieşte cu grijă ce să-ţi facă. Pentru că de aceea merge, ca un leu răcnind, căutând pe cine să înghită.

Nu caută numai *să muşte,* ci *să înghită*. Ferocitatea vrăjmaşului se vede în ferocitatea şi în teribilismul celor care simpatizează cu el.

Există demoni parşivi, demoni ai prostiei, ai enervării, ai superbiei. Cei care vor să te ducă unde vor ei îţi promit *fericiri perisabile*.

Demonii prostiei te fac să crezi că nu eşti *destul de penibil* dacă dai toată ziua în gropi. Există un fel de *a te îmbrobodi* al Satanei, care te face o unealtă uşor manipulabilă în mâna sa.

Demonii enervării vin, cu precădere, la oamenii blânzi şi care nu vor să se enerveze nicidecum. Ei sunt demonii care stau pe şurub şi nu poţi să rezolvi priza din perete, care dau drumul la muzica vecinului când tu te rogi, care îţi strică computerul când tu studiezi…

Iar demonii superbiei vin de fiecare dată când ai făcut şi tu ceva mai de seamă, ca să îţi strice *recunoştinţa* faţă de Dumnezeu.

Demonii lenei sunt fraţi buni cu cei ai desfrânării.

De ce vorbim de toate acestea? Pentru că trebuie *să deosebim duhurile* cu atenţie, să conştientizăm ce ne paşte, ce ne solicită, ce ne *pisează* la nervi.

M-a invitat un baptist la casa lor de rugăciune ca să-i văd cum se roagă şi cum primesc *mesaje* de la Dumnezeu.

Însă în el vedeam un duh răutăcios, duhul, demonul invidiei şi al înşelării, care nu suporta, că în taina inimii mele mă rugam cu necruţătoarea rugăciune a lui Iisus.

El *nu ştia mental* asta dar *simţea*. Pentru că nu avea nicio linişte şi se foia de mama focului.

---

[36] Articol din 29 mai 2007. Al Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

Nu cunoaşteţi oameni, care atunci când vorbesc cu dv., fac tot felul de *gesturi ciudate*? Sunt neliniştiţi, dau din mâini, strâmbă din nas aiurea, se schimbă la faţă din senin?…

Mai ţineţi minte pe cea care *a leşinat* la Mădălin Ionescu şi pe care ei au caracterizat-o ca pe o persoană leşinată *din lipsă de calciu*? Era o femeie prostituată, care avea semne evidente de satanizare[37].

Pentru că cel satanizat, demonizat, pare un om *normal* tot timpul, mai ales când face rele sau când te împinge la rele, dar când *intră* în spaţiul Bisericii sau în contact cu Sfintele Taine ale Bisericii, demonii din el devin recalcitranţi, pentru că *nu suportă* harul lui Dumnezeu care îi arde, care îi izgoneşte.

Însă şi în spaţiul particular, când atingi unele subiecte, cei demonizaţi se isterizează la maximum din nimic.

Un coleg preot îmi spunea odată, că în tinereţe sa a trebuit să se interneze într-un spital şi avea cruce la gât. Un satanist declarat a fost internat împreună cu el în acelaşi salon. Când a intrat în salon, i-a spus viitorului preot, colegului meu, că are cruce la gât şi că el *nu îl suportă* pentru acest lucru. Crucea nu se vedea, era pe dedesubt…dar demonii ştiau *cine este* cel care poartă crucea la gât.

Am narate într-o carte a noastră cazuri multiple de posesie satanică, alături de diferite minuni contemporane.

Viaţa noastră nu e *deparazitată* de demoni şi nici *golită* de orice minune.

Satanizarea însă nu ocoleşte pe nimeni care face rele în ascuns sau care s-a dat demonilor pentru anumite avantaje.

La vrăjitoare, femeile se duc, cel mai adesea, ca să se căsătorească sau să se despartă de cineva sau să facă rău vreunui bărbat din viaţa lor.

Celor mai multe dintre ele li se impune să facă acasă anumite ritualuri, prin care sunt *chemaţi*, mai pe faţă sau mai pe ascuns, demonii în viaţa lor.

---

[37] A se vedea: http://www.youtube.com/watch?v=qqPRfoLP3tI. Fila video nu mai e funcţională acum...însă ea reprezenta fragmentul din emisiune, când femeia a avut *simptome de demonizare*.

Iar cum dracul vine şi când *nu îl vrei*, ce să mai spunem că *face* în viaţa ta, atunci când *îl şi cauţi*?

Vă rog *să analizaţi* privirea oamenilor înfumuraţi sau desfrânaţi, a celor care se cred buricul pământului şi care au un mare dispreţ faţă de alţii!

Priviţi-l în ochi pe un homosexual, pe un ucigaş plătit, pe un criminal în serie, pe un vrăjitor, pe o prostituată de profesie, pe un evanghelizator de ocazie. Însă nu două clipe şi nu pozele lor *fermecătoare*. Ci fiţi atenţi la detalii.

Un tânăr scriitor îmi spunea ce făcea el în tinereţe ca să aibă *încredere* în el.

Se privea în oglindă *cu răutate*, îşi propunea să fie *rău* şi *necruţător* cu toţi şi prin asta *îşi umplea inima* de demonii urii, ai mândriei luciferice.

Am văzut de câteva ori *scânteind luciferism* din ochii domnului Cristian Tudor Popescu, ai domnului Traian Băsescu, ai domnului Florin Călinescu…în anumite alocuţiuni televizate.

Sunt sclipiri care ne spun *cine sunt* cei care stau şi *ne joacă mintea* la ţambal.

Nu ne discriminează prin aceste priviri? Nu ne manipulează? Nu ne ofensează?

Şi cum ar putea să fie un om *neînduhovnicit*, un om care să aibă o privire…*frumoasă*? Dacă un om care se luptă cu demonii şi cu patimile sale toată ziua e *un om păcătos*, cum să fie un om *vertical*, unul care nu are habar *de ce e în el* şi *de cine vine* în el?

Luaţi aminte, ca să nu vă fure mintea cineva cu false filosofii şi cu închinări pervertite la îngeri, idei, la materie şi patimi!

Faţă în faţă cu furia leului din Iad nu avem decât crucea lui Hristos, care e puterea noastră, a ortodocşilor şi de care se tem ereticii şi necredincioşii şi prezenţa Treimii în noi.

În faţa unui discurs ortodox, ca cel de faţă, vine secularizatul şi spune că bat monedă pe nişte *realităţi învechite*. Adică dracii s-au *perimat*…

Însă dracii, oricât i-am scoate noi *din calcul*, sunt *mai prezenţi* decât ne-am închipui sau am sesiza noi.

De aceea, fiecare rugăciune ortodoxă are în vizor *lauda* adusă lui Dumnezeu şi *lupta* cu demonii şi cu patimile noastre.

Noi nu ne subestimăm niciodată vrăjmaşul!

Nu ne credem mântuiţi, Sfinţi, Îngeri! Pentru că el ştie să ne pună mereu *capcane*, ca la iepuri, şi să cădem în ele.

Există demonii băşcăliei, ai necuviinţei, ai rispirii, ai indiferenţei, ai insensibilităţii, ai confuziei mentale: care produc toate acestea în noi, cu acordul nostru.

Există demonii indispoziţiei, ai certurilor de cuvinte, ai despicării firului în patru, ai necredinţei, ai hulei, ai imposturii, ai fariseismului, ai ereziei…

Sfântul Ambrozie cel Mare are o rugăciune de exorcizare pe care am tradus-o din latină şi care spune despre Satana că: tu eşti *inventatorul* tuturor scârnăviilor, al ereziilor, al faptelor de ruşine[38]…

Rugăciunea sa are multe în comun cu clasicile exorcisme ale Sfântului Vasile şi ale Sfântului Ioan.

Demonii fac parte din mărturisirile de credinţă ortodoxe, pentru că prin ei s-a împins la păcat în Paradis, ei au robit neamul omenesc până la Hristos, Hristos a învins pe diavol şi l-a zdrobit, el ne atacă mereu şi el va fi osândit la Iad împreună cu îngerii lui, la Judecata Sa.

Noi nu putem *să ne dezicem* de nişte fiinţe spirituale, negativiste şi rele, care nu pot *muri*, pentru că sunt *duhuri*!

Demonii au devenit demoni prin răutatea lor, pentru că ei au fost creaţi la început ca Îngeri buni de către Dumnezeu. Căderea Satanei şi a îngerilor lui nu ţine *de Dumnezeu* ci *de voia lor rea*. La fel a fost şi căderea noastră: *ne-a aparţinut în întregime*.

În mijlocul Sfintei Liturghii, cel mai adesea, pe preoţii lui Dumnezeu demonii îi atacă cu tot felul de hule şi cu necredinţa în Sfintele Taine. Apar gânduri

---

[38] Am editat-o în: Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş, *Traduceri patristice,* vol. 1, Teologie pentru azi, Bucureşti, 2009, p. 36-38.
Cartea poate fi downloadată de aici:
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/19/traduceri-patristice-vol-1-2009/.

în mintea noastră din senin, de la demonii, care se lipesc în mod simţit de mintea noastră.

Un Sfânt Părinte contemporan[39] nouă îmi spunea, pe când era în viaţă, că în rugăciunile sale a fost chinuit zile întregi de doi demoni, care i se arătau ca un corb şi ca un şobolan, care stăteau pe mintea lui, pe capul său şi nu se putea dezlipi de ei.

Aseară, la DDTV, domnul Iuga, crezând că face *bomba serii*, a dat imagini cu un preot ortodox, care slujea un Sfânt Botez şi care, din neatenţie sau din cine mai ştie ce motiv, în loc să zică: „Te lepezi de Satana?”, a întrebat pe naşă: „Te lepezi de Hristos?”.

Nu a conştientizat deloc ce spune, deşi se vedea că *a continuat* Botezul ortodox şi nu era niciun fel de satanist, ci un om *neatent*, atunci când o cameră de filmare vrea senzaţionalul.

De atâtea griji şi ispite poţi să greşeşti sau să uiţi tot ceea ce ştii cel mai bine. De aceea e bine să ai cartea de slujbă *în mână* şi să nu te bazezi pe *ţinerea ta de mine*, oricât de genială ar fi.

Există, că de aceea am adus exemplu de mai sus, demoni care te fac *să greşeşti* când te rogi, adică să te facă să spui *o hulă*, din neatenţie, în loc de *rugăciune*.

Există demoni ai fricii, ai grijilor deşarte, ai ranchiunii, demoni care te fac *să tremuri* din senin sau îţi fac trupul *să miroase urât* deşi el e spălat cu toate şampoanele.

Am intrat într-o casă, unde am simțit demonii în aer şi unde era un miros irespirabil produs de asemenea demoni. Dar cei de acolo nu aveau nimic. Ei nu simţeau nimic. E ca în cazul cu cel care fumează: tu nu poţi *să îl suporţi* iar el se miră *de ce nu îl agreezi*.

În exorcismele Sfântului Vasile cel Mare apar *demonii de la amiază* şi cei de la *mijlocul nopţii*, care aduc, primii: lenea iar cei de al doilea tip: desfrânarea.

Există demoni care locuiesc în casele de rugăciune sectare şi în biserici eterodoxe şi inspiră la *râvnă* pentru erezie.

---

[39] Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu († 4 mai).

Demonii de la bordel, demonii de la spitalul unde se omoară copii, demonii din cimitirele nesfinţite, demonii din hoteluri şi cazinouri, pe care nu îi vede omul, dar pe care tu *îi simţi* în cei care merg acolo.

Demonii năpustesc peste tot în Bisericile noastre, în casele noastre, în fiinţele noastre. Sunt ca *roiul de lăcuste* care mănâncă culturile israelienilor periodic.

Există *guri ale Iadului* în locurile unde oamenii sunt în mod sistematic dezbrăcaţi de har sau *oameni ai Satanei* care se bucură să facă rău.

Poţi să *discriminezi* pe om, dacă vrea să îţi facă rău? Dacă îi vine omului să te bată, să te agaseze, să te streze, să îl *discriminezi* nelăsându-l să te linşeze?

Iar dacă vrea să te *evanghelizeze* sau să te facă gay, poţi să te opui cumva unor asemenea *oameni de bine*?

După cum vedeţi, la noi minoritarii îin discriminează pe majoritari şi nu invers.

Există mulţi demoni, pe care *îi înţelege* numai omul care este fiu smerit şi credincios al Bisericii Ortodoxe şi care se luptă cu ei toată ziua.

Studiile reale de demonologie le pot face cei care se bat cu ei cot la cot, care primesc răni de la ei, dar care îi şi biruie zilnic.

Tot aceştia pot face studii de anghelologie sau de sanctologie atâta timp cât acestea sunt *realităţi* ale Bisericii şi nu ale Academiei.

Şi dacă vreţi să vă convingeţi *cum arată* demonii, citiţi cu asiduitate vieţile Sfinţilor ortodocşi şi veţi găsi detalii mult prea semnificative şi perplexante, ca să mai interpretaţi lucrurile vieţii dumneavoastră drept simple *întâmplări*. Nimic nu e *întâmplător* în viața noastră. Absolut nimic.

Dorul de Dumnezeu este dorul cu Dumnezeu

Ultima carte[40] a Părintelui Profesor John Breck[41], tradusă în limba română, poartă numele ultimului articol al cărţii sale şi anume: *Dorul de Dumnezeu*. Abia am cumpărat-o.

Şi venind spre casă, mă întrebam dacă mai e relevant să vorbim despre *dor* într-o lume plină de *lehamite*, de ură de sine.

Însă pentru un creştin ortodox dorul de Dumnezeu nu e *un sentiment firav*, undeva prin adâncurile noastre, despre care nu ştim mai nimic, ci este însăşi *magma* vieţii noastre, focul din noi, care *ne poartă* pe fiecare zi.

Dorul de Dumnezeu nu este *un dor al absenţei*. Ca să îţi fie dor de El trebuie *să Îl cunoşti*, să Îl ştii din tine, să Îl iubeşti. Cum ţi-ar putea fi dor de cinev,a de care nu ai auzit? Însă dorul de Dumnezeu e un dor *cu* Dumnezeu, e *o plasare* în intimitate Sa, este *însăşi prezenţa Lui în noi*.

Dorul de Dumnezeu e unul paradoxal. De el nu poţi scăpa, pentru că el e mereu o dorinţă *de mai mult* din Dumnezeu, de a te umple şi mai mult de iubirea Lui.

Dorul de o persoană iubită, deşi este un dor bogat, vast, e un dor limitat. Ştii că persoana iubită te împlineşte dar nu în termenii dumnezeiescului ci ai omenescului. Însă dorul de Dumnezeu e unul copleşitor, este *o purtare* a întregii noastre fiinţe spre El.

La Sfântul Simeon Noul Teolog, Părintele nostru, dorul de Dumnezeu era *o spânzurare* a noastră de slava lui Dumnezeu, un a-nu-mai-putea-să-fii-fără vederea Lui.

Când omul se simte *bine* cu sine înseamnă că nu mai este *om* ci a devenit *un monstru*. Când omul se simte bine *numai cu* Dumnezeu şi fără El simte că viaţa e *o povară*, atunci omul e *plin de dor*, e *în dor*.

---

[40] Articol din data de 1 iunie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.
[41] A se vedea: http://orthodoxwiki.org/John_Breck.

Şi dorul de El este împlinire şi dorinţă de o şi mai mare împlinire.

Dorul de Dumnezeu este o împlinire numai în slava Lui. Adevărata fremătare a sufletului omenesc nu este pentru delicii puerile, trecătoare, ci pentru viaţă.

Noi tresărim cu adevărat la viaţa care ne uimeşte, la bucuria care ne umple de har, la ceea ce vine de deasupra noastră, de la El şi ne transcende.

Dacă percepi bucuria ca pe *o împlinire*, trăieşti totuşi o bucurie minoră. Bucuria care te împlineşte e mereu *o tânjire*, un dor după absolutul Său, al iubirii Sale.

Aşteptarea eshatologică a Bisericii se defineşte în termenii *dorului de El*. Aşteptarea Bisericii, acel: „Vino, Doamne Iisuse!” sau: „Vino, Duhule Sfinte şi Te sălăşluieşte întru noi!” sunt strigări pline de dor, sunt strigări ale unor oameni care Îl cunosc pe El, dar nu deplin, pentru că niciodată nu vom trăi deplin intimitatea cu El, pentru ca dorul de El să se evacueze din fiinţa noastră.

Veşnicia, din perspectivă ortodoxă, este aceea a unei comuniuni nesfârşite cu El, a unei creşteri neîncetate în slavă.

Vederea *faţă către faţă*, despre care ne vorbeşte Dumnezeiescul Pavel, nu goleşte intimitatea cu El de aşteptare, de dor. Vederea Lui, a feţei lui Hristos, a umanităţii din care ţâşneşte tot harul şi toată mântuirea noastră în veşnicie, nu este *un perete* ce ne blochează dorul, ci este *o revărsare de bogăţie infinită* ce ne invită la o continuă înţelegere înspăimântătoare, exaltantă, cuceritoare a Sa.

Sentimentul că *nu eşti propriu* iubirii Sale este îmbinat *cu dorul de El*. Acesta te mistuie. Și el reprezintă cea mai fecundă şi profundă realitate umană.

Tocmai de aceea dorul de El e *taina* noastră. Abisul fiinţei noastre e tocmai dorul de El, nădejdea numai în El, bucuria numai în El şi această continuă adâncire a noastră prin intimitatea cu El.

Omul care nu vrea să îşi vadă profunzimile, să şi le creeze, este acela care nu lasă mântuirea lui

Hristos, care nu lasă ca persoana lui Hristos să ne înveţe *să iubim*.

Noi credem că *ştim* să iubim. Aceasta e o părere. Părerea aceasta aprţine omului mândru, nerenăscut prin har, a omului arogant.

Acesta se crede *în stare de toate*, pentru că el este *la epiderma* lucrurilor. Însă când lăsăm pe Dumnezeu să facă tunele, abisuri în inima noastră şi în acelaşi timp scări, suiri, spune Sfântul David, Prorocul, spre cer, atunci înţelegem că *nu ştiam nimic* din taina omului, pentru că taina omului este tocmai acest *dor cu Dumnezeu*, dor de El când eşti cu El şi Îl rogi să fie cu tine veşnic.

De ce Sfântul Pavel, Apostolul, considera moartea *câştig*? Pentru că era plin de dor şi de nădejdea care nu ruşinează.

Dorea să se mute acasă, la viaţa plină de dor şi de vedere a feţei Sale, pentru ca să fie într-o vedere extatică veşnică.

Starea Sfinţilor în Rai este *o ieşire continuă din ei înşişi* spre *mai multul continuu* pe care li-l dăruie Dumnezeu.

Iubirea Sfinţilor pentru noi, cei care ne rugăm lor, este această iubire extaziantă, copleşitoare, în care se coboară la noi ca să ne ajute şi mijlocesc pentru noi, pentru că sunt plini de dorul de a face binele.

Omul care nu e în stare *să renunţe* la sine pentru altul nu ştie *cum e rugăciunea* Sfinţilor pentru lume.

Rugăciunea e un clocot al dorului de dreptate, de bine, pe care îl vrei în toţi.

Dorul de mântuire e un dor pentru mântuirea tuturor. Pentru că Dumnezeu doreşte ca toţi să se mântuiască şi la cunoştinţa, la experierea vie, adâncă a adevărului, să vină.

Şi când faci fapte bune, când *te dărui tuturor* din dor de Dumnezeu, atunci te umpli de dor şi de har, chiar dacă acţiunile tale sunt receptate extrem de rece.

Sfântul Ioan Gură de Aur predica mereu cu sentimentul, că cuvântul spus *va primi răsplată* de la Dumnezeu, chiar dacă *nu îl va asculta* nimeni.

Dumnezeu *mă va răsplăti* pentru efortul meu, gândea Preadumnezeiescul Ioan, pentru că lucrătorul este vrednic de plata sa iar cei care m-au ascultat, chiar dacă nu au luat aminte la ce le-am spus și, implicit, nu le-au pus în practică, nu pot spune la Judecata lui Dumnezeu că *nu au auzit* cuvintele mântuirii.

Vă recomandăm cartea Părintelui John Breck, a apărut la Ed. Patmos, Cluj-Napoca, 2007, 235 p., 15 lei, alături de alte două sau trei cărţi iluminatoare ale Sfinţiei sale. E o carte de meditaţii pe diferite teme, în format scurt, concis, cum facem şi noi, aici, pe blog şi care e o carte *a gândului în mişcare*.

Duplicitate juvenilă

Citesc[42] la o carte a unui confrate, care mi-a produs mari dureri de cap azi-noapte, reale, nu închipuite, şi care se vrea o *critică* adusă Bisericii Ortodoxe, din interiorul ei[43].

Autorul e în două luntre: a Bisericii, după studii şi a culturii, după ifose.

Şi pentru că, cartea cu pricina, este *girată* de oamenii culturii, autorul a dorit să puncteze la golaverajul culturii, în mod juvenil, în detrimentul Bisericii, care îl hrăneşte fiinţial şi ideatic.

Conştiinţa mea mă împinge să scriu un studiu critic la adresa acestei cărţi, din punctul de vedere al unui teolog ortodox, atâta timp cât recenziile la carte au apărut numai în perimetrul oamenilor de cultură iar autorul nu se luptă *cu cultura* în primul rând ci cu *derapajele* şi *limbajul uscat* al Bisericii.

Nu dau mai multe detalii, pentru că dizgraţiozitatea limbajului său are multe epitete înşirate.

A fost aplaudat de către cei care nu au nimic de-a face cu *viaţa reală* a Bisericii dar nu poate fi *asimilat* demersul său şi de către *oamenii reali* ai Biserici, de oamenii cu conştiinţa Bisericii nediluată.

Demersul meu este *ingrat* atâta timp cât a început să mă lege de colegul meu *o prietenie de inimă*.

Strângerea de inimă pe care o am citind juvenilismele dumisale mă doare mai mult decât cuvintele pe care *aş vrea să i le scriu*, dar la care poate rămâne total apatic.

Şi am strângere de inimă faţă de cartea sa nu pentru că *nu e în stare să scrie* sau *nu are cultura necesară* pentru acest lucru, ci pentru că încearcă *să fenteze* vigilitatea celor două tabere, să înşele aspiraţiile lor profunde.

---

[42] Articol din 8 iunie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

[43] E vorba de Dr. Mihail Neamțu și de cartea sa: *Gramatica Ortodoxiei. Tradiția după modernitate*, Iași, Ed. Polirom, 2007. A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Mihail_Neam%C8%9Bu.

Adică e un teolog, care îşi însuşeşte în spaţiul culturii o retorică ce survolează spaţii largi dar fără amănunte de cercetare, nu dă dovezi sigure de studii în amănunţime, şi aşa poţi să vorbeşti de la Homer până la Puşkin despre ce îţi trece prin cap, iar când vine în Biserică, vorbeşte despre *o ieşire* a Bisericii spre credincioşi şi societate la nivelul limbajului, de parcă am sta *cocoţaţi în copac* (dumnealui spune că stăm în ghetou, că Biserica este *ghetoizată*) sau nu am fi în stare *să manipulăm cuvinte*, care nu au în spate fapte şi nici fundamente stabile.

De unde această *duplicitate*? Am avut sentimentul persistent, de la începutul cărţii, că autorului *îi este ruşine* cu Biserica din care face parte şi că Biserica ar trebui să facă, pentru dumnealui, efortul de *a se dilua* pentru a deveni *mult mai facilă*, de *a se reverbaliza* şi de a se transforma într-o voce care vorbeşte doar *liniar*, de ochii elitelor sau ai poporului, dar nu are niciun *glas tainic* sau *mai presus de lume*, cu care strigă către Capul ei, Hristos Dumnezeu.

O duplicitate însă nu *de substanţă*.

Autorul cărţii e *altul* în viaţa privată decât în viaţa publică. Nu cred că greşesc aici.

Însă duplicitatea este *o modă*, dacă vrei să te integrezi în peisajul oamenilor culturii, alături de denigrarea unor grupări, curente, idei sau persoane.

Dumnealui s-a integrat, în aparenţă, în curent, le dă de înţeles că *este cu ei*, însă nu poate să îşi eradicheze şi cred că nici nu vrea asta, autenticitatea vocaţiei sale teologice, care îl mustră faţă de acest concubinaj.

Juvenilitatea demersului său are la bază *încrederea* că oamenii culturii, dacă le faci concesii, o să te şi accepte şi o să te şi promoveze. Nu!

Ei nici nu îl acceptă (pentru că vine cu un sâmbure de *reacţionarism ortodox* la diletantism, ceea ce el are) şi nici nu îl promovează ca pe *un teolog*, ci ca pe unul care *deşteptându-se*, mai înaintea altora, are o *respiraţie largă* asupra teologiei, adică face din teologie un borcan cu gem, în care amestecă teologia cu filosofia, cu politica şi cu umanisme de tot felul.

Confratele meu este, în acest caz, *un erou de sacrificiu*. El nu îşi poate *asuma* spaţiul culturii în întregime pentru că *s-ar desfiinţa* ca teolog (lucru pe care îl ştie din plin) dar nu îşi asumă nici interiorul vieţii ortodoxe în mod integral şi să gândească dinlăuntrul ei, ci se aşează într-o *neutralitate ingrată*, ba chiar *deasupra* Bisericii şi a vieţii seculare, pentru ca să judece ambele sfere, ce par *antagonice* în scrisul său.

Eroul de sacrificiu nu are confraţi şi străini în faţa lui, ci numai străini.

Reflectând asupra credinţei ca un om de cultură şi recenzând teologic cultura, fără a fi nici cu una şi nici cu alta, autorul nostru este tocmai imginea, schizofrenizată interior, a postmodernităţii creştine.

E un om care luptă pentru ca teologia să fie *asimilată* de oamenii culturii, dar pentru a fi asimilată de către ei, are grijă ca, în prealabil, să scoată *părţile grele* ale teologiei, iremediabil opuse mentalităţii seculare, şi astfel *să o livreze* spaţiului cultural.

Însă credinţa Bisericii, cultura şi gândirea sa, *rupte* de viaţa ascetică şi liturgică a Bisericii, mai pe înţelesul tuturor, de mersul la Biserică şi de ascultarea supusă faţă de Biserică, nu este decât *o ideologie*, din care poţi să faci ce vrei.

Îi citeam pasaje din carte soţiei mele, minunându-ne de ceea ce a putut să scrie. Şi ea m-a întrebat: *Şi pe câţi oameni ai culturii i-a adus la Biserică cu o asemenea retorică?*

Privind-o, mi-am dat seama că întrebarea ei era motivată. Cum a *reformat* (mă enervează termenul) viaţa şi mentalitatea Bisericii demersul său sau cum le va schimba, dacă avem de-a face numai cu *un criticism* şi nu *cu o critică care dă soluţii*?

Survolarea pe deasupra realităţii Bisericii îţi dă impresia că jos, în străfundurile ei, sunt numai nişte bieţi oameni, care nu au nimic de-a face cu cerul, cu Dumnezeu, ci se ocupă numai de afaceri dubioase.

Dacă poţi să spui că Biserica e *ratată*, că are *un limbaj efeminat*, că e *retrogradă*, că *nu are elite prea multe* şi nici oameni care ştiu *să vorbească coerent* cu lumea seculară, atunci *te autoexcluzi* din Biserică, dacă Biserica aceasta, care te-a educat şi format, care

te girează ca *teolog*, e judecată în termenii nu unei *iubite* ci a unei *detestate*.

Duplicitatea este *o formă de parvenire*, care te duce să te loveşti cu capul de zid la un moment dat şi te pune în faţa faptului de *a alege*.

Juvenilismul, tinereţea cu idealuri *nu prea bine orientate* se manifestă adesea extremist, trage la răspundere, culpabilizează, interoghează dar nu dă nicio soluţie.

Tocmai de aceea tinereţea are *tupeu*, pentru că *nu are soluţii* şi nici nu este integrată în efortul de *a sluji* Biserica, pe oamenii reali, diferiţi, cu multe obsesii şi probleme, cu multe griji şi păcate, ai Bisericii.

Demersul confratelui meu poate fi încadrat în următoarea imagine plastică.

În faţa ta sunt o mie de bolnavi şi tu vrei să le fi doctor. Doctorul dinaintea ta a încercat să îi rezolve pe toţi, să îi consulte şi să îi ajute pe fiecare în parte şi a murit ţinându-i în viaţă.

Pe unii i-a operat, pe alţii i-a bandajat, pe alţii i-a sfătuit dar nu a putut *să vindece total* pe niciunul, pentru că boala e multă şi grea sau i-a vindecat pe unii, care nu se mai regăsesc în grupul celor o mie de bolnavi.

Dacă vii, ca tânăr medic, şi îţi baţi joc de ce a făcut predecesorul tău şi de predecesorii predecesorului tău şi crezi că tu *îi vei vindeca* pe toţi, asta se numeşte *juvenilism*.

Tu nu ai experienţă şi crezi, că dacă o să vorbeşti, o să le dai medicamente, o să faci de toate, o să ajungi *să îi vindeci* pe toţi.

Nu, o să faci şi tu, mai mult sau mai puţin, ceea ce au făcut predecesorii tăi! Însă muncind în mijlocul bolnavilor nu poţi să *îi mai acuzi* că nu sunt *sănătoşi*, pentru că vei conştientiza că şi tu eşti *unul dintre bolnavi*, care ai nevoie de un alt medic, şi că şi medicii au nevoie de alţi medici, care să îi vindece şi că tu nu poţi să lupţi, în acelaşi timp, cu bolnavii tăi şi cu cei care te fac bine pe tine.

Rămâne de văzut dacă voi scrie recenzia, care cred că e *de datoria mea* să o fac sau dacă voi lăsa

rugăciunea *să mă doară* pentru confratele meu şi cam atât.

A scrie o recenzie, mai bine zis *o respingere critică* a cărţii, e un lucru *ingrat* pentru mine şi *nefolositor*.

Mie nu îmi foloseşte *la nimic* faptul de a o scrie (deja ştiu *pe cine am* în faţă, în carte) însă poate fi un exemplu *de atitudine* din partea teologilor ortodocşi, care sunt consideraţi, in abstract, oameni *apatici*, *dubioşi* şi *retrograzi*.

Sau poate că nici asta *nu interesează* pe nimeni, ci cartea următoare va fi *şi mai vitriolantă*.

Îi dau cuvântul de final tot soţiei mele: *Nimeni nu a contestat această carte din partea Bisericii. Înseamnă că nimeni nu a citit*-o *sau nu a luat*-o *în serios.*

Oare să fie aşa?

Adevărata gândire e iubire

Am văzut[44] un copilaş trezindu-se din somn şi având ochii plini de nevinovăţie şi de frumuseţe. Iar peste câteva minute, când a început să gândească şiret, ochii lui s-au schimbat şi nevinovăţia a pierit.

Şi iarăşi am văzut un om bătrân, cu puţină vreme înainte de a muri, care stătuse 14 ani paralizat în pat, şi ochii lui erau plini de cea mai copilărească nevinovăţie, atât de candizi şi de senini.

Din acestea – şi nu numai – am tras concluzia că gândirea are *mare legătură* cu iubirea, că adevărata iubire nu poate să aibă decât *o gândire inocentă* şi că înţelepciunea adâncă nu poate să fie *perversă*, ci doar *sfântă* şi *dumnezeiască*.

Când Dumnezeu ne lasă să suferim, e ca să dea la o parte pătura de prostie şi de nesimţire de pe inima noastră şi să ne descopere *adâncul de frumuseţe* îngropat în noi.

Există clipe (măcar unele clipe) în care toţi ne surprindem iubind, gândind cu o minte iubitoare şi atunci înţelegem că mintea e iubire, ca şi inima, ca şi sufletul întreg.

Dacă mintea ar avea *dreptul* să fie perversă, dacă s-ar cere de la ea să fie alambicată şi plină de prezumţii sumbre, de incertitudini sau sofisme reci şi tenebroase, ca să fie profundă, atunci ar trebui să admitem că mintea este un organ aparte faţă de restul sufletului omenesc şi că este un organ rău, predispus la a gândi răul, care *trebuie să cugete răul ca să ajungă la bine*.

Dar asta e o minciună veche a Satanei, încă de pe când i s-a îngăduit să-i ispitească pe Sfinţii Protopărinţi în Eden.

De aceea, să nu confundăm *buzna* de gânduri pe care le vedem că se aglomerează în capul nostru, venind de la demoni, cu *gândirea*, cu substanţa adevărată a minţii.

---

[44] Articol din data de 14 iunie 2007. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruş.

Orice gândire filosofică, care este împotriva omului, care îl ţine legat în nefericire, nu e decât o falsă presupoziţie.

Ba încă dracul vrea să fie şi el *mare filosof*, şi chiar s-a încercat de prea multe ori în filosofie, însă nu înseamnă că şi *gândeşte* cu adevărat, pentru că el e doar *răstălmăcitor* al gândirii dumnezeieşti.

Împotriva unei gândiri libere şi profunde nu stau procese cognitive impenetrabile, ci egoismul nostru şi iubirea patimilor noastre.

Patimile sunt cei mai redutabili duşmani ai gândirii, deşi scriitorii şi filosofii au creat *mitul* naşterii din vicii a operelor lor.

Sau asta a fost interpretarea ulterioară, a exegeţilor care trag ce concluzii vor şi le impun ca *unice* şi *academice*.

Mintea întunecată de gânduri necurate, pătimaşe şi necredincioase, e un paravan în faţa adevărului, a luminii, a normalităţii bucuriei.

Ea nu poate să gândească decât *ucigaş*, deşi pare *umanistă* – vezi Sartre[45], pentru care omul de lângă sine, aproapele său era *iadul*. E o gândire plină de ură demonică, deşi propune ura *spre binele omenirii*.

Filosofia (sau poate ar fi mai bine să scriem *filozofie*, adică „iubire de întuneric”, pentru că asta a ajuns să fie), luptând împotriva lui Dumnezeu şi împotriva omului, a despărţit inima de minte şi raţiunea de iubire pentru a putea formula teorii care ucid sufletul uman, fără a fi trasă la rost.

Gândirea adevărată *iubeşte*, pentru că mintea e făcută de Dumnezeu ca *să iubească gândind*.

E o erezie şi o blasfemie să crezi că mintea e *inutilă* sau *rea*, chiar dacă nu conştientizezi prea bine această concepţie.

Mintea creştinului este un antidot împotriva perversităţii şi nu o minte care se ţine deoparte, nici care se pleacă la rău.

Gândirea este *starea de iubire* a minţii, starea ei de veghe permanentă. Cei mai mari Sfinţi ai noştri au fost şi cei mai mari gânditori. Cugetarea adâncă şi

---

[45] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Jean-Paul_Sartre.

contemplarea întregii creaţii şi a înţelepciunii dumnezeieşti sunt actele *cele mai normale* ale unui credincios, iar eschivarea de la ele nu e *o smerenie*, ci *o decădere* a noastră din treaptă, din demnitatea de *fiinţe cuvântătoare* în care ne-a aşezat Dumnezeu.

Creştinul ortodox, spune Sfântul Siluan Athonitul[46], e o minte care se luptă cu mintea, adică cu diavolul care e *minte*, spirit, dar o minte şi un spirit rău, decăzut.

Aceasta este esenţa luptei duhovniceşti, a războiului nevăzut: minte cotra minte. Iar cu mintea demonică nu poţi să te lupţi *fără minte*, e un non-sens, nu poţi să lupţi *fără să gândeşti*.

De aceea spune Sfântul Pavel că noi trebuie să avem *mintea* lui Hristos, pentru că nu putem să opunem minţii demonice decât *adevărul dumnezeiesc*, împotriva mistificărilor aceluia.

Şi mai zice Sfântul Pavel că nu ne sunt *străine* gândurile Satanei, că *le cunoştem*.

Dar cum să le cunoaştem, dacă nu le gândim şi nu le dejucăm? Şi cum să le dejoci, dacă crezi că Sfinţii Părinţi au gândit *totul* pentru tine şi chiar *şi în locul tău*, iar tu trebuie să îi citeşti *ca pe poezie* şi să te uiţi cum trece vremea până mori?

Gândirea adevărată nu e sinonimă nici cu nebunia şi nici cu trufia, ci e sinonimă cu iubirea şi cu smerenia.

Alţii s-au intitulat pe ei înşişi *foruri tutelare* ale gândirii, vrând să deposedeze Biserica de proprietatea ei, care e cugetarea dumnezeiască, gândirea abisală.

Însă dacă noi punem semnul egal între *smerenie* şi *inactivitate*, între smerenie şi relaxarea cognitivă totală, nu facem decât *să le dăm dreptate*, ca să poată să ne aducă injurii la nesfârşit.

Când l-am întâlnit pe Părintele Dorin[47] (eram amândoi în clasa a XII-a), printre primele lucruri pe care mi le-a spus a fost acesta: „iubirea e cel mai mare gânditor”.

Astfel încât, când m-am întors atunci la credinţă, am înţeles că *gândirea adevărată* e *o gândire care iubeşte* tot şi toate, pe toţi şi pe toate.

---

[46] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Siluan_Athonitul.
[47] Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

Ceea ce pare că e gândire, dar nu iubeşte, nu e gândire! Oamenii mai pot să greşească, dar se vede când esenţa gândirii e iubirea, şi când esenţa gândirii e ura şi răutatea, dorinţa de a te face cunoscut sau de a te răzbuna. Nu se pot încurca lucrurile.

Noi avem de la Dumnezeu *libertatea de a gândi* împotriva lui Dumnezeu, împotriva iubirii, dar aceea nu mai e gândire, e *un fals ideologic*.

Ideologiile false au avut teren propice de răspândire în istorie tocmai pentru că Biserica a crezut *în libertate*, în libertatea omului de a alege şi răul, dacă asta vrea, pentru că şi Dumnezeu îi dă voie omului să aleagă ce vrea.

Biserica Ortodoxă a combătut, dar nu a suprimat. Iar dacă ortodocşii au pus mâna pe arme, a fost numai atunci când au fost greu apăsaţi, pentru că nu au mai avut nicio altă soluţie cu care să răspundă violenţei, maltratării adevărului şi a membrilor Bisericii.

De cele mai multe ori însă a fost martirizată, înjunghiată cu cruzime. Cine spune altceva înseamnă că e surd şi orb sau nu ştie să citească.

Oamenii nu iubesc pentru că nu gândesc cu adevărat şi nu gândesc pentru că nu iubesc. Dacă iubim cu adevărat pe Dumnezeu, ştim să gândim răspunsuri, fiecare după mintea şi inima sa.

Teologia bolii și a sănătății

Morbus, -i = boală[48]. Teologia bolii, a morbidităţii, ia în calcul pe om sub aspectul decăderii sale interioare şi exterioare.

Teologia sănătăţii, în perspectivă ortodoxă, priveşte starea de bine ca pe *o stare harismatică*. Dacă boala e o urmare a păcatului şi a viciului, starea de sănătate e o rămânere *în echilibru interior* şi *în har*.

Însă teologia bolii şi a sănătăţii nu sunt disjunctive ci asociative. Omul credincios e, în acelaşi timp, un om bolnav dar şi un om sănătos. E *bolnav* pentru că *are păcate* şi pentru că poate avea neputinţe fizice şi psihice diverse, dar în acelaşi timp e sănătos pentru că e *cablat* la viaţa Bisericii, la o viaţă harică directă şi la un mod de viaţă care îl linişteşte pe om.

Un bolnav de ficat sau de nervi nu este un om scos *în afara* Bisericii pe aceste considerente de boală ci, dimpotrivă, îşi găseşte remedii puternice în viaţa Bisericii.

Unirea cu Hristos, rugăciunea, cântarea ortodoxă, modul de viaţă ortodox asigură *o interioritate eclesială* celui bolnav.

Bolnavul de HIV, bolnavul de TBC, bolnavul cu boli venerice sau cu malformaţii poartă în trupul său urmările păcatelor, însă acestea nu îl scot de la o viaţă reală, autentic ortodoxă.

Orice membru al Bisericii poate avea diferite afecţiuni, boli, însă bolile nu distrug caracterul eclesial al fiinţei sale.

Nu devii, prin boală, *un rebut* sau un om *impropriu* Bisericii şi societăţii, în măsura în care îţi porţi suferinţa cu mulţumire, cu înţelegere.

Chiar dacă am fugi de starea noastră de boală, dacă ne-am răscula şi ne-am bate în fiinţa noastră cu Dumnezeu şi cu noi înşine, starea de boală nu înseamnă *o decădere din umanitate* şi *din eclesialitatea* fiinţei noastre.

---

[48] Articol scris în ziua de 14 iunie 2007. De Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Sfintele Taine ale îmbisericirii şi toate slujbele Bisericii au făcut din trupurile şi sufletele noastre *receptacule* ale harului şi *mădulare* ale lui Hristos.

Prin Botez, Mirungere, Euharistie, primite în pruncie, am devenit *mădulare* ale lui Hristos, căpătând astfel caracterul de *fiinţe eclesiale*, de pietre fundamentale ale Bisericii, de mădulare ale lui Hristos, intrând în intimitatea noastră cu Hristos, Dumnezeul nostru.

Tocmai de aceea boala nu ne scoate din această *intimitate*, ci dimpotrivă *ne poate dinamiza*, interioriza şi mai mult relaţia noastră personală cu Hristos, Dumnezeul nostru şi cu familia şi prietenii noştri.

Participarea la boală nu este doar personală, ci comunitar-eclesială. Participarea la sănătate e tot comunitar-eclesială.

Cel care e bolnav, suferă în fiinţa sa, dar suferă şi cei care îl iubesc şi comunitatea Bisericii care se roagă pentru el.

Acolo unde există *dialog real* între bolnav-familie-preot-comunitatea bisericească din care face parte, toţi sunt în rugăciune şi în manifestarea disponibilităţii pentru el.

Boala ne poate *despărţi* dar ne poate şi *unii* foarte mult.

Am trăit momente speciale, mai mult decât unice, cu oameni care au devenit *înţelepţi*, ba chiar *s-au sfinţit*, printr-o boală cruntă.

Boala în care nu vedem o ameliorare e o încrâncenată, dureroasă suportabilitate. Credinţa şi iubirea celor din jurul nostru, ca şi a noastră, sunt cele care ne fortifică, care ne dau curaj şi ne unesc.

Nu poţi să vindeci o boală ireversibilă, dar poţi să o alini. Iar dacă o alini, atunci simţi că viaţa nu e numai *biologie*, ci viaţa este *eveniment curăţitor*, mântuitor.

Nu mai ştiu câţi ani aveam, însă ştiu că îmi cumpăraseră bunicii mei o chitară de la Reghin, ditamai chitara, la care încercam să cânt. Nu am învăţat niciodată să cânt, dar făceam mult zgomot cu ea. Şi când eu făceam zgomot cu chitara, pentru ca *să*

o învăţ să cânte, un fin al nostru tocmai era în faza terminală a vieţii.

I se spărsese operaţia de pe burtă, firele de la cusătură începuseră să slăbească şi supura din fiinţa lui. Sta sub un bomb, la umbra verii şi citea cărţi, nemaidorind să meargă la spital.

Şi în durerile acelea enorme, pe care atunci nu le conştientizam prea bine, eu m-am dus să îi arăt *ce zgomote* scot din chitară. El mă lăuda de mama focului că *ştiu să cânt* şi îmi ascundea durerile enorme pe care le avea.

M-a ascultat cu o voinţă bărbătească inexprimabilă. Fost *miner* de meserie, pensionat pe caz de boală, avea o suportabilitate la suferinţă de te lăsa fără grai.

Mi-am adus aminte episodul chitării, pentru că, parcă a fost *ultima zi* când l-am văzut viu. A murit în scurt timp la spital…Însă îmi aduc aminte aievea, că după cântat, mi-a povestit *ce scria* în cartea pe care o citea.

Eu eram la grădiniţă, nu cred că ştiam să citesc, însă mi-a plăcut enorm ce putea să îmi spună că *scrie* într-o carte. Poate că *importanţa vitală* a cărţii mi-a fost strecurată în astfel de momente, când am văzut că textele cărţii nu sunt numai *cuvinte*, ci *vieţi* care te fac să vezi dincolo de boală, de dragoste, de viaţă, de mărginire.

Am văzut cum se moare şi cum se rezistă.

Mi-am dat seama că *cele mai mari rezistenţe* ascund *suflete enorme*.

Respectul meu faţă de oamenii bătrâni, faţă de oamenii senectuţii, dragostea mea pentru ei vine din faptul că sunt nişte *eroi* ai suferinţelor, ai răbdării, ai privaţiunilor de tot felul.

Am oprit o doamnă foarte în vârstă, ca să o întreb…Ochii ei s-au umplut de bucurie. Gestul meu a fost considerat *o bucurie*, care *a umplut-o de lacrimi*.

– Sunteţi catolic?, m-a întrebat ea.

– Nu, sunt preot ortodox.

– Să ştiţi că *nu mai am mult timp* şi *mă duc*.

– Vă cred…

Cum puteam să îi mai urez *o viaţă lungă* şi *bună*, când dânsa *avea conştiinţa*, nu părerea, *morţii*?

Însă această conştiinţă a morţii, nu scosese din dumneaei bucuria, gingăşia. Cu câteva minute în urmă fuseserăm în acelaşi tramvai şi participasem la scena când se bucura de un copil răsfăţat, care vorbea cu toată lumea *la pertu*.

Se bucura că acel copil e vesel, e plin de viaţă. Nu îi părea rău că *moare* şi rămân alţii *să se bucure* în locul ei, ci se bucura că *alţii sunt veseli*.

O astfel de boală şi de bătrâneţe, trăită non-ranchiunos, non-bădăran e *ceea ce face bine* unei societăţi, ceea ce *educă*.

Când citim viaţa unui mare om, ne uităm, inevitabil, la moarte, la cum şi-a sfârşit viaţa. Sfârşitul vieţii e *concentrarea* întregii înţelepciuni de-o viaţă.

Înţelepciunea nu constă în date, nume, amintiri diverse, ci *în suma* de bucurie şi de frumuseţe pe care o ai. Dacă te crezi deştept trebuie *să demonstrezi* că ai o înţelepciune vie, perplexantă, *înţelepciunea perspectivei*.

Înţelepciunea prostului e o victorie imediată, o victorie tulbure, în care ţi-a arătat că tu eşti, de fapt, omul prost şi fără nicio importanţă.

Înţelepciunea perspectivei e înţelepciunea veşniciei, acel mod de a fi care te face *să vezi* peste eveniment, peste dilemă, peste necaz, peste boală, care te face să vezi, în cele din urmă, peste timp. Într-o astfel de cazuistică nu contează *cum pari că eşti*, ci *cum te simţi în faţa lui Dumnezeu*.

Boala desfigurează trupul şi sufletul, atunci când *te pierzi* în lipsa de perspectivă.

Când vezi moartea ca pe o dispariţie implacabilă, *experienţa de viaţă*, cea atât de mult slăvită, devine o şosetă murdară. Nu ai ce să faci cu un ziar mototolit sau cu o rufă murdară, adică cu experienţa de viaţă, dacă nu ştii să vezi în moarte *o uşă*, ci *un abis infinit*.

Boala se educă. Sănătatea este educabilă. Cei care au trecut de la un mod de viaţă şi de la o alimentaţie la întâmplare la viaţa din cadrul vieţii Bisericii, cu postul, cu reguli, cu pasaje extinse de rugăciune personală, cu mărturisirea ca *măturare interioară* a prafului şi cu dialogul ca focul, care

sporeşte focul dragostei, înţelege *pe viu* ce înseamnă *o sănătate educată*, condusă de Dumnezeu.

Postul, rugăciunea, abstinenţa sexuală te fac *prieten* cu trupul tău, cu bătăile inimii tale, cu mânile şi picioarele tale, cu dinţii şi ochii tăi, pentru că ai grijă de sănătatea *fiecărui mădular* al fiinţei tale.

Conştientizarea prezenţei sufletului din noi, grija de sănătatea lui sporeşte grija de sănătatea trupului, fără să o idolatrizeze.

Când înţelegi că şi sufletul mănâncă, că şi el are nevoie de desfătări curate, de prezenţa Dumnezeului său, de rugăciune, de linişte, de o slujbă plină de asprimea bucuriei ascetice, atunci înţelegi ce importanţă au pâinea, vinul, sarea, legumele pe care le consumăm.

În limba engleză avem substantivul *consummation* care înseamnă şi *desăvârşire* şi *final*.

Verbul francez *consumer* înseamnă şi *a consuma* şi *a doborî, a termina pe cineva*.

În română avem expresia „mă consum pentru ea”. Cu sensul de: mă doare mult, slăbesc din cauza iubirii pentru ea sau a durerii pentru că ea nu mă ascultă.

Boala ne consumă, ne doboară în aparenţă. Boala nu este *o eliminare* a noastră ci *un mod de umplere de viaţă*, dacă acceptăm rolul ei soteriologic, mântuitor în viaţa noastră.

Boala nu numai *consumă* trupul, îl arde, îl strică, ci şi *desăvârşeşte* sufletul, pe omul nostru interior.

Consummation se întâlneşte cu *consumer* şi se completează reciproc. Boala, care te fortifică interior, e cea care te face să priveşti *dincolo de viaţă* cu nădejde. Tocmai în aceasta constă teologia bolii şi a vieţii: că este experienţa de viaţă, care are loc sub purtarea de grijă a lui Dumnezeu sau în prezenţa Sa.

Ceea ce învăţăm în viaţa noastră, din voia lui Dumnezeu, ne face să privim *peste gardul* vieţii la o viaţă şi mai deplină.

Iar dacă începi să simţi în tine zorii vieţii veşnice, atunci ai înţeles că sensul vieţii, al bolii şi al morţii este viaţa veşnică, este pregătirea noastră

pentru a trăi în comuniunea nesfârşită, veşnică, cu Dumnezeul şi Creatorul nostru.

Fiți cu ochii prin cuvinte!

Semnificaţiile[49] cuvintelor sunt cele care fac conversaţia. Conversaţia (de la *conversion,-is*) presupune un cerc închis, unde întrebarea provoacă un răspuns şi răspunsul este finalul unei întrebări.

Citirea enunţurilor înseamnă, de fapt, *o înţelegere* a lor. Citirea reală e întotdeauna *o înţelegere*. Înţelegerea ţine de cuvinte dar şi de experienţă. Proprietăţile cuvintelor poartă în ele lucruri reprezentabile pentru noi.

Dintre toate cănile din lume, cana ta preferată dă *o dimensiune personală* ideii de cană. Soţia ta, copilul tău, mama ta îţi dau, în fapt, concreteţea a ceea ce înseamnă: soţie, copil, mamă.

Până când iubirea nu este *experienţă*, cuvântul *iubire* nu are o dimensiune personală, existenţială. Numai ceea ce *ne traversează* şi *rămâne în noi* ne devine personal. Plângem numai după lucrurile care ne-au afectat.

Afectio presupune suferinţă şi sentiment. Sunt afectat de cuvintele tale. Mă dor cuvintele tale. Însă am şi o afecţiune, o boală în trupul meu.

Nimic nu ne lasă indiferenţi dacă ne vizează. Însă atunci când durerea noastră se intersectează cu durerea celor pe care îi iubim, uităm de durerea noastră pentru durerea lor.

Adjectivul *competent* îl are în spate pe arhicunoscutul: *harnic*. Pentru viaţa duhovnicească, *competentul* este *cel încercat, cel înaintat, cel sporit, cel înduhovnicit*.

Sporire, spornic…belşug. Însă de la „îmi sporeşte casa” până la *a fi productiv* e o diferenţă de paradigmă existenţială. Cel care simte că are *un spor* în viaţa lui, nu se gândeşte la *a se îmbogăţi în mod excesiv*.

Pentru distanţarea de o mentalitate tradiţională, aşezată, nevoia obsesivă de neologism e ca nevoia de

---

[49] Articol din data de 17 iunie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

trend. Neologismul plasează discuţia în afara formulelor intimiste.

Tocmai acest lucru se şi doreşte: *ieşirea din intimitate*, generalizarea conversaţiei.

Dacă *con + versio* persupunea o reciprocitate, dialogul, întoarcerea spre noi şi în noi, neologismul presupune ducerea noastră *într-o lume străină* de noi, pentru a ne ţine, prin cuvinte, la distanţă.

Impersonalismul neologic este o erezie a intimităţii.

Intimitatea, după cum spune şi *intimus*, reprezintă tainele a doi oameni puse la un loc, în comun, reprezintă cea mai adâncă *confesiune* între doi oameni. Intimii sunt cei care *se cunosc din lăuntrul lor*, care *nu au taine* unii faţă de alţii. Când intimitatea există, atunci ea este mărturisire reciprocă, este împreună recuperare şi apreciere a celuilalt.

Confidenţa (de la *con + fideo*) presupune spunerea unui lucru unei alte persoane, pe care o percepi ca pe una care înţelege ceea ce îi spui şi ştii că îţi păstrează taina.

E spunerea unui crez altuia, a unui simţământ puternic, adânc, pentru că şi acea persoană e în stare de acest lucru faţă de tine.

Spovedania presupune, deopotrivă, mărturisirea, confidenţa, destăinuirea şi dezvăluirea personală în faţa lui Dumnezeu şi a preotului spoveditor.

Responsabilitatea ascultării sau înţelegerea mărturisirii cuiva denotă faptul că şi tu ai făcut acest lucru în faţa altora.

În măsura în care înţelegi *nevoia de mărturisire* a altuia, înţelegi nevoia ta de duhovnic şi de prieteni.

Sănătatea sufletului se ţine cu adevăruri şi cu mărturisiri de conştiinţă. Starea de bine interioară nu este produsă de minciună, ci de sinceritate, de caracter, de devotamentul faţă de angajamente.

Importanţa cuvintelor, importanţa lor capitală, se observă când cuvintele sunt *tu*, sunt propriul tău adevăr. Când încerci să te pui în cuvinte constaţi că cuvintele *te dezgolesc* în faţa tuturor, că te lasă sub privirile tuturor până în cele mai adânci fibre ale tale. Intimitatea cu tine *invadează* pe cei ce te citesc, dacă

citirea presupune *o căutare adâncă* a unor oameni de conştiinţă.

Şi din nevoia de exprimare a sinelui apare nevoia de *învăţare* a plurisemantismului limbii pe care o vorbeşti.

Copiii care învaţă limba română la şcoală, ar trebui să fie învăţaţi faptul că limba este cea care *ne exprimă* şi că, dacă dorim să putem să ne exprimăm din ce în ce mai mult propria noastră fiinţă, trebuie să învăţăm *particularităţile* fiecărui cuvânt în parte.

Nevoia de carte şi de dicţionar în acelaşi timp trebuie să se îmbine cu nevoia de *reală înţelegere* cu oamenii.

Constat adesea efortul naiv al oamenilor mediocri de a vorbi într-un lexic cât mai întunecat, abscons, pitit după copac.

Se încearcă suplinirea experienţei cu semnificaţii stinghere ale cuvintelor.

Hiperspecializarea reală nu este o boală a limbajului. Însă încercarea disperată de a avea cuvinte cât mai ilizibile ca sens şi semnificaţie într-o frază, arată că vorbitorul în cauză *se luptă* cu propriile sale obsesii.

Oamenii care ştiu să folosească cuvintele au cuvinte care vin *din fiinţa lor*, cărora *le cunosc forţa* într-o discuţie.

Oratorul sau vorbitorul percutant, cel care te cutremură, este cel *în care vibrează* cuvintele, pentru că ştie unde, cum, de câte ori se pot folosi anumite cuvinte într-o prezentare, într-un discurs.

Vorbirea autentică nu presupune *inflaţia* de repetiţii, de gaguri, de impudoare.

Folosirea corectă a limbii nu ţine de gramatică sau de topica frazelor, ci, din experienţa de până acum, am înţeles că ţine de *intensitatea experienţelor* pe care le evoci şi *cu care ajungi* la inima oamenilor.

Corectitudinea vorbirii iese din legalitatea gramaticii, o transcende, atunci când cuvintele sunt *vehicule* ale propriei intensităţi personale.

De fapt, *a avea un stil* înseamnă *a avea experienţa de a fi personal*, autentic în ceea ce spui, în orice situaţie.

Limba de lemn, limba repetitivă, e o încercare eşuată de a fi în perimetrul unei ideologii lingvistice.

Ideologizarea limbii nu mai presupune *un contact* cu viaţa, cu alţii, cu tine însuţi, ci ieşirea într-un spaţiu impersonal, unde încerci să pari un om *de neatins* în fiinţa ta.

Însă vorbitorul care simte *o acută nevoie de alţii* încearcă *să fie cu alţii*, în alţii prin ceea ce spune şi mai puţin prin faptul *cum o spune*.

Când omul e în pericol şi uită de masca sa lingvistică, vorbeşte o limbă a disperării, a grijii, a panicii.

Fracţionarismul limbii, ca şi al gândurilor, arată că omul nu gândeşte *în fraze lungi*, ci *în fraze scurte*, intensive, că el rămâne în unele cuvinte ca *în stări de fapt*.

La fel, bucuria presupune cuvinte de mulţumire. Cuvintele doxologice sunt cuvinte segmentate, sfărâmate, dar extrem de puternice.

Când literatura *absurdului* a inventat frazele ultrascurte, chiar onomatopeice şi punctele de suspensie, a vrut să spună că frazele au în spate nu numai raţiune, logică ci şi *intensitatea* trăirii unui om, a unui om întreg.

Frazele de laborator, frazele unde nu vrem să intre un gând peste un alt gând, unde nu ne permitem să ne segmentăm gândurile au o plajă a lor, una largă.

Însă atunci când suntem agitaţi, stresaţi, când sutem în visare, în contemplare sau în enervare, cuvintele sunt *mai încete* decât trăirile.

Şi când încerci să spui multe în puţine cuvinte sau să scrii dezlânat, gradul de urmărire a ta presupune *o punere* în locul tău.

De ce să mai spun cuvinte, dacă faţa mea şi gesturile mele spun mult mai multe cuvinte?

Ce cuvinte să spun în situaţii în care nu ştiu sau nu vreau *să mai spun* cuvinte?

Ce rost au cuvintele când un sărut, o strângere în braţe sau un zâmbet sunt *mai puternice* decât frazele?

Însă, ca să comunici bine ai nevoie şi de *cuvinte-gesturi* nu numai de *cuvinte-fraze*.

Cuvintele-gesturi, cuvintele-fapte, cuvintele-comportament sunt cele care *demolează* sau *susţin* frazele, dezvoltările ideatice ale oratoriei.

Oratoria, deşi un cuvânt latin, cred că e, mai degrabă, în legătură cu *orao* grecesc. Oratoria este exerciţiul de a vorbi, de a vorbi pe înţelesul tuturor şi de a-i însufleţi pe oameni.

Însă vorbirea aceasta cred că are multe în comun cu grecescul *orao*, pentru că e o vorbire care *se vede* sau e vorbire care vine *din ceea ce simţi*, din ceea ce vezi în interiorul tău că trebuie să spui altora.

Cel care vorbeşte nu doar *emite* cuvinte, ci emite *vederi*, înţelegeri, pentru că se declamă pe sine însuşi.

A declama înseamnă a vorbi în mod expresiv, adecvat, pătrunzător. Adecvare = potrivire la/ cu ceva.

Dacă ceva e *adecvat* atunci e recomandabil, e potrivit.

Predica, discursul cere adecvarea, potrivirea la publicul din faţa ta, intuirea a ceea ce poate, vrea şi aşteaptă publicul.

A vorbi public înseamnă a vorbi *la vedere*, în faţa unor oameni.

A face ceva public înseamnă a răspândi o informaţie, a o facilita altora.

Facil = uşor. Facilitate = înlesnire.

Însă când ceva devine *facil* sau *uşor de făcut* nu înseamnă că nu comportă nicio greutate *în conceperea* lui.

Disputa *public* versus *privat* este una care va sta mereu în picioare, pentru că unii vor găsi de cuviinţă *să subţieze* zona publică pentru cea privată iar alţii *să introducă* vederile publice, largi, în intimitatea lor.

Zona de mijloc între public şi privat este de domeniul bunului simţ.

Dacă ai conştiinţa a ceea ce trebuie să spui şi a ceea ce nu trebuie să spui, atunci ştii să fii *un om social* fără să fii golit de taina ta sau să fii un om *cu o intimitate*, din care se strecoară lucruri care *încurajează* viaţa publică.

Opinie puternică, opinie fricoasă, opinie rebelă, opinie vagă

Am o opinie[50] dar mi-e teamă să ţi-o spun. Am o părere, o judecată, un crez. Am o opinie pe care vreau să ţi-o împărtăşesc. Am o opinie vizavi de un lucru care te priveşte. Mi s-au spus tot felul de lucruri despre mine.

De la *a te teme să spui* până la *a spune în gura mare* trebuie să treci printr-un proces interior benefic sau decadent.

Sfinţii Apostoli încep să vorbească *cu putere* după ce harul Sfântului Duh i-a umplut la Cincizecime.

În faţa sinedriului, Sfinţii Apostoli Petru şi Ioan, când sunt somaţi *să nu mai vorbească* despre Iisus, răspund: „Judecaţi dacă este *drept* înaintea lui Dumnezeu să ascultăm de voi mai mult decât de Dumnezeu" [F. Ap. 4, 19].

Ei vorbesc *cu putere*.

Însă ereticul Arie vine şi vorbeşte *cu insolenţă* despre Hristos, numind-L *prima creatură* a Tatălui şi nu *egal* şi *deofiinţă* cu Tatăl.

Opinia rebelă, anarhistă, e cea care *răstoarnă* lucrurile de la făgaşul lor firesc din cauza unei perspective interioare decadente.

Rebeliunea presupune nu *neştiinţa totală* a lui Dumnezeu ci *răscoala* împotriva lui Dumnezeu, a voii lui Dumnezeu.

Să enumăr numai două-trei trupe rock, care au un profil satanist, vădit *anti-creştin* şi, mai ales, *anti-clerical*.

Încep cu *The Hierophant*, al căror ultim album pe 2007 l-am downloadat dintr-un hub satanist şi cu greu am putut să ascult o piesă-două de la cap la coadă. Această trupă se crede *oficianta* Satanei.

Alt nume sonor: *Burn The Priest*, o trupă metal, semnificativă prin însuşi numele pe care îl poartă.

Alien Vampires, în 2006, a scos albumul *Evil Generation*, care cuprinde piesele:

---

[50] Articol din 20 iunie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

1. Evil Generation
2. I Fuck Nuns
3. Fake Blood Is For Cunt
4. Down In Hell (Satanischer)
5. Defending The Muthoid Throne
6. Excuse For All The Blood
7. Chernobyl Is My Throne
8. Satanic Propaganda (S.N.T.F Rising)
9. We Will Rise.

Alien Vampires este o trupă de *Darkwave*, o trupă de *Electro Black Metal* şi, surpriză!, e din Italia.

Albumul *Ritual Of Flesh*, din 2003, al celor de la *Goretrade* e unul foarte căutat printre simpatizanţii genului *Death Metal* şi conţine piesele:

1. Ritual Of Flesh
2. Ambushing The Ignorance
3. Bloodstained Altars
4. Bloody Beings
5. Hell's Dominion Butchery
6. And Your Blood Will Be Lust
7. Born Of A Murderer
8. Postmortem Incision
9. Laceration
10. Piercing Her Throat

Nu mai continuăm cu detaliile pentru că, sunt convins, aţi înţeles *mesajul* acestor oameni.

Rebeliunea, împotrivirea lor are *un obiect*, vizează pe cineva şi nu e *o manifestare vagă*.

Fundamentul unei astfel de muzici e tocmai *anarhia*, cutezanţa împotriva lui Dumnezeu, a vieţii omului, a ordinii, a păcii.

Cum mai poate să fie un om *normal*, un om cu simţăminte cât de cât *umane*, un om care *preferă* şi *simte* aceste cântece ca *mod de viaţă*?

Opinia puternică, tare, este opinia *îndrăznelii* întru Dumnezeu.

Un Sfânt era în discuţie cu un eretic şi acela susţinea că adevărul *e de partea sa*. Şi Sfântul l-a rugat pe eretic *să intre împreună cu el în foc*, ca să se vadă *pe cine apără* Dumnezeu şi credinţa căruia este adevărată. Ereticul nu a îndrăznit să facă pasul în foc,

însă Sfântul, având îndrăzneală către Dumnezeu, datorită curăţiei vieţii sale, a stat în foc mai mult timp, fără să fie *atins* de flăcări.

O astfel de tărie a opiniei nu poate fi nici *fricoasă*, nici *rebelă* şi nici *vagă*.

Cel care se teme *să spun*ă ceea ce crede se uită în jur ca să vadă care sunt *consecinţele* negative asupra lui. Îşi valorizează tăcerea mai mult decât adevărul. Sunt oameni cu o tăcere gâlcevitoare.

Cei care au opinii rebele se hrănesc din satanismul împotrivirii, deformându-se interior într-un mod incredibil de jalnic.

Îmi este dat să văd mai mereu, pe stradă, câte un rocker mândru, cu câte un tricou negru cu sânge şi capete de mort, cu lanţuri la curea sau cu ţinte şi ipodul în urechi.

Orgoliul, superbia sunt pozate pe faţa lor. Sentimentul de superioritate pe care îl degajă aceşti oameni se sprijină pe faptul că sunt *posesorii* unui mod abscons de *vitalitate de sine*.

Există un adevărat cult al nihilismului, al dejecţiei, al parodierii printre ei şi aceştia îşi extrag *încrederea* în viaţă şi în ei înşişi tocmai din simţul *libertăţii* de a călca reguli.

Tânărul rebel turează motorul la maxim, vrea să îi dovedească celuilalt că maşina sau motocicleta lui e mai bună, nu plăteşte taxe, nu plăteşte impozite, încalcă reguli de comportament şi *nu*-ul înseamnă pentru el *libertate*. *Libertatea* de a fi subversiv.

Laşitatea se îmbină cu opinia vagă. Te faci că nu ai detalii, că nu ştii ce să spui, că ai vrea să spui mai multe decât spui, că ai nişte *surse*, nişte oameni în spate care sunt de neatins, însă tu nu vrei să…

Opinia vagă nu este opinie fricoasă, ci opinie cu *inteligenţă de consum*. Când treci fără să laşi urme eşti consumabil.

Dacă laşi urme, dacă stresezi cu personalitatea ta, devii neingurgitabil pentru unii.

– Doream să îţi spun ceva?

– Ce?

– Poate că nu e momentul…

– Bine, cum vrei…

Nu mai întrebi, ci laşi ca totul să se scurgă undeva, într-o insesizabilă vorbire.

Presupunerile pot fi îndoieli. Îndoielile pot fi simple supoziţii. Ele pot manipula starea ta interioară, ele te pot măcina continuu sau nu te pot atinge.

Unul dintre cele mai mari şiretlicuri ale diavolului nu este acela de a te face *să uiţi* de Dumnezeu ci de a te face *să nu ai timp să fii sincer* cu El şi cu tine.

Teologia buzunarelor

Buzunarele[51] au o mare relevanţă teologică în viaţa socială, ele reprezentând *o radiografie* a inimii noastre dar şi *a poziţiei sociale* pe care o ocupăm.

Cine scoate din buzunar ca să îl ajute pe altul sau buzunarele reverendelor, care au bomboane pentru copii şi bani pentru durerile multiple, sunt foarte stimate, apreciate, iubite.

Buzunarul care *se desface* spre durerile aproapelui vorbeşte despre *calitatea* inimii noastre.

Buzunarele conţin cheile, portofelul, telefonul mobil, batista…Ele sunt expresia *intimităţii*, fie că păstrează în ele lucruri intime, fie că sunt doar locul *de respiro* al mâinilor noastre, dar ţin şi *locul simbolic* al fiinţei noastre lăuntrice.

Un buzunar, care *nu se deschide* la durerile altuia, la durerile lui reale, e ca *o gură închisă* sau ca *un prieten*, care nu se cunoaşte la nevoie. Buzunarul îmi păstrează notele intimităţii, însă, în acelaşi timp, mă demonstrează ca *om printre oameni*.

Om de omenie are încă relevanţă pentru unul ca mine. Omul care îşi arată, îşi demonstrează umanitatea, bunăvoinţa, este un om care *participă* cu întreaga fiinţă la fiinţa ta, fără ca gesturile sale să fie marcate de utilitarism.

Fiind obsedaţi de pestriţul populaţiei metropolitane credem că în toată România lucrurile *se petrec la fel*.

Însă nu există peste tot în România suspiciunea, prefăcătoria şi laşitatea pe care o întâlnim într-o metropolă ca Bucureşti.

Acolo unde oamenii se cunosc, unde se respectă şi se acceptă lucrurile *stau altfel*.

Suspiciunea continuă, antenţia la buzunare, apare acolo unde nu există grade de recunoaştere şi de socializare şi unde străinii sunt străinii care ne percep, la rândul lor, ca pe nişte străini.

---

[51] Articol din 20 iunie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

Cosmopolitismul marilor oraşe îşi plăteşte alienarea prin conţinutul buzunarelor. Buzunarele decid dacă trebuie să fii primit într-un local sau într-o funcţie şi nu propria ta persoana. *Buzunarele* şi *CV-ul,* cele două *reificări* ale fiinţei tale, sunt cele care *te reprezintă*.

Buzunarul gros reprezintă *obrazul subţire*: asta în teorie. În practică, buzunarul gros e, de multe ori, o expresie a-teologică a persoanei.

Buzunarul reprezintă o expresie teologică a fiinţei noastre dacă el are *o implicare fericită* în viaţa semenilor noştri.

Acest *buzunar teologic*, ca o prelungire a credinţei şi a iubirii inimii, e cel care-i *umanizează* pe oameni. Gesturile care umanizează sunt cele care *deschid* buzunarul sau ne pun în starea de *slujitori* ai aproapelui nostru.

În *Învăţătura celor 12 Sfinţi Apostoli* sau în *Didahia Apostolilor*, la I, 5, se specifică îndemnul: „*Să asude* milostenia ta în mâinile tale *până cunoşti* cui dai!”, conform versiunii în lb. rom., din col. PSB, vol. 1, trad., note şi indici de Pr. D.[umitru] Fecioru, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1979, p. 26.

Îndemnul nu are în vedere, credem noi, *rezerva*, precauţia faţă de cei cărora le facem milostenia, ci *atenţia* la folosul adânc, duhovnicesc al persoanei. Milostenia care *asudă* în mâna noastră, care are prevedere, reclamă persoane cu nevoi delicate, profunde.

Milostenia e *grabnică*, pentru oricine are nevoi elementare, dar este şi *plină de prevedere*, de duhovnicie, pentru cei care au nevoi duhovniceşti, sfinte.

Una e să ajuţi pe cineva să îşi ia o pâine sau un tricou şi alta e să dai o milostenie unui student la Teologie ca să-şi cumpere cărţi sfinte sau unui preot să îi facilitezi o bursă de studii pentru specializare.

Milostenia care trebuie *să asude* în mâna şi în portofelul nostru, credem că e, mai degrabă, rezervată celor cu nevoi şi aspiraţii speciale.

În viaţa mea am fost binecuvântat din plin de oameni cu milostenii planificate, orientate spre scopuri speciale.

De la aceştia am învăţat să fac milostenii curente, dar, mai ales, să mă gândesc la *ajutorări speciale* pentru *oameni speciali*. Şi milosteniile cele mai mari şi mai pline de bucurie sunt cele care *iau prin surprindere* şi care demonstrează că au fost *planificate*, gândite până în cele mai mici detalii.

Milostenia nocturnă, *planificată* a Sfântului Ierarh Nicolae († 6 decembrie), către tatăl cu cele trei fete sărace, care trebuiau să se căsătorească, este exemplu *de discreţie* şi de *privire în perspectivă* a vieţii celor pe care îi ajuţi.

Adesea, noi dăm milostenie *fără perspectivă*, în grabă, unor oameni mai puţin sau mai mult cunoscuţi.

Însă milostenia nu se face numai *faţă de străini* ci şi *faţă de oameni apropiaţi*. Şi nu este nimic mai frumos decât *să surprinzi* pe oameni cu gesturile tale de ajutor, formate din bani, cărţi, haine, plătiri de diferite taxe sau drumuri…

Milostenia planificată, milostenia care se interesează *la sigur* de ce are cineva nevoie, este milostenia care *umanizează* foarte mult.

Cunosc personal câteva doamne credincioase, extrem de devotate Bisericilor şi Mănăstirilor noastre, pe care le ajută în mod regulat, planificat.

Dacă la o Biserică comandă perdele pentru geamuri din banii lor, la alta aduce vreo icoană sau mochete pentru Sfântul Altar.

Mă desfată bucuria pe care o au ca să ajute. Însă milosteniile lor nu vizează *lucruri redundante* ci *lucruri esenţiale* pentru bunul mers al Bisericii sau al Mănăstirii respective.

La Mănăstirile sărace, oamenii merg cu făină, cu mălai, cu haine, cu ulei şi ceapă în pelerinaj. Nu merg numai ca *să primească*, ci să şi *dăruie*.

Masa gratuită de la Mănăstire vine ca *o dragoste* a vieţuitorilor ei pentru vizitatori sau pelerini. Însă omul care *se simte*, care vrea să fie *de ajutor*, nu aşteaptă *să fie rugat*, ci el *se propune*. Aşa că există meşteri sau pictori care lucrează şi *pe gratis* sau mireni care vin şi muncesc împreună cu monahii la diferite treburi din gospodăriile monahale.

Teologia buzunarelor este, de fapt, *teologia muncii*.

Buzunarul cinstit conţine rodul muncii cinstite. Pentru cei care au strâns bani necinstiţi şi vor să se îndrepte, milostenia *cu bani necinstiţi* (deşi există multe discuţii în cadrul acestei chestiuni), credem noi, aduce o mare şi reală *despovărare* de păcate.

Însă despovărarea de avutul ilegal presupune *o renunţare* la ilegalităţi şi nu o continuare a lor. Milostenia umple de lacrimi pe om, de dragoste, pentru că îl face uman, sensibil, smerit.

Nu pot credita un om drept *sensibil* dacă nu e *milostiv*. Milostivirea reprezintă *o dovadă* a umanităţii proprii.

Folosul milosteniei este reprezentat de binecuvântările multiple ale lui Dumnezeu, care ne umplu fiinţa. Bucuria, veselia inimii, lacrimile, nădejdea, smerenia sunt *o urmare* a milosteniei, a compătimirii fratelui nostru.

Şi aşa cum spunea un Dumnezeiesc Părinte al *Patericului* Egiptului: atunci când nu vom mai avea căi, *drumuri* către aproapele nostru, atunci e semn că sfârşitul veacului e aproape.

Când nu vom mai avea nici buzunare deschise, nici cuvinte, nici lacrimi, nici rugăciuni şi nici dragoste *pentru aproapele nostru* sau nici măcar *saluturi banale*, cotidiene, e semn că am devenit *altceva* decât oameni.

De la impardonabil la a lua cu japca

Dacă[52] *impardonabil* este un cuvânt împrumutat pe filieră franceză, *japca* a apărut în limba română pe filieră bulgară, de la *zabka*.

Titlul nostru se traduce astfel: „De la *faptul neiertabil* la *a lua ceva cu forţa*, *pe nedrept*”.

Este *impardonabil* ceva pentru un creştin ortodox? Este ceva *de neiertat*? Orice păcat spovedit este iertabil. Atunci, *ce nu putem ierta*, cu adevărat, în fiinţa noastră?

Unii au înţeles comunismul şi *l-au iertat*, s-au împăcat cu ideea că am trăit şi atunci iar alţii *nu se pot împăca* cu democraţia.

Astăzi am înţeles, în treacăt, ce înseamnă *viaţă de cartier*. E viaţa unde toţi sunt *cam la fel*, unde toţi au aceleaşi doruri, ofuri, unde viaţa are o monotonie care se vrea umplută cu negarea altora sau cu idolatrizarea altora, care stau mai bine ierarhic.

Am descins într-un cartier bucureştean lăturalnic, pentru câteva ore, şi am avut impresia că *nu sunt* în Bucureşti, în România, ci într-o ţară *ideală*, care face abstracţie de *spaţiul România* pe care îl ştiu eu.

Mergând de la centru spre periferie şi stând ceva timp la periferie, am avut impresia că *mă disipez* în modul meu de a fi şi că devin *un om mărunt*, un om oarecare, pierdut în cotloanele unei lumi necunoscute mie.

Am avut sentimentul de *lume închisă în sine*, de spaţiu unde eşti *furat* de identitate.

Nimeni nu avea parcă *identitate* acolo, ci toţi care doreau să aibă identitate mergeau *spre centru*, spre buricul Bucureştilor.

Cei care nu doreau să meargă spre centru, aveau o *îmbrăcăminte de cartier*, una care îmi spunea: „nu ne interesează *ce crezi* despre noi, noi suntem *de aici*”. Cei care au venit cu mine spre

---

[52] Articol scris în ziua de 25 iunie 2007. De Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

centru, aveau nişte haine care spuneau: „vrem să părem *ca din centru*, de aceea mergem *spre centru*”.

Practic am simţit că nu pot fi *iertabil* pentru că sunt *din centru* şi nu sunt *de la periferie*.

Situaţia mea financiară nu este prea mult diferită de a celor din periferie, dar ei nu mă puteau asimila.

Se simţea că *nu sunt de acolo* şi eram rejectat instinctiv.

Emoţional, am fost luat cu japca, am fost deposedat de sinele meu pentru câteva ore, pentru ca să mă simt *al nimănui*.

Mă simţeam *al nimănui*, pentru că nu eram *ca oamenii din cartier*. *Oamenii din cartier* aveau ofuri, nevoi, afinităţi pe care şi le exhibau şi în care nu mă încadram şi eu.

Mergând însă *spre centru* simţeam că *mă regăsesc*, că mă adun şi că pot *gândi* în reperele care îmi sunt proprii.

De ce comportamentul meu şi fiinţa mea era *impardonabilă* pentru ei? Pentru că tot cel care nu era ca ei era un *impostor*, *un om care nu suferă*, *un om care nu cunoaşte greutatea vieţii*.

Dacă veneam din altă parte nu însemna că *nu sufăr*, că eu, în lumea mea, *nu am probleme*. Ei se uitau la mine şi vedeau că nu pot *să îi asimilez* cu totul, să le asimilez mentalitatea bădărană şi considerau că trebuie *să mă excludă*.

Nu puteau *să mă ierte* pentru că *nu locuiesc* acolo, lângă ei. O lume închisă, unde trebuia să fiu *jefuit* de mine însumi, jefuit de principiile mele pentru ca să fiu *credibil*. De ce ar fi trebuit să fiu *credibil* pentru ei?

Nimeni nu mi-a furat nimic, dar toţi doreau *să îmi fure personalitatea* sau *să îmi obtureze* manifestarea ei.

Simţeai cum te priveau *curios* şi, în acelaşi timp, *indiferent*, pe tine, care nu aparţineai vieţii cartierului.

Repliaţi pe sărăcia şi lipsa lor de educaţie, eu eram *duşmanul de clasă, înstăritul* şi *educatul, intelectualul* de care ei nu aveau nevoie.

Dacă aş fi fost furat de bani, jecmănit, aş fi fost furat din punct de vedere sociologic: eu eram din afara cartierului şi păream că sunt *altfel* decât ei.

Însă eu nu eram *altfel* decât ei în fiinţa mea, ci un om care stătea *în altă parte*, dar care *le împărtăşea* suferinţa, necazul, sărăcia…Însă asta nu ar fi contat.Ar fi fost socotită *vrăjeală*…

Eu îi pot ierta? Da. Nici măcar nu am fost *îndurerat* pentru faptul că *le eram indiferent*. Le-am înţeles psihologia, modul de a fi, chiar dacă nu am stat decât câteva ore în cartierul lor.

Eu nu am încercat *să îi transform* în ceea ce *eram* eu. Nici altă dată nu am *să încerc* acest lucru.

Când încerci să converteşti un om de la un mod de viaţă la altul declanşezi tot felul de reacţii, de la cele sociale şi economice până la cele de personalitate.

Nu voi încerca niciodată să iau oameni cu japca, să îi conving *cu forţa* să trăiască un mod de viaţă care nu le este propriu.

Nu poţi să trăieşti într-un anume fel decât dacă *înţelegi* modul de viaţă spre care eşti chemat. Pentru a fi un credincios ortodox autentic trebuie *să îţi asumi* bucuriile dar şi durerile acestei vieţi, bârfele şi insultele, laudele şi transpiraţia. Trebuie să faci *paşi fireşti* spre tine şi, în acelaşi timp, spre viaţa pe care ţi-o doreşti.

Cred că ei nu mă puteau *ierta* tocmai pentru că eram *un om firesc,* prea firesc. Pentru că eram un om care *mă simţeam bine* cu ce sunt, cu cine sunt deşi nu eram dintre ei.

Nu eu eram complexatul, ci mie mi se cerea să fiu complexat. De ce aş fi fost complexat? De ce să vreau să fiu complexat?

Am trecut în faţa lor ca un om din afară, ca un om care *nu cunosc* cartierul.

Nu e o poziţie *prea simplistă* prin care judeci un om? La rândul lor, nu pot fi judecaţi şi ei după grile de viaţă care nu le sunt proprii? Ce nu puteau *să ierte*?

Nu puteau să ierte că *nu pot depăşi* viaţa lor marginală şi cereau tuturor să fie *marginali* şi nu *pioni de sine stătători*.

Cartierul *te vrea prost*, te vrea prins în cuşca propriei mentalităţi şi nu vrea să ieşi niciodată din acel spaţiu ca să vezi viaţa *de la înălţime*.

Dacă ieşi, nu te mai poţi întoarce.

Dacă ai ieşit şi te întorci înapoi, trebuie *să demonstrezi* că nu ai învăţat nimic *nou* în afară şi că nu mai puteai *de dorul prostiei* de acasă.

Eu cred că astfel de oameni nu pot fi *furaţi* de identitate pentru că ei se căznesc din zori şi până în noapte *să nu aibă identitate*.

Ei vor să fie *nimeni*, nişte *oameni oarecare, unii*. Asumarea unei identităţi li se pare cea mai mare nebunie. Eşti *cineva* în cartier tocmai când *nu ai chip*, când nu eşti reperabil, când furi geanta din mână cocoanei şi te mănâncă deodată pământul, cotloanele, adâncimile cartierului.

Când eşti *impardonabil* eşti deposedat de bunuri sau ţi se interzice identitatea.

Hristologii extremiste și consecințele lor

Hristos[53] este cel mai adesea *singularizat* în pictura naivă neoprotestantă, pe premisa că este *singurul Mijlocitor* între Dumnezeu şi oameni.

I Tim. 2, 5: „Căci unul este Dumnezeu, unul este şi Mijlocitorul între Dumnezeu şi oameni: omul Hristos Iisus”...mi s-a repetat până la exasperare în medii neoprotestante, de fiecare dată *omul Iisus*, în mod monofizit, primând în discuţie.

Sublinierea *mijlocitorului singular* se face cu intenţia de a *elibera* hristologia de conexiunile sale cu sanctologia, Maica lui Dumnezeu şi Sfinţii fiind văzuţi, într-un mod absurd, drept *contra-candidaţi la mijlocirea* lui Hristos.

Hristos apare în pictura anti-iconică neoprotestantă sub forma *Păstorului cel bun*, cu turma de oi sau, cel mai adesea, ca *Tânăr frumos*, fără suferinţă pe chip, fără interiorizare, pus într-un peisaj de prost gust.

În ambele situaţii El este *numai om*. Nu pare altceva decât un om.

În diversele teologii neoprotestante, problema hristologiei, oricât de mult se bate monedă pe ea în aparenţă, are coloraturi iluministe, nestoriene sau monofizite.

Hristos apare ca *Propovăduitor*, ca *Mântuitor subiectiv* cel mai adesea iar relaţia dintre dumnezeire şi umanitate în persoana lui Hristos Dumnezeu fiind escamotată, socotită în afara discuţiilor teologice, pentru că este considerată o problemă *a-scripturală*.

Mie, personal, mi-e greu *să accept* ideea, văzând modul cum se gândeşte teologic persoana Fiului lui Dumnezeu în teologia neoprotestantă, mi-e greu să cred că au *o hristologie închegată* sau că Hristos e văzut în termeni *divino-umani*.

Discuţia hristologică neoprotestantă la nivelul Scripturii e o discuţie şablonardă, care *denaturează* contextul în defavoarea versetului singularizant.

---

[53] Articol din 4 iulie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Discursul hristologic neoprotestant este *un discurs descleiat*, compus dintr-un număr de versete, care nu sunt privite *din interior* ci din exterior.

Legătura duhovnicească cu Hristos a Bisericii Ortodoxe e înlocuită în hristologia neoprotestantă cu raportarea la *un Hristos al versetelor*, care nu sfinţeşte şi nu îndumnezeieşte actual ci doar ipotetic sau retroactiv.

Subiectivismul hristologiei neoprotestante goleşte persoana lui Hristos de orice realitate obiectivă, fapt pentru care nu este important *cum este Hristos*, ci numai *ceea ce face El pentru noi*.

Unirea ipostatică a firilor în Hristos, cu toate consecinţele ei, precizată prin dogma de la Calcedon, este înţeleasă arbitrar sau desconsiderată pur şi simplu.

Deşi, în aparenţă, Fiul lui Dumnezeu este, deopotrivă, după întruparea Sa din Fecioară, Dumnezeu şi om, nu se explică, în termeni lipsiţi de echivoc, realitatea persoanei divino-umane a lui Hristos.

Ci ori se vorbeşte excesiv despre venirea lui Hristos în viaţa sa, Care *l-a mântuit* în cadrul sectei în care se află ori de o *mântuire personală*, care nu are semne evidente ci e totuna cu o efuziune sentimentală greu de caracterizat ca *firească*, *normală*.

Bisericile neoprotestante, fiind o lume caracterizată de o tendinţă iconoclastă prounţată, de ce optează, totuşi, pentru *o imagistică religioasă*?

Dacă Sfintele Icoane par a nu fi pentru ei *educatoare* şi *călăuzitoare spre mântuire*, pe lângă *sfinţitoare* şi *plinitoare de frumuseţe* în viaţa noastră, ce rol au aceste tablouri kitschoase în viaţa lor, cu un Hristos pictat *imprecis* şi *senzualist*?

În slujba de „cununie” religioasă a „Creştinilor după Evanghelie” din Bucureşti[54] s-a observat apariţia verighetelor, a hainei albe de mireasă, a jurămintelor, a lumânărilor albe, care aveau un simbolism anume dar nu şi *prezenţa* lui Hristos.

Hristos era nevăzut, nereprezentat în niciun fel.

---

[54] Am prezentat la un moment dat, la nivel online, o filă video de la o astfel de „slujbă”. Și aici fac referire la ea.

Într-un articol relativ recent al domnului Mateescu[55], vedem imagini cu baptişti din Georgia, care au optat, din motive de prozelitism, pentru simboluri şi maniere ortodoxe de cult. Însă în cel de al doilea exemplu avem de-a face cu o iconografie vagă, neprecizată şi nu de una cu realism dogmatico-ascetic.

Hristosul subiectiv neoprotestant, cu Care se intră în relaţie cu ochii închişi şi prin rugăciuni inventate ad hoc, cel mai adesea de un penibil desăvârşit, este perceput ca *rupt* de Treime.

Este o inflaţie de hristologie fals-spiritualistă în puţinătatea cultului neoprotestant, în care *Hristos din cer* nu e Fiul Tatălui şi nici împreună cu Tatăl şi cu Duhul închinat şi preaslăvit ci e *un Hristos pentru mine*, în faţa Căruia mă încred şi Căruia Îi spun că sunt *mântuit*.

Am asistat la rugăciuni neoprotestante, care erau adevărate acte de *preaslăvire de sine* şi nu acte *de smerenie* în faţa lui Hristos.

Insistenţa pe cruce e şi ea aparentă. Crucea Domnului nu e decât un motiv de a te lăuda că eşti *mântuit*.

Răstignirea nu apare în portretistica neoprotestantă pentru că nu apare nici *asumarea* crucii, la propriu, în fiinţa lor.

Cărui Hristos I se roagă neoprotestantul? În niciun caz lui *Hristos al Scripturii,* ci unui Hristos iluminist, Care nu pare să fie un Dumnezeu al tuturor, ci este numai Dumnezeul sectei respective.

Hristos e confesionalizat, este *o simplă mască* a închipuitului individualism soteriologic neoprotestant.

Cum am putea *să ne închinăm* aceluiaşi Hristos, dacă nu ştim cine este Hristos al Bisericii şi al Scripturii, dar căutăm o relaţie interioară cu un Hristos, la Care ne raportăm în funcţie de versetul prin care vrem să-I întrezărim chipul?

Dacă Hristos *nu apare iconic* nicăieri, ce fel de *chip uman* crede credinciosul neoprotestant că are Hristos?

---

[55] A se vedea: http://aurelmateescu.wordpress.com/2007/05/15/un-altfel-de-baptisti-evanghelici/.

Însă neoprotestantul se teme ca nu cumva *să fie iubit* şi *închinat* chipul lui Hristos, dar nu se teme *să se fotografieze* cu ultima marcă de aparat de fotografiat.

Dacă sunt *iconoclaşti* cu chipul lui Hristos, de ce nu este *interzisă cu desăvârşire* fotografia în perimetrul acestor organizaţii religioase?

Cum poţi să nu vrei *să Îl vezi* pe Hristos? Şi cum ai putea *să vezi* chipul lui Hristos iconic şi să nu ai niciun fel *de reverenţă* în faţa Sa?

Avântul iconoclast protestanto-neoprotestant ţine *de subumanism* şi de *lipsa de realism*, de obscurantismul acestor secte, ţinând seama că trăim într-o lume a imaginii şi a teologiei vederii.

Realismul iconic ortodox arată că Hristos e Dumnezeu şi om, fără ca dumnezeirea Sa să se temporalizeze şi fără ca umanitatea Sa să se piardă în dumnezeire.

Hristos Dumnezeu este Dumnezeul şi Mântuitorul tuturor, e un Mântuitor obiectiv, care a trăit ca om într-un timp şi în situaţii obiective, iar unirea noastră cu El nu Îl transformă într-un *Dumnezeu personal*, într-un Dumnezeu oglindit după mintea mea ci, în cea mai mare unire cu mine, El este întotdeauna Domnul şi Dumnezeul meu şi al tuturor.

Fără să te raliezi la hristologia Sfinţilor Părinţi şi a Bisericii şi să trăieşti cu Hristos în Biserica Sa, nu poţi să ai decât o hristologie *extremistă*, unilaterală.

Iar teologia neoprotestantă, fără să intrăm în amănunte, căci tot acolo ajungem, ne prezintă *o imagine edulcorată* a lui Hristos, o înlocuire a lui Hristos, Dumnezeul şi Creatorul lumii, Pantocratorul şi Mântuitorul lumii, Arhiereul şi Judecătorul lumii cu un Hristos care *nu mai face nimic, pentru că a făcut totul cândva*.

Mântuirea universală se confundă în teologia protestantă şi neoprotestantă cu *mântuirea personală*, fiecare credincios nemaiavând altceva de făcut decât să facă misiune prozelitistă, căci, în rest, cu toții au o *mântuire asigurată*.

Conceptul de *mântuire asigurată*, sinonim cu cel de *mântuire prin har*, îl face pe credinciosul neoprotestant să fie un paseist convins, să vorbească

despre mântuirea sa *la timpul trecut* şi nu *la timpul prezent* şi, în fapt, îl transformă într-un leneş şi într-un indiferent față de asceză și rugăciune.

Cărui Hristos vă rugaţi, dacă Acela nu creează în voi *îndumnezeirea*, ci voi rămâneţi tot nişte oameni neîndreptaţi şi cu o gândire căzută, grosolană?

În afară de o fanfaronadă neîncetată, în care *Domnul Iisus* nu este decât un om şi nimic mai mult, nu am putut să constat altceva în sânul organizaţiilor post-reformate.

Tocmai de aceea am spus că neoprotestanţii au o hristologie *iluministă* în esenţă, pentru că Hristos este ce vreţi dumneavoastră dar mai puţin *Dumnezeu şi om în mod neîntrerupt*.

Oboseală, transpiraţie, enervare, dorinţă de aer…

Simţi[56] că îţi ia creierul foc. Give me a break![57]…Îţi iei voie de la tine însuţi şi şomezi.

Munca se îmbină cu statul, atunci când nu mai ai nicio şansă de muncă. Statuare, statut, stat…a sta, a sta numai cu mine.

Odihna e spaţiul dintre fluxul şi refluxul oboselii. Oboseala multă, cronică, e a celor care gândesc zilnic, care îşi pun zilnic mintea sub extensia facerii, a lucrului care trebuie făcut.

Presiunea care se acumulează cere debuşeul. Şi omul hiperspecializat îşi dă seama că debuşeul său, pauza de odihnă, e formată din *lucruri simple*.

Remediul e format din somn, o mâncare mai bună, ieşirea la iarbă verde. Munca istovitoare are nevoie de naturaleţe.

Îţi dai seama că *te durea* dorul de iarbă verde numai când respiri verdele ierbii, când tragi în plămâni tot ce poţi, tot ce vrei, toată frumuseţa din jurul tău.

---

[56] Articol din ziua de 15 iulie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

[57] În limba engleză: *Dă-mi o pauză!*

Transpiraţia multă cere aer mult. Enervarea cere o mângâiere din partea cuiva. Dacă ai tăi sunt împotriva ta, dacă eşti singur, dacă singurătatea *ţi-e prietenă*, cine să te mai mângâie?

Pentru că nu suntem mângâiaţi, pentru că nu suntem alintaţi, începem să ne alintăm de unii singuri, lucru care ne duce la *rafinamentul* perversităţii.

Enervarea pleacă de la faptul mărunt. Cineva, ceva te împiedică tocmai când tu trebuia să pleci la serviciu sau când trebuia să te odihneşti.

Îţi vine să dai cu obiectele din jur, să urli, să loveşti pe cineva. E semn că tu eşti prea plin de oboseală şi de singurătate.

Drept cine te crezi? De ce mă enervezi atât de mult?…Răbufnirile haotice nu sunt deloc haotice. Orice enervare are *o logică* a ei, una contorsionată, dar are.

Mă enervez din cauză că simt ceva. Pentru că vreau ca ceva să se întâmple într-un anume fel. Nu ne interesează, de multe ori, dacă ceea ce simţim e bine sau rău sau dacă odihneşte pe cineva.

Da, pentru că nici pe noi nu ne odihneşte, nu ne bucură nimeni.

Când simţi fiorul răutăţii şi al singurătăţii înlemnindu-ţi inima, făcând-o de gheaţă, atunci

înţelegi distanţa ta faţă de tine însuţi şi faţă de peisajul din jurul tău.

Mă simţeam baricadat în mine însumi. Vream să ţip după ajutorul cuiva. Cerşeam dragostea oamenilor din priviri. Numai că nimic nu se petrecea ca în visele mele. Tot ce speram eu se năruia văzând cu ochii.

Look in your eyes![58] Priviţi-vă ca şi când nu aţi vedea nimic în jur! Ce vedeţi? Un hău sau o inimă bătând smerit, o cale în inima voastră?

Dorinţa de aer îmbogăţeşte calea din inimă. Ieşim la plimbare şi *nu poluăm* atmosfera ci *respirăm* atmosfera.

Cel mai enervant e să te duci la iarbă verde şi să găsești acolo pe unul care a venit cu muzică după el şi cu ţigarea în gură. *Ce fel de relaxare e aia, în care te umpli de enervare?*

Dacă întrebi tendenţios, enervezi. Oboseşti atunci când convorbitorii tăi sunt prea obosiţi.

Oboseala nu suportă zgomotele şi nici gesturile mârlăneşti. *Mârlan*, adică *nesimţit*. Nesimţirea stresează. Prostia oboseşte.

De multe ori las impresia că vorbesc prea complicat, însă vorbesc cel mai adesea simplu. Cât de simplu poţi vorbi? Cu cine poţi vorbi simplu? Ce să transmiţi, cât timp, cui?

Când vorbeşti cu tine vorbeşti simplu, când vorbeşti cu alţii vorbești…atent sau neatent. Este enervant să te întrebi dacă există *neatenţie*? Cel care te calcă pe nervi vrea să fie *în neatenţie*.

Care neatenţie? Am observat că se gândeşte foarte dezlânat. Și astăzi, după răceala pe care am avut-o vreo trei zile, încerc să văd cum e să gândesc lălâu, dezlânat. Se pare că *nu prea îmi iese*. Şi pentru *a fi lălâu* îţi trebuie *exerciţiu*.

---

[58] Idem: *Priviți în ochii voștri!*

Îmi aduc aminte de frazele ultra scurte pe care le scriam. Merg. Mă uit în faţă. Ştie că vin. De ce nu vrea să mă vadă? Pe semne că ceva e…Şi, poate…

Este enervant să o faci pe *enervantul* sau pe *enervatul*.

Un coleg de liceu [mi-am adus asta aminte tocmai acum], în faţa căruia *greşeam* în mod special, mă corecta imediat: se zice *enervat* şi nu *inervat*.

Şi eu i-o luam înainte: *Ştiu, mai mi-ai spus asta! Enervat este pentru când tu îmi faci nervi şi inervat pentru plante…*

Pe omul nesimţit sau părut specialist în toate îl vezi după *micile greşeli* pe care ţi le pune pe masă.

Greşeşti un cuvânt şi el jubilează. *Ai văzut? Ce v-am spus: nici nu ştie să vorbească.*

Există o satisfacţie drăcească în omul prostuţ sau invidios pe tine, care se manifestă prin faptul de a-ţi arăta cât *de la fel* eşti cu el. El ştie cine este, dar nu se lasă. Are o enervare pe sine, pe tine, de îl face să rămână *asemenea cu sine* mereu. Îşi iubeşte sinele. Vrea să fie numai ca sine. Iar dacă nu joci *ca sine* te vede în carouri.

Oboseşti transpirând din cauza oboselii care te oboseşte. Transpiri de enervarea care te enervează. Aer! Aer!! *Ce fel de aer doriţi? Un aer de om bun: e un aer care să îmi facă bine.*

E bine să pleci de acasă, dacă ai pe cine te baza. O călătorie se face cu oameni care *te odihnesc*. Dacă e să pleci cu bagajele, dimineaţa, şi de la plecare începi să te enervezi, frate, *mai bine stai acasă*!

– *Nu vă prinde limbajul ăsta, Părinte…Dumneavoastră nu trebuie să fiţi atât de dur cu noi.*

– *Şi care ar fi limbajul, care mă prinde? Dumneavoastră aveţi un singur fel de limbaj?*

Oamenii rămân fără replică când credeau că nu ai nicio replică. Da, e mai bine *să stai acasă* când nu ai cu cine să ieşi undeva şi e foarte bine *să ieşi* undeva, când simţi că ai neapărată nevoie să nu stai acasă. Avem nevoie de aer.

– *Cred că nu are niciun sens ce scrie aici. Eu cred că e dubios să…*Şi te privesc de la distanţă când trec pe lângă tine. Atunci ştii sigur că *te-au citit* pe blog, pentru că ştiu să îţi zâmbească *într-un anume fel*.

– *Cum vi s-a părut ce aţi citit?*

– Păi…

– *Sperăm ca tot mai mulţi ortodocşi să îşi dea seama că pasivitatea în a-şi prezenta credinţa nu îi ajută.*

– Credeţi asta?

– *Dumneavoastră nu credeţi că am rămas în urmă cu prezenţa noastră la nivel online?*

– Şi de ce este important să fii *online*?

– *Pentru ca să ne cunoaştem mai bine, să comunicăm, să ne prezentăm viaţa din interior…*

Apologia mea nu îşi avea rostul. Problema importantă rămâne aceasta: că dacă *vii online*, trebuie *să vii constant* şi că un blog şi un sait cer *timp*, *caracter* şi *răbdare*.

De ce să ai *răbdare*, când poţi să te scuzi că eşti *prea smerit*? Sau de ce să pari *prea deştept*, când *nu le ştii nici tu pe toate*? De ce să pari *deştept*, *sfânt*? De ce să fii *vizibil*? Da, putem să fim şi *invizibili*.

– Cine ţi-a spus că trebuie să *pari Sfânt*?

– Domnul ne spune că toţi trebuie *să ne sfinţim viaţa*.

– Da, dar El spune una şi tu vrei să arăţi alta…

– Ce vreau să arăt eu? Spune-mi?

– Vrei să impresionezi, vrei să năluceşti pe oameni…

– *Nimeni nu poate fi convins de ceva anume*, îi spun eu, *dacă nu înţelege că acel lucru e adevărat. Iar eu doar scriu, pentru că nu îmi cunosc auditoriul. Auditoriul meu poţi să fii tu, poate să fie el...nobody*[59]. *Eu nu ştiu dacă impresionez pe cineva sau dacă are vreo urmare ceea ce eu scriu. Esenţial e să scriu. Dacă vrei, poţi să scrii şi tu…*

– Eu nu am talent la scris.

– Poate că nu vrei *să vorbeşti* despre tine, despre ceva anume.

După discuţiile iscate de invidie, se lasă un gol glacial între noi. Omul oboseşte, sau nu oboseşte, să se lupte cu tine în inima lui. Te vede…şi îl enervezi. De ce să îl enervez, dacă mă vede? Pe mine, el nu mă enervează. Însă el are nevoie de aer. Şi eu am nevoie de aer.

Însă eu mă rog pentru el ca să aibă *aer bun*. Presiunea prea mare asupra inimii poate cauza moartea. Însă eu nu le doresc in-amicilor mei *moartea*, ci *mântuirea*. E un mod de *a te răzbuna creştineşte*. Cea mai bună *răzbunare* e *rugăciunea* pentru cei care încearcă, din răsputeri, să te sape, să te toarne, să te mitralieze…

---

[59] Idem: *Nimeni*.

– Bă, nu am înţeles nimic din ce scrie ăsta aici.

– Nici eu…Cred că altădată nu mai vin. Sunt numai aberaţii aici. Vorbeşte despre enervare, despre draci, despre poveşti de adormit copiii…şi spune că face *teologie*!…Aş…*Ce-are asta cu…teologia?!*

E plauzibil să nu fi înţeles. Sintagmele ascund ceea ce revelează. Cel mai enervant e *să te crezi deştept* şi *să îţi dai seama că eşti prost*, că *te-a crezut prost*. O astfel de enervare trece *mai greu* pentru că e tot *o enervare invidioasă*.

Există un cuvânt care se numeşte…↔: *sarcasm*. Sarcasmul ăsta are rolul de *a bate şaua ca să priceapă iapa*.

Deşi nu e bine să fii cât de deştept poţi să fii, sarcasmul ăsta e *un bisturiu* cu care trebuie să tratezi, din când în când, atât nesimţirea ta cât şi nesimţirea nesimţiţilor tăi. E un exerciţiu de oboseală. Admiraţia vine când ai ce admira. Dacă nu ai ce admira…caşti.

Şi dacă caşti,
şi tot se mişcă plopii,

e să te uiţi de tot,
mizând pe…şotii.

Finalul neaşteptat e *ca viaţa*: mereu cu un pas mai înainte de atenţia ta.

Despre cunoaşterea oamenilor

„Mereu am crezut şi încă mai cred că orice om, oricât de rău ar părea, trebuie să aibă *şi ceva bun* în el. Putem învăţa din orice, nu e nevoie ca cineva să greşească ca să ne dăm seama ca *nu era bine* ce făcea”.

*

Pasajul[60] de deasupra reprezintă un citat dintr-o scrisoare pe care am primit-o astăzi.

Conlocutorul meu îmi vorbea, cu profunzime, despre cunoaşterea oamenilor, despre cum îi simţi pe cei buni şi despre cum îi desparţi de şarlatani sau de oamenii care te rănesc.

La o privire în abstract a problemei, credem că e un lucru uşor să îi despărţim pe *prietenii reali* de *neprietenii reali* din viaţa noastră.

Însă, în fapt, e foarte greu să facem această distincţie. Îi confundăm adesea pe oamenii *esenţiali* cu cei *colaterali* şi ne punem speranţe în cei care tocmai vor să ne întindă curse.

Nu e deloc uşor. Am pus această problemă *a înţelegerii* oamenilor în discuţie, în faţa unor oameni maturi, foarte în vârstă şi răspunsul pe care l-am primit a fost acela, că sunt prea rari, foarte rari prietenii cu conştiinţă, prietenii care *rezistă* în timp.

Prietenia nu se viciază pentru că iubirea şi respectul *se perimează*, ci, dimpotrivă, pentru că iubirea şi respectul reciproc se transformă ori într-o *concurenţă neloaială* ori într-o *maladivă depreciere reciprocă* pe motive puerile.

Prietenia corectă nu are nimic de-a face cu concurenţa şi nici cu scoaterea reciprocă în evidenţă a defectelor personale. Rolul prieteniei este acela de *a cimenta diversitatea* care are puncte comune. În cadrul prieteniei oamenii cresc, se dezvoltă în ritmul

---

[60] Articol din ziua de 18 iulie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

lor dar ajutaţi de suportul pe care li-l oferă celălalt, ceilalţi. Din propria mea experienţă, am conştientizat faptul că prietenia este *statornicia interioară* de care ai nevoie.

Multe dintre prieteniile noastre vor imposibilul în trei minute. Vrem să fim înţeleşi prea rapid şi de către toţi, vrem stima tuturor, vrem o impetuoasă alergare după împlinire.

Învăţaţi cu ideologia că *totul se perimează,* atunci când prietenia ne cere o regândire a noastră renunţăm pur şi simplu la ea.

Ne e mai uşor *să suferim* decât *să iubim*. Iubirea, prietenia ni se par *prea solicitante* în ciuda devastantului exces de singurătate cu care le înlocuim. Această poziţie antropocentrică, ipsoidală, care se gândeşte numai la binele vulgar, atentează cel mai grav la realitatea relaţiilor.

Relaţia are nevoie de *aerul* pe care ni-l oferim reciproc, de nuanţa profundă a încrederii reciproce, de acea *lipsă de grijă* pentru faptul de *a nu fi trădaţi*.

Relaţia are nevoie de încredere reciprocă, de calm, de largheţe sufletească, de curtoazie care nu se cere ci se primeşte.

Fiecare avem ispite. Fiecare avem diverse tentaţii în inimă însămânţate din partea diavolului. Însă una e *tentaţia* şi alta e *conştiinţa* prieteniei, a pudorii şi a largheţei de inimă pe care trebuie să o dai prietenului tău.

Cu siguranţă, că o să recunoaşteţi adevărul celor pe care le spun acum.

În repertoriul glumelor deşănţate, un repertoriu foarte clasic, foarte bine gustat de omul necamdus la Biserică, se râde de preotul care *ar avea* relaţii dubioase cu femeile pe care le spovedeşte sau *se presupune* că fiecare preot *se culcă* cu cele pe care le spovedeşte.

Un preot care discută cu o femeie credincioasă în Biserică sau în afara Bisericii e tratat cu *un zâmbet* în colţul gurii şi oamenii se gândesc la imaginea *suavă* în care orice preot e, de fapt, *un impostor*, care se culcă cu toate femeile care vin la Biserică sau de aceea vin femeile la Biserică, pentru că sunt nişte *femei desfrânate*.

Când eu vorbesc acum de *relaţii de prietenie,* de relații de dragoste între oameni, de relaţii de cuviinţă, de relaţii duhovniceşti, vin astfel de oameni, care îşi zâmbesc în barbă, când mă văd şi citesc aceste lucruri, şi îşi spun: *Băi, preotul ăsta ne îndeamnă la sex!*

Am înţeles de prea tânăr durerosul fapt, că cele mai sfinte lucruri sunt înţelese şi taxate *cel mai prost*.

Şi că cel mai mare rău în societatea noastră e să vorbeşti *pe un ton* şi despre un subiect *impropriu* cu omul pe care îl ai în faţă.

Tu îl gândeşti la dimensiuni grandios de frumoase, pe când el îl trage în cel mai adânc infern posibil. De aceea, riscul de a fi *înţeles dezastruos*, în scrisul meu pe blog, este enorm.

Relaţiile *se murdăresc* când incluzi, peste gândurile bune ale prieteniei şi ale dragostei, gânduri venite din Iad. Când includem aceste gânduri grosolane peste cele bune. Când nu mai vrem să le distingem de sentimentele şi de reacţiile noastre firești.

În scurta mea viaţă profesorală am trăit, printre altele, o situaţie de un penibil ieşit din comun. După o lecţie *despre iubirea de Dumnezeu şi de oameni* la clasa a 6-a, a venit o mamă la mine şi mi-a spus că eu *corup copiii cu ideile pe care le predau*.

Reacţia ei m-a năucit.

Am întrebat-o *cum de a ajuns* la o asemenea concluzie.

Şi atunci, ea mi-a arătat caietul copilei sale şi mi-a citit *porunca iubirii,* pe care le-o predasem: „Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău…şi pe aproapele tău ca pe tine însuţi”. Şi după ce mi-a citit textul evanghelic, a ţipat la mine, zicându-mi: „Astfel de lucruri predai dumneata aici?!”.

Avea *vreun rost* să îi mai spun că aceste cuvinte, pe care ea mi le citise, sunt *ale Scripturii*? Sau, mai era nevoie să îi spun, că eu *nu m-am gândit* la lucrurile pe care, dumneaei, o femeie la 40-50 de ani, *poate* că le gândea?

Ceva conex cu *neînţelegerea* pe care această femeie o avea faţă de mine şi faţă de ceea ce predam

eu, am o altă întâmplare, tot la fel de *sprâncenată*, trăită în nordul Moldovei.

Un coleg al meu se preoţise şi am fost în vizită, la invitaţia sa, bineînţeles, pentru ca să văd unde e… şi să ne bucurăm.

Socrii săi avuseseră o experienţă de viaţă *nu prea curată*, în aşa fel încât, pentru că unul dintre ei avusese o relaţie amoroasă cu un prieten de familie, era cu ochii în patru, *suspecta* pe orice prieten care vine în casa colegului meu, a preotului, care o luase pe fata lor. De unde *să ştiu* eu de acest lucru?

M-am comportat frumos, bucuros, corect, pentru că îmi erau foarte dragi amândoi şi nici nu îmi trecea prin cap că pot fi socotit *atentator* la adresa soţiei colegului meu.

La un moment dat am resimţit cu durere răceala tuturor faţă de mine, spre finalul celor 2-3 zile cât am stat la ei, dar am crezut că este *altceva* la mijloc şi, în niciun caz, o asemenea *presupunere*.

Am plecat fără să ştiu *ce motiv* avuseseră să mă invite şi, de ce, atunci când venisem şi mă comportasem bucuros şi curtenitor faţă de ei, m-au tratat cu atâta satanică indiferenţă.

La ceva timp, au venit cei doi proaspăt căsătoriţi în Bucureşti şi au dormit la noi. Şi atunci mi-au povestit *motivul* pentru care am fost tratat cu o răceală incredibilă, deşi eram un musafir, care *nu îşi ieşise* din invitaţie.

Părinții soției colegului meu au mers până într-acolo, încât le-au cerut *să nu mai vorbească* cu mine, pentru ca nu cumva soţia colegului meu *să se îndrăgostească de mine şi de verva mea*. Iar ei au venit la Bucureşti pentru ca să își ceară iertare, că *nu mai pot să vorbească cu mine*.

La auzul unei asemenea stupizenii nu am putut să le spun celor doi, decât *să îşi urmeze* viaţa, fără *să se uite* înapoi. Şi şi-au urmat-o în aşa fel, încât de vreo 7 ani, dacă nu mai mult, *nu mai ştiu nimic* despre ei, despre doi oameni foarte apropiaţi mie. O relaţie se poate termina, paradoxal, şi aşa.

Astfel că *iubirea duhovnicească* poate fi înţeleasă *monstruos de rău*.

Prietenia poate fi bănuită de *apucături perverse* şi de *gesturi dubioase*.

Sfinţenia poate fi bănuită de *cele mai josnice lucruri* iar răutatea şi perversitatea elogiate, pentru că au *trecere* la marele public.

Postura de duhovnic şi slujba Sfintei Mărturisiri poate fi interpretată ca moment a celor mai mari şi mai josnice perversităţi, tocmai când femeia sau bărbatul, copilul sau bătrânul *se curăţesc* pe ei înşişi de tot răul.

Relaţia de care vorbesc eu aici nu are nimic de-a face cu prieteniile sexuale şi cu partyurile[61] dezmăţate.

Relaţia de care *avem nevoie* este prietenul care ne înţelege şi ne sprijină fără să se gândească la nimic violent şi pervers.

Relaţiile care *ne fac bine*, care ne liniştesc, sunt cele în care oamenii încearcă *să crească* în viaţa după Dumnezeu şi nu *să decadă* la cele mai josnice niveluri de existenţă.

Prietenii, care se dovedesc *realii noştri susţinători*, sunt cei care au făcut *ceva esenţial*, nu în primul rând pentru casa noastră şi nici măcar pentru viaţa noastră fizică, ci pentru *viaţa noastră duhovnicească*.

Cei care *s-au rugat* pentru noi, cei care *ne-au povăţuit*, cei care *ne-au format* ca oameni ai credinţei şi înţeleg să fie *mereu* cu noi, dincolo de orice gând şi situaţie care ni se împotriveşte, ne sunt *realii prieteni*.

Probabil, tocmai de aceea sunt şi *puţini*. Pentru că *realii prieteni* sunt oamenii care nu vorbesc şi nu au o relaţie cu tine pentru că *dă bine* în faţa altora, ci pentru că văd că avem nevoie unul de altul şi că ne înţelegem, că suntem pe aceeaşi lungime de undă.

Relaţia nu e discurs, nu e un şir lung de vorbe, ci e *o prezenţă* care îţi dă să trăieşti, pentru că nu poţi trăi fără dragoste şi adevăr, fără comunicare şi realism. Oamenii care au încercat *să se ascundă* în ei, să îşi obtureze revărsarea inimii, a binelui din inima lor, au sfârşit ori la ospiciu ori prin sinucidere ori într-o viaţă mizeră: singură şi orgolioasă, pustie.

---

[61] Cuvânt în limba engleză: *petrecerile*.

De aceea, conlocutorul meu avea dreptate: putem învăţa *de la toţi* câte ceva, însă, cel mai bine şi mai fundamental învăţăm de la cel care *ni se dăruie* fără preget, pentru ca el să fie viu şi noi să fim vii.

Ne ajută în mod fundamental omul, omul care se opreşte şi ne devine *prieten*, care ne devine propria inimă; omul care vede în nevoia de iubire, nevoia de *a fi om*.

Fără astfel de generozitate neînţeleasă şi greu de iubit nu poţi să ştii *nimic măreţ* din ce e viaţa, omul, iubirea şi mereu te gândeşti la viaţă ca la un film porno sau la viaţă ca *o luptă* cu mafia de Los Angeles.

Însă nu toţi trăim *o viaţă psihotică*! Dacă vreţi să mă credeţi, nu tot preotul şi credinciosul român e un şarlatan, un impostor, un fariseu.

Cu toată decăderea noastră, am întâlnit bărbaţi şi femei credincioşi, preoţi şi ierarhi, stareţi şi monahi, copii şi bătrâni de o uluitoare fineţe sufletească şi cu amintirea şi rugăciunea pentru ei mă alin, îmi alin suferinţele pe care mass-media sau zvonistica diversă mi le aduc, despre cutare *care face* şi despre cutare *care drege*.

Dacă nu ştim să ne dispensăm de tot acest *balast* al neîncrederii în oameni nu vom mai avea nicio relaţie sănătoasă.

Ne vom teme de noi, de copiii noştri, de părinţii noştri, de rudele noastre, de prieteni şi de tot omul, lucru nimic mai dăunător decât acesta.

Cunoaşterea oamenilor nu înseamnă *să nu mai avem încredere în nimeni*, ci să vedem şi bunele şi relele din fiecare, dar să alegem ceea ce zideşte, ceea ce ne zideşte.

Concluziile frivole, cum că *viaţa e urâtă*, că *toţi sunt nişte hoţi*, că *toată lumea ia şpagă, minte şi fură ca în codru* etc. sunt concluzii deloc benefice pentru un psihic normal.

Dacă ne gândim toată ziua că *o să cadă blocul pe noi* sau că *o să murim asfixiaţi*, nu ştiu cum am mai numi o astfel de viaţă: *viaţă normală*.

Adevărata cunoaştere a oamenilor trebuie să ne facă oameni pozitivi, adânci, curaţi la inimă. Pentru

că adevărata cunoaştere a oamenilor nu e una *luciferică*, ci una ca *un har* al lui Dumnezeu.

Despre exeget și idiot

„Cum aş putea *să înţeleg*, dacă *nu mă va călăuzi* cineva?”[F. Ap. 8, 31].

În orice[62] ştiinţă şi meserie, cu atât mai mult în teologie – ştiinţa ştiinţelor – ai nevoie de un εἰσηγητής [isighitis], adică de un *exeget*, de unul care „te introduce în”, care „te conduce în” interiorul ştiinţei, al meseriei, al vieţii duhovniceşti.

Nu poţi să te propui ştiutor/ competent mai înainte ca cineva să te fi introdus/ iniţiat, să te fi *învăţat* pas cu pas lucrurile esenţiale.

Exegeza este pasul de început al oricărui creştin în parte. Pentru ca să înveţi *rostul* slujbelor, adâncul Scripturii, al Părinţilor trebuie să citeşti exegezele sau tâlcuirile la slujbe, Scriptură, Părinţi.

Trebuie să le citeşti, să te laşi *pătruns* de ele, să le laşi să te transforme, să îţi devină interioare şi să te formeze continuu.

Rolul exegezei e de *a te pune în contact* cu interiorul vieţii duhovniceşti, ortodoxe şi de a te face *să simţi gustul* inconfundabil, inimitabil al acesteia.

Exegeza nu este un demers strict ştiinţific ci, în mod primordial, este un act epicletic, pnevmatic, un act în care prezenţa lui Dumnezeu este chemată, dorită şi e simţită ca împreună-vorbitoare-cu-exegetul.

Exegeza se află, deopotrivă, în cărţi şi în oameni. Oamenii Bisericii citesc exegeze şi creează exegeze. Retâlcuirea continuă a textelor sfinte nu ţine de intrarea exegezelor anterioare într-o *monotonie* improprie vremii noastre.

Mai degrabă, avem de-a face cu nevoia personală şi comunitară de *a ne raporta* interior şi comunitar la textele sfinte şi la viaţa Bisericii.

---

[62] Articol din ziua de 25 iulie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Trăim nevoia şi bucuria de *a vorbi* despre experienţele noastre. Suntem între atenţie şi exaltare, între continua dorinţă de *a vesti* voia lui Dumnezeu cu noi şi atenţia *la auditoriul* în faţa căruia vorbim.

În limba română, cuvântul *idiot*, ca şi cuvântul *prost*, au o posteritate neagră.

Dacă *prost* însemna, în slavonă, la origine, *om simplu*, acelaşi lucru defectuos, reprobabil, s-a întâmplat şi cu cuvântul: *idiot*.

În latină, *idiota, -ae* însemna *om ignorant, needucat, neşcolit*.

În limba greacă veche ὁ ἰδιώτης, -ου [o idiotis, -u] însemna *individ, un om comun, fără pregătire profesională, un om ignorant*.

Însă, de la *om rudimentar*, *neşcolit*, până la accepţiunea de astăzi a lui *idiot* e cale lungă.

Citiţi aici[63] ce spune *Dicţionarul explicativ al limbii române* despre cuvântul în cauză, ca să conştientizaţi nevoia continuă *de exegeză*, de iniţiere şi de cercetare a surselor în viaţa noastră.

Tot omul are nevoie *de exegeză*, de iniţiere continuă în zeci şi sute de lucruri. Cine nu vrea *să înveţe continuu* vrea să rămână *un ignorant perpetuu*.

Însă, în acelaşi timp, cel care învaţă continuu este mereu *un ucenic perpetuu*, chiar dacă a ajuns *master, stăpân* în ceva, pe o anume problematică.

Exegetul are mereu nevoie de idiot, de omul comun, de omul rudimentar, pentru a face din el un juvaer. Exegetul are nevoie de omul care vrea să cunoască şi pentru acesta el vorbeşte şi scrie.

Contactul direct cu exegetul duce la optimizarea învăţării, a înţelegerii.

De aceea Părinţii duhovniceşti din vechime îşi aveau ucenicii cu ei *în chilie*, lângă ei, în proximitatea lor: pentru ca aceştia să înveţe văzând cu ochii şi auzind cu urechile lor, pentru ca *să respire* viaţa Învăţătorului lor.

---

[63] E un adjectiv, care desemnează o persoană care *suferă* de de idioție; tâmpit, cretin, imbecil.

Dacă Părintele acesta ar fi Învăţătorul, Exegetul nostru, noi trebuie să îl privim *cu atenţie* ca să ne umplem de harul cuvintelor şi al gesturilor sale.

Amănuntele sunt definitorii în cadrul ascultării. Cine *nu reţine* amănuntele, arată că nu a fost un ucenic *fidel*, total.

Însă, ca să fii *un ucenic total,* nu trebuie să te ruşinezi că eşti *un idiot*, că eşti un om neştiutor, un prost în cele dumnezeieşti.

În Ps. 72, 22, Sfântul Duh ne învaţă: „Că eram fără de minte şi nu ştiam; ca *un dobitoc* eram înaintea Ta. Dar eu sunt pururea cu Tine”, cf. ed. BOR 1988.

Când eram *fără de minte*? Când păcătuiam şi nu ştiam, când eram ignorant, când păcătuiam din neştiinţă, din prostie.

Dar când m-am pocăit de păcatele mele şi m-am întors la Tine şi Te-am ascultat, cum îşi ascultă boul stăpânul, atunci am devenit blând şi ascultător în faţa Ta.

De atunci, de când m-am pocăit sunt mereu cu Tine, pentru că nu mai vreau să fug de Tine şi „în ce chip doreşte cerbul izvoarele apelor, aşa Te doreşte sufletul meu pe Tine, Dumnezeule” [Ps. 41, 1].

Nevoia de ascultare, de învăţare de la cineva se naşte din conştiinţa goliciunii personale, a prostiei şi a deşertăciunii interioare.

Vrei să te mobilezi interior cu lucruri de preţ, de taină şi ai nevoie de exeget, de mistagog, de cel care te introduce *în cele de taină* ale lui Dumnezeu.

Când cineva nu vrea să înveţe, şi, implicit, să asculte poveţele, e semn că *nu iubeşte* înţelepciunea lui Dumnezeu.

Şi dacă nu iubeşti înţelepciunea *care vine de sus*, te enervează tot ce înseamnă smerenie, tratând starea interioară ca atare ca pe un semn de *inferioritate jalnică*, *inacceptabilă*.

Iar înţelepciunea nu intră în inimi pline de sine şi în minţi care se autoadulează, ci în oameni avizi de a se deşerta de ei înşişi, pentru a se umple de Dumnezeu.

Autodeşertarea, smerenia nu acceptă ideea de sfinţenie şi de genialitate pentru sine, de măreţie cu orice preţ, ci smerenia vine şi se uită pe sine pentru a se umple de pacea lui Dumnezeu.

Conform Ps. 13, 1: „Zis-a cel nebun în inima sa: *Nu este Dumnezeu!*. Stricatu-s-au oamenii şi urâţi s-au făcut întru îndeletnicirile lor", singura nebunie judecabilă de către Dumnezeu şi adevărata nebunie a omului este atitudinea existenţială ce răsare *din necredinţă*, din neevlavie.

Necredinţa aduce *o stricare fatală* a vieţii interioare şi exterioare a omului, aduce urâciunea interioară, urâciunea ca *golire de har*, de bine, satanizarea personală.

Cel nebun, înnebunit de păcate, are nevoie de exeget ca să îl conducă la vederea de sine şi la cunoaşterea lui Dumnezeu.

Pentru că am început articolul cu spusa famenului etiopian din F. Ap., trebuie să observăm că Sfântul Filip a fost *exegetul*, luminătorul etiopianului, pentru ca să Îl cunoască pe Fiul lui Dumnezeu.

Scripturile nu vorbesc *de la sine*, ci numai dacă primeşti *luminarea* harului, Botezul, dacă eşti în stare să vezi din interior textele.

Dacă vă amintiţi *Confesiunile* Sfântului Augustin al Hipponei, înainte ca să se boteze, marele

filosof privea cu ochi critici, dispreţuitori Scriptura şi vedea în ea un scris mediocru, prostuţ, fără vlagă.

Mulţi dintre cei care *nu cred*, pentru că *nu li s-au luminat* ochii inimi, pentru că nu au primit lumină de sus şi se încred în propriile lor vederi scurte, au *o părere proastă* despre Sfânta Scriptură şi văd în ea numai *neconcordanţe, lucruri puerile, absurde*.

Le lipseşte contactul direct cu slava lui Dumnezeu, care converteşte şi luminează *pe tot omul care vine în lume* şi care e dispus să creadă în Dumnezeul său.

Însă, după convertire, Sfântul Augustin a văzut adâncimile Scripturii şi a înţeles că ea este *adânc fără fund* şi că nimeni *nu poate înţelege* gândul lui Dumnezeu, care nu e ca gândul omului.

Între exeget şi idiot trebuie să alegem să fim, mai întâi, *ucenici*. Acesta e primul pas spre binele personal.

Graba lipsei de observație: o recenzie asupra stării de spirit a postmodernității românești

Graba continuă[64] este, prin excelenţă, amprenta unui om lipsit de profunzime.

Există o grabă care trăieşte intens sentimentele, graba efortului măreţ, graba rugăciunii, graba ajutorului ce se cere a fi dat imediat şi una în care totul se face de-a valma, fără nicio perspectivă.

Între graba cu prevedere şi cea fără prevedere e o mare prăpastie.

Oamenii duhovniceşti *se grăbesc încet* chiar şi când sunt nevoiţi să alerge. Se grăbesc doar cu picioarele, nu şi cu inima şi mintea! Cei care se grăbesc *mai presus* de puterea lor fizică sunt deja plecaţi acolo unde vor să ajungă. Ei au ajuns cu imaginaţia acolo dar nu şi cu trupul.

De aceea e foarte jenant să stai de vorbă cu cineva şi el să fie plecat în lumea lui, să fie foarte departe de locul convorbirii.

Am mai mereu senzaţia deranjantă în această situaţie, că vorbesc doar cu trupul aceluia.

Ne locuim, din păcate, din ce în ce mai puţin. Tot mai puţin *ne plecăm* în faţa puterii lui Dumnezeu şi *stăm de vorbă* cu El. Mulţi nu îşi dau seama că

---

[64] Articol scris în ziua de 8 august 2007. De Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

rugăciunea, că statul în faţa lui Dumnezeu te învaţă să comunici cu altul.

Ca să comunici trebuie *să întrebi* şi să laşi loc *să ţi se răspundă*.

Când mă uit la talk show-ul domnilor Tănase şi Dinescu[65], am mereu senzaţia că sunt *la întrecere*, că nu se văd, că fiecare vorbeşte *de unul singur*. Ei doi, sunt, de la un timp, paradigma mea de *non-comunicare*.

Graba pe care am început să o trăim, ca societate, este, pe lângă *a-naturală*, şi una *non-reală*.

E o fugă nu după timp mai mult, nu după emoţii mai bogate, nu după linişte, nu după reculegere ci este o fugă *de prea mult suportabil*.

O fugă de insuportabil. Nu suntem în stare să suportăm greutatea unui program fix, stresul zilei…şi fuga aceasta e un debuşeu. Însă este un debuşeu, o lărgime existenţială aparentă.

Am observat că oamenii aleargă până la serviciu din cauza comodităţii de a nu dori să se trezească cu două ore mai devreme, că aleargă prin supermarket până la epuizare, că aleargă *să…uite*.

Oboseala mersului mult, toropeala languroasă – când oboseala se îmbină cu lascivitatea –, euforia animalică adusă de alcool, muzica obositoare, nervii pe nimicuri, răfuielile interioare cu cei care ne-au călcat pe vârfuri… creează *graba* de a ieşi din locul de unde suntem, de a trage aer în piept, un altfel de aer.

Însă nu despre *aer* e vorba! Graba e *o fugă* după pacea lui Dumnezeu însă nu ştie *să îşi exprime* această dorinţă.

Oamenii febrilizaţi, hiperexcitaţi din cauza căldurii, a mâncării ultra-calorice, a fluxului halucinant de informaţie şi de imaginalitate cu care ne hrănim fiinţa interioară, angoasaţi de diferite dureri, neajunsuri, boli, nu au unde *să îşi strige* fricile, ruşinea, neputinţa.

Şi graba e o *rugăciune* postmodernă rostită către nimeni.

---

[65] A se vedea: http://www.realitatea.net/emisiune_145_Tanase-si-Dinescu.html.

Graba şi excesele de tot felul ale vieţii noastre sunt expresia neputinţei de a ne gestiona bine interior, sunt expresia lipsei de linişte interioară, de împăcare, sunt semnele lipsei de har.

Ce este mai important: *să fii ca lumea, să fii în trend* sau să fii împlinit, să fii cu adevărat fericit?

De ce te grăbeşti să ajungi mai repede acasă şi nu îţi iei aer, pace, încântare în fiinţa ta?

Mă doare inima când văd că oamenii *nu se bucură* de viaţa lor, de sănătatea lor, de timpul lor într-un mod frumos, într-un mod mântuitor şi se consideră *deja pedepsiţi* la a fi trişti, la a fi marginali.

Cine ţi-a spus că eşti *marginal*?

Cine ţi-a spus că *nu contezi*?

Cine ţi-a spus că *trebuie să fii trist*?

Bucuria credinţei, această teologie vie, existenţială, ne învaţă că tristeţea e *un păcat* atunci când ea ne produce plictiseală, scârbă de viaţă.

Adevărata tristeţe, cea pentru păcate, aduce bucurie de viaţă, bucurie de viaţa duhovnicească, de viaţa trăită în harul lui Dumnezeu.

Tocmai pentru că nu observăm aspectele simple dar profunde ale vieţii, datorită grabei noastre, nu avem bucurie în noi.

Ca să te bucuri trebuie să ai timp de rugăciune, de reflecţie, de meditare la tot felul de lucruri, de reamintiri perpetue.

Trebuie să îţi faci timp să aprofundezi, pentru ca să te bucuri! Bucuria se naşte când observi că toată viaţa noastră e *proniată* de Dumnezeu, că e *întocmită* foarte frumos, că oamenii din viaţa noastră sunt *spre folosul* nostru, că aerul, apa, florile, cărţile, casa noastră, serviciul nostru sunt *cele mai bune* pentru noi.

Te bucuri când ai timp să vezi bucuria celor din jurul nostru, cât şi bucuria celor care nu ne cunosc şi pe care trebuie să o credem. Te bucuri când înţelegi rostul mântuitor al suferinţei, al ascultării, al înfrânării de la păcate, al amabilităţii.

Înveţi, dacă nu te grăbeşti!

Aseară, domnul Adrian Păunescu[66] vorbea despre nevoia de *a introduce* în şcoală *jocul de şah*. În şah există reguli şi logică, există măsură şi aşteptare, concentrare.

Noi credem că trebuie să ne introducem, mai întâi, *rugăciune* în şcoli şi în inimă pentru a ne pregăti să ascultăm, să fiinţăm în pace, relaxaţi interior.

Rugăciunea te învaţă, în mod alternativ, să vorbeşti şi să taci. Relaţiile dintre noi au, deopotrivă, nevoie de cuvânt, de informaţii, de păreri de rău, de zâmbet, de felicitări, de confesiuni, de largheţe sufletească, de delicateţe.

Ca să nu mai fii *gol* şi nici *grăbit* trebuie *să fii rugăciune*!

Trebuie să ai *mări de tăcere* în tine şi totuşi o dragoste care *se revarsă ca soarele* deasupra unei mări de tăcere.

Graba nu este interesantă dacă e doar locvace, doar o nesfârşită vorbire. Graba reală este o revărsare de dor spre Dumnezeu şi spre oameni.

Te grăbeşti să ajuţi pe cineva flămând sau singur sau neînţeles? Atunci te grăbeşti corect.

Te grăbeşti să scrii o carte, care va ajuta pe mulţi? Te grăbeşti să te rogi pentru neputinţele tale şi pentru pacea lumii? Te grăbeşti să vii acasă ca să te umpli de linişte şi de pace? Atunci te grăbeşti bine.

Nu te grăbeşti bine dacă trebuie să calci peste trupurile altora ca să ajungi acasă sau să ajungi la locul tău de relaxare.

Suntem din ce în ce mai frivoli la plăceri, mai reci în relaţii, mai curioşi la bârfe şi la lucruri odioase. Sunt cele mai vidente şi mai deplorabile semne ale decadenţei interioare.

Este masacrat bunul-simţ în mod zilnic, sunt alungate dintre noi îngăduinţa, ruşinea, decenţa, răbdarea, întrajutorarea şi ne aşteptăm apoi să nu fim loviţi de cataclisme, de boli şi de necazuri personale.

Însă *palmele* lui Dumnezeu vin tocmai din *uitarea* lucrurilor care ne fac oameni. Ne grăbim să fim cât mai egoişti, pentru ca să sfârşim într-o tristă, necruţătoare singurătate.

---

[66] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Adrian_P%C4%83unescu.

Din păcate, de cele mai multe ori, înţelepciunea e posterioară avertismentelor. Învăţăm din propriile noastre erori cel mai adesea şi această *învăţătură pentru minte* este amară.

Sadomasochismul de a nu asculta de nimeni şi de a trăi suferinţă cu carul e o amprentă nefericită a infantilismului societăţii noastre.

Per ansamblu mergem unde vedem cu ochii şi nu unde străvedem cu ochii minţii.

Faptul că suntem singuri, trişti, neîmpliniţi *anulează* tot ceea ce noi numim educaţie, cultură şi intelectualitate. La ce bun să existe şcoli, muzee, cenacluri, organizaţii, tabere…dacă *tot singuri,* tot trişti, tot neînţelepţi suntem?

Am înţeles că nimic şi nimeni nu te poate face *fericit*, dacă, mai înainte de toate, *nu te împaci* cu Părintele tău, cu Dumnezeul nostru şi nu înveţi de la El *primii paşi* ai fericirii.

Fericirea pe care ne-o învaţă Dumnezeu transpare în relaţiile noastre inter-sociale. Dacă suntem trişti şi goi, dacă nu avem ce dărui ca oameni şi ca personalităţi, înseamnă că nu suntem conectaţi la Sursa supremă a iubirii şi a păcii, la Dumnezeu. Acest lucru e foarte simplu de făcut: să îţi ceri iertare Lui şi să te împaci cu El, pentru ca să ai viaţă în tine însuţi.

Să vorbim pe înțelesul omului!

↑ Cam aşa arătăm *noi* şi *comunicarea noastră* ↑

Cum faci[67] ca *să vorbeşti* cu nea Mitică tractoristu', după ce ai vorbit cu profesorul X de teologie? Ce îi zici?

Păi îi zici în vorba lui acolo, fără să te dai că vii de la Bucureşti sau de la Oxford.

Îl întrebi ce face, cum o mai duce, îl întrebi ce îi fac copiii, îl laşi să vorbească şi…vorbeşti în ritmul lui. Omul simplu vrea ca să vorbeşti în ritmul lui şi să nu te dai *grande*. Vrea să îi respecţi munca şi sărăcia, vrea să te simţi bine la un cartof prăjit cu el şi la o ţuică bună, de boambe.

Dacă nu bei cu el o gură de ceva şi nu vorbeşti, îl jigneşti. Dacă e de sărbătoare trebuie să îi urezi cele bune şi să stai puţin cu familia lui la masă. Dacă vii cu *gânduri negre* nu o scoţi la capăt cu *nea Mitică*. Nu poţi să îi spui *domnu' Mitică,* ci *nea Mitică*.

Însă cum facem trecerea aceasta *bruscă* de la cel mai erudit la cel mai puţin erudit? Ce specializare

---

[67] Articol din ziua de 22 august 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

a minţii îţi trebuie ca *să schimbi* registrul lingvistic cu totul, imediat, deplin?

Cei care nu ştiu să vorbească *pe vorba omului* sau *în stilul dumnealui* pierd raliul comunicării.

Comunicarea are nişte etape care pornesc dinăuntru, cu care trebuie să te scoli din pat cu ele jumătate. Noaptea, înainte de somn şi dimineaţa, când te trezeşti, trebuie să fii pregătit *să vorbeşti* cu cei pe care îi vei întâlni peste zi.

Trebuie să nu pari nici *gâgă* dar nici *savant* cu toţi, trebuie să pari *proaspăt* chiar dacă tu eşti *obosit* de studiu şi de privegherile la rugăciune, trebuie să pari *zâmbitor* chiar dacă pe tine e durerea cât casa, trebuie să fii amiabil, sfânt, duhovnicesc cu toţi, că de aia eşti *preot*.

Ei, pentru că nu sunt preoţi ca tine, nu trebuie să fie nici creştini, nici oameni îngăduitori şi nici cu bun simţ.

Dar tu, pentru că eşti *preot*, trebuie să fii impecabil, într-o lume neimpecabilă şi în faţa unor oameni neimpecabili.

Omul nu se întreabă *cum se poate ajunge la asemenea performanţe*, ci el vrea să i se spună, să i se facă, să i se aducă, să i se dea lucrurile pe care *ţi le cere*.

Mi se întâmplă, de cele mai multe ori, să am o oboseală atât de mare, încât să par *beat* de-a binelea, fără niciun pic de alcool pus pe limbă.

Cine ştie ce e munca grea, zilnică, ştie ce spun. Cine nu ştie cum e cu oboseala înseamnă că e… student la facultatea de pierderea timpului.

Trebuie să vorbeşti…Dar ca să vorbeşti trebuie să ştii să gândeşti. Ca să ştii să gândeşti trebuie să ai experienţe, trăiri, studii, dureri, bucurii duhovniceşti, omeneşti, familiale.

Ideea că *vorbitorii ortodocşi, care gândesc, sunt frumoşi şi dacă sunt, atunci trebuie să îi stoarcem zilnic de frumuseţe* e unul dintre cele mai ingrate lucruri care se întâmplă oamenilor mari în Biserica Ortodoxă.

Mă uit la *campania de obosire*, până *la epuizare*, a domnului Dan Puric, care, atunci când l-au văzut fraţii noştri că *le zice bine*, ortodox, au

început să îl înnebunească cu tot felul de întâlniri televizate şi disertaţii publice.

Dan Puric vine după *campaniile de obosire metodică* ale Părintelui Savatie Baştovoi şi ale lui Danion Vasile.

Se pare că avem *mania* obosirii sistematice a marilor noştri vorbitori, predicatori, fără să le prea dăm *ceva în schimb*.

Mergem la conferinţe, îi promovăm puţin sau îi lăsăm tot pe ei să se promoveze în ţară şi online iar noi nu prindem deloc *reflexul* inseminării ortodoxe asumate. Adică, ei vorbesc pentru noi, în locul nostru şi noi *tăcem cuc* sau vorbim numai *cu ai noştri*, acasă, despre ce am auzit la conferinţe.

De ce tot trebuie *să vorbim*?! Ca să vedem *ce avem* în inimă şi în cap, ca să nu ne plictisim, ca să nu înnebunim de singurătate, ca să ne adunăm, ca să fim un cor, o inimă.

Acum, în era tehnologiei, nu mai merge treaba că eu sunt la Ploieşti iar tu eşti la Bacău şi trebuie să iau carul cu boi şi să merg până la voi peste nouă mii de sate şi păduri.

Acum dai un click, formezi un număr, îţi pui două căşti pe cap şi facem comunicare.

De ce să nu facem *comunicare*? Cine ne-a spus că dacă vorbim rămânem *mai proşti*? Eu ştiu placa, că atunci când oamenii vorbesc, inevitabil se lasă *cu simpatie*, cu admiraţie, cu dragoste, cu prietenie.

Dacă toţi băgăm nasul în pernă, nu se mai naşte mâine un alt Dan Puric, ca să vorbească pentru copiii noştri.

După cum aţi citit pe blogul nostru, scumpii mei ortodocşi, vin *fraţii neidentificaţi*, binevoitorii, şi spun că aici nu v-a evanghelizat nimeni şi nu aveţi nici preoţi de niciun fel, deşi noi avem Biserici şi Mănăstiri şi preoţi peste tot.

Mi-am adus aminte chiar acum, de unul, unul singur în toată viaţa [se pare că nu am avut noroc de *evanghelizatori*, dar poate că nu e timpul trecut şi o să vină cineva şi să îmi propună, în mod serios, şi acest lucru], care a încercat să mă *evanghelizeze* şi pe mine.

Veneam de la o Mănăstire, am oprit într-o gară, am confundat trenul meu cu un alt tren şi aşa m-am

pomenit, la ceas de seară, cu evanghelizatorul. Da, acolo în gară!

Omul a intrat *de-a dreptul* în pâine, fără să mă întrebe cum mă cheamă, dacă am sau nu am chef şi dacă vreau să vorbesc cu el. Acesta *a presupus* că sunt disponibil.

Eram amărât că pierdusem trenul şi trebuia să stau în gara aceea mică vreo 5-6 ore până la o nouă legătură dar *disponibil* nu eram.

Dânsul mi-a spus: „Vreau să vă vestesc Evanghelia mântuirii lui Iisus Hristos, Care a murit pentru noi!".

El a venit drept la mine, pentru că a văzut că aveam barbă. Şi eu l-am întrebat: „La ce şcoală de copii aţi trăit?".

El s-a cutremurat odată, când am auzit ce îl întreb. Cutremurarea şi schimbarea de atitudine, această schimbare bruscă, nu era *în planul* de…evanghelizare.

„De unde ştiţi că am trăit la şcoala de copiii? Că nu am părinţi?", m-a întrebat el surprins, contrariat.

O fi zis, sărmanul, iniţial, în sinea lui, că sunt *agent de Securitate* sau cine mai ştie ce *ins dubios*.

Şi i-am spus: „Văd asta *pe faţa* dumneavoastră şi *în fiinţa* dumneavoastră. Sunteţi un om cu o viaţă tristă, cu dureri în spatele dumneavoastră…Au venit şi v-au ajutat?".

„Da…După ce am terminat şcoala, după 18 ani, fraţii [x] au venit şi m-au ajutat şi mi-au dat *să predic* cuvântul lui Dumnezeu".

A urmat o discuţie despre teologie, liniştită până la un punct, până când s-a ridicat de pe bancă şi a plecat. Nu l-am mai văzut niciodată pe amicul din acea seară.

Însă ideea pe care vreau să v-o spun, e aceea să nu pleci *cu plan*, cu planificare rigidă în nicio acţiune.

Dacă îţi faci planuri de discuţie numai pe premise personale, discuţi singur. Trebuie să ştii care e *punctul pe i* ce trebuie atins şi care sunt *resursele* omului din faţa ta, resursele sale interioare.

Cărţile trebuie *zdrumicate* în inima noastră, trebuie să devină *noi înşine*. Oamenii care vorbesc din cărţi sunt pedanţi, sunt sclifosiţi, sunt…inactuali.

Auzi la ştiri că au intrat unii cu maşina în şanţ sau în parapet. Cei care mai scapă ajung la spital şi vine reportera să ia interviu doamnei doctor.

Şi când începe doamna doctor să îţi spună despre parietale, despre incizii şi fibrilaţii, despre termeni şi termeni medicali, *s-a terminat* cu ştirea.

Tocmai de aceea, ca să prindă la tot căpcăunul şi la tot savantul, preşedinţii de stat vorbesc slow, very slow[68], de poţi să bei o bere între cuvintele lor.

Cum mi-ar sta mie, ca într-o vorbire privată, să înghesui cu sila termeni teologici în capul oamenilor? Ce rost ar avea?

Dacă eu ştiu să vorbesc complex, erudit, ştiinţific, specializat, atunci, se pare că trebuie să ştiu să vorbesc şi neaoş, şi pe limba celui care *doar înjură* sau e *slab* de minte sau a copilului.

De aceea prea puţini ştiu *să vorbească* cu copiii ca nişte copii, cu huliganii ca nişte şmecheraşi, cu ţăranul ca nişte ţărani şi cu omul culturalizat ca un domn stilat.

Nu ştii *să vorbeşti* pentru că nu eşti un om *cu experienţă*. Dacă nu ai ce vorbi, nici nu ştii cum să vorbeşti.

Mulţi aruncă *capra nevorbirii* pe seama lipsei de stil, a culturii sau a faptului că nu scriu, că nu au exerciţiul scrisului.

Însă, când e vorba *să se certe* între ei sau să vorbească neaoş, tot omul are gura dezlegată. Şi dacă are gura slobodă şi le zice bine, uneori prea asurzitor, înseamnă că are…*stil*, dar e complexat când trebuie să vorbească frumos. Ştie să drăcuie cu stil, să înjure cu stil, să se certe cu stil, dar nu ştie să vorbească frumos cu stil.

Mult disputatul Wurmbrand[69], într-un film de pe un post neoprotestant, vorbea despre o experienţă de-a sa din puşcărie, despre faptul că a predicat *la pereţi* ani de zile numai ca să *nu îşi piardă stilul*. Era singur în celulă, a predicat zilnic, spunea el, şi a

---

[68] În limba engleză: *încet, foarte încet*.
[69] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Richard_Wurmbrand.

învăţat predicile, şi când a ieşit din puşcărie le-a scris şi le-a publicat.

Mi-a plăcut enorm *simţul* acesta al dialogului zilnic pe care l-a conştientizat în inima lui. Adică, dacă nu ai cu cine vorbi, dacă nimeni nu te vrea, nu te lăsa biruit *de singurătate*, ci roagă-te şi scrie.

Roagă-te Lui şi scrie la pereţi, scrie pentru tine, recită, învaţă limbi străine, citeşte ce poţi şi ce vrei, numai *nu sta*.

Dacă nu ai ce face, dacă nu te vrea nimeni, *nu sta*! Fă acolo ceva ca să te simţi împlinit. Cântă, pictează, zugrăveşte casa, fă coşuri de nuiele, fă-ţi ciorapi…numai nu sta!

Statul degeaba şi lipsa de dialog, pe lângă necredinţă, sunt părinţii principali ai prostiei, ai nesimţirii.

Dacă stai degeaba, dacă nu lucrezi ceva serios, te prosteşti, involuezi, ţi se aglutinează mintea, puterea de judecată.

Te prosteşti dacă nu dialoghezi, dacă te crezi geniul lui peşte şi nu mai vrei să vorbeşti cu nimeni, dacă te baricadezi în tine şi nu te mai scoate nimeni afară.

Vorbeşte, frate! Zi ce te doare, comunică! Comunică şi află minuni, fapte, frumuseţi, dureri… Află şi tu *şi altceva* decât eşti tu.

Şi îmi vorbea cuvinte pe-nţeles
ce nu le pot pricepe.

Uneori putem vorbi ore întregi, zile, ani cu cineva şi *se alege praful* într-o secundă. Nu ştiu cum se face, că oamenii comunică până *nu mai comunică*. Că oamenii bla-bla-bla până când stau ca sfinxul.

Şi când ajungi sfinxul Egiptului, după ce am comunicat de ne-au durut toţi boşogii înseamnă că am vorbit *pe-nţeles* dar inima ta *n-a priceput* nimic.

Dialogul naşte *relaţii*, naşte *statornicie*. Dacă începi să dialoghezi cu cineva, atunci dialoghează, frate, toată viaţa, nu îl lăsa la mijloc de pustiu, fără apă şi fără alimente, pe bietul tău dialogic!

Vorbeşte cu el mai departe, asumă-ţi bunul simţ de *a fi prieten* pe mai departe şi rugaţi-vă să ajungeţi amândoi în Rai, nu unul la draci şi altul la Îngeri şi Sfinţi.

Prietenia trebuie *să te ducă în Rai*.

De aceea prieteniile bune, nu cele rele, îi zidesc pe oameni. Ne trebuie prietenii bune, *sfinte*, nu din alea *securistice*, pentru ca să fim *oameni cu cap* şi, mai apoi, *şi oameni sfinţi*.

Unii sar de la oameni fără cap direct la sfinţi, *se dau de sfinţi* şi de aceea fiecare are o idee *mai parfumată* decât a celuilalt.

Însă, în dialog, îţi asumi şi bunele şi relele tale, neputinţele şi cunoaşterea ta, vioiciunea şi bolile tale.

Până nu vom dialoga, vom fi beţe de floarea soarelui pe o mirişte a lui Dumnezeu. Cred că asta contează: să ne venim în fire şi să fim oameni serioşi. Oameni serioşi cu mântuirea noastră, cu dorul nostru după mântuire și nu doar *vorbitori*.

Reflecții de toamnă

Deşi canicula[70] încă *ne arde* sufletele, simţim totuşi că vara e pe sfârşite.

Toamna îmi aducea întotdeauna sentimente mai greu pipăibile, mai adânci şi mai greu de înţeles. Dacă celelalte anotimpuri le resimţeam exploziv, toamna a avut mereu un *ceva* al ei neprecizat, o nelinişte întrebătoare.

Se simte în ea un anumit caracter de tranzitivitate, între viaţă şi moarte, între opulenţa roadelor şi a recoltelor şi sentimentul sfâşietor al unui sfârşit neprevăzut.

Toamna îţi dă ocazia să trăieşti senzaţia frugală de *biografie,* în mic, să revezi *istoria vieţii*, în ramă.

La începutul lui septembrie pluteşte în aer mirosul de toamnă şi de fructe coapte sau de struguri, care te fac să simţi *plinirea vieţii*: rodul. Rodul pe care îl priveşti cu emoţie şi cu evlavie faţă de Cel care l-a lăsat să fie atât de frumos şi de îmbietor.

Te învăluie roadele în multe culori şi cu multe parfumuri, încât pare că pământul vrea să te năucească complet.

---

[70] Articol din ziua de 25 august 2007. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruş.

Frumos e, mai ales, acolo unde sunt culturi particulare, mici şi diverse, care nu caută recolte gonflabile prin chimicale. Acolo unde s-a păstrat multa naturaleţe a pământului şi a roadelor, deşi această realitate ar putea dispărea în câţiva ani.

Însă odată cu *plinirea rodului* vine şi *secerişul,* retezarea lui din vrej. Încât această comoară nu stă mult spre vederea şi contemplarea oamenilor.

Ba chiar e impresionantă graba cu care aceştia ridică orice rod copt din vrej, din lan sau de pe ramuri, cu care această podoabă şi bogăţie a naturii *se taie* şi *se adună în hambare* de furnicarul omenesc, încât niciodată nu apuci să te saturi de a o contempla.

Nu este însă, în această grabă a noastră, o pildă dumnezeiască? Nu oare cu mare sârg împlinesc şi Îngerii lui Dumnezeu strânsul *recoltei*, adică al *roadei* inimilor? Anotimpul recoltării şi al secerării noastre din această viaţă vine atunci când am ajuns să aducem rod.

„Toamna” vieţii fiecăruia poate să cadă în orice anotimp. „Anotimpurile” oamenilor sunt în funcţie de puterea şi de voinţa fiecăruia.

Revenind însă la natură, niciodată pământul nu îşi deschide vistieriile bogăţiilor sale ca toamna, iar roadele par, în primă instanţă, de o frumuseţe şi de o vigoare inepuizabile.

Luxul naturii e desăvârşit, după cum şi Domnul ne-a spus că nici Sfântul Solomon nu s-a îmbrăcat vreodată mai frumos decât crinii câmpului.

Şi cu toate acestea tot atât de repede dispare toată această bogăţie, pe cât ne-am încântat noi de tare, ca un fum. Toată această înveşmântare *împărătească* piere din ochii noştri, pentru a nu lăsa decât paie pe câmp, ramuri desfrunzite şi pământ golaş.

Totul trece ca *un abur,* ca o *părere*, ca şi cum ar fi fost *umbră şi vis*, cum cântăm noi la slujba Înmormântării.

Şi nu poţi să nu te cutremuri, să nu te gândeşti că şi pe noi ne aşteaptă ceasul *rodirii* şi cel al *culegerii*, în mare dependenţă unul de altul. Dumnezeu ne aşteaptă îndelung ca să ne pocăim şi numai El ştie când suntem gata pentru *seceră*.

Are Arghezi un poem, „Niciodată toamna…”, pe care îl cântă superb Tudor Gheorghe şi care începe cu versurile: *Niciodată toamna nu fu mai frumoasă / Sufletului nostru bucuros de moarte*. Şi pentru că mi le-am amintit fără să vreau în ultimele zile, am vrut să vi le spun, cu atât mai mult cu cât mi se pare că ele prind esenţa *sentimentului* de toamnă.

Acum însă noi sărbătorim şi începerea unui an nou. E oare întâmplător că anul bisericesc ortodox începe odată cu toamna? Pentru noi, creştinii ortodocşi, *Anul Nou* e acum, la 1 septembrie. Începutul anului bisericesc este tocmai luna în care se dă rodul, în care rodul începe să plesnească şi cere să fie cules.

Biserica noastră Ortodoxă este, prin urmare, Biserica rodirii şi a plecării grabnice de pe acest pământ, pentru a trăi în cer, din roadele care devin veşnice, ale faptelor noastre bune pe care le-am lucrat aici şi pe care le culegem acolo neîncetat.

Ea este, mai ales, Biserica roadelor bogate, nemăsurate şi felurite şi care ne dă semnalul că nu este timp pentru zăbavă, dacă ştim să citim *semnele vremii*.

Disertațiile fără tine și remediile de bun simț

Disertaţiile[71] ştiinţifice suferă, cel mai adesea, de *necrofilie*. Ele iubesc materia moartă, substanţa care nu ţipă la tine, datele care nu se exteriorizează personal.

Cumperi cărţi numai pentru *stil*, cumperi cărţi numai pentru *distanţă*, la un moment dat te înveţi şi tu *cu distanţa*, şi crezi că poţi *să fii distant* faţă de tine însuţi în cărţile pe care le scrii. Nimic mai fals! Cărţile *cu distanţă* faţă de adevăratul tău glas nu te reprezintă.

Pe premisa falsă a obiectivităţii, apar, cel mai adesea, *subiectivităţile cu aroganţă obiectivă*, cu stil pseudo-impersonal, care ne propun *date disparate* şi nu *experienţe personale*.

Detaşarea *faţă de text* nu este o detaşare faţă *de scris* ci este o detaşare faţă de *propriile tale sentimente*. Tu ai sentimente dar le maschezi.

Cei care vor să-şi inventeze *un stil* încep prin a se ipostazia în mintea lor în persoane *fără erori*, în persoane care mănâncă numai lauri şi nu merg decât în fraze pline de…responsabilitate.

Emil Cioran a încercat să fie…*frumos* şi a sfârşit prin a se simţi mizerabil, încarcerat în pasiuni minore.

Eugen Ionescu a început cu *nu*, cu reproşuri şi a sfârşit într-un şir prelung de puncte de suspensie.

Dramele interioare, căutările, sinceritățile, neştiinţa, când nu apar în textele şi în cărţile noastre, vor fi scoase la iveală post factum şi vor fi, de cele mai multe ori, de două ori mai urâte.

Scriitori încearcă să se mintă scriind şi trăiesc, cel mai adesea, jalnic. E un fel de *sunt frumoasă!* repetat în faţa oglinzii, pentru că nimeni nu ţi-o spune zilnic.

Cărţile rare se nasc din dureri, suferinţe şi drame enorme. Cărţile rare, tocmai de aceea, sunt nişte *cavouri frumoase*, care stau în biblioteci pline de

---

[71] Articol din data de 29 august 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

alte cavouri, însă sunt ingurgitabile dacă eşti om *sănătos la suflet*.

De ce este reticent omul duhovnicesc faţă de literatură? De ce este reticent omul care se roagă, care contemplă, faţă de jalnicul spectacol al patimilor din romane, poeme, teatru?

Pentru că el încearcă să nu se mai îmbâcsească sufleteşte tocmai cu lucrurile de care vrea să scape.

Rugăciunea lui Iisus, rugăciunea neîncetată, *destructurează* gândirea discursivă, o aneantizează, te face să te simţi ca şi când nu ai fi gândit niciodată, dându-ţi posibilitatea să asişti la un alt fel de gândire: la gândirea prin mişcarea minţii şi a inimii noastre de către harul lui Dumnezeu.

Când te rogi nu poţi gândi, ci simţi cum Dumnezeu imprimă în tine gânduri şi simţăminte duhovniceşti.

Când citeşti literatură, filosofie, când citeşti presa, când te uiţi la TV sau pe net, când mergi pe stradă te inundă sentimente şi patimi de tot felul şi te percepi ca o cameră în care intră tot felul de dihănii, care nu au nimic de-a face cu ce vrei tu în mod fundamental: *să te linişteşti*.

Liniştirea interioară este adevărata noastră aspiraţie, împlinire. Scrisul şi cititul sunt căi spre împlinire.

Dar căi care te concentrează asupra unui subiect, pe când rugăciunea te scoate din lucruri, din concentrări lăturalnice pentru a te situa în faţa prezenţei nesfârşite a lui Dumnezeu, Care umple toate.

Cărţile în care nu apar şi tăcerea ta, adâncul tău, frumuseţea ta sunt cărţi *de aruncat* la colţul uitării.

Cărţile care îţi spun despre el, despre subiect dar nu te fac *prieten* cu subiectul, care nu te includ în subiect, care nu îţi fac subiectul să fie al tău, sunt cărţi scrise *fără ei*, fără ei cu adevărat.

Moda recentă a bibliografiei din plin, a *exhaustivităţii umflate* de la spatele cărţii, ne invită să facem cunoştinţă cu complexul de inferioritate al postmodernului care scrie.

Pentru că el a citat şi a citit fragmentar, pe sărite, vrea să se propună, într-un final, ca cel care *a înmagazinat* totul.

Bibliografia e un vis de împlinire utopică, e dorinţa de *a ne recredibiliza* în faţa cititorului, când cititorul a înţeles, deja, că noi suntem nişte tipi parşivi şi că am făcut cartea în grabă.

Componenţa capitolelor, titlurile capitolelor sunt adesea cu impact mediatic dar fără conţinutul cercetării.

Am început *să miros* cărţile după gradul de profunzime pe care îl emană, după gradul experienţei. Nu mă interesează, în primul rând, ce spune, ce subiect are, ci doar: cine este autorul? Cine este, în el însuşi, autorul şi nu pe afară?

Dacă autorul este un om care emană *adâncime de spirit*, apoi *cunoaşterea din interior* a modului cum se scrie o carte, apoi *erudiţie* în domeniu, apoi *cum să te atragă* prin sinceritatea şi deschiderea sa faţă de cititor…cartea poate avea o mie de lipsuri formale sau bibliografice, căci voi concluziona: e *o carte extraordinară*.

Cartea extraordinară e cartea care te face să găseşti *un om real*, un scriitor cu adâncime, cu profunzime, cu sfinţenie.

Cartea reală e cartea care emană din inima şi mintea unui om care scrie, care scrie în *neştire calculată*, dureroasă.

Nu-mi imaginez un Balzac sau un Goma, care ar sta să finiseze de 50 de ori un amărât de text sau la o carte de 300 de pagini să stea 10 ani.

Cartea reală vine de la cititorul şi scriitorul real, nu de la cel de ocazie. Vine de la cel care are experienţe peste experienţe, care se bucură nespus să comunice, care vrea să împărtăşească, care vrea să schimbe lumea.

Cartea reală este un izvor de înţelegeri cumsecade, ce se întâlnesc cu trăirile, emoţiile, păcatele şi bunele tale.

Dacă o carte nu e *un dialog real* cu cititorii, dacă scriitorul nu are simţul *oralităţii scrierii*, dacă nu scrie crezându-se în faţa unui public, nu ştie să convingă.

Nu poţi să convingi pe un om că ai cercetat un subiect dacă nu ai bucuria şi bunul simţ al comunicării, al modestiei. Nu poţi să începi cartea cu enunţul: *voi discuta despre epoca iluministă şi voi arăta decadenţa religioasă a înfăptuitorilor săi* şi în paginile cărţii să nu demonstrezi că ai înţeles *profilul interior* al acelor oameni.

Iar cartea reală nu vrea şi nu poate să aibă superbia *epuizării* subiectului.

Ce fel de istoric eşti, dacă nu ai înţeles că istoria nu se scrie numai pe manuscrise şi pe imagini ci şi pe starea de spirit a oamenilor vremii?

Ce fel de teolog eşti, dacă nu ştii să discerni *fanteziile teologice* de *adevărurile păstrate cu sfinţenie* în Biserica lui Dumnezeu?

Ce fel de literat eşti, dacă nu înţelegi *limitele interioare* ale oamenilor, care au scris opere literare?

Crezul meu în domeniul cărţii e acesta: cartea adevărată, reală, este cea care *emană* naturaleţea căutării, a scrierii, a comunicării.

Cartea reală vorbeşte despre autor, e *o mostră* din adâncimile lui dar niciodată *nu îl substituie*.

Trebuie să apreciem nu *cărţile* în primul rând, ci *oamenii* care scriu cărţile. Cărţile sunt *coridoarele* spre inima celor care le-au scris.

Când îl citesc pe Iorga, ştiu că el a scris cum a trăit, cum a gândit, la repezeala momentului. Nicolae Iorga are şi multe idei evoluţioniste în prezentare, are şi inexactităţi inerente ritmului trepidant în care scria, are şi aversiuni religioase care îmi displac…

Însă e un om care *a ştiut să scrie în ritmul vieţii*, al propriilor lui clipe şi şi-a asumat micimea şi neştiinţa umană, măsurile sale proprii.

Vom începe *să scriem* şi *să publicăm bine*, când vom scrie cu propriul nostru glas interior, la măsura noastră şi, mai ales, când vom scrie despre lucruri care ne reprezintă şi ne macină.

Când scrii trebuie să îţi simţi mereu măsura.

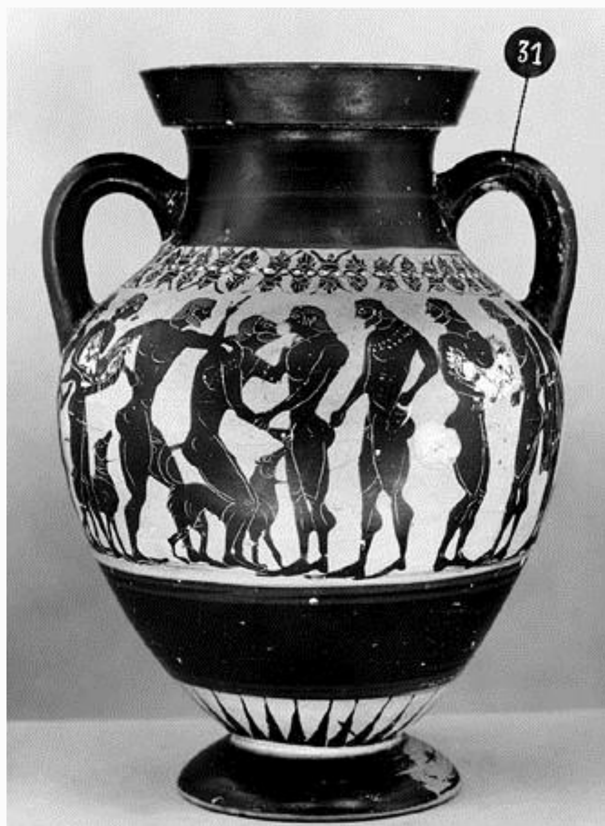
Dacă eşti *nemăsurat* în ideea pe care o ai despre tine, devii nu numai *penibil* ci şi *necrofag* de idei şi atitudini.

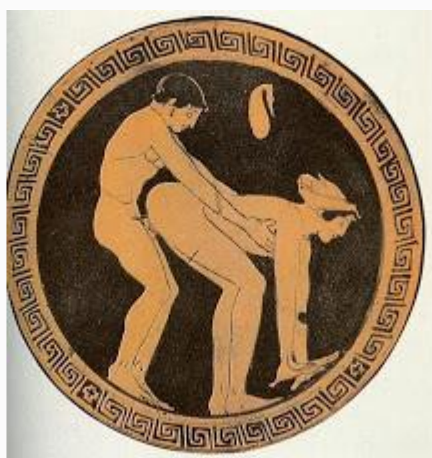
Iar un tânăr care începe prin *a copia* repere şi nu scrie despre *ce simte* el să scrie şi cum vrea el să scrie este *un bătrân ramolit înainte de vreme*.

Pornografia în societățile păgâne

S-au păstrat[72] exemple grăitoare, în imagini, din Roma, Pompei, Grecia antică, Egipt, India, Africa, America, China sau Japonia.

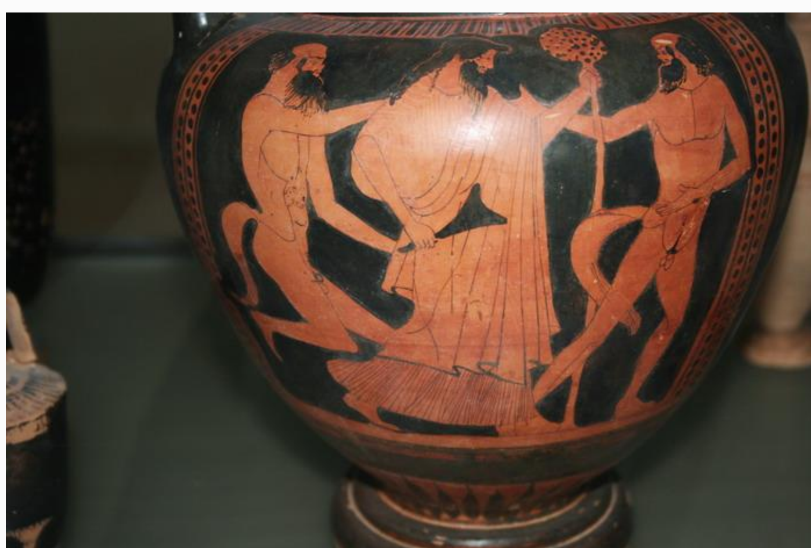
Și din ele nu lipsesc orgiile, exemplele de homosexualism sau zoofilie.

[72] Articol din 4 septembrie 2007. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruș.

Imaginile pe care le-am ales sunt foarte puţin semnificative, faţă de altele, pe care nu le-am putut edita online. Dar din ele se vede bine, în ce stare de decădere ajunseseră oamenii, încât potenţa sexuală era cea mai apreciată *virtute* în asemenea societăţi.

Mai ales în Grecia antică şi în Pompei (reprezentativ pentru oraşele romane), se observă dispunerea unor falusuri uriaşe, în centrul urban şi în perimetrele unor foste altare păgâne.

Gândiţi-vă cum ar fi ca unele ca acestea să înlocuiască, spre exemplu, statuile eroilor sau ale personalităţilor din oraşele noastre sau să le priviţi ca pe ceva de închinat, în locul Bisericilor, al altarelor şi icoanelor pe care le aveţi acum?

Ştiu că e greu chiar şi de închipuit un asemenea gând blasfemiator, dar aşa arătau oamenii în păgânism.

Vă puteţi da seama, privind aceste imagini, şi de cât de mare este diferenţa dintre *închinarea* pe care noi o facem la Sfintele Icoane şi închinările orgiastice la idoli, deşi protestanţii şi neoprotestanţii încearcă să ne lămurească de faptul că nu este *nicio diferenţă* între închinarea la Icoane şi cea la idoli.

Ei hulesc astfel pe Dumnezeul cel viu, Care este închipuit în Icoană şi care este mărit întru Sfinţii Săi.

Putem observa că unele dinte aceste reprezentări seamănă cu picturile renascentiste, iar altele cu manifestări artistice hidoase ale zilelor noastre.

Dacă ne gândim că lângă acele statui şi în acele temple aveau loc cele mai mari josnicii şi atrocităţi, orgii dar şi crime rituale, înţelegem de ce Duhul Sfânt numeşte în Sfânta Scriptură închinarea la idoli ca *desfrânare* şi de ce Sfinţii Părinţi blesteamă pe toţi zeii şi toate zeiţele ca fiind *draci*, care îndeamnă pe oameni numai la răutăţi.

Tendinţa spre erotizare masivă a artei moderne, precum şi redirecţionarea mentalităţilor spre venerarea, cu sensuri tot mai evident ritualizate, a trupului uman, surprins în febra patimilor, ne arată o îndepărtare din ce în ce mai mare de *adevărata închinare* la Dumnezeu, pe care o experiază contemporanii noştri fără axă către cer.

Imaginile respective ne dau posibilitatea să vedem dimensiunea *veritabilă* a patimilor omeneşti şi cât de mult sunt ele aceleaşi, acum ca şi cu sute şi cu mii de ani în urmă.

De multe ori ai sentimentul că sunt nişte *artefacte recente*, privindu-le, iar nu nişte obiecte de veneraţie cultică păgână, care datează de câteva milenii.

Acestea sunt numai câteva rămăşiţe, pentru că, mai ales în Europa, creştinismul a distrus aproape definitiv amintirea lor. Plecând însă de la aceste *cioburi*, vă puteţi imagina cum arăta întregul!

Mă gândesc însă la cât de mare este purtarea de grijă a lui Dumnezeu, pronia Sa, care a păstrat pentru noi acele oraşe acoperite sub lavă, ca Pompei, şi ne-a dat să le dezvelim astăzi şi să înţelegem, privindu-le, cât de întinsă era cangrena orgiastică, pe trupul mutilat şi desfigurat de demonism al societăţii umane, în era păgânismului şi a idolatriei.

Avându-le înaintea ochilor, vedem cu mult mai bine asemănarea dintre mentalitatea şi sălbăticia patimilor celor de demult şi direcţia spre care se îndreaptă societăţile noastre astăzi, când închinarea publică la Sfintele Icoane devine *nepermis*ă, pentru a fi înlocuită cu *advertisingul*[73] şi defilarea publică a tuturor patimilor, care sunt vândute agresiv şi strălucitor.

---

[73] Cuvânt în limba engleză: *reclamă, publicitate*.

Fiecare pe limba lui sau flexionări pe înţelesul omului

Când[74] pleci din Bucureşti spre restul ţării, pleci cu preconcepţia, că limba română de inteligibilitate academică, molfăită cu grijă ca să nu scoţi sunete stresante, este regăsibilă peste tot sau că în România se vorbeşte, în mod unitar, limba română.

Nimic mai păgubos decât acest lucru, dacă vrei să ajungi cu bine într-o destinaţie anume şi dacă vrei să relaţionezi cu cineva.

Limba română *vorbită*, nu cea *precizată* în dicţionare, limba de uz propriu e ca o pajişte cu tot felul de nuanţe şi dacă vrei să găseşti vorbitori, care să n-o dea cu stângul în dreptul la fiecare frază, e ca şi când ai căuta copaci, numai verzi şi frumoşi, în pădure.

Însă, tot farmecul pădurii, ca şi al limbii române vorbite, e că nu toţi copacii sunt drepţi, ci

[74] Articol din ziua de 6 septembrie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

nodurile limbii române, ca şi malformaţiile copacilor sunt inspiratoare, sunt tulburătoare sau te fac să te reîntorci la concluzia fixată în laborator, cum că o limbă vorbită e *surprinzătoare* şi, de aceea, nu poate fi stearpă, liniară, calpă.

Dacă trăieşti într-un spaţiu anume şi ai nevoie de cuvinte ca să te exprimi, atunci limba pe care o foloseşti drept *exprimator* al propriilor tale idei va fi o limbă *cu sevă*, cu potenţe infinite.

„Mai am de dus două *transpoarte* la Bucureşti, cu brânză şi m-am scos pe săptămâna asta!”, spunea un tânăr cioban, care se lăuda cu căruţă şi cal, care trage bine lemnele din pădure, cu oi şi familie şi care stătea în dreapta mea, la geam.

Deşi el era român şi nu vorbea limba mea, care i se părea *anostă* [probabil], vorbea o limbă română, pe care cei trei prieteni ai lui o înţelegeau perfect şi nu îi irita nicio greşeală.

De fapt, el *nu greşea* niciodată cuvintele limbii române, dacă ceilalţi trei nu îl suspectau de nicio eroare.

Dacă mie [om pretenţios], greşelile lui îmi săreau în faţă ca alunele, pentru colegul de tren nu reprezentau nicio problemă.

De fapt, tocmai în aceasta constă problema mea, a *intelectualului ţeapăn*: că eu nu vreau să admit *greşelile* unei limbi române, personalizate de fiecare după vrerea proprie şi care îi leagă pe oameni, nu îi desparte.

De ce nu poate omul să greşească în limba lui sau să vorbească după mintea lui, dacă limba română, asta, a noastră, e *o oralitate tradiţională*?

De ce dorim *să uniformizăm* limba şi să o amorţim, tocmai când limba vrea să se dezmoartă în cursuri imprevizibile?

Omul educat, şcolit, nu ar trebui să devină *ipohondru lingvistic*, dar devine mai tot timpul. Îi e teamă să nu greşească vizavi *de limba standardizată* a României, când limba standard e *mişcată subteran* de afluenţii nervoşi ai oralităţii, de cele mai multe ori ai oralităţii *strâmbe*.

Noile modificări din DOOM2 demonstrează acest lucru: nu poţi *să nu ţii cont* de gradul mediu al

vorbitorilor unei limbi, care dictează traseul lingvistic al unei limbi vii.

În DOOM2 [*Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române, ediţia a II-a revăzută şi adăugită*], p. XIII, autorii care au întocmit dicţionarul precizează următoarele:

„În acelaşi timp, am încercat să reducem decalajul, inevitabil, dintre *norma academică*, mai conservatoare, şi *uzul real* al limbii române literare actuale, să sporim consecvenţa aplicării unor reguli şi să simplificăm punerea în practică a altora.

Precizăm că nu este vorba, în prezenta ediţie, de schimbarea unor norme generale, ci numai de modificări punctuale sau, cel mult, de schimbarea ordinii de preferinţă în aplicarea unor reguli.

Multe dintre aceste schimbări reflectă adaptarea normei academice la uzul actual al „generaţiei medii de intelectuali din Bucureşti", în care se materializează nu numai *pronunţarea literară* sau *exemplară* a limbii române actuale, cum arăta Mioara Avram, ci *limba literară în general*".

Deci DOOM2 e *limba unui intelectual mediu din Bucureşti*, care nu e *un geniu* dar *niciun analfabet* şi care devine *limba standard* a României, pentru că, precizează domnul academician Eugen Simion, ortografia este *o convenţie* şi regulile acestei convenţii sunt stabilite *prin lege* de către *Academia Română*, cf. Idem, p. X.

Aşa stând lucrurile, dacă nu eşti *de la Bucureşti* şi nici nu eşti *intelectual mediu*, atunci trebuie să înveţi *cum vorbesc* intelectualii de talie medie de la Bucureşti şi să te supui, în scris, legal, directivelor lingvistice stabilite de către Academia Română, care sunt *normative prin lege*.

Tocmai din această cauză, intelectualii sunt foarte atenţi la limba standard şi pierd din vedere alte două ramuri principale ale limbii române vii: *limba genialilor* dar şi pe cea *a rudimentarilor*.

În *Cuvântul înainte*, de două pagini, al academicianului Simion, paragraful ultim, p. X, se vorbeşte despre creatorii de limbă, despre *creatorii geniali* de limbă română şi acesta enumeră pe Arghezi, Barbu, Nichita.

Domnul Simion a fost foarte *conservator* în nominalizări, pentru că avem mai mulţi creatori geniali de limbă română.

Şi aceşti creatori nu inventează termeni, sintagme, moduri de exprimare pentru că *e la modă*, ci pentru că *simt în mod acut*, că limba vie *instigă la emancipare continuă* limba standard, academică.

Genialii creează supleţe de gând, uneori din barbarizări repetate şi atente ale sintaxei, toponimiei sau a flexiunii lingvistice.

Rudimentarii [fără a vrea să batjocorim pe omul simplu, care vorbeşte limba română din auzite, fără *oglinzi* în care să se privească şi pentru care e *mai lăudat* de o mie de ori decât cel ce o citeşte de o mie de ori şi tot nu o ştie] creează cuvinte şi folosesc cuvinte în forme foarte curioase dar, din acest motiv, cu trăsături geniale.

– Da, domne', să vorbească *fieştecare* pe limba lui. Că ce dacă nu ştiu carte…Dacă *nu ştiu carte* înseamnă că *nu sunt om*? Că nu sunt *român*?…

Are dreptate nea Mitică. Un om care mânuie foarte bine rindeaua, dar nu are clase prea multe.

Costel are 7 clase, 57 de ani, o fată cam grasă, care are nevoie de loc de muncă şi e *motostivuitorist*.

Vedeţi: nu am avut cuvânt şi am inventat unul! În loc de *omul care lucrează pe motostivuitor* [adică pe maşina care stivuieşte lucruri, care face grămezi], l-am inventat pe: *motostivuitorist*.

Păi, da…Există şi *motocicl*[etă]-*ist*, *bicicl*[etă]-*ist*…De ce nu ar trebui să existe şi acest cuvânt, dacă limba română gregară imprimă limbii standard *ritmuri noi* la vremuri noi?

Pentru un bărbat cu mustaţă, care se uita atent la barba mea, pentru că dânsul avea doar mustaţă [făcea termeni de comparaţie?!], există luna *sectembrie* şi nu *septembrie*.

Sectembrie = septembrie, după cum ciuperici = ciuperci, ciocalată = ciocolată; acoleşea = acolo etc., până într-acolo încât, am deja strânse zeci de astfel de exemple, stocate în baza noastră de date, pentru *un dicţionar al limbii române gregare* la care lucrez.

Până când limba standard *aude* ce vorbeşte poporul sau undergroundul[75], băieţii de cartier sau sclifosiţii lingvistici, va mai trece apă peste limba română. Aşa că e bine *să stocăm* limba română, oricât de aspră sau anapoda se aude în gura unuia sau a altuia, pentru a demonstra că *o limbă şlefuită* se naşte *dintr-o limbă aiurea*, că o masă gata finisată se poate face dintr-un arbore cocârjit, bubos şi că, ceea ce iese la urmă *miroase frumos* tocmai pentru că are un sâmbure de…altceva în compoziţie: de *noutate* şi *ingeniozitate*.

Nu există *limbă standard* în România!

Fiecare are *un nivel anume* de comprehensiune a limbii române vorbite actual cât şi a *vechimesmelor* frumoase, a arhaismelor limbii române.

Fiecare *ciupeşte* cât poate, cât vrea, cât are timp şi cât are cu cine vorbi, mai ales *cu cine vorbi*, din arhaismul şi neologismul românesc. Se îmbată sau se dilată în zecile de cuvinte de fiecare zi, în care întrebările par a fi *mai multe* decât răspunsurile şi unde sincopele apar *la mijloc* de frază.

– Să zică şi gura mea *câte un cuvânt*, frate! Că voi, ăştia care v-aţi dilimandit de atâta citanie d-aia, nici nu mai ştiţi *cum stă treaba* cu poporul. Că poporul vorbeşte cum vrea el. Ce muşchiul lui, că d-aia e *popor*!….

Vocea poporului sună ca apa care îţi intră în casă, care, chiar dacă mai are ea şi noroi şi pungi de plastic şi tufe aduse de viitură, totuşi e *mai veridică* decât o voce de scorţoşi lingvistici, care, pentru a te zdrobi la nervi, preferă să vorbească corect decât să îţi vorbească *ca oamenii*, pe înţelesul omului.

Ce vrea, de fapt, românul, care nu prea ştie *să le zică bine* în cuvinte?

Să zici pe limba lui, să te înţeleagă. Chiar dacă faci toate dezacordurile/ *dezacoardele* de pe faţa pământului, chiar dacă trebuie să inventezi te miri ce formulă, chiar dacă trebuie să vorbeşti mimico-gestual sau în ritmuri de manea, treaba e *să te înţeleagă* omul şi să te aplaude.

---

[75] Cuvânt în limba engleză. Aici cu sensul de *oamenii care vorbesc argotic.*

Dacă *a dat din cap* afirmativ, dacă i-a intrat *în devlă* [adică în cap; devlă = dovleac] atunci e *beton*. Dacă i-ai vorbit şi i-ai predicat în franjuri şi mandarine, i-ai spus despre Sfinţi şi despre Îngeri dar nu a înţeles că *tu ştii ce spui*, că tu ştii despre ce le vorbeşti şi poţi să îi faci şi pe ei să te înţeleagă *o iotă* [adică: *întru puţin*, ceva la sută înţelegere], înseamnă că eşti de…cacao.

Scuzaţi expresia! Eu ştiu că cei care ştiu ce înseamnă *să te faci de cacao* ştiu ce înseamnă şi alte expresii de acest gen.

Însă, câteodată, trivialul şi greţosul e *mult mai prizabil* la astfel de oameni decât ne-am putea închipui.

Chiar dacă vrem sau nu vrem noi omul *se greşeşte* în limba lui. Şi *se greşeşte* pentru că nu ştie, a uitat, confundă cuvintele, e obosit, se grăbeşte sau nu are chef de tine, e ironic sau dispreţuitor.

Noi vom vorbi în limbi paralele, se pare, toată viaţa. Fiecare va privi cu uimire unele expresii ale altuia şi se va mira de ce nu i-au trecut lui prin cap prima dată.

Alţii nu-şi vor da seama că sunt *interesanţi* lingvistic. Alţii vor încerca *să maimuţărească* limba de la telejurnal, din filme sau de pe stradă şi vor face *o funie întreagă* de întâmplări lingvistice neprevăzute.

Personal, privesc *cu atenţie*, ca pe o comoară, orice eroare şi apariţie lingvistică semnificativă.

Nu încerc să fac prostia de *a alinia* limba gregară limbii standard şi nici să fac din limba standard *o limbă ideală* pentru mine.

Limba standard e *o limbă mediană*, de mijloc.

Ortografia, ortoepia şi sintaxa limbii române sunt *convenţii de epocă* tot pe atât pe cât sunt și *moşteniri tradiţionale*.

Nu trebuie să ne dorim *un sarcofag* al limbii române sau *un clopot de sticlă* în sau sub care limba română să nu mai poată respira, ci trebuie să îmbinăm *istoria* limbii române cu *prezentul* ei şi să o poziţionăm futurologic, să *o împingem* spre viitor.

Limba română nu are nevoie *doar de Academie* ca să supravieţuiască şi să dăinuie coerenţa ei, ci are nevoie, în primul rând, *de exprimări personale*,

personalizante, personaliste, pentru ca ea să se adâncească şi să fie dinamică, atractivă, savuroasă.

Pentru acest lucru trebuie ca fiecare să vorbească *şi mai propriu*, şi mai *ca el*, ca să existe o transmisie reală, cu sens a limbii noastre.

Nu *cuvinte* trebuie să inventăm sau să învăţăm, ci trebuie *să trăim înţelesul* cuvintelor, forţa cuvintelor, miezul de sfinţenie şi de adevăr al cuvintelor, care fac sufletul *să se lumineze*, să se adâncească, să devină coerent.

Trăirea unei limbi are loc atunci când devii una *cu voia* lui Dumnezeu, când te simplifici, când te sfinţeşti interior şi când înţelegi că limba unui popor este *o limbă cultuală*, este o limbă în care *se strigă* de dragoste şi cu dragoste către Dumnezeu şi cu dragoste şi prin dragoste către aproapele nostru.

Ajungerea *la noi înşine* înseamnă totodată şi o ajungere *la un firesc al limbii*, la un firesc şi la un puternic discernământ al folosirii cuvintelor, care dă sentimentul celor care te ascultă, că nu vorbeşti ca oamenii acelui popor ci într-o limbă *mai presus* de obişnuinţă, de uzul curent.

Sfinţirea omului atrage după ea şi sfinţirea limbii, a locului unde stai, a lucrurilor cu care intri în atingere.

Şi vibrezi altfel la auzul cuvintelor, la auzul tuturor cuvintelor care îţi păreau banale cândva, neroade, reci sau respingătoare, pentru că auzi prin cuvinte cum ne vorbeşte Cuvântul lui Dumnezeu, Hristos, Dumnezeul nostru, Stăpânul nostru, Care e în toate cuvintele şi prin toate cuvintele, pentru ca oamenii să fie *pescuiţi* pentru Dumnezeu.

Rostul *adânc* al limbii e acela de a produce în om *auzirea spre viaţă*, convertirea sa mântuitoare.

Când cuvintele *îţi lovesc* conştiinţa, când îţi zdrobesc egoul, când te fac mic, pentru că sunt cuvintele lui Dumnezeu, înţelegi de ce limba română, ca şi oricare altă limbă, nu este o limbă *de mort*, nu e o limbă *de arhivă* ci *o limbă de înviere*, spre înviere, pentru că aduce în oameni învierea şi viaţa întru Prea Sfânta Treime.

E bine să se mântuiască omul în limba pe care o ştie, pe care o vrea şi o poate sau trebuie să îi modificăm limba?

Trebuie să-l lăsăm pe om *pe limba lui* şi pe limba lui trebuie *să îi vorbim* şi noi.

Trebuie să *spicuim*[76] în limba omului şi nu să ne *papagalicim* în limba noastră! Trebuie să ne adaptăm continuu, să nu bătem limba în cuie dar nici să nu omorâm înţelesul şi formele tradiţionale ale limbii române, ci să punem lângă tradiţia limbii noile forme/ formule ale vorbirii curente.

Astfel *nu tăiem* din tradiţie dar nici nu dăm afară *toată albina* care vine lângă fagure. Dacă albina vine la fagure şi a ieşit din acest stup, cum să dăm albina afară din stup, dacă vine cu miere?

Şi mierea poate fi de salcâm, de flori de pădure, de floarea soarelui sau de…struguri…şi dacă îţi place mierea nu faci nazuri.

Ce se întâmplă dacă *nu îţi place* mierea?! Mesteci gumă, bei o ţuică sau apă plată…şi tot limba română vorbeşti, oriunde ai fi şi oricine ai fi, dacă vrei să o *parleşti*[77] în română.

---

[76] O transliterare a unui cuvânt englezesc. Cu sensul: *să vorbim*.
[77] O transliterare a unui cuvânt franțuzesc. Cu sensul: *să vorbești*.

Ai bună educație?

Educatio, educationis[78] nu vorbeşte despre *şcolarizare* ci despre *creştere*, despre *hrănire*.

Ed, de la *edo, edere, edi, esus* înseamnă *a mânca, a consuma, a devora ceva.*

Ce devorăm noi din clasa întâia până la liceu sau facultate [ca să mergem pe o şcolarizare medie]? Devorăm cărţi, cunoştinţe, date, cu scopul de *a ne hrăni* sufletul, mintea, de a ne specializa creierul pentru o anumită direcţie.

Şi *educo, educare, educavi, educatus* vorbeşte tot despre *creştere*, ca şi *educo, educere, eduxi, eductus*.

De ce însă nu mai percepem educaţica ca pe *o creştere a noastră în cunoaştere*, ca pe o armonizare a fiinţei noastre după anumite standarde şi credem că *educatio* trebuie să însemne statistică, cifre şi date luate de-a valma?

Ce înseamnă să ai o bună educaţie?

Elementar vorbind, am spune că *cei 7 ani de acasă* ar însemna să ai cunoştinţe teologice, morale şi de comportament, care să te facă *un elev silitor* şi *un copil ascultător, manierat* şi *cu bun simţ incipient*.

Ca să existe aşa ceva trebuie să te naşti într-o familie credincioasă, cu părinţi care să se ocupe de tine şi care să facă din educaţia ta o adevărată vocaţie.

Studiul teologic, studiul limbilor străine, sportul, manierele elegante, folosirea tehnologiei care îţi stă la îndemână, cultura incipientă credem că sunt elemente pentru *până te duci* la şcoală, care trebuie *inoculate* în inima copiilor noştri.

O familie ortodoxă *cablată la realitate* şi care are *o anumită deschidere* faţă de cerinţele lumii de astăzi, credem că nu poate sări peste aceste elemente fără urmări dramatice în viaţa copiilor lor.

Toate studiile copiilor noştri trebuie să aibă, sub ele, dedesubtul lor, ca un fluviu de viaţă, fundamentul teologic al învăţăturii şi al creşterii în

---

[78] Articol scris în ziua de 20 septembrie 2007. De Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

viaţă, acela că ne pregătim nu numai pentru *o carieră profesională* în această viaţă, ci ne pregătim pentru *viaţa veşnică*, trecând printr-o serie de etape ale vieţii actuale.

A merge la grădiniţă şi, apoi, la şcoală, nu înseamnă îndeajuns de mult, dacă cele două instituţii nu sunt unite *cu mersul la Biserică*.

Şcoala fără Biserică e ca tacâmul fără farfuria cu mâncare. Degeaba ştii tu cum se zice cuvântul cutare, teorema, povestea, compoziţia chimică etc. …dacă nu ai unde *să exersezi* uneltele câştigate.

Şcoala îţi dă unelte ca să fii om productiv, energic, cu o anume viziune.

Biserica te face *să îţi extinzi viziunea* asupra vieţii şi a folosirii uneltelor educaţionale, într-atât de mult, încât îţi dă să vezi că tu eşti destinat *să cunoşti veşnic* şi *să cunoşti împlinitor* pentru viaţa ta.

Istoria românilor, descoperirile ştiinţifice ale marilor savanţi, tabloul lui Mendeleev, sintaxa şi morfologia unei limbi, algoritmul lui Euclid, secţionările pe ţesuturile umane…sunt *bucăţi de realitat*e care se vor îmbinate una cu alta, pentru că altfel sunt *un trup mort*. Numai credinţa *uneşte* cunoaşterea, o face să aibă *finalitate ontologică*, adică să ne folosească nouă, în interiorul nostru.

Pentru că altfel, faci studii superioare, eşti un om respectabil, descoperi şi scrii cărţi…şi mama ta aude la ştiri, într-o dimineaţă, că fiul ei s-a sinucis în baie din cauză că se simţea…*indispus pe viaţă*.

Educatio înseamnă să te hrăneşti, să devii cineva, să fii cineva în mod real, în Dumnezeu, cu fundament, cu lumină în suflet şi nu să fii o magazie, o hală imensă de date, cărţi, anexe, care nu îţi dau niciun sens vieţii tale.

Suntem *educaţi*? Pentru mine educaţia nu se termină niciodată. Cunoaşterea noastră e veşnică, pentru că experiem veşnic, din punct de vedere ontologic, al fiinţei noastre, *apropierea* de Dumnezeu şi de oameni.

Dacă vrem să fim *educaţi,* atunci să nu ne oprim din *educatio*, adică *din creştere*! Dacă e să creştem, atunci să creştem pe fiecare zi, spre *înnoirea vieţii,* aşteptând veacului ce va să vină.

Scrisul nostru cel de toate zilele

Poetul român Grigore Vieru[79]

Casa părintească

Lui Mihai Ciobanu

Ascultaţi-mă, surori, pe mine,
Şi voi, fraţii mei, ce vă sfădiţi:
E păcat, nu-i drept şi nu e bine
Să vinzi casa care te-a-ncălzit.

Bani ne-ar trebui la fiecare,
Toţi avem copii şi vremea-i grea.
Însă cum să vinzi fereastra oare,
Cea la care maica *te-aştepta*?!

Casa părintească nu se vinde,
Nu se vinde tot ce este sfânt.
Din atâtea lucruri dragi şi sfinte
Ochii mamei încă ne privesc.

O vom da şi vor schimba lăcata
Şi vor pune şi ferestre noi.
Şi trecând pe lângă ea vreodată,
Va privi ca *la străini* la noi.

Casa părintească nu se vinde,
Nu se vinde tot ce este sfânt.
Din atâtea lucruri dragi şi sfinte
Ochii mamei încă ne privesc.

Vom pleca şi noi cândva din viaţă
Şi părinţii sus ne-or întreba
Ce mai face casa lor cea draga,
Cine are grijă azi de ea.

≠

[79] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Grigore_Vieru.

Este[80] oare scrisul *un monolog*? Eu cred că orice carte este *un dialog*. Scrisul se naşte din cea mai adâncă dorinţă de a comunica cu alţii. Temeiul scrisului nu este vorbirea cu tine însuţi, ci realizarea comuniunii, împărtăşirea şi altora a ceea ce ai tu.

Scrisul formează experienţa sau experienţa formează scrisul? Prima variantă este posibilă. Dar a doua variantă este adevărul care face un scris mirific.

Atât din cărţile duhovniceşti cât şi din experienţa mea literară, am înţeles că există oameni care *învaţă să gândească scriind*.

Obiceiul de a scrie, de a ţine jurnale, îi face să se problematizeze, să se adâncească în ei înşişi sau în înţelegerea lumii şi a semenilor lor.

Însă există şi oameni, mai rari, dar cu atât mai preţioşi, care au un suflet bogat şi o minte adânc gânditoare în permanenţă şi care scriu în mod neapărat.

Nu dintr-un efort de auto-perfecţionare. Nu! Ci dintr-o nevoie dialogică, care se transformă în durere a duhului, dacă nu este lăsată să-şi mărturisească prea plinul.

Cred că adevăratul scris, care cucereşte, este acela care, dacă îl citeşti, nu vezi litere, forme gramaticale, perfecţiune stilistică sau talent, talent scriitoricesc, ci vezi *duhul omului* care ţi se comunică.

Îl vezi pe scriitorul care a scris textul ca şi când ar fi de faţă, aievea. Îl vezi din interiorul lui şi nu din afara lui, îl vezi la dimensiunile lui adânci şi nu te loveşti de carne şi oase.

Sunt un om care a crescut vorbind mai mult cu cărţile şi de aceea le socotesc ca pe nişte *fiinţei vii*, cărora le miros adierea duhovnicească sau putoarea, pe cât pot eu.

Scrisul, pe de altă parte, este *o asceză*. Cei care au scris de nevoie, că li se cere la şcoală sau că trebuie să publice neapărat pentru a creşte în funcţie, nu au *gustul format* pentru o astfel de asceză.

Însă, cei care au scris pentru ca să se comunice pe ei înşişi, au ajuns la înţelesuri adânci.

---

[80] Articol din ziua de 21 septembrie 2007. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruş.

Forţa creatoare, de care tot se vorbeşte atât de mult în critica literară, nu este o forţă intrată din senin în tine, ci e tocmai forţa pe care ţi-o dă iubirea oamenilor. E puterea sufletului de a iubi pe Dumnezeu, pe semenii tăi, tot ce există.

Marii creatori de literatură nu au fost decât oameni cu mari resurse interioare de dragoste. Însă, când scrisul nu este împletit cu asceza duhovnicească, începe să curgă pe foaie numai apa murdară a patimilor şi doar mici licăriri de maiestuozitate.

Izvorul frumuseţii e nesecat când răsare dintr-un suflet îndumnezeit sau pe cale. Când omul rămâne numai la filosofie sau la artă, când se cantonează în temporalitate, se văd în scrisul nostru sincopele, dezechilibrele, carenţele şi neînţelegerile noastre enorme.

Mizaţi pe scrisul zilnic! Pe scrisul cu gânduri, fapte, idei. Pe fiecare zi veţi descoperi că gândurile încep să se scrie mai bine, mai cursiv, mult mai autentic sub mâna dumneavoastră.

De la gerunziu şi până la supin [suspin?!]

Pretextând[81]. Acesta este gerunziul!

În latină cuvântul vorbeşte despre ceva care *poartă* sau despre o acţiune *de sine stătătoare*. Fiind o formă nominală a verbului, gerunziul exprimă o acţiune în lucru, in act, fără referiri la temporalitatea acţiunii. Aşa zice definiţia. Însă gerunziul este ceva *de trecut*, despre trecut întotdeauna.

„Pretextând faptul că ştie limba engleză, Cristi îmi trimite mesaje fără limba română". El zice că ar şti. Se bazează pe supoziţia ştiinţei dar nu probează niciodată.

Înd-ul şi *ind*-ul, sufixând un substantiv, ne fac să ne sară în ochi verbalizarea substantivului, a numelui.

Numele, stând de sine stătător, adică *lucru* sau *copie,* când vine gerunziul peste el, naşte pe *lucrând* şi pe *copiind* la teza de română. Deşi o copie, două copii ne vorbesc despre xerox. Însă, cum ajunge *copie* să sară în îmbrăcămintea lui *copiind*, e de vină gerunziul sau apa de ploaie.

Cred că mie îmi place gerunziul, pentru că e dorind, iubind, cântând, visând/ vidând?…aburind, spoind, beştelizând, gugurizând, mahmurizând, reverbalizând…retrovizorând, bagatelizând…

De ce însă gerunziul are apetenţă pentru evocare? Pentru că el intră în fraze statice, deşi vorbeşte despre mişcare. Ex: „*cântând* în inima lor lui Dumnezeu, au crezut că viaţa este mai uşoară decât închisoarea".

Când povesteşti o întreagă poveste şi îl pui pe *cântând* acolo, şi vorbeşti despre *ei*, despre *alţii* şi niciodată *despre tine*, vorbeşti despre un timp nerecuperabil, static, închis într-o casetă temporală.

Dar, pentru că poţi să incluzi într-o expunere un întreg timp, unde ei, printre altele, mai şi cântau lui Dumnezeu, timpul lui *cântând* devine un timp în

[81] Articol din 28 septembrie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

mişcare, ce dinamizează pe omul prezentului, pentru că îl face…*să cânte*.

Chiar când am spune: „*Cântând*, să uităm de toate!”, *cântând* e la trecut şi nu la prezent. Chiar dacă acţiunea nu a început, când vrem să ipostaziem acţiunea în gerunziu, acţiunea *fuge* în trecut şi nu are marca prezentului.

Prezentul este iritabil când e privit în gerunziu. „*Mâncând* la restaurant cu Gigi [adică: Gheorghe, un nume nobil, care în greacă înseamnă: *agricultor*, om care se ocupă cu pământul], m-am gândit la tine… iubitule!”. El este ex-iubitu’ lu’ Claudia, care mai avusese câţiva ecşi şi decşi.

Când prezentul, deci, e văzut prin lentila gerunziului te constipi puţin emoţional. Gerunziul vine şi îţi spune despre ceva care a fost şi s-a întâmplat sau despre ce nu s-a întâmplat dar e ca şi când ar fi fost.

Prezentul: *eu mânânc*, e ceva stabil dacă e ceva real. Dacă e doar o figură de nevoie, de stil, *eu mânânc* fără a mânca e o burtă goală.

De aceea şi *a iubi*, infinitivul, forma nepersonală a verbului, forma fără nuanţe, e un a fi fără decizii.

„*A iubi* înseamnă să-ţi pese de altul mai mult decât de tine”. Dar *a iubi* e o prescripţie fără rezonanţă cu *eu iubesc*. *Eu iubesc* este credibil, este prezent credibil nu prin exprimarea lui *te iubesc* ci prin fapte, care nu se numesc *te iubesc,* ci se numesc: îţi sunt fidel, te respect, stau cu inima bătând că nu te-ai întors încă acasă, îţi fac condiţii pentru a trăi frumos lângă mine, nu te voi părăsi niciodată…

Prezentul nu motivează însă prin sine.

Eu iubesc nu e motivant pentru cel care se întreabă: „Mă va mai iubi?”. Viitorul verbului: *voi iubi*, şi el este susceptibil.

Când zici *am iubit*, şi cea prezentă e geloasă, încep scânteile povestirilor, ca să îi spui ei cum era când era şi cum nu e când nu este.

Prezentul însă nu suferă de gerunziu. Prezentul nu cam foloseşte des gerunziul. Gerunziul a ajuns o formă *prea cultivată* ca să o mai bagi în seamă.

De suspin e altă poveste, o poveste conexă. Când e supin ca să fie, trebuie să bagi la participiul trecut, să precezi pe băiatu' ăsta cu *de* şi cu *la* şi cu *pentru* şi cu *dacă*. Adică bagi pe *de, la, dacă, pentru* la înaintare, înaintea lu participiu-trecut-formă-statică şi iese: *de iubit, la visat, pentru studiat, dacă scri*.

Şi supinul ăsta are o doză mare de impertinenţă, pentru că e tot prescriptiv ca şi gerunziul. El denumeşte acţiunea, starea, intenţia mea virtuală.

„Cartea aceasta e *de citit*, e *de cool*!". Dar e *de cool*[82], dacă o citeşti şi are în tine recul. Dacă nu o citeşti ea nici nu există în viaţa ta.

Dacă nu o citeşti ţi se pare că eşti cel mai dăştept de pe *Planeta Maimuţelor*; film candid, pentru că, până la urmă şi maimuţa ţine cu băiatul salvator, cu eroul american ce mută planeta cu guns[83]-ul 10 metri mai încolo.

Supinul îţi dă ordine: *Ce ai de făcut pentru azi: să duci gunoiul, să faci cumpărături, să speli, să pregăteşti masa, să…*Viaţă de familist!

Supinul e *un suspin* dacă nu e dragoste la prezent.

Dragostea la viitor se numeşte *ideal*. Dragostea la prezent se numeşte *împlinire*. Dragostea la trecut se numeşte *dizenterie a sentimentelor*. Că din dragostea la trecut vine ironia, bădărănismul, sexismul, patologia comunicării, ghetoizarea, malformaţiile sentimentaloide, idiosincrasiile.

De făcut: e devastator. „Ai tăcut?…Ce rămâne *de făcut*!"…Ce rămâne *de făcut* se poate să rămână nefăcut. Şi dacă rămâne nefăcut, rămâne acolo sau nu mai iese deloc din tine. Ce rămâne *de făcut*? Păi ce rămâne *de făcut* e *de studiat* şi *de urmărit.*

Mottoul zilei:

„Când limba română ţi se pare că n-ai ştiut-o niciodată când o descoperi, nu te speria că nu ţi-ai dat seama că eşti impropriu ei! Tot ce e *mare* nu se observă *în grabă*".

---

[82] Cuvânt în limba engleză. Care nu e folosit în sensul lui *de bază* (rece) ci cu înțelesul de: *tare*. E o carte *tare*, adică *o carte de citit*. Citibilă.

[83] Cuvânt în limba engleză: *arme*. Am folosit pluralul *cu sensul de singular* pentru ca *să rimeze* cu modul ironic în care am formulat fraza.

Reculul frumuseţii sau despre:„niciodată toamna n-a fost mai frumoasă”

Dacă[84] avem libertatea de *a alege*, avem şi libertatea dezastruoasă de a fi *mârlani*, ca cei doi ziarişti de la *Libertatea*[85], care, dacă au văzut că nu a fost *niciun incident* la înscăunarea patriarhului României, au zis să scrie şi ei despre ce au mâncat *popii [*au îngroşat asta!*]* la masă.

Pe această linie se poate scrie despre căutătorii prin gunoaie sau despre urechiştii de la uşi, dar nu vreau să mă obosesc în această seară cu aşa ceva.

E de ajuns că pot spune că e *un articol grobian*, mârlănesc…şi cam atât.

Ieri am urmărit şi *10 pentru România* şi *Altfelul* în trei şi interviul Prea Fericirii sale[86].

Domnul Cristian Tudor Popescu[87] nu mai vrea să scrie pentru *spahiii înjurăturilor*, domnul Liiceanu[88] se înspăimântă de *anonimul internetului*, de această entitate care devoră orice formă de umanitate iar părintele patriarh vorbea depre *comunicare tradiţională reluată*, despre adâncirea Tradiţiei noastre ortodoxe şi explicarea ei în paradigme curente.

O sumă de contraste. Pe de o parte, scrisul fără feedback[89] real te dezgustă. Pe de altă parte, conştiinţa te îndeamnă să te iei *la trântă* cu marele anonim al internetului, cu oamenii fără faţă la trântă, pentru ca să îi înveţi bunul simţ. Iar în al treilea rând, ca teolog, vrei să arăţi lumii de astăzi, *care nu e neapărat atee, ci indiferentă religios* [PFP Daniel Ciobotea], că Ortodoxia este mai mult decât se vede, se cunoaşte, se pipăie cu mintea.

---

[84] Articol din ziua de 1 octombrie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

[85] A se vedea: http://www.libertatea.ro/index.php?section=articole&screen=stire&sid=188348.

[86] Idem: http://www.patriarhia.ro/ro/patriarhul/.

[87] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Cristian_Tudor_Popescu.

[88] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Gabriel_Liiceanu.

[89] Cuvânt în limba engleză: *fără răspuns* (imediat din partea publicului cititor).

Domnul Cristian Tudor Popescu e omul prea atent la ridicol. *Altfelul* de ieri a vorbit despre *politeţea* omului cultivat, care e altceva decât *buna cuviinţă* a ţăranului român autentic. Iar părintele patriarh ne-a vorbit despre ortodoxul român, care este şi trebuie să fie *tradiţionalist*, fără să se teamă de a fi *omul zilei lui*.

Şi ce *ne interesează* pe noi asta?! La o primă vedere, pe nimeni nu îl interesează nimic. Însă, după lehamitea declarată aprioric, în mod gestual, mergi acasă şi spionezi pe cel pe care îl invidiezi. Dacă te laşi de scris, de comunicat, de viaţa socială…de ce te apuci?

Pe standul unei librării era o carte pentru ca să scapi de dependenţa de alcool. Să te apuci de băut? Să bem ca să uităm că suntem *oameni*? Sau nu ne interesează chiar nimic, chiar-chiar nimic?!

Eu personal nu înţeleg nihilismul. Nu e în structura mea. Şi nici relativismul. Pentru mine lucrurile sunt pline, sunt clare, sunt adânci, sunt interpersonale. Dacă vreau să fac ceva, fac. Dacă trebuie să fac ceva, fac. Nu mă gândesc: *Şi dacă nu o să iasă bine?!* Sofismele îmi repugnă.

Îmi repugnă pentru că *a vrea* înseamnă *a face*. *A sta în dubii* înseamnă *a pierde timpul*.

Ieri am câştigat timp. M-am umplut de bucuria dumnezeiască pe care timpul pe care îl trăiesc mi-a oferit-o. Însă, n-am auzit pe nimeni ieri sau astăzi, pe unde am fost, că *s-a bucurat*. Adică bucuria are *regim special* numai cu unii?

Domnul C. T. Popescu a spus că televiziunea distruge, imbecilizează…şi că ratingul[90] ăsta e nesimţit la culme. Şi, până la urmă, dacă tot te iei la trântă cu toţi pentru adevăr, ajungi să fii *omorât* tocmai de *revolta* de a face credibil adevărul.

Adevărul te solicită şi te omoară cu timpul, te epuizează, pentru că adevărul e o floare de colţ ce trebuie admirată şi nu e un loc unde se aruncă dejecţii.

De ce toamna asta e atât *de frumoasă* pentru mine? Pentru că mă bucur dumnezeieşte. Şi ce ai de te bucuri? Însăşi întrebarea e *stresantă* pentru mine.

---

[90] Cuvânt în limba engleză: *evaluarea* [numerică a publicului privitor].

Bucuria lui Dumnezeu vine când vrea ea şi te umple din destul. Şi nu poţi să întrebi *de ce?*, ci…te bucuri din destul. O frumuseţe plină de lacrimi de bucurie. O toamnă plină de doruri şi de amintiri…O toamnă plină de nostalgii pentru prezent şi nu pentru trecut.

Eu am ce am *cu prezentul*, doar cu el. Două triluri din cântecul maestrului Tudor Gheorghe[91], îmi fac toamna asta plină de…tumult interior.

De ce nu, iubiţii mei?! De ce să nu fii *frumos*? De ce să nu fii bucuros? De ce să nu fii un orizont plin de liniște preafrumoasă?

---

[91] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Tudor_Gheorghe.

Bă-nu-eli lingvistice la sigur sau despre comunicări cât ai clipi

În[92] limba engleză avem substantivul, adjectivul şi verbul *concrete* cu semnificaţii foarte interesante.

Dacă acesta, ca substantiv, înseamnă: *beton*, ca adjectiv înseamnă: *concret*, *material*, *palpabil* iar ca verb: *a betona*, *a cimenta*. Blocul din beton, cu alte cuvinte, înseamnă ceva concret, durabil.

Însă ca verb, aceeaşi formă are înţelesul de: *a se solidifica, a forma o masă compactă*. Verbul exprimă şi acţiunea în derulare dar şi acţiunea încheiată.

Stau de multe ori şi urmăresc semnificaţiile *prea multe* ale cuvintelor, pe care nu le poţi *stăpâni* în ruptul capului pe toate.

Nouă ni se pare că ştim o limbă dacă cunoaştem semnificaţiile *larg utilizabile* ale unor cuvinte. Dar asta e *spoială*.

Din punctul meu de vedere, nu putem asimila niciodată o limbă, oricare ar fi ea, până la capăt, pentru că limba vie sau moartă, utilizată sau care nu mai este utilizată, are capacitatea de *a provoca* noi şi noi înţelesuri semantice prin recombinarea cuvintelor în fraze.

Cum vă sună expresia „concrete desintegration" din engleză spre limba română? Adică o…*dezintegrare concretă*. Poate fi una şi ne-concretă? Însă expresia e una tehnică: „dezintegrare a betonului".

Concrete steel, adică: „beton armat". Însă *steel* e şi substantiv e şi verb. Ca substantiv: fier, sabie, spadă, paloş. Ca verb: a căli, a oţeli, a împietri. De ce nu ar fi *concrete steel*: concret călit? Sau: sabie de beton?

Vorbitorii nativi de limbă engleză, probabil se joacă cu cuvintele, ca şi noi, ca să vadă *cum sună* cuvintele în ipostaze diferite.

---

[92] Articol din 4 octombrie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Cel mai greu de acceptat pentru mine în limba engleză, la nivel mental, e *valoarea neexplicată* a infinitivului englez într-o frază.

În limba greacă, enervant mi se pare *sensul implicit* al verbului, când ai o frază unde te dai de mama focului că nu ştii de unde s-o apuci, pentru că verbul este *inclus*.

Limba română are o maleabilitate rară, unică a cuvintelor în frază, prin aceea că nu respectă anumite *uzanţe*, ca, spre exemplu: adjectiv întotdeauna înainte de substantiv sau o topică standard a înlănţuirii propoziţiilor în frază.

Tocmai de aceea mi se pare că personalizarea limbii de către un vorbitor poate fi *atât de mare* şi de *tulburătoare* pentru ascultători tocmai pentru că limba în sine ne ajută să fim vorbitori *cu nuanţe unice*.

De la un timp am o tendinţă din ce în ce mai evidentă şi uluitoare şi pentru mine de *a creea* noi cuvinte sau de *a forţa inovator* cuvinte deja existente pentru a forma noi adjective, verbe, substantive.

Am tradus ceva astăzi şi am fost nevoit să inventez pe „a se emoţionaliza” în locul lui: „a se emoţiona”. Aşa am simţit că era *mai bine* în acel context.

E cert că această tendinţă a apărut în mine datorită confruntării mele cu planuri *foarte diferite* de studiu, în care mintea mea s-a specializat în mod conex.

Am început *să îmbin sensuri* din mai multe limbi într-un singur cuvânt al unei limbi sau să văd *nuanţat* o frază, în timp ce traduc ceva, din cauza unui context dintr-o altă limbă, unde lucrurile suportă mai multe semnificaţii.

Pentru că este unul creierul şi sufletul meu care citesc lucruri diferite, lucrurile se aşază de o manieră *unică* pe foaie. Dacă aş vrea să scriu într-o limbă de lemn, adică după un anumit calapod sau să imit pe cineva, nu mi-ar ieşi în niciun fel, tocmai pentru că nu mai am, în interiorul meu, apetenţă pentru *necroze*, pentru lucruri moarte, statice.

În loc să formulez *aceleaşi lucruri* de fiecare dată, eu simt ca, de fiecare dată, să mă exprim, în

particular sau în scris, *altfel*. De ce *altfel*? Pentru că de fiecare dată *simt altfel*, sunt altfel.

Am observat că acest lucru *e stresant* pentru cei care mă ascultă. De ce? Pentru că sunt învăţaţi să li se înceapă frazele sau comunicarea prin prepoziţii cunoscute sau prin începuturi de fraze cutumiare. Însă eu pot începe o discuţie cu verbe sau direct cu idei.

În loc de *bună ziua*, pot spune: *Un om care se joacă cu inimile oamenilor…*Adică?!, se întreabă omul. Şi tu îi spui imediat: *Am auzit că vorbele şi cântecele dumneavoastră îi impresionează pe oameni*…Şi îţi dai seama că atunci *s-a dezmeticit* omul ce vrei să îi spui.

Uneori, unii convorbitori, au crezut că vreau să-i sfidez sau că îi iau în bătaie de joc.

Însă eu doream *să intru direct în discuţie*, fără introduceri de două ore. Dacă ne-am adunat pentru ceva şi vrem să fim *rentabili*, să câştigăm timp, trebuie să ştim să vorbim concis, telegrafic chiar, dar cu mult impact la cei care ne ascultă.

Privirea în ochii omului şi schimbările de topică…sunt succesul unei conversaţii sau al unei predici.

Trebuie *să simţi* dacă oamenii *te pot urmări*, dacă sunt *prea lungi* frazele, dacă nu îi interesează alta, dacă…vor ceva *cu totul altfel*.

Una e când scrii şi alta e când vorbeşti. Când vorbeşti, gesticulaţia este *o subtitrare* a discuţiei sau *o hiperbolizare* a mesajului.

Un zâmbet te scapă de câteva zeci de fraze. O oprire în loc a discursului, ştergerea nasului cu o discreţie elegantă, o gură de apă băută cu privirile care trebuie, o mişcare a capului concentrată şi câteva creţuri ale frunţii, sprâncenelor şi buzelor scurtează sau amplifică o discuţie cu trei ore.

Folosirea cuvintelor este *o artă*, dar fericit e cel care are *o harismă a vorbirii înţelepte* de la Dumnezeu!

Nu trebuie să comunici *multe* ci *mult*, un mult concentrat, un mult liniştitor, un mult cât o poveste.

Omul pleacă de la tine şi vrea să îşi aducă aminte ce i-ai spus. A uitat 90% din conversaţie, poate, dar i-a rămas *o stare*, o stare specială, aerul

discuţiei cu tine. Acel aer, acea *amprentă* a ta în el sau a unuia în altul este…*amintirea unei întâlniri*.

Exemplul nr. 1:

Tu crezi că eu nu ştiu *ce simţi*?! Ba da…ştiu, şi *mă doare* pentru tine…Mă doare să ştiu că eşti nefericită. Uită-te în ochii mei! Da, îmi pasă de tine! Îmi pasă foarte mult de tine…însă tu trebuie să acţionezi cumva? Mă înţelegi?!!

Exemplul nr. 2:

Dragul meu, de fiecare dată *mi-ai arătat* sufletul tău, am vorbit despre ce te-a interesat. Însă, cel mai mult mă doare când *taci*, când vii la mine să vorbim şi tu taci, când nu îţi găseşti cuvintele…E atât de uşor *să dai din gură* trei lucruri, să sporovăi ceva…Dar tu, taci…Nu înţeleg în ruptul capului de ce taci?! Spune cu ce ţi-am greşit şi mă corectez…

Exemplul nr. 3:

Bucuria de a vă fi întâlnit astăzi e mare, m-a bulversat. De fiecare dată am învăţat de la dumneavoastră, aşa, pe furiş, ce înseamnă *să ai delicateţea* de a fi…om. Cred că cel mai important lucru pe care l-am învăţat de la dumneavoastră este acest lucru. Mă simt recunoscător…pentru acest dar, pe care viaţa dumneavoastră mi l-a făcut…

Exemplul nr. 4:

Da, mamaie, m-am rugat şi mă rog pentu tine mereu. Tu ştii asta, că noi te iubim şi ne gândim

mereu la tine, *te purtăm* în inima noastră. Vom veni, cât de repede putem, să te vedem…

Exemplul nr. 5:

Doamnă dragă, ca să ajungem undeva în problema dumneavoastră, trebuie să fiţi *onestă* cu dumneavoastră. Nu vă pot ajuta dacă dumneavoastră credeţi că sunteţi „dreaptă”, că sunteţi „fără de păcat”.

Eu mă simt *un om păcătos*…Îmi văd neputinţele pe fiecare zi. Dacă credem că suntem „sfinţi” dar nu se întâmplă nimic frumos în viaţa noastră, în ce constă „sfinţenia” despre care vorbim?

Exemplul nr. 6:

Prietene, dacă eşti *mitocan* cu mine, nu sfârşeşti nicăieri…Mai bine stinge odată melodia aia de la telefon şi lasă-ne să stăm în pacea noastră…

Ţi se pare că trebuie să ne enerveze toată lumea pe unde mergem?! Fii şi tu om *cu bucă* şi…gata!

Exemplul nr. 7:

Iubitul meu prieten, ca să trăieşti frumos trebuie să simţi că *nu jigneşti* pe nimeni, că nu deranjezi, prin purtarea ta, pe nimeni cu adevărat. Ca să trăieşti frumos trebuie să ştii să laşi în urma ta *o dâră de frumuseţe*…Eu aşa cred…

Exemplul nr. 8:

Draga mea, să nu îţi fie teamă să încerci să fii *tu însăţi*! Când vrei să faci ceva, gândeşte-te *ce urmări* va aduce acel lucru în viaţa ta sau, mai bine-

zis, nu te apuca de lucruri pe care *nu le doreşti* din toată inima. Eu cred că e *un lucru bun* ce vrei să faci acum. Fă acel lucru…şi gata! Fără să te gândeşti de 70 de ori într-un loc…

Contează *cu cine* comunici, ce ai cu el *în comun*, ce sensibilitate are la adevăr.

În rest, nu cred că trebuie să ştim *foarte bine* limba română, nu trebuie să ţinem cont că eu sunt *preot* iar tu eşti *văcar*, că eu sunt *văcar* şi tu *ministru*…ci, pentru a comunica, e nevoie numai de a vrea să spui *ce îţi spune* inima să spui.

Pentru mine lucrurile comunicării sunt atât de simple, incredibil de simple, încât nu cred că pot *complica/ intimida* pe cineva, când ar vrea să discute cu mine. De ce? Pentru că eu *mă mulez imediat* pe modul lui de a fi, de a gândi şi vorbesc ca el, fără să se prindă că sunt *din…altă parte* sau fără a vrea *să îl judec* pentru ceea ce este.

Comunicare *se face*, nu se gândeşte!

Şi cred că toţi suntem făcuţi pentru *a comunica*, dar ne este teamă, în mod prosteşte, să comunicăm *mult* şi *bine*!

Ce râs ai?

Cel[93] care râde *cu toată gura* are un râs de om fără frâu. Lui îi trebuie un om care să îl tragă de mânecă.

Cel care râde de altul și nu se vede e întotdeauna un băiat care uită *ce are* în fața oglinzii.

Cel care râde de sine *nu se ia în serios* și bine face.

Contează însă numai *starea de spirit* a celui care *învață* din râsul tuturor și își permite doar *să surâdă*.

[93] Articol din 5 octombrie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Maxima nopții

Oriunde[94] există oameni plini de Duhul există o cutremurătoare iubire pentru oameni.

[94] Însemnare din 6 octombrie 2007. Scrisă de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Trecerea timpului

…se măsoară[95] în amintiri și în liniște. Se măsoară într-o bătrânețe de fiecare clipă, în clipe de înțelepciune.

Îți amintești cum a fost, mai uiți date despre tine pentru ca să ți le tot amintești, iarăși și iarăși decolorate, trucate, te revezi cu ochi reci sau scrupuloși, vezi detalii, numai detalii disparate…

Timpul personal nu are *unitate*. El este format numai din flešuri[96] care spun ceva, care indică o istorie căreia îi aparții dar care nu mai are *rezonanță* decât pentru tine și pentru câțiva care te cunosc.

E dureros să ții un jurnal și să vezi cum timpul *te traversează*. Toate jurnalele mele sunt pagini pe care *le-aș fi uitat* foarte bine dacă *nu mi le notam*. Eu însumi, un personaj între atâtea personaje, îmi par *străin*. Sunt pentru mine *un străin*.

Dar un străin de care îmi amintesc și când nu vreau și când nu am timp…

Cam asta suntem noi: *niște străini de care ne amintim mai des*.

Dinspre trecut spre clipa de față lucrurile sunt minuni în lanț. Nu îmi pot închipui viața, de fapt nu

---

[95] Scris în ziua de 6 octombrie 2007. De Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

[96] O transliterare a pluralului de la *flash*. Aici cu sensul de *imagini vii ale memoriei*. Întotdeauna *prea puține*...în comparație cu câte *ne-am dori* să ne reamintim.

mi-o gândesc altfel, decât ca pe *un șir neîntrerupt de minuni*.

Fiecare zi, fiecare punct din viața mea, e o pagină, un rând, o carte despre multe lucruri. Îmi notez numai o fărâmă din toată această experiență fulgerătoare, meteoritică.

Față în față cu pasul rapid al vieții mele, reflecțiile sunt mult prea puține pe lângă cavalcada de gânduri și sentimente despre care nu sciu, pentru că nu mai am timp să mă regândesc. Abia mai pot să trăiesc această curgere a timpului, darămite să o mai scriu.

Dacă trecerea prin timp se numește *viață personală*, esența acestei vieți se numește *experiență de viață*. Dacă *prețuiești* experiența de viață tocmai pe aceasta trebuie *să o împărtășești*. Ea dă curaj. Ea *susține* gândul celor care vin după tine.

Tinerețea nu e un păcat

Tinereţea[97] nu e *o fărădelege* sau *o carenţă*. E păcat însă când tinereţea nu caută să fie *realmente frumoasă*, extrem de frumoasă.

[97] Însemnare din ziua de 8 octombrie 2007. A Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

Folosul comunicării

Comunicarea[98] ne umple inima de bucurie. Dacă știm să comunicăm, atunci dovedim că suntem persoane *responsabile* și *înțelepte*.

[98] Însemnare din 8 octombrie 2007. A Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Dialectul comunicării e...iubirea

Dacă[99] Dumnezeu este *iubire* şi vrem să învăţăm *să comunicăm bine*, atunci trebuie să învăţăm *dialectul* Său: dialectul iubirii.

[99] Însemnare din 8 octombrie 2007. A Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Pentru ca să ne înţelegem…

Pacea[100] este *cheia* înţelegerii dintre noi.

[100] Însemnare din 8 octombrie 2007. A Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Despre singurătate

Singurătatea[101] e *un frig* care ne pătrunde adânc în oase.

Când e tânăr, omul caută companii şi tovărăşii multiple. La bătrâneţe însă, se vede, fără să vrea, strâns cu uşa vieţii, se simte constrâns să rămână singur cu conştiinţa sa, cu gândul morţii apropiate.

Sărăcia, boala şi singurătatea sunt lucrurile de care *ne temem* cel mai tare. De multe ori se premerg una pe alta sau vin împreună. Ele ne amintesc cine suntem, ce suntem, cât suntem, în caz că am uitat.

Însă singurătatea veşnică ne-o hotărâm singuri, de aici, în funcţie de cât de mult dorim să fim cu Dumnezeu în viaţa aceasta şi de cât de mult dor de oameni avem.

Suntem singuri şi atunci când nu ne vedem păcatele, care ne fac singuri. Iubirea care ne dez-

---

[101] Articol din ziua de 11 octombrie 2007. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruș.

însingurează nu e un sentiment omenesc, ci e un dar de la Dumnezeu. El se dăruieşte celor care iubesc, pe măsură ce sporesc în dragoste.

Omul care suferă împreună cu alţii nu este singur, însă cel care se iubeşte numai pe sine este foarte singur, chiar dacă are mulţi prieteni.

Cei ce pot să sufere pentru păcatele lor şi pentru alţii nici nu ştiu cât sunt de fericiţi, cât sunt de dăruiţi de Dumnezeu, în timp ce aceia care sunt fericiţi în egoismul lor, nici nu ştiu cât sunt de nefericiţi.

Nu te uita înapoi!

Noi[102] nu ne mai vedem prea bine trecutul. Poţi să spui ce vrei pe marginea unei clipe, dar trecutul nu îl poţi şti ca-n palmă. Şi poate că e bine, într-un fel, să fie aşa. E bine câteodată să nu îţi mai aminteşti, pentru ca să nu te mai poţi teme de el. Dacă ţi-e frică de trecut, ai obsesii.

Memoria noastră, felul în care ne amintim trecutul, nu este acelaşi lucru cu trecutul însuşi. Memoria este mai puţin sau mai mult decât evenimentul întâmplat. Ea poate să fie *opacă* sau poate să fie *împlinită* de înţelepţiri ulterioare.

Alteori trecutul vrea să te ţină în loc sau să te facă să îl adori, mai mult decât se cuvine, astfel încât să ignori prezentul.

Însă ceea ce harul dumnezeiesc actualizează în noi nu e memoria noastră naturală, nu e doar atât, ci e *mai presus* de puterea ei.

Sufletul nostru nu mai este cel de acum 5 ani sau de acum 2 zile, nici cel ce era cu o clipă în urmă, şi nici nu îşi mai poate da seama cum mai era pe atunci.

Noi suntem pe fiecare zi şi pe fiecare clipă alţii. Gândim altfel şi simţim altfel. Ne schimbăm foarte repede, ne smerim sau ne împietrim.

---

[102] Articol din 11 octombrie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

Trecutul nostru e o permanentă convertire la prezent. El devine ce am devenit noi. De aceea nu prea avem trecut, pentru că timpul fiinţei noastre este *prezentul veşnic*.

Mai multe distanţe parcurse în acelaşi timp

Tânărul[103] licean pusese lucrarea jos. Crezuse că terminase de scris ceea ce avea de scris. Dar el nu ştia cum e să scrii *distant* faţă de tine însuţi şi amprenta ta personală, scrisul, să vorbească în locul tău, fără alte comentarii.

De ce *a picat* el examenul? Pentru că nu înţelege să treacă de faza *sentimentaloidă* a scrisului, spre faza…*reprezentativă*, atentă, a comunicării.

*

Când eşti *în gaşcă*, crezi că *barbaria comunicării* este tot una cu *comunicarea*. Bă, mă, fă, aia, proasto…sunt apelative caracterologice.

A ne trage de şireturi…nu înseamnă *a comunica*. *A fi prost crescut* înseamnă *a nu şti* să ai un mod de prezentare adecvat unui moment; să ratezi momentul de dragul ironiei de a fi prost…intenţionat.

*

Sentimentul *ratării* apare numai la…dormitanții gândirii. Când mintea doarme şi gura

[103] Articol din 16 octombrie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

se lamentează toată ziua, începi să simţi că stai unde…nu trebuie.

Fuga asta după state, unde toate sunt *cum trebuie,* e o fugă *după lene.*

Lenea de a fi, lenea de a fi numai impostor, lenea de a fi numai campsomandru.

Există un remediu?! Da! Pune mâna pe un lucru, pe o iniţiativă şi trage cu dinţii de ea ca să ajungi până la capăt şi n-o să mai vrei să pleci în state…*perfecte.*

*

Când se simte *bine*, personajul Gică *face… excese*. Când se simte *rău*, acelaşi personaj Îl drăcuie pe Dumnezeu pentru că *nu îi merge bine* în viaţă. Cine face însă *excesele*?

*

Pentru cei care vor să fie puşi *într-o vitrină* de-o zi, gândirea sau sfinţenia nu sunt *profitabile*.

Cei care vor să trăiască toată viaţa *numai din compromisuri*, ei înşişi să fie un întreg *şirag* de pietre compromise, trebuie să îşi aleagă prieteni fricoşi, laşi, fără personalitate, pentru ca *să se fure* între ei şi *să se mintă* unul pe altul.

Dacă vrei să fii *mai mult*…nu vei avea *o viaţă liniştită*. Pentru că cine vrea să trăiască *viaţa* lui Dumnezeu, fără doar şi poate, va fi prigonit, va fi răstălmăcit, va fi mereu…*dezavuat* de cei care nu îl înţeleg.

*

***A** fi pelerin* înseamnă *să baţi coclaurile,* cu transpiraţia pe tine, cu durerea şi rugăciunea în tine,

cu picioarele şi ochii obosiţi, ca să ajungi la locurile unde se cinsteşte Dumnezeu.

A fi închinător la Locuri Sfinte înseamnă *să stai* la rândul smereniei.

Şi când *te întâlneşti* cu Sfinţii, să ţii minte, iubitul meu prieten, înseamnă *să…prăznuieşti*.

Dacă nu te bucuri, dacă nu prăznuieşti, nu eşti nici *pelerin* şi nici *închinător*…ci doar aflător în treabă. Iar cei care *se bagă în seamă* sau *se află în treabă…pierd timpul de pomană*.

*

La prima vedere *să scrii* ca Sfântul Ioan Gură de Aur sau să predici ca el…e o *nimica toată*.

Când citeşti mai mult din cărţile sale, ţi se pare că ai înţeles tot şi tu eşti tot la fel *de harismatic* ca el, ştii Scriptura tot ca el şi pentru faptul că simplitatea lui e simplitatea celui care *a înmagazinat mult* şi nu doar două cărţi, tu crezi că *o să scrii simplist*, aşa cum *crezi* că a scris el, ca să *îl ajungi* pe el.

Dar tu eşti *un mare gogoman*. Doar atât. Tu crezi că poţi *să imiţi* sfinţenia, strălucirea, harisma…cu doar două tuşe de nesimţire, de grabă, de infatuare. Însă nu e aşa!

Când te apuci să faci şi tu o predică *aidoma* Dumnezeiescul Ioan Gură de Aur, atunci te laşi păgubaş.

Pentru că nu ai habar *să mânui* Scriptura, frazele tale stau ca nucile în cosmos, eşti nătâng, plăpând la minte, fără vână oratorică, fără tumult de viaţă, fără candoare, fără cuminţenie, fără sfinţenie. Cât *de mult* eşti tu, dacă dai *în toate gropile*?!

*

O femeie spunea despre altă femeie: „S-a *zgârcit* la bani, de aia are silicoanele *așa de mici*…”. *O compătimea* sau *o…gelozea*? Nu avem să ştim niciodată…

*

Sufli nasul…şi oamenii se uită să vadă, dacă nu îţi cad mucii în afară de batistă. Strănuţi…hop şi privirea lor spre tine! Dacă te împiedici…automat eşti…*beat*. Dacă eşti bolnav…se vor găsi unul sau doi care să te compătimească în treacăt. Dacă ai câştigat la loto…trebuie să faci cinste.

Trebuie să faci cinste şi când îţi naşte nevasta, şi când bate echipa de fotbal şi când ai luat primul salariu şi când îţi serbezi ziua de naştere…

De ce nu ţi se face *cinste*…cu puţină dragoste…şi când *ai nevoie*? Sau să ţi se facă cinste, o cinste serioasă, simţită, *pe nepusă masă*, aşa, ca prietenii tăi să arate că sunt *oameni şi jumătate*?

*

Când intri într-un chat[104], bagi mai întâi…*lol*[105]! Poţi să mai bagi vreo încă trei, că nu se prinde nimeni. Numai să nu vorbeşti *lucruri serioase*, cap-coadă, cu literă mare la început, că eşti…ras de pe chat *cât ai zice…treflă* [da, se zicea...*peşte*].

Faci un comentariu…?! Scrie şi tu trei naşparleli[106]…ca să nu pari *prea deştept*.

Tu eşti *fraier cu diplomă*…dar cine să îşi dea seama?!!! Există *un barometru* al prostiei? Da, există. Am cumpărat eu unul de la mall[107]. Era prea ieftin ca să nu îl cumpăr…

*

Excesul de mârlănie este…un exces al sincerităţii. Tu vrei să demonstrezi că eşti *mârlan*

---

[104] Cuvânt în limba engleză: *un spaţiu de discuţie la nivel online*.
[105] O abreviere în limba engleză. *Lol* (laughing out loud) = *râd cu voce tare*. În hohote.
[106] Prosteli.
[107] Cuvânt în limba engleză: *un mare complex comercial*.

serios, nu din ăştia cu apucături jumate *simandicoase*, jumate *sprijinite de gard*[108]. Tu vrei să arăţi că eşti *un mârlan cu tupeu*.

Deşi, părut paradoxal, mârlanul, prost-crescutul, nu poate fi decât *încrezut*. De ce?! Pentru că încrezut poate fi un om prost, un parvenit în fotoliul gândirii, al bunului simţ, al vieţii smerite.

Şi el, din exces de sinceritate, *decartează*[109] tot ce poate, tot ce are el *mai propriu*.

El *varsă tot* la petreceri, la mall, pe stradă, la consiliul de miniştri, pe fotoliu, lângă drapel, pe lângă mormintele eroilor neamului, lângă racla Sfinţilor…

Când îl vezi, îl vezi. Că nici nu poţi să nu-l vezi. Pentru că el se pune acolo unde *e văzut* de toţi.

De ce?! Pentru că *nu are simţul ridicolului*, nu îi e ruşine de nimic, le face *la vedere*, pentru că el nu este niciodată…*înăuntru*, tainic, ci numai *la vedere*.

Excesul de mârlănie este un exces…de *agresivitate reprezentativă*.

*

Cimitirele sunt *oazele de sinceritate* ale postmodernităţii. Ca să stai cu moartea în faţă…trebuie să o ai înainte. Cimitirul este locul unde poţi să fii străfulgerat, fără să vrei, de gândul că eşti şi tu…*un biet muritor*.

*

Telespectatorul Gică vrea ceva *cu plâns*, dramatic, ceva cu răsuflarea tăiată…

Cititoarea de blog Niculina vrea ceva…*versatil*, ceva insinuant, ceva care *să îi gâdile* orgoliul.

Privitorul *Casei Poporului*[110], pe numele lui Smith…vrea să spună: very large, very massive[111].

---

[108] Bădărane.

[109] Cu sensul: *scoate din el*. *Vomită*.

[110] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Palatul_Parlamentului.

Eu vreau doar atât: *să tacă tot*…ca să mă pot *ruga în tăcere* Dumnezeului inimii mele.

Fiecare cu abordarea lui…nu?!

*

Pe compatriotul meu, Virgulă, îl doare când eu *pun punct* mereu, când eu *pun punct*…la încă altceva, la un alt proiect.

Compatriotul Virgulă se întreabă: mai are de gând *să scrie* atât de mult? Mai moare odată? Scăpăm odată de el?

Compatriotul Semnul Întrebării mă agasează tot timpul cu *întrebări stupide*.

De ce sunt, domnule, *stupide* întrebările?

Merge această întrebare pe cântecul: *De ce plâng chitările?* Dacă nu mai vor să stea liniştite…plâng.

Compatriotul Scamă îmi găseşte mereu *câte o scamă*, pe unde nu ţi-ar merge ochiul.

Am găsit astăzi la supermarket *turtă dulce*, la vreo 5, 6 lei…dar nu am luat.

De ce şi iar de ce? Nu ştiu…

Parcă nu mai arătau *a turtă dulce*.

Daminescu[112] spunea mai ieri că în Germania carnea are gust *de…plastic*…

De când am auzit că în sare e *un E al cianurii* mi-a trecut cheful de *sare iodată*.

Compatriotul meu Verde de Paris…*se face verde* când mă vede.

Fiecare cu dilemele lui…iar eu nu am nicio dilemă.

*

Să ai *flori* la tâmple…Într-o scrisoare a Sfântului Grigorie de Nazianz, acesta spunea că are în părul capului…*crinii senectuţii*, ai bătrâneţii.

---

[111] În engleză: *foarte mare, foarte masivă*.

[112] Adrian Daminescu, într-un interviu TV. A se vedea blogul său: http://www.adriandaminescu.com/.

Să îţi cadă părul…şi să numeşti asta *calviţie*? Dacă nu eşti atent poţi să spui *halviţă* în loc de *calviţie*.

Cine nu ştie ce e aia *halviţă*...îi spunem că e dulce, ca *vata pe băţ*…

Iar *vata pe băţ* nu este *cotone idrofilo*[113] ci nişte zahăr făcut fuior într-o maşină cu mult…spor.

*

Rolul scobitorii e acela de *a termina* ce au început dinţii. Dacă o ţii în dinţi şi pleci cu ea pe stradă…eşti din filmul cu *caoboi*[114] *de România*.

Scobitoarea stă lângă sare, nu ştiu de ce, dar cam acolo stă. *Lângă* sau *în faţa* ta stă un cuţit şi o furculiţă, o lingură şi o linguriţă, două farfurii, o cană, şerveţele…şi o conversaţie.

Conversaţia nu se face *cu polonicul* şi nici *cu linguriţa*. Conversaţia se face *cu gura*, dar în gură trebuie să duci *ce ai mai bun* prin inimă.

Duci la gură cana sau lingura, sorbi totul dintr-o dată, fără zgomote, te ştergi…şi continui conversaţia.

Nu mănânci conversând ci mănânci printre… conversaţii. Când nu se poate vorbi, mai faci un gest cu ochii, cu sprâncenele [dacă nu le ai smulse, şi ar fi bine să nu ţi le smulgi, că îţi intră apa *direct* în ochi]…gesturi cu atenţie.

Conversaţia nu e *de mâncare* ci *de vorbire*.

Rolul scobitorii se aruncă la coş când se scoate din gură. Dacă o mai foloseşti şi mâine, atunci ai confundat-o cu…periuţa de dinţi.

Periuţa de dinţi se schimbă la o lună de zile…De ce?

– Am auzit eu la televizor. Știu eu! Pentru că *se infiltrează* patogenii în ea.

*

[113] Sintagmă în limba italiană: *vată hidrofilă/ absorbantă*.
[114] Transliterarea cuvântului englezesc: *cowboys* [văcari].

Dacă nu poţi mânca *cu gura plină*….poţi gândi frumos *cu mintea plină*. Poate că ne va salva… ruşinea de a nu părea *mitocani* tot timpul.

Valea smereniei

„Dacă[115] crinii răsar mai cu seamă *în văi*, atunci şi Acela, care Se aseamănă acestora răsare *în sufletele smerite*; căci spune Mirele Cuvântul: *Eu sunt un crin al văilor* [Cânt. Cânt. 2, 1]”, Cf. *** *Scrieri filocalice uitate*, Ed. Deisis, Sibiu, 2007, p. 18.

Aceste cuvinte îi aparţin Sfântului Ioan Carpathiul.

Hristos S-a numit pe Sine un *crin al văilor*, Care creşte în sufletele care se fac pe ele însele *văi de smerenie*, care *se adâncesc* în pocăinţă.

Crinul înseamnă şi curăţie, şi frumuseţe, gingăşie, o frumuseţe delicată şi plină de nevinovăţie.

În văile smereniei, Hristos Se sălăşluieşte cu blândeţe, umplând de frumuseţe şi de splendoare a nevinovăţiei, sufletele care s-au adâncit în sine, în cugetarea smerită.

Valea este un loc al smereniei.

---

[115] Articol din ziua de 21 octombrie 2007. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruş.

În Psalmi, pământul este numit *valea plângerii*, în care, nevoindu-se pentru curăţirea păcatelor sale, omul smerit pune *suişuri în inima sa*.

Aşa încât, orice vale este un loc de smerenie.

Lucian Blaga identifică în conştiinţa poporului român o *matrice stilistică* de tip ondulatoriu, care descrie alternanţa *deal-vale*.

Această *matrice spirituală* este ilustrată însă foarte bine de psalmul de care vorbeam, în care omul exilat din Paradis în *valea plângerii*, prin lacrimile şi pocăinţa sa fierbinte, pune *suişuri peste suişuri* în inima sa, înălţându-se ca un deal şi ca un munte al înţelepciunii şi al sfinţeniei, deşi este şi *vale a smerenie* în acelaşi timp.

Ritmul acesta ondulatoriu sesizat de Lucian Blaga[116] şi Vasile Conta[117] în spiritualitatea românească a fost formulat de-a lungul vremurilor prin cadenţa rugăciunii isihaste, care a fost mereu vie, din primele secole creştine şi până astăzi, în Biserica românească, împărătească pe munţii şi văile în care se retrăgeau sihaştrii.

Sihastru este un termen pur românesc, o formaţie lingvistică românească, după cum observa Fericitul D. Stăniloae[118].

Sihaştrii erau cinstiţi ca *Sfinţi* de către tot poporul, pe care-l învăţau despre văile sufletelor săpate şi adăpate de izvorul lacrimilor, unde înfloreşte Crinul-Hristos, Falorea cea preafrumoasă a curăţiei.

Cultura românească a fost timp de 1.800 de ani una a rugăciunii isihaste. Dovadă este cuvântul *sihastru*, dovezi sunt peşterile şi chiliile sihaştrilor din toată România, dovezi sunt primele *Cazanii* româneşti, în care au fost selectate texte ale marilor Sfinţi isihaşti.

Sfântul Calist Patriarhul, spre exemplu, este cel mai amplu utilizat în *Cazaniile* româneşti, mai înainte de *renaşterea isihastă* a Sfântului Paisie Velicicovski[119].

---

[116] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Lucian_Blaga.
[117] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_Conta.
[118] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/cv-pr-prof-acad-dr-dumitru-staniloae/.
[119] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Paisie_de_la_Neam%C8%9B.

Dovezi sunt şi primele scrieri literare româneşti, care identifică, alături de marii voievozi ai românilor, pe Sfinţii pustnici, ca făuritori ai unui *trecut glorios* al românilor şi al culturii şi al limbii române.

Biserica Ortodoxă Română a fost vatra culturii româneşti timp de aproape două milenii iar spiritul poporului român a fost *ritmat* [ῥυθμίζω] după rugăciunea neîncetată, isihastă, care i-a şi dăruit *matricea stilistică* de *deal-vale,* de care vorbea Blaga.

Dreptul la linişte

De ce[120] trebuie să mai şi tăcem? Ca să auzim şi ce are să ne mai spună şi sufletul. Conştiinţa noastră are un glas adânc pătrunzător, dar care nu se aude de gălăgia gândurilor.

Tăcerea din sufletul nostru, când *popoarele de gânduri* (vorba lui Eminescu) nu mai vociferează, e asemănătoare cu liniştea dintr-o pădure, unde numai foşnetul frunzelor, păsările şi izvoarele se aud, dar ele nu te irită, ci te adâncesc în tăcere, în contemplaţie. La fel e glasul lui Dumnezeu înlăuntrul nostru: ca o adiere lină, odihnitoare.

Acolo unde vorbeşte conştiinţa spre smerenie, unde se aude glasul harului, e un suflet străbătut de un susur dulce al cugetării pătrunzătoare şi al înţelepţirii minţii.

Sfinţii noştri Părinţi au fost întotdeauna nişte *dumnezeieşti poeţi ai vieţii paradisiace*, ai vieţii cu Dumnezeu, de aceea şi sunt numiţi în slujbele noastre: *privighetori ale teologiei* sau *alăute duhovniceşti*. Însă dulceaţa şi liniştea cuvintelor şi ale glăsuirii lor sunt puţin înţelese sau căutate astăzi.

Patimile au devenit poezie şi artă în literatură şi cultură, odată cu Renaşterea şi Umanismul, iar poezia adevărată, dumnezeiască stă nedescifrată în *hieroglife* (alt cuvânt de la Eminescu, desemnând *arta bisericească*), pentru care mintea pătimaşă nu mai are cheia înţelegerii. Deşi această *cheie* nu este decât gândirea şi simţirea matură, curată, a omului în deplinătatea frumuseţii sale originale.

Odată cu arta şi cultura bisericească, Dumnezeu a fost expulzat din societatea *civilizată*, din spaţiul public, pentru ca să nu mai aibă loc nici în suflete, pentru ca oamenii să uite de El.

Dacă patimile omeneşti, de orice culoare, într-o imensă varietate, sunt expuse după dorinţe şi posibilităţi, ca fiind *umane*, adică *reprezentative* pentru firea umană, Dumnezeu în schimb este *exilat*

---

[120] Articol din ziua de 22 octombrie 2007. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruş.

din peisajul public, sub pretextul respectării libertăţii de opinie şi a exprimării libere.

Mai pe scurt, nu am voie să „incit” la credinţă, în mod public, dar am voie să rup o Biblie public sau să îmi bat joc de orice religie vreau. Atunci *mă exprim liber*, mă *dezinhib*.

Avem, prin urmare, *dreptul la tăcere* când e vorba de mărturisirea credinţei noastre. Însă nu avem şi dreptul *la linişte interioară*. Deşi avem nevoie de multă linişte, pentru că afluxul de comportamente, imagini şi manifestări postmoderne, care contravin moralei noastre ortodoxe, ne obosesc, ne epuizează mental şi psihic şi nu aflăm insule de frumuseţe publice în care să ne odihnim inima. Realitatea vieţii noastre cotidiene ne oferă adeseori senzaţia că ni se anulează vocaţia interiorităţii, a profunzimii, ba chiar şi *vocaţia gândirii*.

Am dreptul să aud muzică tare pe stradă, în maşini sau în magazine, *am dreptul* să văd imagini pe care nu doresc să le văd, afişate la proporţii supralicitate, *am dreptul* să înţeleg că orice dorinţă pătimaşă şi trupească e binevenită spre expunere şi reduplicare la orice oră şi loc, cu respectarea doar a legilor comerţului privat şi public.

Am multe *drepturi* de acest fel. Dar nu am deloc *bucuria* să mă liniştesc privind imagini cuvioase sau ascultând muzică ortodoxă în public sau pur şi simplu să nu mai inhalez *drogurile publicitare* fără limite şi fără morală.

Concluzia este că Dumnezeu *nu are loc* în spaţiul citadin, iar credincioşii nu pot decât să-și *adapteze* social, prin atrofiere, simţurile şi mentalitatea religioasă, ca să nu *deranjeze* vecinii de drum alergici la har.

Nedreptatea este evidentă, dar nimeni nu contestă această realitate. Mi s-ar părea normal ca, dacă eu întorc capul sau mă fac că nu aud ce nu-mi place, ceea ce îmi ofensează sensibilitatea, să facă acelaşi lucru şi cei care nu suportă manifestările şi comportamentul ortodox, pentru ca să nu fim nevoiţi numai noi să ne comportăm *schizoid* în societate: la Biserică şi acasă într-un fel, iar în public să fim *ca lumea*.

Şi noi avem dreptul la *oaze de spiritualitate* în spaţiul public, în care să ne simţim că respirăm în voie, că ne odihnim mintea şi sufletul.

Însă cei care *discreditează* Biserica şi pe credincioşi au o intoleranţă în plină recrudescenţă, ajungând, din ce în ce mai atroce, să ceară *eliminarea*, din orizontul public, a tot ceea ce nu le este pe plac, a tot ce le aminteşte de Dumnezeu şi de morală.

Oare până unde vor merge cu aceste aberaţii? Ne vor cere în curând *liber-cugetătorii* să ne dărâmăm Bisericile, pentru că le ies prea des în cale şi li se face rău când le văd? Sau să le acoperim cu o *glugă* de pânză, să nu-i mai jeneze pe cei ce-L urăsc pe Dumnezeu?

Dreptul *la necredinţă* e aşadar garantat şi respectat cu stricteţe.

Dar ce ne facem cu dreptul de *a fi cine suntem*, de a ne aminti cine ne-au fost strămoşii şi cum au trăit ei, de a vrea să fim *după chipul lui Dumnezeu* şi să trăim după cum au trăit Părinţii noştri?

Ideologia postmodernă se străduieşte din răsputeri *să şteargă* din conştiinţa românilor urmele educaţiei tradiţionale, iar majoritarii noştri ortodocşi stau destul de pasivi şi nu ştiu cum să facă faţă atacurilor din toate părţile. Mulţi se îngrozesc, dar nu reacţionează prea evident.

E greu să ne păstrăm liniştea sufletului în mijlocul unui vacarm pătimaş.

E nevoie de construirea unei *chilii* a inimii în care să coborâm insesizabil pentru cei din jur. Sau, după cum ne învaţă Sfânta Scriptură, *să ne zidim cetatea sufletului* cu zidurile inexpugnabile ale umilinţei şi nădejdii în dreptatea lui Dumnezeu.

Să tăcem şi să vorbim.

Să tăcem când vor să vorbească patimile *din* şi *în* noi şi să vorbim când trebuie să mărturisim *cine suntem*.

Frumusețe

Când[121] Dostoievski spunea că *frumosul va slava lumea*, se referea la ceva mistic. Și nu era doar o simplă metaforă.

Păgânii au venit înapoi, la adevărata credinţă în Dumnezeu, prin poarta, lăsată deschisă, a frumuseţii, a măreţiei universale. Contemplând cerurile şi toată natura, Sfântul Avraam a ieşit din pământul său şi din neamul său idolatru şi a venit în pământul pe care i l-a dat Domnul, Care l-a făcut pe el *tată al mulţimii* de credincioşi.

La fel au făcut şi filosofii Antichităţii şi, prin cugetarea la măreţia şi frumuseţea cosmică, au ajuns la concluzia că există un singur Principiu al universului, o singură Cauză a lui şi că nu o mulţime de zei desfrânaţi au creat lumea.

Cei 7 înţelepţi ai Antichităţii, deşi nu au ajuns la adevăratul Dumnezeu ca Sfântul Avraam şi urmaşii săi credincioşi, totuşi au venit în atingere cu harul şi s-au luminat puţin la minte faţă de contemporanii lor idolatri şi aceasta prin contemplarea zidirii lui Dumnezeu.

Uneori oamenii o apucă pe căi greşite şi îşi pierd *busola* morală şi spirituală. Glasul conştiinţei este adânc înăbuşit de fapte rele şi nu se mai aude strigătul său în fiinţa oamenilor decăzuţi.

Atunci, *cerurile care spun slava lui Dumnezeu,* adică frumuseţea creaţiei care îţi taie respiraţia, mai este în stare *să smerească* inimile şi *să înţelepţească* oamenii.

Civilizaţia şi tehnologia modernă au produs cel mai mare rău, în opinia mea, prin întunecarea orizontului natural al omului, prin faptul că l-au rupt de contemplarea universului, care a devenit accidentală pentru fiinţa umană civilizată, *computerizată*.

---

[121] Articol din 25 octombrie 2007. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruş.

Însă Dostoievski credea că va veni din nou timpul, când frumosul *va salva* lumea.

Orice inimă care iubeşte frumosul, frumuseţea ingenuă, Îl iubeşte şi nu Îl poate urî pe Hristos.

Hristos e Frumuseţea cea veşnică şi Creatorul frumuseţii, Cel după care tânjeşte tot sufletul ortodox, ca să se sature nesfârşit de *vederea preadulce* a feţei Sale şi de *lumina Sa neînserată*.

Citiri neo-convenționale și impresii de 30 de ani

Dacă[122] nu se mai citeşte *mult* din cărţi sau dacă cititul nu mai e *o profesie de conştiinţă* pentru prea mulţi, avem la îndemână, din plin, cititul *neo-convenţional*, cititul *inoportun*, adică cititul când *nu vrei* sau *nu ai timp* de citiri serioase.

Poţi citi *în golurile* clipelor de singurătate sau *de aşteptare* la rând la bilete sau la pâine, poţi citi în pixelii computerului când aştepţi ca un prost, ca cine ştie ce defecţiune a lui *să se regleze* de la sine, poţi citi reclame în graba paşilor, poţi citi norii pe cer în graba aglomeraţiei, poţi citi *seriozitatea dubioasă* din zâmbetul prietenilor tăi…

Într-un fel sau altul, cititul este *o necesitate reală* pentru om…

Şi dacă nu citeşte litere, omul *tot citeşte ceva*. Fiinţa noastră are nevoie de interacţiuni cu ceva, cu cineva…

Cineva îmi spunea că îi place *să citească* graba oamenilor. *Îi văd grăbindu-se, fugind de ei…şi apoi, seara, îi văd, cu aceeaşi grabă, întorcându-se…*

Unde?! Unde *se întorc* citirile noastre?!! Aştepţi ca să se scurgă în computer…un fişier, un film, aştepţi să se aprindă sau să se închidă computerul…

[122] Articol din ziua de 28 octombrie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

Şi vezi, citeşti o negrabă a lui şi o grabă a ta. Te uiţi…trece timpul. Pe cine să tragi *la răspundere* că ţi-a mai trecut un ceas din viaţă şi ai rămas pe-afară?

Citirile convenţionale sunt *citiri preocupate*…

Citirile neo-convenţionale sunt *interstiţii*.

Aceste citiri interstiţionale sunt reclamele din lift, prospectele de pe medicamente, afişele de la teatru, ce scrie pe pachetul de margarină…

E un citit de voie-de nevoie, un citit pe fugă, o citire de consolare sau de…curiozitate grăbită. Dacă îţi faci prea multe joburi, ajungi să citeşti numai nori…sau clipe de transpiraţie.

Te speli dimineaţa pe faţă, te uiţi grăbit cum tragi apa la veceu, mănânci în timp ce vrei să fugi sau te speli pe dinţi în timp ce îţi aduci aminte cine mai ştie ce amănunt…candid.

Nu citeşti toate aceste lucruri? Ba da!

A citi înseamnă *a reţine*.

Citeşti tot ce vezi. Reţii culori, oameni, adrese, mirosuri, foşnete, sughiţuri, ghionturi, transpiraţia care ţi se scurge pe şale…

Nu prea dăm atenţie la lucrurile care ne determină…la aceste senzaţii citite neo-convenţional.

Însă, când vrei să te exprimi în scris sau oral, înţelegi că senzaţiile şi imaginile citite sunt lucruri determinante în pledoaria ta.

Cel mai adesea contemplu lucrurile vechi, învechite, casele, blocurile, oamenii…sub aspectul uzajului, al trecătorului lor. Acest lucru face parte din arealul pocăinţei.

Tot ce străluceşte acum…moare mâine. Şi simţământul morţii e atât de mult infiltrat în mine, încât, cel mai adesea, mă văd *al morţii* mai mult decât *al vieţii*. Poate că tocmai de aceea nu îmi plac lucrurile ultrafinisate, ultrareci sau ultrauşoare…ci cele erodate, cumva, pe la colţuri, tocite de timp, de amintire, de amintiri.

Mersul *spre moarte* face parte din viaţă.

Peste câteva zile împlinesc *30 de ani*…şi mă simt *tot mai aşezat* în peisajul vieţii, dar cu multe aşteptări de la mine, pentru viitor. Nu credeam să trăiesc *atât de firesc* această clipă…şi *atât de matur* în acelaşi timp.

O maturitate dulce…într-o toamnă dulce ca asta, când lucrurile spun tot felul de nuanţe extrem de fascinante.

Problema mea nu este, nu mai este, ce citesc, ce am de citit…pentru că am zeci de proiecte puse unul lângă altul, începute nu de azi, de ieri, ci de ani întregi…ci, *pentru cine* fac asta? Pentru câţi fac o muncă trudnică, munca trudnică de fiecare zi? Şi cum *se repercutează* această muncă în ei?

Aş vrea să citesc în oameni, tot mai mult, relaţia mea cu ei. Asta mă fascinează extrem de mult…

Însă, în primul rând, mă fascinează munca cu textele sfinte, umplerea de mireasma curăţiei şi a bucuriei dumnezeieşti, adică munca duhovnicească și academică cu care mă ocup.

Adică nu mă interesează *academismul pur*, ci *academismul pnevmatic*, academismul care aduce în inimă sfinţenia.

De aceea, citirile convenţionale, neapărate, ca şi cele neo-convenţionale, ca şi cele non-convenţionale, cum e internetul…trebuie să mă facă plin de har.

Dacă mă stresez citind, dacă mă fac din ce în ce mai arid, dacă devin un monstru sau un tâmpit şi mai mare…la ce rost *să mă ocup* de cărţi?

Cititul trebuie să fie ca şi viaţa: decantator, clarificator. Mă clarific citind. Îmi dau seama ce sunt, ce trebuie să fac…citind.

Citesc în ochii tăi, citesc în gesturile tale, citesc în cuvintele tale, citesc în emoţia ta…

De fapt, *ce tot vrem să ştim*, altceva decât *să ne ştim*? Dar nu să ne ştim *pe noi cu noi*, ci pe noi în *toţi alţii*, ceea ce ne apropie de experienţa altora, *de alţii*.

Cred că e normal să te grăbeşti periferic, dar să nu te mai grăbeşti interior…de la o vârstă. Din ce în ce mai mult am început să *nu mă mai grăbesc*, să nu mă mai febrilizez decât periferic, nu şi *în adâncul* meu. S-a aşternut *o mare tăcere* în adânc….iar în afară sunt numai acţiune. E un lucru foarte normal, e lucrul maturităţii, al intrării în maturitate.

Citesc vocabule tăcute…

De fapt tăcerea e *cea mai mare muzică*, când tăcerea este isihie, e liniştire.

Din tăcere se naşte extazul, se naşte bucuria supremă.

Impresia cea mai profundă pe care o trăiesc acum este aceea că *nimic nu se termină prost*, când vrei, cu tot dinadinsul, *să te bucuri veşnic*.

De ce sunt galbene frunzele toamna?

În aceste[123] zile am văzut de multe ori frunze galbene, în copaci, pe jos în iarbă sau pe astfalt. Aici, în Bucureşti, lumea e mai preocupată cu telefoanele lor sau cu privitul blocurilor de sticlă, care se ridică din ce în ce mai multe, cu shopingul[124], cel mai adesea, însă nu şi *cu reflecţia*.

Cineva – o colegă profesoară mai în vârstă – îmi spunea că natura ştie *să îmbătrânească* frumos, însă oamenii *nu ştiu toţi* să facă asta.

---

[123] Articol din ziua de 31 octombrie 2007. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruş.
[124] Cuvânt în limba engleză: *cumpărăturile*.

M-am întrebat şi eu, adesea, de ce sunt frunzele *aşa de frumoase* când mor. De ce natura *ştie* să fie atât de frumoasă când moare.

Şi cred că e un reflex paradisiac, pe care ni l-a lăsat Dumnezeu, spre contemplare şi amintire.

Tradiţia noastră ortodoxă spună că, imediat după căderea din Rai, Sfinţii Protopărinţi Adam şi Eva, şi fiii lor, mai puteau încă vedea Raiul, de pe pământ. Cumva, de la distanţă, nefiind încă pervertiţi în sufletul lor, aşa cum au devenit oamenii ulterior.

Şi mai spune tot Sfânta noastră Tradiţie că în Eden, roadele pomilor cădeau şi putrezeau, dar că putrezirea aceea nu era ca acuma, ci plină de mireasmă îmbătătoare (a se vedea şi Fericitul Serafim Rose, *Cartea Facerii, crearea lumii şi omul începuturilor*, Ed. Sofia, 2001).

Aşa încât, cred că frumuseţea naturii toamna, veşmântul plin de bogăţie în care se îmbracă acum, când moare, şi care seamănă cu veşmintele preoţeşti ortodoxe, este semnul *belşugului harului* care este în Rai.

Auriul acesta al frunzelor mai ales seamănă cu aurul harului din Icoane.

Frunzele sau iarba sau roadele care mor acuma, se îngălbenesc şi se usucă, nu te îngrozesc, ca trupurile omeneşti ci, dimpotrivă, te îmbată cu frumuseţea lor, pentru că miros frumos.

Noi, Părintele Dorin şi cu mine, *mirosim* fructele răscoapte înainte de a le mânca, ne place *mireasma* merelor şi a perelor de toamnă, culese din curte.

Frumuseţea aceasta a toamnei este, poate, ceea ce *mai vedem* noi din Paradis, ceea ce mai putem contempla, dacă avem ochii inimii deschişi, din felul cum arăta Edenul, acolo unde chiar şi moartea vegetaţiei era plină de mireasmă duhovnicească neîntrecută.

Oare ce ar fi fost dacă şi frunzele şi fructele ar fi mirosit *ca stârvurile*? Viaţa noastră ar fi fost incomparabil mai grea, dar Dumnezeu S-a milostivit de noi şi ne-a lăsat mireasma frumoasă a naturii vegetale murind, pentru ca să ne aducem aminte de pomii Raiului, să ne fie dor de Edenul Părinţilor şi să

ne dorim *o moarte frumoasă*, care să lase mirosul amintirilor bune, măcar, în urma noastră.

Ca şi cântecul de lebădă, bogăţia şi înmiresmarea veşmintelor autumnale sunt un semn de la Dumnezeu, că trebuie să ne îmbrăcăm cu *haina frumoasă* a harului când murim, ca să ne întoarcem acolo de unde *am căzut* şi unde e *izvor* de lumină şi frumuseţe veşnică.

A te odihni

Liniştea[125] *ne odihneşte*, ne face bine.

Frumuseţea e *pace* a inimii şi pacea inimii e *frumuseţe*.

Dacă ştii *să păstrezi* pacea în lume, viaţa ta devine *o adiere dorită* pentru ceilalţi.

[125] Articol din ziua de 9 noiembrie 2007. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruş.

Dumnezeu ne-a răspuns cu mult înainte!

Dumnezeu[126] *a preîntâmpinat* în Sfânta Scriptură toate nedumeririle, întrebările şi frământările oamenilor.

Nicio întrebare nu a rămas fără răspuns în această carte inspirată de Duhul Sfânt.

Dacă citeşti adesea Psaltirea, care conţine Scriptura pe scurt, observi – poate cu mirare – nu numai că se cuprind aici lămuriri despre toate evenimentele esenţiale, de la începutul şi până la sfârşitul lumii, dar şi răspunsuri legate de toate frământările umane.

Dumnezeul nostru a dat răspunsuri pentru toată lumea: pentru teologi, pentru filosofi, pentru necredincioşi, pentru eretici, pentru artişti, pentru învăţaţi, pentru evoluţionişti, etc.

Vă miră?

Şi totuşi aşa este.

Dumnezeu ne-a făcut pe noi şi nu noi (Ps. 99, 2). *Nu nouă, Doamne, nu nouă, ci numelui Tău se cuvine slavă* (Ps. 113, 9). *Zis-a cel nebun în inima sa: „Nu este Dumnezeu"* (Ps. 52, 1).

---

[126] Articol scris în ziua de 10 noiembrie 2007. De Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruş.

Cei ce spun că Dumnezeu *nu vorbeşte* cu oamenii, *mint*. Dacă ar vrea *să audă* glasul Lui în inimile lor, atunci şi-ar arăta bunăvoinţa prin faptul de *a-I citi* cuvintele şi de *a dori* să le înţeleagă şi să asculte ceea ce El are să ne spună. Dar cu atenţie, ca faţă de Dumnezeu, Care e mai profund decât toate profunzimile umane.

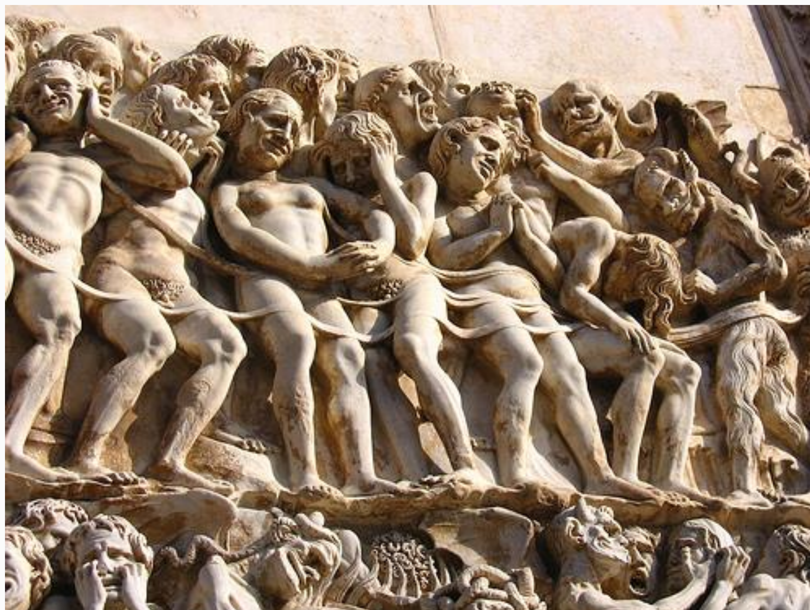
Ar vedea că Dumnezeu *ne cunoaşte* foarte bine şi *ne-a anticipat* toate doleanţele. Ar cunoaşte astfel că El este *foarte aproape*, că *ne aude* ţipătul inimii, deşi noi nu vrem *să Îi alinăm* dorul Lui de oameni prin împlinirea poruncilor Sale mântuitoare.

De ce ne face bine gingășia?

Pentru[127] că *poartă de grijă*. Pentru că arată nevinovăție.

[127] Însemnare din 26 noiembrie 2007. Scrisă de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruș.

Cum ajungem să fim răi?

Răutatea[128] este *o săturare* de bine. Ea se instalează în noi atunci când, cu conştiinţa mai mult sau mai puţin împăienjenită, alegem răul, deşi ne dăm seama că mai există şi o altă variantă.

Noi simţim în noi înşine cum ni se strânge inima pungă şi cum nu mai încape în noi iertarea, înţelegerea, condescendenţa, compătimirea, iubirea sau prietenia faţă de aproapele, simţim că ceva *se schimbă* în rău, dar ni se pare că e *o decizie bună*, că e *mai bine* pentru noi aşa.

Nu ne dăm seama că *închiderea* în egoismul propriu, întemniţarea îndărătul a multe ziduri groase de *auto-apărare*, nu ne protejează de suferinţe. Dimpotrivă, ne aduc şi mai multă, cu mult mai multă prostie şi întunecare pe cap.

Laolaltă cu o nefericire enormă, extremă, inexprimabilă, care nu mai este incidentală şi exterioară, ci curge din inima noastră, permanent, ca un râu neoprit.

Perdeaua egoismului şi a răutăţii e groasă pe minte şi pe inimă. Când dracii devin locatarii

---

[128] Articol din 29 noiembrie 2007. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruş.

permanenţi ai sufletelor noastre, generozitatea, dragostea şi iertarea par o prostie, o afacere păguboasă.

În lumea de astăzi e la putere *replica dură,* vulgară, jegoasă, cuvântul care *să te satanizeze,* destinat să te arunce în cea mai adâncă mocirlă.

Însă cei care recurg la retorica trivialităţii tenebroase, nu înţeleg că prin apelul la ea îşi descoperă, ei singuri, provenienţa lor de la periferia gândirii şi a iubirii, ferentarismul placid al emoţiilor.

Şi mai mult decât replica scabroasă, e iubită şi recuzitată înjunghierea pe la spate, complotul, premeditarea îndelungă a răzbunării.

Toate acestea, care ne răpesc anii vieţii şi fac din noi nişte oameni *astupaţi* în coşciugul răutăţii, fără *ceruri noi,* care să se deschidă zilnic în faţa ochilor inimii. Prin care să intrăm ca prin nişte *uşi* în nădejdea pentru cele viitoare.

Singuri ne facem *răi*, ne ofilim sufleteşte.

Nu ne trezim la vreme că plutim pe un râu al sentimentelor negative, că ne tăiem singuri bucuria şi speranţa vieţii, că ne furăm seninătatea şi farmecul fericirii. Păcat.

Plăsmuitorul şi raţiunile plasticizate

Făcător/ *Plăsmuitor* din română vine de la Πλάστης.

De aceea Părintele Profesor Dumitru Stăniloae vorbea de „raţiuni plasticizate”. Raţiunile lumii, ale creaţiei, sunt sensurile, potenţelem, într-un mod dumnezeiesc configurate, sădite, introduse în lucruri de către El.

De aceea, românul spune că *Dumnezeu a făcut toate cu cap, cu măsură, cu ordine*.

Fiecare lucru pe care îl putem vedea şi contempla are anumite semnificaţii/ atribute/ însuşiri din punct de vedere fizic şi alte semnificaţii din punct de vedere duhovnicesc, care ne încurajează, ne întăresc în viaţa noastră duhovnicească.

Oare putem să trăim fără... discriminare? [I]

Motto:
„Şi ei *fac parte* din realitatea noastră
şi din…rugăciunile noastre!”.

Una[129] dintre definiţiile *acuităţii vizuale*, adică a modului de *a vedea clar* obiectele din faţa noastră, poate fi aceea că reprezintă *capacitatea de a discrimina*, de a haşura, la nivel vizual, particularităţile a ceea ce vedem înaintea noastră.

Înţelesul substantivului *discriminare* e acela de separare, deosebire, distingere netă a unor caracteristici ale unui lucru.

Dacă la nivelul formării vederii, prin sistemele optice ale ochiului uman, nu putem avea *o imagine bună* a obiectelor fără *discriminarea* detaliilor, în schimb, la nivel social, moral-social, discriminarea îmbracă sensul de *diferenţiere restrictivă de drepturi* pentru un anume segment de populaţie pe diverse considerente: politice, sociale, religioase, sexuale, comportamentale…

E arhiştiut faptul că discriminarea reprezintă *o realitate socială* în România, ca peste tot de altfel, ea

---

[129] Articol din 7 decembrie 2007. Al Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

existând deopotrivă şi în tabără majoritarilor şi a minoritarilor.

Minoritatea politică X este discriminată de majoritatea Y, grupul libertin X e discriminat de grupul religios Y, segmentul de populaţie cu un anume handicap X este discriminat, înjosit, batjocorit, luat în râs de segmentul de populaţie Y, care nu are acel handicap.

Discriminarea socială, oricare ar fi motivaţiile ei, este un comportament defectuos, care incită la violenţă, care produce rupturi sociale, uneori ireparabile, şi care nu apreciază *demersul* dialogului.

Sursa sa este incapacitatea de *a judeca superior* lucrurile. Mânaţi de interese meschine şi de patimi, ne separăm la nivel interior, din diverse motive, de grupări, direcţii, filosofii şi moduri de viaţă străine nouă, nedorind nici măcar să înţelegem *de ce gândesc* cum gândesc, cei de care ne desolidarizăm şi *cum trăiesc* ei de fapt.

Ca să ai capacitatea de *a înţelege* ideologia comunistă, etosul anarhist, etosul libertin, etosul religios al altor religii şi secte trebuie să fii *deschis* pentru a înţelege modul în care *se percep* oamenii care le întrupează.

Asta nu înseamnă că *simpatizezi* cu ei sau eşti *de acord* cu sistemul lor de gândire, ci, în fapt, nu consideri că e *un lucru tabuu* faptul de *a-i cunoaşte* pe cei care sunt diferiţi, sunt *altfel* decât tine, pentru că *vor* să fie alţii.

Discriminarea, esenţa *discriminării feroce* constă în aceea de a nu dori să accepţi că alţii vor să trăiască *altfel, cu totul diferit* faţă de tine.

Fapt pentru care nu vrei *să auzi* că există eretici, că există homosexuali, că există drogaţi, că există puşcăriaşi, că există transsexuali, că există alcoolici, din punctul tău de vedere, al unui creştin-ortodox. Nu vrei să ai *de-a face* cu persoane, în faţa cărora ţi se cere *un grad mare de cuprindere*, ca să îi poţi înţelege întru câtva.

Discriminarea feroce am putea-o înţelege ca acumulare interioară, deopotrivă, de *indiferenţă* şi de *pasivitate* faţă de alţii, care sunt diferiţi de noi, dar şi *de abstragere* din faţa realităţii.

E mult *mai comod* să crezi că ţi-e *mai bine* dacă nu cunoşti relele lumii, relele din societate, decât *să dai ochii* cu ele.

Te crezi *slab* în faţa lor, dar te crezi slab pentru că mergi pe ideea, preconcepută de altfel, că vei avea un *minus de moralitate,* dacă vei accesa *realităţi dure,* de underground[130].

Şi din acest motiv, *a face abstracţie* de cei pe care nu-i înţelegi sau de ceea ce *te depăşeşte,* ţi se pare că e o manifestare a unui *om echilibrat* şi chiar *o manifestare creştină*.

Însă, paradoxal, porunca iubirii aproapelui, primită de la Domnul nostru, este aceea de a iubi pe aproapele nostru, *oricum* şi *oricare* ar fi el, şi pentru acest pas trebuie să înţeleg *de ce este el aşa cum e el* sau *cum şi-a ales să fie*. Căci trebuie să-l înţeleg pe acest *el* cu multe feţe, pentru ca să-l iubesc după cum El *ne-a iubit* pe noi: adică *fără restricţii*.

Şi discriminarea e suma tuturor restricţiilor, care, la nivel interior, ne fac *să stăm departe* de cei…care *nu sunt ca noi*.

Însă, dacă vedem latura *afectivă* a non-discriminării fără latura ei *practică*, care constă în întâlnirea cu cei care *nu sunt ca noi*, rămânem la jumătatea drumului.

Pe de o parte, vrem *să ne protejăm* sănătatea şi liniştea interioară iar, pe de altă parte, Domnul Însuşi *ne aruncă,* prin voia Sa, în vâltoarea comunicării, a neprevăzutului, a întâlnirii cu alţii, oricare ar fi aceşti…*alţii*.

Cum facem *faţă* atunci lucrurilor, între *a vrea* să fim curaţi de ceea ce ne sminteşte…şi *a îmbrăţişa* tocmai pe cei care ne smintesc, pentru ca să fim *fiii Celui Preaînalt*?

---

[130] Cuvânt în limba engleză, aici cu sensul de *realităţi ilegale*, clandestine, ilicite.

Oare putem să trăim fără... discriminare? [II]

Motto:

„Crezi că preşedintele din fotografie ţi-a distrus viaţa?! Dacă *da*, atunci nu el e *de vină*…ci tu ai trăit o viaţă luptându-te cu *o himeră*, în loc *să ţi-o construieşti* în limitele a cât se putea face înainte, pe timpul său!”.

Dacă[131] *ştim* [mai bine zis: *dacă vrem*] să-i îmbrăţişăm pe toţi oamenii în rugăciunea şi în viaţa noastră, şi vrem să vedem numai binele în/ din toţi, dacă nu îi împărţim în *cei de care profităm* şi *cei pe care nu-i plăcem*, putem să vedem în mod curat comportamentul care *ne sminteşte* la alţii sau care presupunem că *ne face rău*.

---

[131] Articol din 9 decembrie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Şi aşa cum vedem un film cu omoruri la televizor şi nu trecem, a doua zi, *la omorât* oameni pe stradă, tot la fel putem vedea lucruri care ne zdruncină fiinţa, păcate enorme, căderi enorme la alţii, fără să ne facă *să ne pierdem* credinţa.

Oricine *ar păcătui* în faţa noastră, nu e un motiv *să ne sminteească*!

Orice am face noi…nu e un motiv să ne sinucidem, atâta timp cât ştim că pocăinţa e vindecare, ridicare, reînviere din moartea sufletească!

Şi dacă *discriminăm cuviincios* lucrurile, dacă ştim să împărţim motivele pentru care cineva a căzut/ cade în păcat şi punem la ele, *adăugăm* la ele şi neputinţa noastră…înţelegem că nu e *raţional* şi *înţelept* să-l judeci pe altul pentru viaţa lui.

De ce? Pentru că *şi tu eşti păcătos*.

Pentru că *şi tu ai păcate…*

De aceea nu trebuie *să îl judeci* pe altul, în sensul *să îl desconsideri* şi *să îl priveşti de sus*, crezându-te superior lui.

Însă trebuie să facem diferenţa între *judecăţile de valoare*…şi *judecata ca păcat*.

Spunem: *cartea aceasta e valoroasă,* pentru că am înţeles esenţa a ceea ce e scris acolo.

Dacă fac diferenţa între ea şi o alta, mai proastă ca realitate ideatică, acesta nu e *un păcat*, ci *o constatare valorică*.

Însă atenţionarea Domnului de a *nu judeca pe alţii* sau de *a nu vedea* micile păcate din om, de a nu-i scoate ochii omului la tot pasul şi cuvântul pe care îl spune…nu mai ţine de o constatare valorică ci de sentimentul constant de *devalorizare* a celuilalt.

Vezi la tot pasul numai imperfecţiuni în altul pentru că nu vrei să îl valorizezi decât negativ.

Discriminarea eminamente negativă a altuia devine *patologică* pentru că e o manifestare a invidiei, pentru că acest mod de raportare la altul devine o patimă.

Şi patima judecării altora este iraţională, nejudicioasă…pentru că un om are şi bune şi rele şi nu numai rele…

Dacă tu îi tuşezi numai exemplele negative eşti extremist. Iar dacă în discursul tău pedalezi foarte

mult pe acest extremism te scoţi din ecuaţia dreptei înţelegeri a realităţii despre care vorbeşti.

Un comentariu la un eveniment sau legat de o persoană, care recunoaşte numai răul dar nu şi binele evenimentului sau al persoanei în cauză e un exemplu de…*lipsă de moderaţie*.

Grupurile mici, discriminate în mod neprincipial de grupurile mari reacţionează cel mai adesea prin lipsă de moderaţie, prin extremism la extremism.

Neacceptarea, în niciun fel, a poziţiei celeilalte părţi, această rigiditate a viziunii care te călăuzeşte, arată o lipsă autentică de *fineţe interioară*. Şi fineţea interioară se naşte în om dintr-o percepere *realistă* a situaţiilor.

Spre exemplu, ieşirea noastră din comunism.

Cine nu *s-a vindecat* de lupta interioară cu fostul regim duce o luptă sălbatică, anacronică cu el, cu acea realitate, şi astăzi. Anacronismul acestei lupte constă în aceea de a nu se fi împăcat cu ceea ce regimul politic trecut a făcut cu/ din viaţa lui.

O viziune îngustă asupra realităţii, cu totul orizontală, *exclude* voia lui Dumnezeu din viaţa lui, din secvenţa biografică pe care a trăit-o în perioada comunistă.

Însă Dumnezeu a dorit ceva cu el nu numai acum, în perioada democrată a statului român ci şi atunci, în acei ani *negri* ai anulării personalităţilor viguroase.

Cine nu înţelege, în cheia providenţei, viaţa sa, se luptă cu părinţii săi care l-au maltratat în pruncie, cu iubirea neîmplinită, cu regimul social, cu cei care nu l-au lăsat să ocupe o anume funcţie, cu vecinul care i-a buşit maşina şi nu recunoaşte acest lucru, cu o sumedenie de imperfecţiuni din viaţa sa. Şi se luptă, uneori, până la moarte.

O luptă surdă, epuizantă, dezumanizantă. Şi când priveşti această *luptă cu alţii* în tine însuţi îţi dai seama ce rost dumnezeiesc are iertarea tuturor, iertarea a toate…pentru ca să *îţi păstrezi* prospeţimea şi frumuseţea interioară, pacea harică, pacea Sfântului Duh în tine însuţi.

Împăcarea cu imperfecţiunile de tot felul, cu neşansele de tot felul, cu vitregiile de tot felul ale istoriei înseamnă să îţi păstrezi capacitatea de *a discrimina*, de a alege între *a trăi cu* ură şi *în ură* şi *a trăi în dragoste*.

Care e diferenţa între *viaţa ca o ură* şi *viaţa ca o dragoste*?!....

Senzații de film

Filmul[132] e spaţiul unde bomba aruncă totul în aer, unde mor toţi…dar actorii *rezistă*. Pentru că actorii sunt făcuţi dintr-un *material ultrarezistent* pentru copiii necopţi.

Însă pentru cei care au înţeles că trucajul nu e viaţă ci artificiu regizoral, uitatul la film e uitatul la cât câştigă *ei*…după cât ne uităm *noi*.

Mirajul e cu bani, se plăteşte. Cineva câştigă mai mult decât cei care privesc obsedant de mult.

Statisticile arată că vorbim mai mult la telefon şi ne uităm mai mult la ecran…decât ne privim, decât ne sărutăm, decât ne vorbim, decât vrem să ne cunoaştem.

Filmul e un vis al nostru, reluat de câte ori vrem noi, pentru ca să ne turtească singurătatea, să ne-o facă mai candidă, mai bună.

Lenea plictisită de după multe ore de muncă sau oboseala aglutinantă…te aruncă în faţa eroului care omoară, violează şi se distrează…în stil mare.

Cine este el, actorul? Este cineva care nu merge la serviciu ca tine, în aparenţă. El are numai aventuri. Dar şi el e om, nu?! Actorul e un om traumatizat în viaţa lui intimă…ca şi tine. *Deci e ca mine!*

E consolator să ştii că viaţa vedetelor are ceva din viaţa ta. Şi un film e cu atât mai vândut când ştii că s-a investit în el…pentru ca să se investească în senzaţiile tale.

Am *nevoie* să moară ei sau să se îndrăgostească, pentru ca eu *să mă simt bine*? Şi de ce m-aş simţi *bine*…dacă acest simţământ e *de-o clipă*?

Cineva susţinea sus şi tare că trebuie să renunţăm la căsătorie, pentru că e aberantă. Dar motiva că avem nevoie totuși de ea pentru ca să scăpăm de singurătate sau să ne ucidem singurătatea cumva. Însă căsătoria e cea care ne învaţă *să iubim* şi *să renunţăm* la plutirea în irealitate.

Preferi visul realităţii, când nu ai cu cine să trăieşti realitatea. Oricine are de vorbit *real* cu cineva,

---

[132] Articol din 9 decembrie 2007. Al Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

oricine poate vorbi cu un om, nu preferă o maşină. Maşina e fascinantă când *îţi vorbeşte* despre oameni, când te duce *în mijlocul* multor oameni.

Cine se teme de computer şi de internet, de filme şi de căştile în urechi, cum că ele *ne-ar fura* dorul de realitate e pentru că nu înţelege, că dacă omul are *realitate*, dacă are *cu cine crea realitate*…nu are nevoie de instrumente, care să îl separe de celălalt.

Dar dacă nu ai *cu cine* să sărbătoreşti, pe cine să iubeşti, cu cine să te iubeşti, cu cine să te umpli de delicateţe…preferi visul, preferi mirajul, preferi uitarea în ceva.

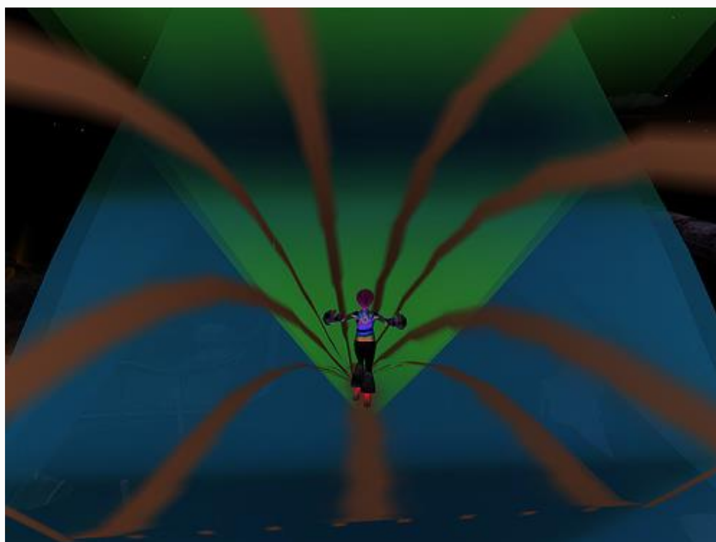
Senzaţiile de film nu bat realitatea!

Iubirea, suferinţa, durerea bat filmul, îl extermină!

Când îţi ajunge cuţitul la os sau când eşti plin de iubire, de frumuseţe, când zbori, când crezi că zbori de fericire nu ai nevoie de alcool, de droguri, de filme sau de lucruri urâte, pentru că eşti plin de frumuseţe sau de dramatism. Atunci fiinţa ta e crispată în durere sau exultă.

Filmul e *mai prost* decât viața! O știu pe pielea mea! Votați cu viaţa!

Patinând pe gânduri

Te grăbeşti[133] să fii acolo unde *nu te-a chemat nimeni* dar știi că *îți e locul*. Te aşezi. Te crezi rezonabil. Şi deodată vezi că ochii lor sunt…reci. Au ochii reci…privind spre tine.

Să schimbăm cadrul! Vin ei acolo unde tu *nu i-ai chemat* şi unde *nu merită* să fie şi încearcă să îţi spună că sunt…*prietenii tăi*. Îi priveşti candid. Ştii că sunt farsori…dar ce să le spui?!

Omul care nu are simţul penibilului stă pe locul unde nu l-a chemat nimeni şi doar moartea, uneori, îl *mătură* ruşinos din faţa participanţilor la trafic.

***

Viaţa ca trafic. Viaţa în traficul unei continue fugi de tine, cu tine…după tine. *Uiţi* bornele, scria cineva de curând, dar contează *să atingi* ţelul, să fii încadrat în final. Contează să nu te sucombe aşteptarea…

Aşteptarea doare foarte mult când e oprită în loc. Când e *aşteptare normală*, atunci *o aştepţi bine*, o aştepţi cu entuziasm. Însă când cineva îţi obturează

---

[133] Articol din 11 decembrie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

viitorul, atunci simţi că zborul tău e *strangulat*, că eşti prins într-o cursă a deciziilor care nu îţi aparţin.

***

Cel mai dureros e să ai o inimă plină de ură. Eşti un monstru, care se dă cu capul de perete întruna şi se miră de ce îi curge sânge, de ce e mereu neîmplinit.

Ura e o rămânere în loc, e o pierdere de vreme teribilă. Oamenii urii nu pot să se vadă *mergând*, pentru că ei se luptă numai *cu statui*, cu oameni morţi demult.

Cel care a început *să te urască* se luptă cu tine, cel de atunci, de când *a început* boala lui. El nu vede, nu poate să vadă că tu *nu mai eşti* acela…El a rămas *în urmă*…pentru că ura te lasă *pierdut* în istorie.

***

Deciziile importante sunt *ascultări smerite* ale purtării de grijă a lui Dumnezeu. Ele sunt *minuni*. Când priveşti înapoi la modul cum le-ai luat, îţi dai seama că sunt minuni din viaţa ta.

***

Ce trăieşti, dacă *îl înşeli* pe cel ce te iubeşte? Sentimentul că eşti un om *prea mic* pentru fericire.

Cei care şi-au ucis în ei dragostea pentru cineva, o dragoste reală, sunt victimele *micimii* de suflet. Iar micimea de suflet e o povară *greu de purtat,* când cel pe care l-ai trădat a rămas *o icoană* pentru veacuri, o frumuseţe rară.

***

Dacă nu îţi iubeşti *neamul* în care te-ai născut şi nu ştii *cine eşti* tu în cadrul său…poţi să *îţi vinzi* părinţii la târg, pe o pungă cu seminţe.

Dacă nu plângi, când cântecele şi dorurile de acasă te năpădesc, nu poţi să fii niciodată *reprezentativ* pentru neamul tău.

Pentru că poţi să vorbeşti despre cele mai sfinte lucruri ale credinţei şi ale neamului tău numai dacă *vibrezi*, dacă eşti o chitară la care cântă dorul de nemurire.

***

Am cunoscut mulţi oameni care au dorit să fie *mari* cu *muncă puţină* şi foarte puţini oameni, care nu au mai dorit nimic, tocmai pentru că erau *prea plini* de muncă.

Munca, ce îţi aduce sentimentul măreţiei, te smereşte. Şi dacă te smereşte…nu mai valorizezi *ce ai făcut* ci ceea ce *nu ai putut* să faci. Şi asta înseamnă *smerenie*: să ştii că ceea ce *ai fi vrut să faci* e mult prea mult pe lângă *ce ai făcut*.

***

Singurătatea reală e *o lipsă* de Dumnezeu. Nu cred că există o altă definiţie a singurătăţii, decât că ea este *nesimţirea* lui Dumnezeu în viaţa ta. Fără prezenţa Lui în tine nu cred că există ceva pe lumea asta, care *să te satisfacă* în mod deplin.

****

Fricile reale sunt puţine. Fricile nereale sunt multe. Fricile reale nu ţin de moarte şi viaţă.

Frica reală ţine de nevederea a ceea ce e cu adevărat *vedere*: vederea slavei lui Dumnezeu. Când ţi se pare că nu mai ţi-e frică, că nu este frică în tine,

gândeşte-te ce folos să vezi toate şi să nu vezi *adevărata vedere*. Cred că adevărata frică e frica de *a rămâne singur*, baricadat în tine, fără mijloace de a vedea pe cineva şi ceva.

***

S-a făcut iarnă între noi

Titlul[134] acesta e dureros. Prietenia care a devenit *iarnă*, care *a îngheţat*… e ceva dureros. Tot ce e înapoi e uitare. Cele mai dureroase uitări sunt cele în care ai investit foarte mult…pentru apropiere, pentru a fi aproape.

Observ de multe ori în vieţile marilor Sfinţi ai Bisericii, cum, deodată, în jurul lor, *se făcea iarnă*,

[134] Articol din ziua de 13 decembrie 2007. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

adică nimeni nu îi mai vedea, nimeni nu îi mai aprecia, nimeni nu îi mai dorea.

Când venea ziua singurătăţii lor…parcă nu mai existau pentru nimeni. Singurătatea lor, creatoare la culme prin rugăciune şi răbdare, era, totuşi, *o încercuire* cu multă nesimţire din partea contemporanilor.

Sfinţii *în viaţă* sunt *greu de digerat*.

Tocmai de aceea, vieţile Sfinţilor, de cele mai multe ori, sunt nişte *singurătăţi neînţelese*, nişte *singurătăţi sociale*, care merg în jurul nostru, care trec printre noi, dar nu sunt…sesizabile.

Ca să *îţi faci loc* trebuie să ţipi tuturor *cine eşti*. Numai că delicateţea sfinţeniei cere tăcere, mai multă tăcere decât cuvânt…despre sine…

Tocmai de aceea Sfinţii sunt *cei mai ignoraţi cu putinţă*…pentru că *acţionează fără să se valorizeze*.

Valorizarea post factum[135] a lor e atât de copleşitoare încât devin necatalogabili. Dar ei erau *necatalogabili* de când trăiau!…

Între ortodocşi există acest păcat enorm faţă de Sfinţi…că *nu ne manifestăm* dragostea faţă de ei de când simţim acest lucru; că nu ne-o manifestăm *cu mult entuziasm* din timpul vieţii lor, ci aşteptăm adormirea lor, ca nişte fiinţe fricoase, laşe…

De când *simţim harul* lui Dumnezeu viind[136] în cineva…de atunci trebuie *să preţuim* locul unde sălăşluieşte Dumnezeu, pe cel *întru care* locuieşte Dumnezeu!

A pune *gheaţă* între noi…înseamnă *a pune moarte*!

Cele mai insuportabile tăceri sunt atunci când vrei *să îţi spui* iubirea…şi *îţi reţii* entuziasmul. Însă nu poţi iubi decât entuziasmat, decât plin de dor, decât plin de candoare.

Cum s-a făcut, Doamne, iarnă între mine şi Tine?

Cum s-a făcut iarnă între mine şi fratele meu, prietenul meu, cel cu care, până mai ieri stăteam cu el la masă?

Cum de ne-am făcut din *prieteni…străini*?!

---

[135] Sintagmă din limba latină, aici cu sensul: *după aceea/ după moarte*.
[136] Existând, locuind.

Dacă cei mici sau tinerii…aşteaptă iarna, să cadă zăpada…unii se roagă să fie mai puţin ger…ca să reziste pe stradă, cerşind şi plângând.

E o iarnă teribilă între cei mici şi cei mari, între cei bogaţi şi cei suferinzi din cauza a câteva sute de lei.

Distanţa dintre *normalitate* şi *nebunie* ţine, câteodată, de câteva sute de lei. Când ştii, când simţi că nu mai ai bani ca să îţi plăteşti chiria, întreţinerea sau studiile…atunci distanţa între *marginalitate* şi *singurătate* se destramă. Devii o nulitate, o pată oarbă…într-o lume prea frenetică şi prea orgolioasă ca să te vadă.

Iarna e un anotimp al morţii.

Deopotrivă e un anotimp al naşterii.

Cele mai mari personalităţi s-au născut din sentimentul acut al morţii, al luptei cu moartea şi cu impasibilitatea.

Decât *să pierzi* timpul…mai bine *zideşte-l* în ceva, sculptează-l într-o amintire, într-un obiect, într-un lucru!

Pentru că orice iarnă…face primăvară.

Trebuie să trăieşti multe ierni ca să devii sensibil, să preţuieşti candoarea privirii cuiva faţă de tine. Trebuie să fii străbătut de multe singurătăţi ca să valorezi.

Şi când va veni vorba și vei fi întrebat: *cine eşti tu*?, atunci vei spune: *Au fost multe zile când am plâns, când am fost trist, când am simţit singurătatea ca pe o moarte...Şi acele zile mi-au arătat, că indiferent cât de grea este nesimţirea altora faţă de tine...e cutremurător de frumos să ştii să oferi sensibilitate, scoasă tocmai din nesimţirea cu care te-au gratulat alţii.*

Cine este el? De ce nu *l-a văzut* nimeni? De ce nu a fost *mult mai evident* pentru noi?

Întrebările lui: Ce v-a făcut *să nu mă vedeţi* când trăiam? Ce v-a făcut să fiţi *atât de reci*, ca nişte ierni cernite…cu dragostea mea?

Ei cred că trebuie să conteze *opera* şi nu *omul*. Tocmai de aceea *îl însingurează* pe om, pentru ca ei *să se bucure* de opera lui. El, autorul, crede altceva: că

trebuie *să preţuieşti* omul…pentru ca el *să se bucure* să vă ofere opera lui.

Cel mai adesea operele marilor oameni sunt singurătăţi ale nesimţirii celor care *i-au înţeles*…dar *nu i-au ajutat*! Tocmai de aceea, când citesc o carte mare…sunt trist şi niciodată vesel! Resimt nesimţirea celor care nu i-au iubit pe autorii lor. Resimt iarna nesimţirii…

Adevărul care este pretutindeni și în toate

„A[137] spune adevărul este cea mai mare binefacere”, spunea Sfântul Fotie cel Mare. De multe ori, o problemă la fel de mare ca şi aflarea adevărului, este *cum să spui* acest adevăr, cum să îl exprimi ca să fii înţeles.

În dorinţa noastră de *a face cunoscut* şi altora ceea ce noi credem cu toată fiinţa, trebuie să ţinem seama că cei mai mulţi dintre oameni nu doresc *să afle* adevărul plecând de la adevăr către ei, ci invers, pornind de la ei către adevăr.

Oamenii te urmează nu atunci când *le arăţi* cât de mari sunt ideile tale sau cât de sfinte sunt idealurile tale, ci cât de mult *îi înţelegi* şi *le vrei binele*. Cât de mult eşti dispus *să le dăruieşti* şi lor acest bine suprem în care tu crezi şi pe care tu îl ai şi îl trăieşti.

Dacă nu le arăţi şi cum *să ajungă* la el şi cum să trăiască frumuseţea indescriptibilă despre care tu afirmi că este experiabilă, ba poate fi şi *veşnică,* ei nu vor să ştie despre *o frumuseţe inegalabilă* şi despre *un bine absolut*, pe care să îl adore fără să îl cunoască şi să îl trăiască.

Tocmai asta e problema, că în lumea de azi, eşti obligat ca, în prezentarea adevărului ortodox, să nu pleci de la dogme şi Icoane, de la teologie şi lucruri sfinte, de la ceea ce te înconjoară pe tine, de la ceea ce este *atmosfera* inimii şi a minţii tale, ci să pleci de la lucrurile pe care oamenii le înţeleg ca *frumoase* şi *nobile*, pe care le admiră şi pentru care muncesc ca să le creeze.

Nu este *o invenţie*, acest fel de abordare potmodernă, pentru că şi Sfântul Pavel, propovăduind grecilor, le-a lăudat poeţii şi nu i-a denigrat.

Ce era să le spună, că poeziile lor sunt *desfrânate* şi că *nu sunt nimic* pe lângă propovăduirea lui Hristos? Epopeile şi creaţiile lor, de care ei erau atât de mândri? Îl mai asculta cineva, dacă le-ar fi spus un adevăr *mai mare*, care întrecea mintea lor?

---

[137] Articol din 24 decembrie 2007. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruș.

Aşa şi astăzi. Dacă omul cu care te întâlneşti face şi el un mic lucru bun şi frumos, îi lauzi *buna aplecare* spre bine, şi asta se numeşte *propovăduire*.

Nu e teologia Sfântului Grigorie de Nazianz. Dar dacă numai astfel poţi *să comunici* cu omul, ce poţi să faci? Şi nu e întotdeauna vina lui că e *neştiutor*.

Câţiva ageamii, care n-au înţeles *încă* felul de *a vorbi teologic* cu lumea postmodernă, inedit, al Părintelui Dorin[138] (sunt însă mult mai mulţi cei care *s-au prins*), se arată nemulţumiţi de unele articole ale Sfinţiei sale, care nu sunt însă decât *fotografii* ale lumii de azi, dar din care răzbate o urmă de bine, o undă de frumuseţe, de la care putem să plecăm în dialogul nostru cu oamenii.

Dacă începi de la Sfânta Scriptură cu un satanist sau de la Icoane cu un eretic, nu mai ajungi niciodată la niciun rezultat.

Pe de altă parte, credincioşii noştri, care *se şochează* şi condamnă un preot sau un ierarh pe care îl văd vorbind cu o samarineancă sau cu un păgân, în loc să se bucure, arată că sunt *departe* de a-şi fi făcut intimă dragostea lui Hristos.

Şi dacă *nu iubeşti* oamenii pe care vrei să îi converteşti cu adevărat, nici nu îi vei converti niciodată la Ortodoxie, pentru că Ortodoxia vorbeşte ca de la iubire la iubire.

Dacă omul îşi iubeşte copilul, îşi iubeşte munca lui, muzica lui, arta lui, computerul lui, ideile şi ideologia lui, trebuie să pleci de la *iubirea lui* ca să îl duci la *iubirea lui Hristos*.

Cum ai putea să pleci de la teologia, pe care tu o iubeşti, dar pentru care Dumnezeu încă *nu i-a deschis* ochii şi inima?

Adevărul este pretutindeni şi în toate, trebuie doar pus în evidenţă, reliefat.

A spune adevărul este cea mai mare binefacere.

Şi cea mai mare artă şi ştiinţă este aceea de *a întrupa* acest adevăr şi această iubire, în faţa fiecărui om în parte, de a te transfigura mereu într-o altă

[138] Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

hieroglifă, pe care *să o descifreze* omul din faţa ta şi în care să fie *lizibil* Hristos.

Istorie și veșnicie

Ce sunt[139] *secvenţele* de viaţă şi de istorie, care alcătuiesc existenţa noastră pământească? Par *tăieturi* dintr-un film comun, dar consecinţele lor sunt enorme în veşnicie. Veşnicia noastră depinde de aceste *pelicule* ce alcătuiesc filmografia personală, pe care o numim *trecutul nostru*.

Când priveşti lucrurile din perspectiva veşniciei, a consecinţelor incomensurabile ale actelor noastre, viaţa noastră pare cu adevărat o pânză de păianjen, care ţine un elefant.

Ca *pânza de păianjen* sunt anii noştri şi suflarea noastră, zice Psalmistul (Ps. 38, 15; 89, 10). Şi această pânză străvezie ţine pe ea soarta noastră veşnică.

Focalizând astfel existenţa cotidiană, realitatea nu mai este *banală*, ci *şocantă*, insuportabil de dramatică.

Şi tocmai iresponsabilitatea şi lejeritatea umană alcătuiesc cele mai dramatice şi mai feroce scene de privit, pentru o inimă sensibilă.

Debusolarea şi trăirea vieţii la întâmplare, în voia curentului, sau, mai bine zis, în voia patimilor, este ceea ce îi conduce pe oameni la un deznodământ foarte dureros pentru ei.

Cu cât trăiesc mai mult fără nicio ţintă, ataşaţi de confortul şi uşurătatea unei existenţe fără implicaţii profunde, cu atât şocul întâlniriii cu suferinţa, cu adevărul, cu moartea, este mai înfricoşător, mai de neîndurat.

Omul este o fiinţă care poate şi trebuie să îşi asume responsabilităţi cosmice, fiindcă a fost creat ca *stăpân* al universului şi el influenţează, prin faptele sale, ecosistemul duhovnicesc al lumii actuale.

La parametrii istorici în care trăim, păcatele noastre *poluează* lumea, până când Hristos va transfigura această lume şi păcatul nu o va mai ameninţa.

---

[139] Articol din 26 decembrie 2007. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruş.

E incredibil însă felul în care omul trăitor pe pământ, care se vede slab şi muritor, nu vrea să se gândească nici măcar câteva minute pe zi la veşnicia sa, la statutul şi condiţia sa de fiinţă umană.

Dacă s-ar interoga pe sine zilnic, chiar şi cel mai necredincios om ar vedea că nu este în stare *să-şi convingă* propria conştiinţă de mortalitatea sa eternă, să se intimizeze cu perspectiva extincţiei sale definitive, cu toate argumentele ştiinţifice şi *logice* la care ar putea face apel. Poate doar să ignore clipa morţii, dar nu şi să se obişnuiască cu ea.

În faţa morţii, omul îşi pierde stoicismul, serenitatea filosofiei cu care şi-a îmbălsămat mintea, ideile despre nemurirea amintirii sale, în care va trăi secole de-a rândul ca un faraon într-o piramidă.

Şi cu toate că moartea este realitatea vieţii cea mai zdrobitoare, cea mai infailibilă şi mai inargumentabilă, totuşi omul nu se gândeşte la ea, nu şi-o aplică mental sieşi, nu îi calculează consecinţele.

Atât de *iraţional* este omul care se pretinde *raţional*! Nu degeaba *Filocalia* începe cu aceste cuvinte ale Sfântului Antonie cel Mare: „Oamenii se socotesc *raţionali*. Însă pe nedrept, căci nu sunt raţionali”.

Şi puţini sunt cei raţionali cu adevărat, cei care au vedere lungă ca să privească dincolo de orizontul strâmt al istoriei şi să vadă veşnicia, cei care se luptă cu *minţirea de sine* şi Îi mulţumesc lui Dumnezeu neîncetat pentru că *le-a deschis ochii*.

Iarna ca o mireasă

De ce[140] *ne bucură* zăpada? Pentru că albul ei acoperă cenuşiul nostru cotidian.

Şi dacă nu *presimţirea duhovnicească* a purităţii ar fi cea care ne bucură cu adevărat, de ce s-

[140] Articol din 3 ianuarie 2008. Scris de Dr. Gianina Maria Cristina-Picioruș.

ar mai bucura copiii atâta, ei, care au inima mai puţin coruptă decât noi?

Am auzit multă lume din Bucureşti, cu vreo lună în urmă, manifestându-şi dorinţa ca *să ningă* de Crăciun şi de anul nou, pentru că aveau dor să ningă în aceste perioade, ceea ce nu s-a mai întâmplat de ceva timp, cel puţin pe aici, pe la noi.

Şi nu cred că îşi doreau să meargă la patinaj sau la săniuş sau să se bată cu bulgări.

Undeva, în adâncul lor, aveau nevoie *să simtă* şi să perceapă *un semn vizibil* de la Dumnezeu, un semn al înnoirii şi al curăţirii.

Omul care nu mai stă foarte aproape de Biserică, vorbeşte cu Dumnezeu prin semnele naturii.

Şi credem că Dumnezeu a dat această ninsoare pentru că *a ascultat* rugăciunile şi dorinţa de frumuseţe din multe inimi, care tânjeau după ea.

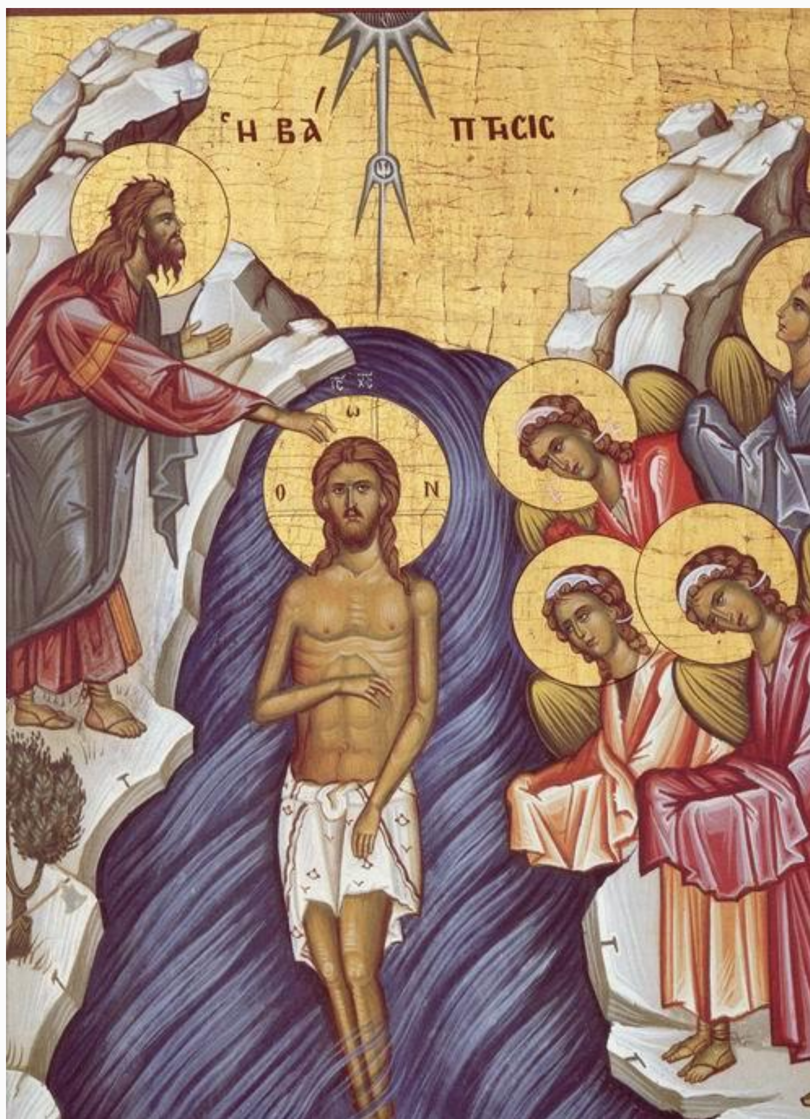
Căci Dumnezeu împlineşte chiar şi *dorul nelămurit* al sufletului, dacă este după ceva bun, sfinţitor, înălţător.

A nins şi puţin viscolit, dar azi-noapte s-a oprit viscolul şi a început să ningă lin, bogat, frumos. O ninsoare cu pace, ca şi când *ar fi nins har*. Ca şi înainte de Crăciun.

E o zăpadă care *ne face bine*, care ne bucură şi ne aduce aminte de nevinovăţie şi de îmbrăcarea cu *haina albă de nuntă*, pe care trebuie să o ținem curată în viaţa aceasta.

Aduceţi-vă aminte că şi poeţii noştri au văzut adesea iarna *ca o mireasă*, şi aceasta ca un reflex al conştiinţei lor ortodoxe şi ca o integrare într-o hermeneutică de veacuri a Ortodoxiei.

Proasta creştere irită rău

Când[141] nu ştii *să apreciezi* masa, ospitalitatea, sensibilităţile gazdei asta irită. Nu poate fi la altul ca la tine acasă şi nu trebuie să te comporţi la altul ca la tine acasă…pentru că irită, enervează.

Ca să nu enervezi trebuie să îţi ştii măsura. Nu intri cu întrebări oripilante în viaţa gazdei, nu intri cu un *de ce?* continuu, nu te uiţi în toate părţile dacă nu ţi se dă voie, nu atingi lucrurile, nu te autoinviţi, nu stai până peste poate dacă ai primit o invitaţie oarecare, fără orar prestabilit.

[141] Articol din 4 ianuarie 2008. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Proasta creştere se vede din aceea că nu ştii să ai măsură, bun simţ şi…zâmbet. Omul de spirit trebuie să aibă zâmbet dar nu *râs*.

*Râzi ca proasta…, râzi ca un derbedeu…*nu sunt remarci care să te binedispună, şi dacă încerci să ceri explicaţii…e prea târziu. Un om de bun simţ înţelege când e *prea devreme* ceva…sau e *prea târziu*…să spui ceva.

Nu sunt pentru etichete ţâfnoase, reci, distante…Dar sunt pentru smerenie la masă, pentru buna dispoziţie în întâlniri, pentru *rigoare* în cuvinte şi pentru *logică* în modul de a pune problemele, de a le ridica.

Firescul trebuie să se îmbine cu delicatul. Firescul de a privi, fireascul de a zâmbi trebuie să ţâşnească din tine. Dacă nu ţâşneşte eşti… *bădăran*. Şi eşti bădăran nu pentru că nu ai 100 de clase făcute…ci pentru că nu ai *dispoziţie interioară* pentru *a bucura* pe alţii prin prezenţa ta.

Dacă nu bucuri eşti iritant. Iar ca să nu iriţi trebuie să ai multă experienţă. Şi când ai prea multă ca să fie puţină tot ţi se întâmplă să iriţi fără să vrei…

Cu timpul am înţeles că delicateţea nu ţine *de educaţie* ci de *starea de curăţie interioară*, de creşterea ta duhovnicească. Un om cuvios la minte şi trup e *un om educat*, chiar dacă nu are nicio iotă de *cuviinţă învăţată*.

Buna dispoziţie e la îmbinarea dintre învăţătură şi curăţie. Nu merge fără *lux de cunoştinţe* şi nu se poate fără *lux de atenţie*.

Cei care nu încearcă să fie *delicaţi*, nu vor să încerce să fie atenţi, *prea atenţi*. Şi când mergi să vizitezi pe cineva, atunci trebuie să mergi să fii *ceva* pentru el, să arăţi că eşti *capabil* să aduci *un suflu nou* vieţii lui.

Ştiu că ceea ce spun acum par *basme*…Dar sunt *basme* pentru cei care au o viaţă dezordonată, o viaţă non-calculată, o viaţă fără atenţie, împrăştiată.

Iar cei care se tem că *nu sunt adevărate* cele spuse de noi acum, cu siguranţă, că ar vrea să fie *în centrul atenţiei* unor oameni care să calce pe vârfuri, pe vârfurile bunului simţ, în relaţia cu ei şi să îi înnobileze şi pe ei.

Dar ca să primeşti nobleţe trebuie să dai nobleţe. Ca să primeşti daruri speciale de la oameni trebuie să te dăruieşti non-profitor lor.

Dacă miroşi *a interes* vexezi cel mai mult. Dacă eşti *dublu* în acţiuni, duplicitar, fariseu…prima dată merge, a doua oară ţi se sparge oala chiar lângă fântînă.

În viaţă contează *să ştii să pierzi* mai puţine decât *oferi*. Dacă câştigi *mai multe* decât oferi nu te bucuri de ele, pentru că inima ta este inertă. Ca să îţi înveţi inima *să iubească*, să fie *vie*, trebuie *să dărui* mai mult decât *primeşti*.

Când dărui *mai mult* decât primeşti atunci smereşti, cutremuri oamenii. Şi când primeşti *şi mai puţin*, atunci trebuie să dărui *mai mult*…pentru că amintirea ta va rămâne *o povară* a bunului simţ.

Dacă oamenii *te înjură* după ce ai plecat de la ei…înseamnă că *ai greşit* când ai ieşit din casă. Când ieşi din casa care te-a primit trebuie să laşi *o dâră de frumuseţe* în urma ta, o cutremurare sfântă. Nu ştii să faci asta, înseamnă că nu poţi să faci *vizite memorabile* ci doar *vizite banele*, exasperant de seci.

Dar ca să nu fie *seci* trebuie *să te epuizezi*, să fii un izvor de frumuseţe, de bun simţ, de înţelepciune…care nu se poate uita niciodată.

Acest: *am văzut un om pe care nu îl pot uita niciodată* înseamnă…*prea memorabil*, un om *prea memorabil*.

Cu gândul la moarte

Ne[142] doare moartea sau ne-am acomodat cu ea? Ne-am obişnuit cu gândul că vom lăsa lumea de aici, cu tot ce cunoaştem noi din ea, şi ne vom muta la o existenţă veşnică?

Pentru cei mai mulţi, această existenţă veşnică este un mare semn de întrebare, deşi cred şi simt în sufletul lor că ea *există*, că ea *ne aşteaptă*. Foarte curând.

Gândul morţii este cel mai mare prieten al dezlipirii de patimi, zic Fericiţii noştri Părinţi.

Frica de moarte este începutul înţelepciunii. Gândeşte-te la moarte şi nu vei păcătui lui Dumnezeu niciodată.

Dumnezeieştii Părinţi ne cer să ne împrietenim foarte tare cu gândul la moarte, să nu ne despărţim niciodată de el. El e cea mai bună *mătură,* care scoate afară din sufletul nostru praful alipirii de lume şi al iubirii de patimi.

Sfinţii noştri Părinţi erau absorbiţi nu de moarte, ci de veşnicia cea fericită cu Dumnezeu. Ei o pregustaseră încă de aici şi tocmai de aceea erau *mutaţi* cu inima şi cu mintea la cer, deşi umblau încă pe pământ. Gândul la moarte le-a fost numai *un ghid* către veşnicie.

Trebuie *să înfrunţi* lucrul de care te temi pentru ca să nu te mai temi, zic mulţi oameni. Însă nu mulţi *înfruntă* gândul morţii.

Acesta este foarte terorizant pentru conştiinţele lor. Unii încearcă să şi le adoarmă spunându-şi că veşnicie *nu există* şi că, după moarte, *nu mai simţi nimic*. Alţii cred în veşnicie, dar cred nelămurit, eternitatea e pentru ei *un văl*, pe care nu încearcă să îl desluşească prea mult aici, pe pământ, ci aşteaptă ca acesta să se ridice singur, după moartea lor.

Unii cred şi doresc ca moartea *să le pună capăt* suferinţelor pe care le-au avut de îndurat în această viaţă, dar cu toate acestea, sunt puţini cei care

---

[142] Articol din 8 ianuarie 2008. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruş.

aşteaptă cu răbdare şi cu nădejede în Dumnezeu, fără să se lamenteze.

Pentru că sunt mulţi declamatori curajoşi, atâta timp cât sunt încă tineri şi în putere, cât beau şi mănâncă şi se distrează, şi care strigă sus şi tare că moartea *nu îi înspăimântă*.

Eu am convingerea fermă că, pe patul morţii, nu vor fi deloc docili şi împăcaţi cu soarta lor. Au mai fost şi filosofi care au perorat toată viaţa despre moarte şi, la moarte, au început să dârdâie.

Pasajul morţii este foarte dureros. Ne-o spun cei care au murit şi au înviat, din tradiţia ortodoxă. Şi nu sunt puţini, chiar dacă pe la noi umblă o vorbă falsă, că *nu s-a sculat nimeni din morţi ca să ne spună cum e dincolo*.

Ba da, s-au sculat foarte mulţi! Dacă însă pe tine te doare în cot de credinţă şi de Biserică şi acum îţi arde de glume şi de bancuri, nu spune minciuna, că *nu s-a sculat nimeni* din morţi.

Dacă vrei să bei şi să fumezi, să râzi şi să te distrezi, să-ţi pierzi nopţile aiurea şi să trăieşti viaţa aventuros, măcar nu spune această blasfemie, că n-a venit nimeni din morţi la noi, pentru că Hristos S-a sculat primul din morţi şi imediat după El s-au sculat mulţi Sfinţi (Mt. 27, 52-53).

Şi apoi alţi oameni, prin milostivirea lui Dumnezeu, s-au întors din moarte ca să se pocăiască şi au spus cum e dincolo. Ca să nu mai vorbim de miile de mărturii pe care ni le-au dat Sfinţii, din vedeniile lor, înainte de a adormi.

Viaţa noastră e *o clipă* în comparaţie cu veşnicia. Gândul de a merge la cele veşnice ar trebui să ne tragă *cu ardoare* la el, nu *să ne dea fiori*.

Cine nu vrea să trăiască veşnic? Numai că veşnicia are două feluri de locaşuri, dintre care unul, Iadul, ne face să ne topim de frică numai gândindu-ne la o veşnicie în el.

Viaţa ortodoxă e paradoxală şi în acest punct, pentru că ne învaţă să petrecem cu gândul la moarte ca să scăpăm de moarte.

Să vedem moartea ca pe *o prietenă scumpă*, care ne aşază pe drumul către Împăratul şi Domnul

nostru. Să o vedem şi ca pe *un călău nemilos*, dacă nu ne despărţim de faptele noastre rele.

Călătoria prin viaţa aceasta este o călătorie *prin moarte* mai înainte de moarte, pentru că sufletul nostru trece prin multe chinuri şi prin multe feluri de morţi, ca să poată *întâmpina* moartea cu seninătate.

Pentru cineva care s-ar putea întreba de ce vorbim *despre moarte*, trebuie să spunem că gândul acesta este o prezenţă obişnuită la noi, ca la toţi ortodocşii, care se străduiesc să-şi cureţe viaţa de reziduurile patimilor.

Niciun om nu e *prea tânăr* pentru gândul acesta şi, odată ce te-ai obişnuit cu el, el *îţi luminează* altfel imaginea lumii, îţi arată altfel *calea vieţii*.

Nevoință și simplitate

Dacă[143] nu mai scrii o vreme, uiţi cum e să scrii. Dacă nu mai citeşti, uiţi cum e să citeşti. Dacă nu mai priveşti, uiţi cum e să vezi. Dacă nu mai te comporţi cu bunătate, uiţi cum e *să fii bun*. Dacă nu mai iubeşti, uiţi cum e *să iubeşti*.

Duhovnicia nu e matematică, nu e calcul, în sensul că Dumnezeu nu răspunde omului după prezumţiile şi calculele sale.

Însă, aşa după cum iubirea pentru un om se păstrează în inima noastră prin *exerciţii* de dragoste, prin gesturi şi preocupări afectuoase faţă de cel iubit, aşa şi iubirea pentru Dumnezeu se aprinde şi se ţine aprinsă prin nevoinţă, care este un exerciţiu ascetic, cerut de Domnul în Sfânta Scriptură, pentru că *duhul este osârduitor, dar trupul neputincios*.

Cultura română modernă a încercat, prin Noica[144], să-şi improprieze modelul creştin-ortodox al uceniciei, al părintelui/ maestrului care formează ucenici, şi a îndrăgit, într-o anumită măsură *exerciţiile de admiraţie*.

Şi oricât ar fi de demolator spiritul modern şi postmodern al acestei epoci istorice, totuşi, spaţiul cultural îşi asumă cu mândrie ideea de exerciţiu performativ şi antrenamentul intelectual intens, precum şi cunoaşterea în etape evolutive.

Numai că aceeaşi cultură seculară, în tandem cu teologia protestantă şi neoprotestantă, proclamă *categoric* că relaţia cu Dumnezeu este una facilă, care nu are nevoie de nevoinţa ortodoxă *a înţelegerii* teologice şi mistice.

Cel puţin la nivel declamativ, pentru acestea, Dumnezeu este *uşor* de înţeles şi de experiat, arătându-se foarte vexate de exigenţele Ortodoxiei cu privire la pregătirea omului de *a se uni* cu harul lui Dumnezeu şi de *a rămâne* împreună cu El.

---

[143] Articol din 18 ianuarie 2008. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruș.

[144] Constantin Noica: http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Noica.

Pentru gândirea seculară sau pentru cea de tip protestant, apropierea de Dumnezeu este pur cognitivă şi este o culme a imediateţii şi a facilităţii.

Simplitatea lui Dumnezeu, concluzionată ca atare din Sfintele Scripturi înţelese literal, este sinonimă cu *elementaritatea* gândirii pentru protestanţi sau pentru neo-gnosticii lumii de azi.

Nevoinţa ortodoxă este un exerciţiu de iubire. Este un *antrenament duhovnicesc*, aşa cum a şi fost numită încă din primele veacuri creştine. Este o sumă de fapte şi de atitudini interioare prin care ne dovedim *aplecarea* inimii.

Ea este adevărata simplitate şi normalitate a relaţiei cu Dumnezeu, atâta timp cât, pentru a înainta în cunoaştere şi în relaţiile interpersonale la nivel uman, cheltuim atâta efort, ne antrenăm zilnic (fizic, intelectual şi spiritual) şi ştim să percepem progresiv maturizarea noastră interioară.

De la dicționar la traducerea înțelegerii

Dicţionarul[145] are rolul de a te pune în faţa unor *alegeri*. Trebuie să alegi între mai multe semnificaţii textuale.

Semnificaţiile textuale sunt derutante, sunt ca o puzderie de pietre, dintre care tu trebuie să alegi una, două, trei…şi, în definitiv, un sens, care se potriveşte cu *aşteptarea traducerii*. Dar trebuie să alegi repede, fulger, dintr-o ocheadă.

Uneori alegi *atât de repede* pentru că textul tradus/ înţeles de până atunci *îţi cere* acel sens.

Alteori verbul te conduce spre alegeri năucitoare sau echilibristice, încât trebuie să îţi ţii răsuflarea ca să nu te prăbuşeşti printre sensuri.

De-a lungul învăţării mele cu dicţionarul am avut *iniţiatori* care idolatrizau dicţionarul unei limbi, văzându-l ca o literalitate cazonă, militărească [*ceea ce este, este!*, cu alte cuvinte] – şi nu mi-au plăcut deloc aceşti oameni – pe când alţii mi-au oferit o libertate aşa de mare în a alege sensurile încât totul devenea, în mod definitiv, imprevizibil [*ceea ce este s-ar putea să nu fie*].

Însă pe mine mă interesa *ceea ce e drept să fie şi este*. Judiciosul, echilibrul, ceea ce te coboară în smerenie, aceste lucruri am căutat toată viaţa şi am găsit din plin…

Adică un fel de *a înţelege* traducerea ca pe *o binefacere* şi nu ca pe *o corvoadă* a literei, ca pe o împlinire şi nu ca pe o monomană reproducere de texte, care nu au legătură cu mine, traducerea ca asceză, care îmi umple de sensuri limba maternă, pe măsură ce limba mea maternă umple de sensuri *înţelegerile* limbilor vechi sau noi.

Aşa am ajuns să înţeleg că nicio limbă nu e …*moartă*, ci e *vie*. Există, pentru mine, limbi care nu mai sunt folosite de către foarte mulţi, e drept, *limbi părăsite* de către majoritatea oamenilor de acum, dar, dacă pot înţelege ceea ce citesc, dacă pot traduce

---

[145] Articol din ziua de 24 ianuarie 2008. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

sensuri, dovedesc că ea e *vie*. Şi e vie pentru că *mă îmbogăţeşte* cu sensuri, mă explică şi mă pot explica în ea sau văd virtualităţi în ea şi paralelisme cu alte limbi, care mă fac să întrevăd *legătura interioară* dintre toate limbile pământului.

Şi dacă există (e *o certitudine* pentru mine!) *o legătură interioară* a tuturor limbilor între ele, voită şi statutată de către Dumnezeu, atunci dicţionarele nu sunt *introduceri* într-o limbă, pentru că introducerea e *o explicaţie* a cuvintelor şi cuvintele au mai multe explicaţii şi nu una singură…ci *un expozeu* al semnificaţiilor, al alegerilor multiple.

Pentru mine, personal, *traducerea* este *introducerea* într-o limbă şi nu *dicţionarul*! Eu mă apuc de învăţarea unei limbi *traducând* şi nu învăţând o gramatică interminabilă.

Când sunt pus în mijlocul unei fraze, relaţiile întrevăzute între cuvinte mă duc la un sens, pe care îl verific cu dicţionarul.

Nu *omor* frazele cu dicţionarul! Ci, dimpotrivă, las frazele *să mă înveţe* cum să folosesc semnificaţiile plurivalente şi uneori antagonice ale dicţionarului.

De ce procedez aşa? Pentru că aşa e în firescul unei limbi: pui un substantiv lângă un verb, îl pui pe cel pe care îl vrei tu, îl întrebi şi te întrebi în jurul verbului, vezi ce lipseşte unei direcţii pe care vrei să o spui şi tot aşa, improvizându-ţi dorinţele lingvistice.

Dacă presupunem că *ştim* ceea ce vrem să spunem înainte de *a o spune*…avem inimitabila limbă de inox pe care o detestăm, noi, cei care iubim *adâncul* comunicării între persoane.

Dacă ştii ce o să spui, nu ai nimic de spus!

Pentru că, dacă tu vrei să-i spui cuiva *placa* pe care ţi-ai repetat-o acasă, unde e *dialogul* şi *ce sens* are dialogul?

Discuţiile adevărate se fac *pe loc* şi sunt *total neprevăzute*. Aş spune şi mai mult: ele sunt *providenţiate*, atunci când se doreşte un folos real, duhovnicesc.

Discuţiile reale sunt *citiri* de multiple semnificaţii din starea de spirit a doi, trei, zece oameni…

Tot la fel, *discuţia* cu textul de tradus e o discuţie cu *un text viu*, cu *un om*, cu cel care l-a scris, pentru *a te împrieteni* nu cu cuvintele sale, rupte de el, ci cu *orânduirea adânc umană*, adânc interioară a celui care a scris textul.

Aşa se face, că atunci când iubeşti o persoană şi te-ai intimizat atât de mult cu ea încât *stă în tine*, locuieşte în tine la modul duhovnicesc, dacă e să revezi un text al acestei persoane, poţi *să îl îndrepţi* de o aşa manieră, încât să fie *propriu* ei, ca şi când l-ar fi scris ea.

De ce? Pentru că tu îi vezi, îi intuieşti, îi ştii şi îi simţi virtualităţile, simţi *ce ar fi vrut să spună* şi, mai ales, *ce ar spune acum*, când ar fi cu tine.

Aşa că traducerea e *o înţelegere*, o intimizare cu textul şi nu *o redare literalmente textuală*.

Şi *traducerea* e *suma tuturor alegerilor personale* vizavi de un text şi de virtualităţile sale, care *nu omoară* o nouă traducere ci *o presupune* şi *o încurajează*.

Dacă o traducere se simte *depozitara* tuturor sensurilor posibile ale unui text şi *neîmbătrânitoare* în raport cu timpul, cu experienţa umanităţii, cel care a tradus-o a uitat să ne spună că s-a crezut *mai mult* decât un om.

Însă *traducerea* e o înţelegere ca şi *cartea de tradus*. Şi înţelegerea e fără capăt, ca şi alegerea, ca şi faptul de a alege semnificaţii.

Însă calea de mijloc o simţi tocmai când te cufunzi în smerenie şi vrei să vezi *curat* sensurile cuvintelor, atât de pervertite de modul pătimaş în care sunt folosite în diverse ipostaze.

Cred că *marea avere* a unui om care se coboară într-un text nu e aceea că *ar şti* sau că *ştie ceva* din sensurile unei limbi, ci, că în acest mod, poate *retrăi* o exprimare personală, într-un fel personal, care *îl îmbogăţeşte interior*.

N-am tradus până acum un text care să nu mă fi *regăsit* în el, cu care să nu fi intrat *deplin* în contact.

Momentul traducerii a fost *prima întâlnire reală* cu autorul cărții, pentru că abia *tâlcuirea* unei cărţi, moment *superio*r pentru noi traducerii unui text, m-a făcut *să întrevăd* ce e cartea respectivă.

Dacă traducătorul crede că *a epuizat* cartea traducând-o e *un orgolios*.

Tocmai atunci când iei cartea tradusă şi te întrebi asupra faptului cum înţelegi şi cum explici fiecare înţelegere pe care ai tradus-o, începi să înţelegi *greutatea* cărţii.

Greutatea cărţii constă *în interpretare* şi nu *în traducere*!

Pentru că traducerea redă înţelegeri nemestecate prea mult sau intuiţii de înţelegere, pe când tălmăcirea/ exegeza/ interpretarea caută *adevărul înţelegerii* din adevărul sau falsul înţelegerilor din carte.

Exemplificăm. E mai uşor *să îl traduci* pe Sfântul Ioan Gură de Aur decât *să îl tălmăceşti* pas cu pas. Ca să îl traduci, foloseşti un sens din multitudinea de sensuri pe care o puteai alege şi pe care o presupune textele sale.

Ca să *îl înţelegi* trebuie să ai *o experienţă duhovnicească majoră*, ca să intuieşti, dintr-o intimitate reală, aşa cum o avea el cu Sfântul Pavel, Apostolul, nu *sensul* cuvintelor, ci *experienţa* care e *cărată* în cuvintele care exprimă experienţa.

Căci experienţa Sfântului Ioan nu este *evidentă* din traducere ci din *înţelegerea* experienţei pe care o cuprind cuvintele traducerii.

Şi, deşi acestea par *lucruri banale*, am întâlnit oameni şi teologi extrem de erudiţi, chiar oameni duhovniceşti, care dau mai mult preţ pe *traducere* decât pe *interpretarea* traducerii.

Însă *interpretarea* traducerii e *proba de foc* a faptului dacă eşti sau nu *om duhovnicesc*, dacă ştii *să vezi* experienţa din carte pentru că *o ai şi tu*, dacă înţelegi *sensurile înţelegerilor* din cărţi, din oameni şi din creaţie.

Dacă *repeţi* texte, nu dovedeşti că ai *înţelepciune*, ci *memorie*. Memoria aduce lemnele pentru a clădi un fel de *casă* a aşteptării experienţei. Dar experienţa nu se naşte *din memorare* ci *din revelare*, din vedere duhovnicească.

Experienţa duhovnicească e un izvor necunoscut de adânc chiar şi pentru cel care o are, un izvor de virtualităţi care se transformă în fraze, în

frazele unei cărţi, dar *frazele* nu se explică *prin fraze* sau *prin dicţionar* ci *prin experienţă*, printr-o experienţă de aceeaşi mărime ca şi cea din care a izvorât cartea.

De aceea am spus că o traducere nu e *o literalitate* mai aproape sau mai departe de sensuri, ci *o înţelegere* a sensului comunicării, care e o înţelegere a ceea ce a vrut să ne spună omul cu o experienţă duhovnicească majoră.

Nu e un articol care *s-a terminat* aici, care are un final. Nu ştiu ce aş mai putea spune ca el să nu aibă *un final*.

Despre iubire la prezent, uluială, priveşti şi nu mai ai gânduri, ţi se face dor, răspunzi de cuvinte…

Când[146] iubeşti, vezi şi plusurile şi minusurile partenerului, vezi coerent pe afară, dar acestea nu contează în mod esenţial, pentru că vezi dincolo de ele *adâncul* său şi *te sprijini* pe coerenţa de adâncime a relaţiei.

Când iubeşti nu vezi *însuşiri* în primul rând, ci iei contact durabil, întemeietor de fiinţă, cu *prezenţa abisală* a celuilalt. E o întâlnire *a adâncurilor* şi nu *a privirii lăturalnice* sau *epidermice*.

Când iubeşti înseamnă că te-ai întâlnit *la modul abisal* cu cel din faţa ta şi asta îţi e *de ajuns*. Nu mai vrei şi nu mai simţi *să dai explicaţii*.

Explicaţiile nu spun nimic esenţial despre întâlnirea fiinţială dintre doi oameni ci numai despre aspecte conjuncturale ale întâlnirii abisale dintre cele două persoane. Explicaţiile *nu explică* ci te pun numai *în faţa* tainei interpersonale.

Şi eşti uluit de ceea ce vezi! Ţi s-a spus că *iubirea* e *pierdere de memorie*. Nimic mai fals!

---

[146] Articol din 19 februarie 2008. Al Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Iubirea *ţine minte*. Însă iubirea ţine minte pentru că înţelege *de ce se petrec*, într-un anume fel, lucrurile. Iubirea ţine minte lucrurile care *fac bine*, dar şi lucrurile care aduc răul, disoluţia.

Pe cele care aduc răul le stochează într-un anume fel acoperit, uitat, în compartimentul *fapte nedorite*, pentru că nu le utilizează. Ştie ceea ce *doare* pe celălalt, ştie *ce nu trebuie* să mai zică, ştie ce trebuie *să nu mai facă*…şi se păzeşte *să nu provoace* repulsie sau durere violentă în partenerul său.

Eşti uluit de ceea ce înţelegi iubind!

Ţi s-a spus că *iubirea înseamnă pierdere de libertate*. Nimic mai mincinos! Iubirea *dă libertate* şi *dă avânt* libertăţii, dă aripi libertăţii ca *să zboare*, nu numai *să alerge*.

Şi când *îmbrăţişezi* femeia iubită, atunci îi dai libertatea de *a te recepta total*, de a te vedea *al ei*, pentru că vrei să fii *al ei*.

Şi invers: când stai în faţa bărbatului iubit, nu simţi o iubire *ce te minimalizează*, ci vezi o lume care ţi se deschide, o nouă dimensiune a vieţii tale, în care îţi trăieşti libertatea de a te manifesta esenţial, valoros, cu acuitate maximă.

Iubirea are simptome paradoxale pentru că ea vrea *să se ofere* şi *să mulţumească*. Fiind un dar dumnezeiesc, iubirea este o gratuitate care te înnobilează şi înnobilează.

Cu cât oferi *mai mult* cu atât eşti *mai uluitor*, cu atât eşti mai de-negrăit-de-frumos. Şi de aceea *privirile* în ochii devin *gânduri* care nu mai gândesc, gânduri care tac, gânduri isihaste.

Vezi şi nu mai gândeşti, ci contempli. Îţi place să vezi fără gânduri, pentru că cel pe care tu îl iubeşti este *o stabilitate imensă* prin dragostea pe care o are faţă de tine, care îţi dă voie să îl contempli.

Ştii că el se bucură să fie *privit* şi *admirat*. Sau să fie *văzut* şi *iubit*.

Din suma multor astfel de priviri, în care te vezi privind, te vezi admirând, se naşte dorul de *a fi cu* el/ cu ea. Şi dorul de cineva se naşte din cauză că ai *în comun* dragostea, că ai în comun *admiraţia reciprocă*.

Cum să ţi se facă *dor* de cineva, pe care nu-l vezi mereu ca *fiind altul*? Dorul are în el atracţia spre viu, spre incandescenţa care iese dintr-o persoană.

Tocmai de aceea ţi se face *dor real* de *o persoană* şi nu de *un lucru*. Când iubeşti un lucru arăţi că te-ai sub-umanizat. De aceea numeşte Sfântul Pavel iubirea de bani *idolatrie*, pentru că banii nu pot fi iubiţi *în sine*, ci pe ei trebuie să îi pui *în relaţie* cu necesităţi vitale ale fiinţei tale.

Însă *de cineva* ţi-e dor pentru că ţi-a dovedit că este *o prezenţă reală*, frumoasă, încântătoare, care ţi se oferă, care ţi se dăruie.

Dorul arată că trebuie *să mă întorc* la cel care mă ţine în inima sa, că trebuie să îl percep ca *viu* şi *iradiant* şi să nu transform relaţia cu el într-o *filosofie a emoţiei* ci într-o *apropiere ca prezenţă*.

Trebuie să mă întorc la cel care *mă iubeşte* şi *îl iubesc*. Dacă mi-e dor de el/ de ea înseamnă că sunt *legat*, prin voia amândurora, de bucuria de a dărui încredere, stabilitate, întemeiere.

Şi mă întorc, plin de dor, spre cel care mă iubeşte, pentru ca *să verific* relaţia dintre noi. Dacă mă găsesc mereu *nou* şi *identic* în fiinţa lui înseamnă că m-a păstrat *în dor* şi *ca dor de mine*.

Şi această constatare mă face să fiu mulţumitor, exuberant, pentru că m-am întors acasă şi m-am văzut dorit, mereu nou, în fiinţa celui/ celei care mă iubeşte şi asta m-a umplut de mulţumire, de încântare.

Iubirea te face *să ai grijă* la cuvinte, la ce spui prin intermediul cuvintelor, să răspunzi de ceea ce spui. Deci *iubirea nu e frivolă, ci e responsabilă*. Spui cuvinte *durabile*.

Iubirea nu are impertinenţa de *a se mulţumi* cu ceea ce *nu este iubire*. Iubirea e viaţă, e manifestare de bucurie, e constanţă dar şi inexplicabil.

Inexplicabilul, taina ei, constă în aceea că e *un dar* al lui Dumnezeu, care îi cheamă pe oameni la un efort de *uitare de sine* care întrece logica umană.

Numai dacă *mă uit pe mine* pot iubi şi numai dacă iubesc îmi dau seama că *n-am ştiut* ce este iubirea, ci am trăit într-o *pâclă existenţială* greu de precizat în domeniul gnoseologiei.

Căci atunci când *eu iubesc*, înţeleg *cât valorează* omul, cât de preţios este, cât de *fără de preţ* e omul care este *în iubirea mea*. Şi atunci constat că *nu aveam nimic*, că nu eram nimic, dacă nu mă apucam să învăţ *ce este altul*, uitându-mă pe mine pentru el.

Adâncimea iubirii

Sentimentele[147] puternice nu sunt insuflate de lucruri periferice, neesenţiale. Cei care *îşi cunosc* adâncul sufletului ştiu *să iubească* adâncimea şi *se îndrăgostesc* de ea când o văd.

Aspectele exterioare ale asemănării între oameni nu îi leagă pentru mult timp şi nu îi ţin împreună, nedespărţiţi orice s-ar întâmpla. Şi orice aspect al relaţiilor inter-umane, oricât ar părea de important, este oarecum *periferic*, dacă nu Îl presupune pe Dumnezeu ca *fundament* al său.

Cel care întemeiază înţelegerea, prietenia, iubirea între oameni este Însuşi Dumnezeu şi numai Dumnezeu. Doi oameni pot să aibă, mai mult sau mai puţin aparent, foarte multe lucruri în comun.

Însă dacă toate aceste lucruri nu sunt *unificate* şi *adâncite* în iubirea lui Dumnezeu, relaţia dintre cei doi poate fi sortită eşecului, chiar dacă ar fi un lucru de neînţeles, omeneşte vorbind.

Şi aceasta s-ar întâmpla tocmai pentru că este gândită şi percepută de cei implicaţi numai la nivel uman, pentru că i se refuză dimensiunea profunzimii supraumane.

Iubirea e însă *absurdă* în coordonate strict umane şi ea nu poate fi posibilă decât dacă se extinde

---

[147] Articol din 19 februarie 2008. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruş.

dincolo de limitările acestei lumi. Vorbind paradoxal, dar adevărat, nu poţi să iubeşti decât privind cu ochii în veşnicie şi aruncându-te în braţele milostivirii dumnezeieşti, căci ce iubire e aceea care se socoteşte pe sine extrem de perisabilă, sortită unei scurte stagiuni şi unei extincţii rapide?

Şi invers, poate părea că nu există multe lucruri în comun între doi oameni, însă dacă Dumnezeu *fundamentează* iubirea lor, atunci fundamentată este şi rămâne, chiar dacă e *o enigmă* pentru cei din jur, care nu au ochi să străbată interiorul sufletelor.

Dumnezeu este Iubirea fără de Care nu ne putem *înţelege* iubirea. În iubirea de Dumnezeu şi în relaţia noastră cu Ziditorul şi Părintele nostru stă ascunsă *taina* iubirii noastre, în revărsarea de dragoste a harului Său învietor stă toată înţelegerea şi adâncirea sufletului nostru, cunoaşterea şi iubirea noastră pentru celălalt.

Prezenţa Lui în iubirea noastră este unica garanţie, unica linişte, stabilitate, permanenţă şi aprofundare a ei. Absenţa lui Dumnezeu *năruie* şi cele mai fulminante relaţii şi iubiri, în timp ce prezenţa Sa apropie şi uneşte chiar şi ceea ce părea *distinct* şi *străin*.

Moda şi istoria care nu trece

Patefonul[148] sau gramofonul *nu mai cântă* pentru noi. Pentru că nu mai cântă pentru noi muzica din prima jumătate a secolului al XX-lea.

Putem să înţelegem cuvintele ei, dacă este muzică românească sau dacă ştim şi alte limbi, putem să fim anticari, colecţionari, fascinaţi de mirosul altor epoci, dar nu putem, nu mai putem să mai înţelegem o epocă, care *a murit*.

Celor care n-am trăit-o, ea ne rămâne într-o foarte mare măsură *ilizibilă* fiinţei noastre, oricâte date şi mărturii am avea despre ea.

Bunicii noştri ascultă emoţionaţi ecourile forfotei unei lumi apuse. Dar nici pentru ei această muzică nu e *viaţă reală*, spontană, ci *melancolie,* pentru că nu poţi să trăieşti *în trecut*.

Trecutul e o filă de carte pe care ai citit-o demult şi ai dat mai departe. Oricât ai vrea să o citeşti din nou cu ochi virgini, ea nu va mai fi nouă niciodată.

Aşa cum am prezentat lucrurile până acum, le-am făcut să pară *o lege a firii*. Însă convingerea mea ultimă nu este aceasta, pe care am expus-o.

---

[148] Articol scris în ziua de 24 februarie 2008. De Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruş.

Lucrurile care *nu rămân* în fiinţa noastră, care *se strămută* din sufletul nostru odată cu trecerea timpului, sunt acelea care *nu au atins* coardele cele mai profunde ale inimii umane.

Moda este un astfel de lucru, care se adresează periferiei sufletului. Pentru unii ea este interesantă sub aspectul ei momentan, spontan, la timpul prezent, pentru alţii ajunge să fie interesantă de-abia când devine cavou, sarcofag, muzeu de antichităţi.

Unora le place mirosul vieţii, altora cel al morţii. Însă şi unii şi alţii, dacă nu caută viaţa adevărată, dacă vor numai *patimile* de la viaţă sau numai *istoria mumificată* de la trecutul lumii, atunci nu caută nimic şi nu înţeleg mare lucru, nici din ce trăiesc, nici din ce studiază.

Am început de la patefon şi de la înţelegerea muzicii. Asta pentru că mi se pare că muzica este *cel mai perisabil aspect* al modei sau unul dintre cele mai perisabile. Perisabilitatea ei e mai uşor de observat, într-un context în care simţi imediat când ceva nu-ţi mai place, nu te mai caracterizează sau nu te-a caracterizat niciodată.

Eu, ca română, pot să ascult muzică uşoară românească, hip-hop românesc sau rock sau manele şi să nu vibrez deloc sau foarte puţin, ci doar faţă de anumite versuri sau de o nuanţă muzicală. În schimb, pot să ascult o melodie din cine ştie ce secol şi chiar din alt areal etnografic, care să mă facă *să uit că respir*.

Asta pentru că moda nu vorbeşte *un limbaj universal*, inima sinceră însă *da*.

Moda este numai deflagraţia egoismului, a dorinţei de a epata, de a te arăta *emancipat*. Ea nu se preocupă de *impact*, de urmări profunde, de veşnicie.

Ea nu vrea *să ţipe* în urechile tuturor durerea sau frumuseţea care e prea multă în sine, ci să dea cu tifla, să concureze, deşi nu are fundamente reale în existenţă, nu are o chemare adevărată şi nicio motivaţie abisală pentru a se manifesta.

Odată cu moda curge însă prin noi şi pe lângă noi şi o altă istorie, care face abstracţie de modă. O istorie care *ne face* oameni, care ne pregăteşte pentru orizonturile nemuririi, care ne învaţă pragurile şi

abisurile sufletelor noastre. Cele două conlocuiesc în această lume.

Pe când moda însă face numai *spume* la suprafaţa râului şi nu învaţă nimic din adâncurile care nu se văd, istoria adevărată ştie *să contemple* suprafaţa şi *să se adâncească* şi mai mult în matca sa înţeleaptă.

Te întrebi răspunsuri

Întrebările[149] trebuie să aibă sens. Dacă te întrebi trebuie să te întrebi despre lucruri pe care le poţi înţelege.

Poţi să te întrebi despre lucruri pe care nu le poţi înţelege? Poţi să ajungi la dorinţe care nu au niciun obiect al lor, adică la dorinţe *fără orizont*? De ce nu poţi gândi lucruri care *te depăşesc*?

Dacă *a cunoaşte* înseamnă rezultatul unei *întrebări* şi al unei *căutări*, atunci tu, cel care întrebi, ai puterea de a căuta ceea ce te macină.

Şi dacă a cunoaşte înseamnă *a nu-mi mai pune întrebări*, înseamnă că cunoaşterea mea e finită, atâta timp cât ea se termină cumva. Dar cine a spus că *se termină* dorinţa noastră de *a cunoaşte*?

Întrebările fundamentale, chiar dacă le articulezi sau nu, stau cu tine. Dacă te întrebi sau nu despre ceea ce e viaţa sau moartea, dacă ajungi să îţi dai un răspuns sau altul sau dacă stai într-un nerăspuns perpetuu, *a te întreba* nu înseamnă *a nu mai dori să te întrebi*.

Când *te întrebi*, de fapt, *constaţi*. Constaţi că există acel lucru despre care te întrebi, ai intuiţia că există o explicaţie a acelui lucru, fapt, fenomen.

Mă întreb, dar nu mă întreb *din afara* existenţei mele, ci *din lăuntrul* ei. Mă întreb pentru că nu am rezultatele nedumeririlor mele.

Şi dacă mă întreb înseamnă că sunt într-o existenţă plină *de necunoscute*, de taine.

Cum fac să înţeleg *răspunsurile* la întrebări? Răspunsurile sunt cu anevoie. Răspunsurile cer o

[149] Articol din 27 februarie 2008. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

mare trudă. Susceptibilitatea noastră la întrebare, sensibilitatea noastră la întrebare e reală când mă pun *în mod acut* în faţa tainelor existenţei. Însă cum ajung să fiu *sensibil* la întrebări şi avid la răspunsuri şi să nu mai vreau să fiu ignorant?

Omul necredincios, dacă nu are o *explicaţie de sus în jos,* adică *Revelaţia dumnezeiască,* dacă nu are racordare la ea, apelează la sine, la ştiinţă, cultură, tehnică…apelează la oameni specializaţi pentru *problemele existenţei*.

Şi omul credincios apelează la sine, la ştiinţă, cultură şi tehnică. Însă, în primul rând, se supune Revelaţiei dumnezeieşti: Scripturii şi Tradiţiei.

Dacă un matematician nu ignoră începuturile antehristice[150] ale matematicii şi nu spune: *păgânii ăia nu ştiau cum stă treaba cu matematica*, înseamnă că el se racordează, *se sudează* interior la istoria, la tradiţia matematicii.

Un filosof, un literat, un om de ştiinţă trebuie să se pună *în priză* cu tradiţia muncii sale pentru ca să ştie ce e propriu clipei, ce trebuie făcut astăzi. Dar pentru *a fi propriu* clipei trebuie să fii unul care *îți asumi* tradiţia filosofică, literară, ştiinţifică.

De aceea întrebările nu se pun *de la zero*, ci întrebările se pun *în cadrul* unei tradiţii, al unui mod de a exista şi de a nădăjdui în Cineva/ ceva.

Întrebările ni le punem după ce am intrat în acest *imperiu al cugetării*, prin racordarea noastră la tradiţia teologică, culturală, istorică, ştiinţifică a lumii noastre şi *rezolvarea* lor, *răspunsurile* adică, le căutăm aici: în ceea ce suntem şi ne reprezintă.

Un creştin ortodox îşi caută întrebările în lumea ortodoxă fără a fi *rupt* de alte viziuni personale. Ceea ce *determină* răspunsurile sale este *experienţa* sa. El îşi caută răspunsurile *în viața lui* şi răspunsurile sunt pe măsura *ajutoarelor* pe care le are.

Gnoseologia noastră, spaţiul cunoaşterii noastre, ţine de deschiderea sau restrictivitatea noastră faţă de răspunsurile tradiţiei la întrebări diverse. Dacă nu ştim o anume teorie sau o anume perioadă istorică

---

[150] De dinainte de Hristos.

sau o anume carte esenţială, acestea toate, fără să vrem noi, *ne îngustează* perspectiva.

Întrebarea care ne macină cred că e aceasta: Cât *de înguşti* suntem pe lângă *ceea ce trebuie să fim*? Ce perspectivă redusă avem pe lângă ceea ce am putea avea? Cine să ne spună, să ne confirme capacităţile *reale* ale omului?

Însă, în măsura în care *o nouă experienţă* înseamnă *o nouă deschidere de orizont*, înţelegem prin acest fapt că lărgirea orizontului nostru de înţelegere, prin noi experienţe, este ireversibilă.

Dacă am păşit pe drumul înţelegerii, atunci nu ne putem întoarce înapoi, ci avem un singur drum: *mereu înainte*. Ne poartă dorinţa de a cunoaşte mai mult şi de a experia mai mult, dacă am văzut că lărgirea orizontului înseamnă *mai multă libertate interioară*, mai multă siguranţă, stabilitate a fiinţei noastre.

Mă pot speria de *mai mult*? Nu ştiu cum să mă pronunţ definitiv într-o asemenea chestiune, atâta timp cât *mai multul* e mereu *mai mult* şi niciodată *mai puţin*.

Ceea ce aveam ieri mi se pare *mai puţin* decât astăzi. Dacă pot *mai mult* înseamnă că trebuie să mă transform interior, să fiu transformat de această experienţă, pentru ca să fiu capabil de *a o purta*. Voi afla dacă pot *mai mult*, după perspectivele pe care mi le vor deschide viitoarele mele experiențe de viață.

Mă întorc la întrebare. La întrebări pe care mi le pun mie însumi ca să aflu un răspuns.

Dacă eu caut numai în mine răspunsul, cred că mă îngustez. Dacă eu caut răspunsul *ca participare* la experienţa altora şi *ca racordare* la tradiţia cunoaşterii de orice fel, la un moment dat trebuie să conştientizez că sunt *de acord interior* cu anumite lucruri.

Adevărul acelor experienţe *mi se impune* de la sine. Mă pot înşela? Posibil. Însă mă pot înşela cu totul, în toate detaliile experienţei? Cred că nu.

De ce cred că *nu se poate* acest lucru? Pentru că aderenţa mea la acele experienţe *îmi dă certitudini*, multe certitudini şi nu cred că m-aş putea minţi că nu am stabilitate interioară dacă am, chiar dacă nu toate

certitudinile mele se vor dovedi, pe parcurs, *certitudini*.

De unde dorinţa de *a elimina incertitudinile* şi de unde dorinţa mea de *a cunoaşte*? Când aflu că şi alţii s-au întrebat şi au căutat un răspuns pentru viaţa lor, atunci devin un om *care caută*? Şi dacă încep să caut, caut pentru că vreau *să epuizez* tainele sau ca să *mă integrez* în cadrul lor?

Căci dacă eu, omul care caut adevăruri, mă umplu de tainele multora, devin şi eu însumi *o taină*, un adevăr al experienţei greu de înţeles.

Însă şi altul mi se pare tot la fel de greu de înţeles. Şi toţi mi se par greu de înţeles. Însă trebuie să mă raportez la ei ca la unii pe care trebuie să îi cunosc până la refuz, până la epuizarea lor de semnificaţii sau trebuie să îi cunosc ca să intrăm în relaţie?

Dacă celălalt nu trebuie epuizat de către mine, dacă nu trebuie înţeles fără rest, atunci legătura mea cu el, relaţia mea cu el este relaţia dintre două taine personale.

Eu îl simt inepuizabil, el mă simte la fel…Şi atunci, percep oare că acest mod de a relaţiona *mă scapă* de întrebări sau că *îmi aduce* noi întrebări?

Întrebările ce ţin de biografia lui istorică se pot încheia într-o anume clipă. Aflu cine e, unde s-a născut, cum a trăit, ce face, ce a scris, ce a gândit…

Dar aflu tot ce este el? Una e să aflu că *a suferit* şi alta e *să înţeleg* experienţa suferinţei lui. Dar mă pot pune *în locul* lui, fără *să trăiesc* ce a trăit el? Nu!

Eu înţeleg ceva anume din el, încerc să-l înţeleg…şi tocmai pentru acest lucru taina lui e *vie*, e inepuizabilă deşi am intrare la ea.

Întrebările mele sunt vii pentru că întreb *o taină personală*, un om care e adânc, e *tainic* pentru mine dar nu *secretos*.

Nu e secretos, nu e duplicitar cu mine, dar e tainic, e profund, prin experienţele vieţii lui şi experienţele sunt intransmisibile.

Dacă scriu despre experienţele mele şi dacă scrii despre experienţele tale devenim, unul pentru altul, doi oameni care *se pun* faţă în faţă. Dar nu se pun faţă în faţă şi nu au o relaţie pentru ca *să se*

separe unul de altul, ca să se nege unul pe altul, ca să se *termine* în înţelegere unul pe altul…ci pentru a se recunoaşte, cinsti şi preţui unul pe altul.

Dacă eu caut, de fapt, experienţe şi experienţele conţin răspunsuri, adevăruri, atunci tu, cel din faţa mea, eşti *un răspuns de răspunsuri* pentru mine, eşti o mirare, o copleşire, o dragoste.

Mă faci să fiu intim cu tine, să te cunosc din mine, din lăuntrul meu pe tine, cel din faţa mea. Tu nu mai stai numai *în faţa* mea ci tu stai şi *în fiinţa* mea, pentru că prin adevărurile tale *te-ai revărsat* în mine.

Dacă m-ai făcut să te admir, să te compătimesc, să te iubesc, să palpit pentru tine, tu nu mai eşti *o poveste* numai *a ta* ci devii şi *povestea mea*.

Tu devii povestea din povestea mea, taina din taina mea. Şi multe taine de acest fel sunt *cuprinse* în mine, fără ca eu să fi cuprins tot ce am întâlnit şi cu care am intrat în contact. Lucrurile, oamenii, cărţile sunt *părţi componente* din acest *lăuntru tainic* al fiecărui om, spre care venim cu aviditate.

Dacă noi căutăm *oameni*, atunci căutăm *experienţe*. Dacă căutăm experienţe, căutăm oameni tainici, adânci, comori de înţelegere şi dăruire.

Dacă căutăm *răspunsuri* trebuie să avem *întrebări reale*, care ne frământă.

Însă cum ajunge ceva *să ne frământe* în aşa fel, încât să nu mai putem *scăpa* de această frământare?

Cum ajungem *să iubim* un om, care ne ajunge şi nu ne ajunge, care e o taină ce ne dă totul şi totuşi ne poartă spre *un tot şi mai mare*?

Frica bucuriei

Bucuria[151] înspăimântă! Bucuria mare te copleşeşte, nu numai în sensul că te lasă *fără grai*, dar te poate şi *ucide*.

Dacă privim viaţa noastră, această unire dumnezeiască a sufletului cu trupul nostru, ne minunăm cât de *fragilă* şi de *tare* este în acelaşi timp.

Un guturai sau o măsea cariată, fibrilaţiile inimii sau spargerea unei artere la cap te fac să vezi că viaţa este un chin teribil în viaţă, în cadrul ei. Că boala e o viaţă în viaţă care te ţine pe loc, care te face impracticabil.

Frica vine din aceea că eşti *prea fragil* pe lângă atacatorii tăi, *prea singur* pe lângă bolile ce te pot doborî, *prea expus* pe lângă potenţialii tăi duşmani.

Eşti *singur cu tine* când te îmbolnăveşti, eşti paralizat de frică când eşti constrâns cu moartea, eşti

---

[151] Scris în ziua de 27 februarie 2008. De Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

singur cu tine…şi totuşi poţi fi *foarte calm* în adâncul tău, adică *bucuros*.

O frică *te încovoaie* şi, în acelaşi timp, din străfundurile tale, o bucurie *te sperie*. Cum pot trăi o frică amestecată cu bucurie şi această *amestecare* să nu fie nicidecum o amestecare a lor?

Căci percep frica, îmi percep singurătatea, îmi percep finitudinea, dar, în acelaşi timp, ceva, o bucurie nespusă gâlgâie din mine în faţa pericolului, a morţii, a necazului şi *nu mă simt* singur, deşi sunt *singur*.

Cine poate *să nege* această stare interioară, dacă o trăieşte? Ai putea să negi ceea ce te umple de stabilitate? Nu prea cred. Pentru că lipsa de stabilitate, o oarecare idee, care ţi-ar sugera că stabilitatea îţi este atacată, naşte frica.

Frica de a nu rămâne singur, frica de a nu rămâne fără serviciu, fără bani, fără casă, fără familie, fără rude, fără prieteni…

Frica de *a nu fi gol*. Te temi de ceva tocmai pentru că ştii că *lipsa* acelui ceva naşte dizarmonie în tine, naşte conflict, naşte nelinişte.

Însă cum de am în mine bucurie, când mă trec fiorii? Cum de pot să fiu tare, când eu sunt slab? Cum pot să fiu bucuros, când mie mi-e frică? De aici încolo începe *teologia harului*.

Ca să existe în mine acea bucurie trebuie să am o relaţie cu Cineva, Care are în Sine, din veci, bucuria ca *relaţie* între persoane.

Ca să ştiu ce e bucuria aceasta, care, în faţa morţii râde, în faţa pericolului îngrozeşte pe potenţialul neprieten/ criminal, fără însă a depărta de la mine orizontul pericolului, trebuie să existe ceva, care vine în tine, de deasupra ta, din afara lumii şi acel ceva se numeşte: *har*.

Dacă acestui *har* îi spui *bucurie*, nu greşeşti cu nimic, pentru că harul produce şi bucurie în om cât şi cutremurare sfântă.

De ce *să vină* la mine harul?

Cum vine şi *de ce vine*?

Şi dacă vine şi îmi dă să trăiesc bucurie în faţa fricii, dacă bucuria lui învinge frica, înseamnă că îmi dă o *stabilitate dinamică*, o stabilitate care îmi dă

curaj şi mă pune să ripostez *duhovniceşte* şi nu *cu sânge*, în faţa pericolului.

Pericolul îmi dă frică, slăbiciune. Harul lui Dumnezeu îmi dă tărie, adică bucurie, curaj, cutezanţă duhovnicească.

Şi de ce, totuşi, *vine* harul în noi? De ce vine la mine şi îmi face un aşa de nespus bine tot timpul, dar, mai ales, când cade casa pe mine de durere şi de nevoie? Pentru că harul este *iradierea* Celui cu care eu am o relaţie, de când prezenţa Sa în mine m-a convertit.

M-a convertit pentru că m-a convins. Dumnezeu m-a convins că există, pentru că a intrat în viaţa mea şi a intrat ca bucurie imensă şi certitudine, ca foc ce dogoreşte în mădularele mele, ca râvnă dumnezeiască, ca fiască cutezare spre Sine.

Harul vine la mine, curge în mine, se revarsă în mine, mă umple, pentru că este *iradierea* Dumnezeului Celui viu. Dacă Dumnezeu nu mă poate umple de bucurie şi de tărie, de sfinţenie, înseamnă că e un Dumnezeu *mort*, că *nu există*.

Dacă El e *viu* trebuie să Se arate *ca viu* în faţa mea. Dacă El e viu trebuie să intre în viaţa mea ca un Domn şi Stăpân al vieţii mele şi al tuturor existenţelor.

Dacă e *Dumnezeu* trebuie să fie *al tuturor*. Dacă e Dumnezeu trebuie să aibă *o soluţie* pentru viaţa tuturor. Nu numai pentru mine trebuie să facă asemenea *minuni de milostivire* ci *cu toţi oamenii*, pentru că la toţi *le e frică* şi toţi au nevoie *de tărie*.

Şi dacă simt că harul lui Dumnezeu *mă întăreşte*, atunci simt că Dumnezeu *există*, cum dacă ating două fire pline cu energie electrică, simt din destul că trece prin ele o forţă, care dă cu mine de pământ.

Dacă Dumnezeu e viu trebuie *să audă* rugăciunea mea. Dacă Dumnezeu e viu trebuie *să vadă* strigarea mea. Dacă El e în viaţa mea, atunci El priveşte tot timpul spre mine şi mă ajută tot timpul, fără ca prin asta să fie numai *Dumnezeul meu* ci *al tuturor*. Şi El e Dumnezeul, Care *ne ţine* pe toţi, deşi nu toţi simt că Cineva *îi ţine în viaţă*.

Te bucuri de viaţă. Te bucuri după cum crezi şi ştii să faci asta. Însă prezenţa lui Dumnezeu în viaţa noastră e atât de evidentă încât singurătatea şi grija noastră nu sunt *mai profunde* ca bucuria şi certitudinea prezenţei Lui în viaţa noastră.

De ce nu sunt mai profunde? Pentru că bucuria lui Dumnezeu ţâşneşte din adâncimile fiinţei noastre la suprafaţă şi când găseşte grija în noi *o calmează* fără să *o elimine*.

Harul iese ca uleiul la suprafaţa apei din pahar: e şi apă şi ulei, dar uleiul ne dă stabilitatea şi nu apa! Apa e frică.

Mi-e frică când *nu simt* bucuria Lui. Mi-e frică când devin *întuneric*. Când nu mai sunt *transparent* pentru harul lui Dumnezeu, când nu mai stau de vorbă, în smerenie, cu Dumnezeu, atunci mă fac opac, mă închid ca un cufăr, sunt o floare care adoarme în ea însăşi, care se pietrifică…şi totul pare rece.

Tot ce e în jur e rece.

De aceea se spune că ai *o percepţie pesimistă asupra vieţii*, pentru că nu mai vezi la orizonturi bucuria ci eşti *un piedestal rece* într-o catedrală rece, după cum *ţi se pare* lumea.

Însă frica cutremurătoare şi plină de bucurie în acelaşi timp, înfricoşarea bucuroasă e o realitate mare, imensă şi e paradoxală doar exprimarea ei lexicală.

Ea nu e *paradoxală,* ci doar *este*. Ea este pur şi simplu. Pe ea o trăieşti pentru că *se petrece* în tine. Pe ea o simţi dacă harul lui Dumnezeu se revarsă în tine.

De unde aş fi putut să ştiu o realitate şi să mă bucur de ea, dacă aceasta nu ar exista, dacă n-ar fi posibilă şi dacă eu nu o cunosc? Cum să mă bucur de bucurii, care nu mi-au ajuns la inimă?

Însă, pentru că noi credem că bucuria nu are nimic de-a face cu frica sau că frica nu poate fi *în preajma* sau *în înfrăţire* cu bucuria, tocmai de aceea ni se pare că sunt două realităţi paralele, fără contiguitate, fără puncte de contact.

Însă, la prima vedere, nici fierul şi nici focul nu par prietene. Nici inima păcătosului nu pare prietenă cu harul, ci luptătoare împotriva voii lui Dumnezeu.

Însă focul topeşte fierul, îl face ceva care părea că nu se poate, după cum şi inima păcătosului de ieri,

care părea tare, muşcătoare, veninoasă, hlizindă…acum e, a devenit smerită, blândă, maleabilă. Păreau *de nepus* la un loc. Păreau…

Experienţa directă nu cunoaşte *contrarii* pentru că ea este *un fapt în sine*. Contrariile apar la nivelul înţelegerii experienţei.

De aceea, întrebarea: *cum a putut să trăiască el asemenea suferinţe în închisoare*? sau *cum s-a lăsat Adela maltratată de soţul ei într-o asemenea măsură*?, sunt neînţelegeri pentru cel care e *în afara* cercului experienţei directe şi nu pentru cel care e *în cauză*.

Cel care a fost *în fapt*, care a suferit, cea care a suferit, au fost plini de realitatea ca atare. Au trăit şi frici, şi griji, şi dureri, şi bătăi…au stat pe muchie de cuţit zile şi nopţi…

Pentru ei totul e *clar* şi e *tainic* în acelaşi timp. Pentru că nu ar fi putut să facă faţă durerilor, persecuţiilor, maltratărilor, dacă nu era Cineva, Care *să întărească* puterea umană.

Tu mă întrebi: *Însă, de ce trebuie să existe Cineva? De ce trebuie ca acest Cineva să fie Dumnezeu? De ce Îi pasă de mine?*

Însă te întreb şi eu: *De ce trebuie să exişti tu? Ce te face să crezi că trebuia să fii? Ce te face să crezi că eşti important pentru cineva? Cine ţi-a spus că eşti cineva?*

Necunoscutele ontologiei umane şi ale existenţei umane sunt *necunoscute neînvăţate*.

Ontologia umană are *răspuns*, este un răspuns, dacă o vezi *de deasupra* ei. Dacă o vezi *din faţa* ei, ai o relaţie cu altul. Dacă o vezi de deasupra ei, prin ochii lui Dumnezeu, răspunsul omului e că el e rod al dragostei Lui şi că e creat cu sensul de *a trăi în* şi *prin* dragoste, adică în relaţii diverse, adânci, cu alţi oameni.

Cum de nu pot găsi argumente, semne ale Lui?, mă întreabă el. Şi eu îi răspund: *Pentru că tu nu negi existenţa Lui, ci tu cauţi motive să te desparţi de relaţia pe care, naşterea ta ca om, o presupune.*

Naşterea ta înseamnă că *depinzi* de cineva. Naşterea ta înseamnă că eşti într-o relaţie cu cineva, cu mai mulţi, cu părinţii şi rudele tale, ca unii care te-

au născut şi te cresc, iar toţi la un loc avem o relaţie cu Cineva, Care ne-a creat în istorie.

Dacă negi relaţiile în cadrul cărora tu ai apărut sau negi orice relaţie de dragul independenţei tale, atunci nu ai *niciun răspuns*, pentru că viaţa ta este *rodul relaţiei*.

Te baţi cu tine, te zbaţi, ţi-e frică, te simţi singur, rău, corupt…şi vezi la un moment dat că tu te lupţi cu frica de *a avea comuniuni*, relaţii, intimitate.

Nu cu *persoane* te lupţi, ci cu frica de *a fi în relaţie*!

Dacă Dumnezeu *te bântuie*, dacă nu te lasă *în pace* prin amintirea Sa şi prin minunile Sale, deşi tu spui că El *nu există,* atunci problema *nu este El*, că El există sau nu există, ci problema e că ţie *ţi-e frică* să spui *Tu* acestui Dumnezeu.

Dacă admiţi că El există, pentru că El Se impune în viaţa Ta, a spune *nu!* lui Dumnezeu nu înseamnă a *nu fi sigur de existenţa Lui* ci *a vrea să fii singur*.

Însă ce ştim noi despre *existenţă,* despre *viaţă*, dacă noi am fost *născuţi* şi nu noi *am inventat* viaţa?

Cum nu se poate mai bine

Expresiile[152] cu *nu* în compoziţie nu trebuie să fie neapărat negative. *S-a întâmplat cum nu se putea mai bine* înseamnă că *s-au întâmplat lucrurile foarte bine*.

Dacă luăm pe *nu* din expresie şi rezultă: *cum se putea mai bine,* se observă că expresia nu mai are termen de comparaţie. *Nu* era indicatorul comparaţiei.

Înţelesul lui *cum nu se poate mai bine* indică eventualitatea faptului că lucrurile puteau fi extrem de negative. Dar acum, în situaţia lui *cum nu se poate mai bine*, avem pozitivitatea maximă, în faţa căreia răul extrem, la nivel personal, apare ca minusul extrem pentru mine.

Se petrec lucruri aşteptate şi altele neaşteptate. Cele neaşteptate, care au funcţie negativă, îţi arată *până unde* se poate suporta ceva.

Cele cu funcţie pozitivă în viaţa noastră, dimpotrivă, ne arată că ne găsim maxima împlinire în acest *neaşteptat*, deşi credeam că nu suntem în stare de el. Neaşteptatul, astfel, nu aduce neapărat răul. Schimbarea de idee poate produce deraieri sau poate aduce descoperirea unei noi dimensiuni în fiinţa noastră.

Dar ceea ce pare *bine* pentru unul, pentru altul poate fi o *eroare*. Eroarea de receptare se pune cel mai adesea pe seama relaţionării defectuoase.

---

[152] Articol din 28 februarie 2008. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

Comunici prost, înţelegi puţin. Dacă comunici esenţial, atunci comunici *prin înţelegeri* şi nu *prin fraze*. Ce fel de înţelegeri comunicăm însă şi cum sunt receptate ele? Ca să receptezi ceva anume trebuie să ai experienţe asemănătoare cu comunicatorul experienţelor. Însă, dacă noi avem *experienţe unice*, cum anume ne înţelegem *universalul* din experienţele noastre unice?

Deopotrivă ajungem să înţelegem că experienţele noastre sunt *unice* şi *comune* în acelaşi timp. Tu iubeşti, tu suferi, tu eşti bolnav…Şi eu sunt la fel.

Însă intensitatea experienţelor noastre, ceea ce înţelegem prin ele, diferă de la o persoană la alta, pe de o parte iar, pe de altă parte, există anumite *cute* ale experienţelor noastre, care ne leagă.

Unele ne despart, altele ne leagă. Dar şi ceea ce ne desparte poate să ne lege, tocmai pentru că observăm că ceea ce *ne desparte*, unicatul, *ne atrage* şi reprezintă *o atracţie reală* pentru noi.

Rolul particularităţii experienţelor noastre e acela de a ne face *să ne deschidem* multitudinilor de experienţe personale. Ne putem deschide altor experienţe personale, altor moduri de a vedea lucrurile pentru că experienţa personală ne-a făcut să vedem necesitatea împărtăşirii de experienţe personale.

Noi *nu ne ajungem nouă înşine* şi, în acelaşi timp, *noi avem nevoie de confirmări ale înţelegerilor noastre*. Experienţa vieţii noastre ne face să vedem că *nu se poate fără alţii* şi *nu se poate fără reconfirmări multiple*. Ale cui? Ale experienţelor noastre.

Cum nu se poate mai bine înseamnă *cum trebuia să fie*. Şi cum trebuia să fie? Cum *am simţit* că trebuia să fie, cum *mă aşteptam* să fie.

Trăim într-un veac...cu multă credință

Nu[153] pot fi sceptic atunci când văd că fiecare *crede* în ceva. Nu contează dacă cred sau nu *bine* în prima fază a discuţiei noastre, ci contează că *se crede*. Ba se crede şi atunci când *nu se crede* în nimic. Sau când se stipulează faptul că *nu e bine să crezi* pentru că credinţa sau Biserica te-ar…manipula.

Oamenii îşi pun credinţa în lucru sau se lasă duşi, purtaţi de credinţa lor.

Cei care cred că suntem pe cale de pieire, care văd transfigurarea lumii ca pe *un sfârşit iminent*, catastrofic, sunt în credinţa fricii.

Cei care nu aşteaptă nimic ci se bucură de clipă, trăiesc în credinţa că totul se consumă şi *e păcat*, zic ei, *ca această scurtă viaţă, după care nu mai vine nimic, să fie trăită…fără adrenalină*. De la credinţa fricii, deci, la o suprapotenţare a emoţiei, a credinţei în emoţii puternice.

---

[153] Un articol din 29 februarie 2008. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Cel care va da mâine o floare, un buchet sau un cadou de 1 martie, sărbătoreşte credinţa în iubire sau credinţa în respectul faţă de cineva, dacă nu are o credinţă ca legătură cu Dumnezeu.

Cel care se va îmbăta astăzi noapte sau mâine, pentru că aşa procedează des, crede că trebuie să ne încredem în lipsa uzului raţiunii.

Da, cea mai răspândită formă de credinţă e forma *inconştientă* sau forma de credinţă plină de *accese extremiste*.

Unii nu ştiu că ei *cred* dar *cred* iar alţii vor să creadă *prea mult* în ceva, în ceva rupt de întreg, în care întregul nu contează.

Poţi să auzi: *Cred că voi avea o familie fericită şi un trai bun./ Cred că voi lua la examen./ Cred că acest sos picant e mai bun decât celălalt./ Cred că am să mor dacă mai dau ochii cu el./ Cred că e o femeie perversă şi atâta tot./ Cred că s-a întors acasă./ Eu nu cred în nimic./ Nu cred în Dumnezeu pentru că nu m-a ajutat când mi-a fost greu./ Credinţa e pentru proşti…*

Când se infirmă credinţa în Dumnezeu întotdeauna există încrederea în ceva sau în sine.

Ea spune: *Sunt o femeie puternică, care mă încred în puterile mele şi cred că am să reuşesc…*

Însă această credinţă nu are nicio precizare. Nu ştii dacă credinţa stă în cap, în inimă sau în picioare, în acţiunile ei sau într-un complex de împrejurări. Nu se întreabă dacă pentru credinţă *îţi trebuie* ceva anume. Sau nu se întreabă: *cine* a inventat credinţa sau *ne-a dat posibilitatea* să credem?

Cum *să negi* credinţa, dacă ţi se pare un fapt care *nu există*? De ce *să negi* ceea ce *nu există*?

Cel care nu ştie că *crede* dar *crede* are deschidere pentru observaţii, pentru orientare din partea altora.

Cel care *nu crede* pentru că are *o anume luptă* cu Dumnezeu sau cu Biserica, nu contează care Dumnezeu sau Biserică, nu e receptiv la mesajele religioase pentru că e captivat de *credinţa în negare*.

Nihilismul e o formă foarte acută de credinţă în *lipsa de sens* a existenței sau *în imprevizibil*.

Dacă crezi în soartă, în noroc, în superstiţii sau într-un melanj religios, format din idei şi practici din multe religii la un loc, demonstrezi prin credinţa ta că eşti *deschis* spre relaţie dar nu ştii care e *relaţia principală*, adevărată cu Dumnezeu.

De aceea oferta de religios, oferta de credinţe, în faţa căreia stai fără prea mult discernământ, pare pitorească în întregime sau o negi în întregime.

Însă, în fuga noastră după *negare*, simţim că în cadrul negării şi noi suntem *negaţi*, şi noi devenim *o negaţie*.

S-ar putea să pară *o droaie de sofisme* toată desfăşurarea noastră de fraze, pentru cineva care nu a avut îndoieli religioase, care nu s-a luptat cu Dumnezeu sau care nu a fost necredincios/ ateu/ indiferent religios.

Pentru cineva care nu a avut dileme, cuvintele noastre cred că nu au niciun sens.

Însă, sunt ferm conştient de faptul, că cineva care a ieşit din întunericul multor credinţe spre credinţa şi asceza ortodoxă, ştie că *apetenţa sa pentru credinţă* l-a dus la *dreapta credinţă*.

Adică falsele credinţe, gândite şi regândite, dacă îţi pui serios problema adevărului în cadrul lor, *te conduc* la adevărul lui Dumnezeu, tocmai pentru că *nu te satisfac* deplin.

Credinţa inconştientă, care te face să nu te lupţi cu preoţii Bisericii, cu datinile, cu obiceiurile noastre ortodoxe te duce la credinţă, dacă cineva te luminează asupra *sensului real* al vieţii omului credincios.

Însă e bine *să crezi* în ceva, în orice, decât *să nu crezi în nimic*. Sau e bine *să nu crezi în nimic* sau numai *în tine*, decât *să te sinucizi*.

E bine să faci păcatul *cel mai mic*, dacă tot eşti nebun după păcate, decât să-l faci *pe cel mai devastator* pentru viaţa ta.

În logica convertirii, contează *receptivitatea* la relaţia cu Dumnezeu şi nu atât *cunoştinţele* sau cât eşti *de informat* în multe domenii.

Fondul bun al sufletului, necontaminarea ta cu multe fărădelegi, tocmai acestea constituie baza potenţialei simţiri a lui Dumnezeu în viaţa ta.

Dacă elogiezi frumosul, dacă vrei ordine, dacă vrei iubire, dacă vrei corectitudine şi încă *nu crezi*…atunci eşti *pe calea spre credinţă*.

Tocmai de aceea cred că trăim într-un veac cu multe credinţe puternice. Dacă credem în ştiinţă şi tehnologie sau în prosperitate, cred că e *foarte uşor* să credem în atotprezenţa şi iradierea plină de dragoste a lui Dumnezeu în viaţa noastră. De ce?

Pentru că avem nevoie de maşină, de computer, de telefon, dar avem nevoie şi de liniştea şi împăcarea interioară pentru a le folosi.

Dacă trepidăm, dacă nu avem poftă de mâncare, dacă totul ne displace, credinţa în tehnologie şi tastele care-ţi stau în faţă nu te ajută cu nimic.

Credem în tehnologie pentru că vrem informaţie, vrem comunicare, vrem noul continuu, vrem să trăim viaţa din plin. Şi sunt *lucruri bune* toate acestea la un loc!

Însă, ca să vrem şi să avem toate astea şi să ne simţim *împliniţi* trebuie să avem *dreaptă credinţă* în Dumnezeu.

Ca să ai o bună căsnicie trebuie să ai fidelitate şi multe…detalii. Trebuie să ştii că pe soţia ta, spre exemplu, o cheamă Elena, trebuie să nu uiţi câţi ani are, să nu uiţi care sunt prietenele ei, când împlineşte mama ei încă un an de viaţă, ce îi place şi ce nu îi place…Trebuie să ştii detalii, o mie de detalii.

Dacă ai uitat un detaliu e grav. Dacă nu te-ai comportat cum trebuia iarăşi e grav. Trebuia să fii într-un anume fel şi dacă nu a fost cum trebuia e grav rău de tot.

La fel stă treaba şi cu credinţa în Dumnezeu! Nu poţi să crezi *la întâmplare* în Dumnezeu.

Dumnezeu e într-un anume fel, cum ne-a spus El că este şi cum Biserica Sa adevărată, Biserica Ortodoxă, a păstrat chipul adevăratei relaţii cu Dumnezeu.

Dacă păzeşti poruncile Sale şi nu mergi la Biserică nu e bine. Dacă mergi la Biserică şi nu ştii în *ce crezi* iarăşi nu e bine. Dacă nu simţi că El este *în viaţa ta*, pentru că tu nu mergi cum trebuie înaintea Lui…iarăşi nu e bine, nu e bine deloc.

Trebuie să crezi numai *într-un anume fel*.

Dacă crezi în toate felurile eşti infidel.

Dacă crezi şi în dogme ortodoxe şi în altele eretice e ca şi când te-ai culca cu alte femei pe lângă soţia ta.

Şi dacă trebuie să crezi şi să iubeşti *într-un anume fel*, atunci vei simţi în acelaşi fel că Dumnezeu *crede* şi El în tine şi *te ajută* să îţi trăieşti credinţa în El cu inimă din ce în ce mai luminată, mai înţeleaptă, mai iubitoare.

La fel şi cu soţia: dacă o iubeşti şi crezi în ea, ea te va învăţa ce înseamnă *să fii iubit* şi să fii *investit* cu multă încredere.

Concluzia noastră e aceea că: *cel mai uşor lucru e să crezi în Dumnezeu, pentru că a crede în Dumnezeu înseamnă a te regăsi pe tine însuţi.*

Întâlnirea ta cu Dumnezeu sau a lui Dumnezeu cu tine înseamnă *dezvrăjire* de multele credinţe. E o clipă, una singură de demarcaţie, de depărtare a ta de trecut, pentru că harul lui Dumnezeu *te-a atins* întru conştienţă şi întru simţirea ta.

Când ai simţit viaţa lui Dumnezeu *venind în tine*, prin această consimţire cu ea, atunci, deodată, ai simţit că totul *păleşte*, că învii din morţi şi că prima clipă a vieţii tale e acum, e asta pe care *o trăieşti cu Dumnezeu*.

Trăim într-un veac în care graniţele între credinţă şi necredinţă se trec uşor, după cum intri pe uşă dintr-o cameră în alta.

Însă, aşa cum poţi intra pe uşă, în cameră, de o mie de ori, fără să fii conştient de nevoile tale reale, de ceea ce simţi şi vrei tu, tot la fel poţi să ratezi de mii de ori *uşa credinţei*, pentru că nu vrei să ai nimic consistent în viaţa ta, nimic durabil, veşnic.

Trebuie să ai de-a face cu un om, cu mai mulţi oameni, cu o situaţie specială, prin înrâurirea Bisericii lui Hristos, pentru ca atunci când *intri pe uşă* să fii *conştient* că intri. Şi când intri rămâi acolo, eşti altul, pentru că toate cele vechi, iată!, s-au făcut *noi* în viaţa ta.

A citi de pe cioburi

Pe cine[154] mai interesază *cioburile*, resturile unei vieţi, care cu greu mai pot fi unificate la loc? Nu pe multă lume. Oamenii iau lucrurile aşa cum sunt: întregul de întreg şi cioburile drept cioburi.

Uneori, nici cioburile vieţii lor proprii nu le mai strâng, le lasă să zacă. De lehamite. Nu vorbesc de prefacere, de muncă, de schimbare sau transfigurare, de punere la loc a celor ce s-au dizlocat la un moment dat.

E mai uşor *să constaţi* şi *să laşi* faptele să fie aşa. Dar oare, cât de uşor? Dacă o parte a trupului suferă sau e strivită, durerile sunt atroce şi omul face orice să strângă membrele trupului său la un loc, să-l facă să fie *cât mai identic* cu ceea ce fusese înainte.

Mă întreb dacă *durerile sufletului* nu sunt mult mai atroce, dacă o conştiinţă făcută fărâme nu doare tot la fel (sau mai mult) ca un trup peste care a trecut un camion şi i-a strivit mâinile sau picioarele.

Probabil că e nevoie de multă morfină a patimilor ca să stingă urletele conştiinţei unei persoane, care a iubit şi a trădat de multe ori, care a trecut peste cadavre ca să ajungă în postul care trebuie, care se uită în ochii celor pe care îi înşală, care depăşeşte cu serenitate pe oamenii care ar merita

[154] Articol din 2 martie 2008. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruş.

locul pe care îl ocupă ea. E greu să fii victimă în lumea asta, dar e cumplit de greu să fii călău.

Despre cei care-şi doresc totuşi postul din urmă sau care îl deţin deja cu mândrie, nu mă gândesc decât ce infern trebuie să fie *fericirea* lor.

Alteori mă gândesc că unii urcă, pe ne-simţite, treptele spre această *demnitate,* prin faptul de a-şi dori cu ardoare să parvină sau să posede lucrurile care le iau ochii…încât nu mai au timp să vadă *peste cine* au călcat, pe cine au lezat, pe cine au lăsat să moară.

E un alt fel de urcare în autobuz sau în tramvai, un alt fel de a circula, pe strada vieţii, în care nu-ţi mai pasă dacă mai e cineva care merge *alături* de tine.

E un mare dar pe care Dumnezeu îl dă victimelor: să fie *victime*. Cine îşi dă seama, mulţumeşte cu recunoştinţă.

E greu să-ţi dai seama, ca să mulţumeşti, când eşti în focul ispitelor, al durerilor şi al nedreptăţilor, dar dacă Dumnezeu te luminează ca să vezi sensul întâmplărilor vieţii, valoarea lor adâncă în veşnicie, atunci te bucuri şi nu ai cuvinte ca să exprimi ce simţi, ca să mulţumeşti îndeajuns.

Dar mai greu e pentru cel care a început să umble pe cadavre ca pe bulevard, să vadă că viaţa lui a ajuns cioburi, că inima lui e zdrenţe. Şi să lupte cu călăul care a devenit, cu nesimţirea şi nepăsarea din sine, cât şi cu *intransigenţa* credinţei în invariabil a celor din jur. Cu *lucrurile care sunt aşa cum sunt şi stau aşa cum stau*.

Şi totuşi, omul postmodern îşi mai dă şanse la 70 de ani, să mai fie ca la 20, prin metode şi intervenţii costisitoare şi traumatizante.

Dar arar îşi oferă aceleaşi şanse mari, ca să redevină un spirit tânăr şi curajos, o minte nevinovată. Inciziile pe conştiinţă şi chirurgia plastică a Bisericii, aplicată sufletului bătrân de păcate, sunt cele care ar mai putea *să reconstruiască* omul fragmentat de iluzii deşarte.

Doar că o viaţă de libertinaj recuză traumele duhului, care ar putea să producă o adevărată revitalizare interioară.

Omul e oglinda în care se vede Dumnezeu, în care se văd *trăsăturile* Părintelui, ale Făcătorului.

Dacă nu-L mai reflectă pe Dumnezeu, omul se face ţăndări, se des-figurează. În cioburi mai rezidă încă amintiri dintr-un Rai pierdut, dar dacă le lipseşte unitatea, dacă nimeni nu se apleacă să le strângă, să le recondiţioneze, până la urmă şi aceste ultime oglinzi ale chipului dumnezeiesc din om, se întunecă…

Dacă ar sta să contemple amintirea unei frumuseţi pierdute, cu multă durere de inimă, omul acesta, strivit de *multe evenimente*, şi-ar recăpăta nostalgia întregului, dorul după reîntregirea sinelui.

Scrierea cu tine însuți

Când[155] scrii zilnic sau pe cât de des poţi, creezi *un edificiu* de cuvinte, de experienţe şi de înţelegeri încredinţate unei logici formulabile, unui rost rostibil.

Scrisul acesta nu este decât *o proiecţie* sistematizată în cuvinte, a edificiului tău interior, a felului în care te-ai construit în timp sau într-un timp anume şi care altfel rămâne ocult sau eclipsat.

Vizualizarea propriului scris te ajută să conştientizezi, atât ceea ce ai devenit, cât şi etapele prin care ai trecut şi spre ce te îndrepţi.

Cuvintele te adâncesc şi te rafinează duhovniceşte, dacă sunt pe măsura căutărilor tale, a adâncimilor de sens pe care vrei să le descoperi vieţii. Stilistica goală nu are performanţă şi în profunzimi.

Exerciţiul de scriere e ca o platformă de foraj, în tine însuţi, care sondează la adâncimi tot mai mari, din ce în ce mai mari. El merge mână în mână cu rugăciunea şi cu asceza duhovnicească. La un moment dat încetezi să mai cauţi sensuri şi rămâi uluit

---

[155] Articol din 3 martie 2008. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruş.

de cât de mult poţi să te scufunzi în adânc şi unde poţi să ajungi. E momentul când descriptivismul tace şi silogismele fac implozie, pentru că acest nivel al fiinţei nu l-ai bănuit niciodată.

Un Părinte duhovnicesc spunea că indiferent dacă scrii sau nu pe hârtie, ca să te curăţeşti de patimi trebuie să scrii *multe cărţi* în capul tău, să faci multă analiză.

Ortodoxul adevărat, omul duhovnicesc, este un intelectual de mare rafinament psihologic şi un om care a *scris* enorm la viaţa lui, pe foaie sau nu, dar pentru care nu există destulă hârtie ca să cuprindă întreaga lui experienţă şi înţelepciune.

Ortodoxul adevărat este o minte zveltă şi o inimă îndrăgostită de toţi şi de toate, care poate să scrie şi să vorbească precum respiră, căci cuvintele sale se nasc spontan, ca un izvor viu, dintr-un spirit meditativ, contemplator, care macină realitatea în permanenţă şi, din toate câte vede, urâte şi frumoase, sordide sau splendide, scoate grâul curat al înţelegerii.

Siguranță iluzorie

Stai[156] şi priveşti textul şi poţi să nu îl vezi. Dacă eşti un *cap amestecat*, supracongestionat, poţi să confunzi un cuvânt cu altul. Confuzie de grabă sau confuzie de neştiinţă.

Până unde duce instrumentul filologic într-un text şi până unde duce experienţa duhovnicească într-un studiu teologic? Care sunt repercusiunile patimilor tale într-o scriere şi care e dezavantajul *cărţii de tinereţe* în schimbul *celei de maturitate*?

Tinereţea are nervul cercetării şi prea puţină viziune de ansamblu, bătrâneţea are claritate dar prea puţină putere de muncă. Mereu avem nevoie de altceva, de o altă etapă, ca să o înţelegem pe cea anterioară şi ca să o judecăm la propriu. Dar, în mijlocul vâltorii, nu poţi să aproximezi viitorul.

Claritatea de cleştar e retrospectivă şi nu punctuală, la zi. Ceea ce ai făcut e făcut. Însă nu ştii până unde duce claritatea ta, claritatea cu care te acuzi de prea multe lucruri, când vine vorba de trecut.

Compun textele după o logică a propriului gust. Dacă sunt discutate din afara ta, a experienţei tale, ele

---

[156] Articol din 10 martie 2008. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

pot părea bune sau rele. De aceea, ca să mă judeci, trebuie măcar să vrei să ai timp ca *să te pui* în locul meu.

Când mi-am dat seama că un text trebuie citit dinspre *autor* spre tine, vizându-l pe el, atunci am înţeles că *nu pot ierarhiza* textele, că nu pot pretinde ce vreau eu de la un text, care nu îmi aparţine.

Trebuie să judecăm cărţile *în interiorul* vieţii autorului, al timpului său, în interiorul grabei sale de a trăi.

Îmi repugnă textele care se fac ştergându-se toată ziua, ca să fie scrise la loc. Scrie şi apoi lasă aşa! Lasă aşa cu mici corecţii, dar nu de proporţii!

Ce numim *claritate,* cu care ne privim atent, prea atent, producţia anterioară? Această claritate e, de fapt, o realitate *din afara* realităţii pe care o trăiam, atunci când scriam cartea respectivă.

Dacă acum sunt *clar* cu cartea mea anterioară, cu cărţile mele…e un bine pentru mine sau pentru cărţi? De ce distrug sentimentele unor zile trecute, care au devenit cărţi, doar pentru că acum ştiu să scriu altfel? Nu se mai regăseşte în mine acel om, oare de loc? Sau, încercând să fac totul *nou,* pierd din vedere că fiecare timp *îşi are înţelesurile* sale?

Siguranţa textului, vreau siguranţa unui text *de neschimbat,* într-o viaţa ce se schimbă şi mă schimbă? Poate că e utopică cererea mea. Ce fel de siguranţă pot da unui text, care a avut o siguranţă când l-am scris?

Am scris pentru că am fost *sigur* că aşa trebuie să scriu. Dacă muream atunci, după ce îl scriam, atât eram, atât gândeam şi atâta era şi textul meu.

De unde această supergrijă de *a te revedea,* de a-ţi confisca textele, de a confisca savoarea lor, dacă un timp *nu seamănă* cu altul?

Poate că trebuie să învăţăm să respectăm formele sentimentelor, formele pe care le-au luat sentimentele noastre.

Dacă am vedea cărţile ca lucruri în sine, ca nişte entităţi *separate* de noi, nu am mai avea tendinţa să le remodelăm. Nu separate în sensul că ar fi nişte *fiinţe paralele* cu noi, ci în sensul că trebuie să respectăm formatul acelui timp, care a spus ceva

oamenilor din acel timp şi mi-a spus şi mie multe, pentru că de aceea am scris-o.

A trebuit să port o discuţie comică, din punctul meu de vedere, cu cineva care m-a întrebat, *de ce nu vreau să public toate cărţile pe care le-am scris*? L-am întrebat: *Ţi se pare că dacă vor fi publicate, ele vor fi mai bune ca nepublicate?*

Nu se aştepta să îl întreb acest lucru. Atunci mi-am dat seama, într-o fracţiune de secundă, că acest confident al meu se uita la *ce nu este cartea* şi nu *la ceea ce este*.

Pe mine nu mă interesează atât *să public* [deşi onlineul[157] pe care l-am creat aici *mă publică* zilnic] ci *să trăiesc* cartea, să o scriu ca să devin *filele* cărţii.

Şi astfel, nu mă interesează dacă cineva *mă citeşte* sau *nu mă citeşte* sau mă crede sau nu mă crede că ştiu, pot, simt, înţeleg anumite lucruri…atâta timp cât *am devenit* toate cărţile pe care le-am scris sau sunt *mai mult* decât ele.

Confidentul nu mi-a dat un răspuns. Am înţeles că viza, mai degrabă, *publicitatea* decât *împlinirea interioară* prin harul lui Dumnezeu şi în comuniunea cu El.

Însă, se pare, că pe mine mă interesează *împlinirea* pe care o dă munca, studiul, exerciţiul ascetic cu mine, de fiecare clipă şi nu *piedestalul* pe care m-ar pune 1, 10, 1000, pentru că au auzit de la alţii, care nu m-au citit nici ei şi nici nu m-au înţeles…dar m-au văzut trecând, aşa, pe acolo…că *aş fi bun* de ceva…

Înţelegi de la un moment dat, că nu mai trebuie *să dai explicaţii* despre tine sau *să îţi pară rău* că nu eşti înţeles, iubit, apreciat…pentru că nu are sens.

Cine te înţelege, te înţelege din prima, cine nu, poţi să îi cânţi toată ziua că tot insensibil, lemn tănase, rămâne.

Nu are sens să explici unor oameni *prea grăbiţi* să se audă pe ei înşişi…doar pe ei…şi care nu au timp de convorbiri ci de monologuri.

Monologurile sunt pentru deprimaţi, pentru închişii din închisoare, pentru spitalul de nebuni,

---

[157] Mă refer la platforma *Teologie pentru azi*.

pentru singuratici…Dialogul e pentru oameni care se văd, care se întrevăd, care nu pot trăi fără con-vorbiri, fără co-munio, fără lucruri esenţiale de exprimat.

Ce fel de siguranţă poţi avea de la oameni care nu au siguranţă, care nu sunt stabili? Capriciozitatea e atributul pe care *nu îl suportă* relaţia. Nu poţi să vii, să intri, să ieşi dintr-o relaţie când vrei şi când îţi place…

Pentru că relaţia cere permanenţă, echilibru, adică cere să fii în toate minţile. Aşa, *am mai venit pe la tine că nu te-am mai văzut de 9 ani* sau *te iubesc deşi nu te ascult*…sunt anormalităţi.

Dacă nu eşti *stabil*, nu te mai *băga* în relaţii! Relaţiile sunt pentru oameni serioşi, preocupaţi, nu pentru *şmecheraşi de idei*. Relaţiile se ţin din adevăr, din adevărul persistenţei şi nu din apă de ploaie.

Dacă eşti instabil…lasă-ne în pace!

Avem nevoie de stabilitatea pe care o oferă oamenii profunzi, stabili, necapricioşi.

Vrem să clădim lucruri trainice.

Vrem să înţelegem lucruri care nu se sfârşesc.

De ce trebuie *să cerşesc* stabilitatea, când ea este *un dar* care împlineşte reciproc?

Şi să nu confundăm prietenia sau căsătoria, oricare prietenie şi oricare căsătorie cu *relaţia* şi cu *stabilitatea*!

Pentru stabilitate trebuie să ai *principii comune* şi *să mergi la unison* pentru ele.

Trebuie să ai lucruri *în comun*, să-ţi faci lucruri în comun, să le respecţi, să lupţi pentru ele şi să nu vrei *să le zdrobeşti* prin acte necugetate.

Un text e o răsuflare.

Un text e o regăsire.

Un text e un zvâcnet al inimii.

Un text, oricând, s-ar putea să fie *ultimul*…

Înțelepciune paremiologică

Dacă[158] prostia ar durea, nu s-ar mai pomeni. Dacă am fi oameni, nu am fi struţi. Dacă tăcerea e de aur, de ce nu se vinde la piaţă? Dacă am învăţa să convieţuim, am iubi şi copacii din curtea vecinului.

Când nu mai ai *ce vinde*, vinzi *ce nu ai*. Când nu mai ai ce spune, spui ce nu crezi sau ce niciodată nu gândeşti. Când te priveşti în oglindă, afară apune soarele.

Te doare în pălăria altuia, pentru că pe capul tău nu se potriveşte.

Socrate credea că fericirea a inventat-o Descartes, când a zis că noi muncim în timp ce gândim. Sau că gândirea e condiţionată de *a fi* mai înainte de *a crăoni*. Dar pe cine mai interesează *a fi* sau *a muri*?

---

[158] Articol din 17 martie 2008. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruș.

Eşti ce gândeşti, chiar dacă nu mănânci ce gândeşti. Ceea ce gândeşti şi simţi te face să fii o iarbă sau o lebădă. Dacă mori, nu mai ai timp să regreţi. Dacă eşti instabil, te dor nervii.

Dacă e pace pe pământ, e iarnă la poli. Când eşti şmecher, ai aerul că nu ai nevoie de aer. Dacă înaintezi în timp, poţi prinde trenul din urmă. Cine ştie câştigă. Cinstea nu se cumpără. Cine înţelege are parte.

Semnificaţia ploii e ploaia însăşi. Când te mănâncă palmele, înseamnă că o să te culci pe o ureche. Viaţa nu revine *la anul*, pentru că nu e pe ecrane. Câinii merg cu covrigi în coadă când te doare coada de pomană. Dacă te priveşte cineva din spate, numai atunci poţi să-ţi vezi ceafa.

Râsul te provoacă *la somn*, dacă umorul nu te învaţă *de bine*. Lemnele sunt scumpe vara, dacă iarna ai visat la pepeni. Gâştele par lebede atâta timp cât le dai orz. Adu-ţi aminte de viitor, ca să cunoşti trecutul. Deşi nici prezentul nu stă *ca apa*.

Mărţişor la cruce

Creştinii[159] ortodocşi îşi privesc morţii ca pe nişte *vii*.

Când se duc la mormânt se duc la mama sau la tata, la bunicul sau la bunica, la sora, la soţul, la unchiul…şi nu la *locul cu cadavre*.

Pentru cei care au *oameni vii* în cimitire, pe care i-au iubit şi îi iubesc, dusul la cimitir e ca dusul *la rude*, e ca dusul la spovedanie, e ca întâlnirea de dragoste.

Mă mai duc pe la mama să văd ce mai face!... Mă duc să îi duc nişte flori şi mărţişor, că e martie... Sau: *O, soţioara mea...am venit să văd ce mai faci...Ţi-e bine?!*

Şi acestea sunt cuvinte pentru morţi, pentru morţii lor, pe care îi au *vii* în suflet.

Plânsul la groapă nu e *un plâns terapeutic*, exorcizator al dragostei şi al focului din noi ci…*un plâns de dor*.

Plângi pentru că iubeşti.

Şi aranjezi mormintele, le sapi, plantezi copaci, flori, faci gard la mormânt, pentru că tu îţi respecţi, îţi cinsteşti mama, tatăl, pe cel adormit…care e viu cu sufletul şi care va învia în ziua de apoi.

Cei care nu mai au *simţul* cimitirului, nu mai au *dor autentic* pentru cineva.

Cei care nu văd pe Dumnezeu în lume şi în om, prin harul Său, nu îşi mai cinstesc morţii şi nu cred, în mod real, în învierea morţilor şi în transfigurarea întregii creaţii a lui Dumnezeu.

De aceea, acest mărţişor adus aici nu trebuie văzut ca *un act magic* sau ca *un obicei prostuţ*, aşa, fără rost, ci ca pe un act izvorât din conştiinţa, că morţii lor *participă* la viaţa lor, că morţii lor sunt *o parte* din viaţa celor vii şi că datoria de *a-i pomeni* şi de *a-i vizita* pe cei morţi e *la fel de vie* şi de *normală* ca şi atunci când ei erau *în viaţă*.

Dacă nu l-ai iubit pe când trăia, de aceea nu îl vizitezi nici după moarte.

---

[159] Articol din 27 martie 2008. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

Iar dacă nu îl vizitezi, atunci eşti un om gol, *un pigmeu* al iubirii, un insignifiant.

Pentru că dragostea e cea care *ne face mari,* impozanţi în inima altora.

Ce spune cimitirul...orașului?

– Ești[160] prea grăbit. Priveşti numai spre lucruri banale şi de aceea eşti *banal*. Nu ai simţuri pentru transcendenţă, nu ai simţuri pentru veşnicie.

Viermuiala ta continuă va avea un sfârşit.

Orgoliul tău va fi smerit!

Eşti, în aparenţă, important…Cu adevărat importantă e liniştea mea, care *îl smereşte* pe om.

[160] Articol din 27 martie 2008. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Neajunsul prosopopeei sau al nostru?!

Forma[161] veche, *prosopopee*, cu fundament în greaca veche [adică să vorbeşti *printr-o mască, printr-un rol, printr-un alt autor*] e preferată în *DEX 1998* celei de *prozopopee*. Nu ştim care sunt motivele…şi nici nu facem caz de acest lucru.

Însă, pe arhicunoscuta şi aberanta direcţie, cum că la noi cuvintele au venit numai pe filieră *latino-franceză* – deşi cuvântul e *ţipător de grecesc* – dicţionarul citat spune despre *prozopopee* următoarele: este „figura retorică prin care autorul pune să vorbească o persoană absentă, defunctă sau un personaj alegoric".

Dar *sensul retoric* al prosopopeei constă în aceea că autorul pune să vorbească pe altcineva…*în locul său*. Sau autorul crede *acelaşi lucru* cu autorul citat şi, pentru ca să fie acceptat mai repede de către auditoriu, foloseşte cuvintele altuia, ca şi când ar fi acela. Însă le foloseşte pentru că are *aceleaşi crezuri* cu acela.

Când noi vorbim despre Sfinţii Părinţi şi spunem că *credem* ca unul sau ca altul dintre ei şi folosim acest lucru în predicile şi cărţile noastre,

[161] Articol din 14 mai 2008. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

atunci apelăm la prosopopee, chiar dacă nu *în sensul deplin* al cuvântului.

Cum ar suna, în fapt, această treabă? Spre exemplu aş dori să vorbesc despre o virtute anume şi, în loc să mă pronunţ eu despre acest lucru, aş lăsa *să vorbească în locul meu*, în cadrul predicii, pe Sfântul Grigorie Palama, citând, *prin parafrazare,* idei aparţinând acestuia sau *în stilul său*.

Care ar fi efectul? Am cunoaşte ce crede cineva, un altul despre teama noastră, într-un mod viu, elegant şi nu…citaţional.

Citatul rupe ceva din context. Prosopopeea spune *ce conţine* citatul dar *într-o formă vie*, într-un dinamism propriu discursului/ predicii.

Fără să ne dăm seama, noi folosim de foarte multe ori prosopopeea, atunci când imităm ceea ce am auzit, ceea ce am văzut, ceea ce a spus cineva…

Ne dăm altcineva…Deci prosopopeea rezistă, funcţionează, nu e revolută…

Ne dăm drept *altcineva,* pentru ca să *îl înlocuim* sau pentru ca să *îl reprezentăm*? Cel mai adesea, prosopopeea e *siluită*...fiind folosită pentru *a denigra* şi *a ridiculiza* pe cineva.

Şarada, comicăreala, ironia greţoasă, scălămbăirea altuia e prosopopee pură în defavoarea aceluia. Umorul care se practică la noi e *denigrare* sută la sută.

Ironia pedagogică naşte caracter.

Bădărănia, care se îmbracă în straie prosopopaice, aduce la suprafaţă gunoaiele din tine.

Umorul ca bălăcăreală, ca *miştocăreală* arată *cine eşti tu* şi nu…*ceea ce nu este altul*. Dacă dorind să admonestezi un gest devii *ridicol,* nu ai avut niciodată dorinţa *să ajuţi* ci *să dărâmi*…

Care ar fi neajunsul prosopopeei în postmodernitate? Niciunul, dacă e înţeleasă ca *elogiu*.

Prin folosirea unei *voci* arhicunoscute în predica, romanul, cartea ta, *nu subevaluezi* vocea/ persoana ci *o elogiezi*.

Colajul picturii sau al poeziei nu poate fi nici el relativizant, atunci când urmăreşti o evocare rapidă, rezumativă a cuiva într-un text anume.

Amintirea ca elogiu transformă prosopopeea într-un act de recunoştinţă. Cel pe care îl evoci, cel pe care îl faci viu într-o piesă de teatru sau care se aude în predica ta reverberează în inimile ascultătorilor.

Ce e, de fapt, citirea liturgică a Apostolului sau a Evangheliei, a psalmilor şi a rugăciunilor, care nu ne aparţin ci sunt ale Sfinţilor Bisericii, decât prosopopei, care ne fac să trăim la *cota înaltă* a Sfinţilor Tradiţiei?!

Ele ne reamintesc, fac un act necesar de anamneză pentru fiinţa noastră. Pentru că ne evocă, ne introduc, ne fac să retrăim evenimentele, stările adânc duhovniceşti pe care le descriu.

Rosteşti cu voce tare – dacă ai privilegiul acesta – scrisorile bunicului tău, ale tatălui tău, ale părintelui tău, pe care ei le-au scris fiind în viaţă şi le *retrăieşti* viaţa. Prosopopeea, trăită la nivel maxim, e, de fapt, o retrăire, o *sim-patie* [o împreună trăire a bucuriilor şi a durerilor altcuiva], pentru că evoci pe cineva drag, iubit.

Unui orator – dacă nu vrea să fie penibil – îi trebuie multă intimizare cu autorul, pe care doreşte să îl evoce, ca să fie prosopopaic.

Îmi aduc acum aminte *voci grave*, profunde, cu o oratorie gravă…ca cele ale lui Emil Botta, Nichita Stănescu sau a Părintelui Constantin Galeriu…

Dacă ai vrea să îi imiţi *la modul laudativ*, apreciativ – la fel aş putea spune despre Amza Pellea sau Florin Piersic – ar trebui să fii *prea profund* şi *prea unic*, să te evidenţiezi de minune, ca să poţi să fii *maestru* în…prosopopee.

Această formă de retorică, în concluzie, e cel mai greu de exersat, de pus în practică, din punctul nostru de vedere…

Predicatorii, oratorii *de ocazie*, adică *penibili*, sunt a-prosopopaici. Când cineva *imită prost* pe un altul, în scris, în pictură, în vorbire, în modul cum se îmbracă…e un dezastru.

Însă, până când devii tu însuţi, cu un fel aparte de a fi…trebuie să fii…penibil.

Dar cel mai penibil lucru e să nu înţelegi *până unde* trebuie să fii penibil, *până când*…

E scuzabil acest lucru la tinereţe…Mai târziu totul este o oroare, se transformă într-o continuă enervare teribilă a auditoriului.

Limbajul de lemn sau *cel intelectualist* sunt dovezi de orori…*repetabile*.

Este evident că el, cel care *se vorbeşte* astfel, nu e el. Îţi sare în ochi. Te agasează vorbirea lui stridentă, fals mieroasă sau…galopantă. Excursul nu are respiraţie proprie. Se îngâtuie…pentru că îşi reaminteşte discursul, ce îşi propusese *să spună*…

Una e să gândeşti atunci, *pe loc*, şi atunci am avea de-a face cu *o concentrare* a feţei, a fiinţei tale, cu sudoare, cu pauze semnificative…şi alta e *să turui* banalităţi *arhiştiute* sau *arhiauzite*…Cele mai sfinte lucruri devin *de neascultat,* dacă nu le rosteşti pe tonul lor, la timpul lor şi cu suflarea lor.

Când zici *om de spirit* sau *bun vorbitor*, spui: nu e fals manierat, nu vine şi ne spune lucruri despre care nu are habar, nu se dă grande la apă mică…e el însuşi în toate.

Vorbitorul *care atrage* e vorbitorul care *ţine în mână* sufletul audienţei, pentru că ţine în mână puterea discursului, sensul interior al discursului. Ştie unde, până unde, cât…poţi să spui cuvinte, anumite cuvinte, anumite adevăruri…

Mă rog…discuţiile nu se termină niciodată…

Noi recomandăm prosopopeea…pentru că e grea…şi pentru că e *marca* autorilor profunzi, a vorbitorilor cu har.

Recomandăm excelenţa.

Credem că la mormântul nostru, cândva, e bine să vină oamenii *cu drag*, cu dor, cu lacrimi în ochi, pentru că îşi aduc aminte că am folosit exerciţiile de retorică ale vieţii clare, profunde, tulburătoare, aşa, de fapt, cum este…iubirea care *ne poartă*…

Cu experiența în ochi

Experienţa[162] nu poate fi *citită*…ci ea trebuie să treacă, aidoma unui fior, prin toată viaţa ta. Dacă încerci *să forţezi* lucrurile, să devii scriitor sau profesor sau duhovnic sau politician *mai repede*…decât e normal…nu poţi să explici, cu de-amănuntul, lucrurile pe care nu le-ai aprofundat.

Rutinarea, căile ocolitoare cât şi cele drepte, eşecurile, bucuriile, ovaţiile, cutremurările interioare…toate fac parte din experienţă.

Experienţa e aidoma unei mori…unde bagi tot ce vrei, tot ce poţi, tot ce vezi şi afli…unde lucrurile se macină în timp…şi de unde iese, la un moment dat, şi făină pură cât şi tărâţe…şi unde experienţa e, deopotrivă, făină, tărâţe şi… esturi ingurgitabile…

Tocmai de aceea experienţa nu înseamnă numai *lumină*…ci şi *întuneric*, rodul întunericului, rodul eşecurilor, al înfrângerilor…dar pe care nu le-ai lăsat *să se instaureze* în tine.

Noi privim spre experienţa altora…şi vedem că ea are multe falduri. Nu suntem nepătaţi…şi nici cu totul diabolici.

Însă, observăm că acolo unde a existat o adâncă construire de sine, o dureroasă construire de sine…experienţa e ca o mare liniştită, care a amuţit răpitorii din ea.

Este omul cu experienţă…un om *naiv*, care, de fapt, s-a întors la simplitatea lucrurilor…sau este un *specialist,* care s-a îndepărtat, pe fiecare zi, de simplitate?

Omul care caută să se zidească continuu…este un om al comuniunii şi al comunicării sau…ca să ajungă sus, are nevoie să se îndepărteze de toţi, să nu aibă contact cu nimeni?

Putem observa că experienţa, deopotrivă, *îl simplifică* pe om…dar îi şi *amplifică* intuiţiile. Şi cred că ceea ce nu poţi *să intuieşti* fără experienţă sunt tocmai aceste intuiţii, formate din atâtea puncte

---

[162] Articol din 18 iunie 2008. Scris de Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

imprevizibile, pe care experienţa ţi le oferă. Iar un om al experienţei are nevoie *să comunice* şi să fie *al comuniunii*, după cum are nevoie *să tacă* şi *să fie al singurătăţii*.

Personal, am gustul dezvoltat pentru paradoxuri.

Nu cred că experienţa e *ceva liniar* sau că trebuie să rămânem tributarii doar ai unui singur om sau ai unei singure viziuni de lucru şi de experienţă în viaţa noastră.

Tocmai de aceea am combinat şi combin viziuni distincte sau diferite de viaţă în experienţa mea de viaţă…pentru a observa *sensul* lor…şi modul cum ele *se unifică*.

Şi cel mai tulburător lucru este acesta: că ele se unifică şi harul lui Dumnezeu le unifică într-un asemenea fel în viaţa ta şi la un nivel atât de adânc, încât viaţa ta şi experienţa ta nu par şi nu sunt *un prefabricat* din lucruri eterogene ci…*un lucru nou*, ceva nou, o filtrare nouă a vieţii, a lucrurilor, a înţelegerii…

La o primă vedere nu se poate *combina* teologia, cu poezia, filosofia, pictura, mass-media postmodernă sau cu zona ocultă şi neagră a vieţii sociale. La o primă vedere zic…

Și vreau să spun prin aceasta, că, *din afara* lucrurilor, dacă nu te implici în ele, lucrurile par *fără legătură* între ele.

Însă, dacă eşti cercetătorul tuturor acestora la un loc, viaţa teologică fiind centrul care *le iradiază* pe toate şi din care le poţi înţelege pe toate…atunci nu te mai temi *să te scufunzi* în cunoaşterea poeziei, a artei, a filosofiei, a teologiilor diverse, a ştiinţei şi a tehnicii…pentru că vezi munca ta de cunoaştere ca pe o muncă teologică, indiferent de *sectorul de cercetare* pe care îl accesezi.

Mai pe înţeles…Eu privesc *teologic* lucrurile şi dacă îl traduc pe Sfântul Grigorie de Nazianz şi dacă traduc…*Biblia Satanei*. Sunt tot la fel *de atent* când traduc şi înţeleg lucrurile lor…pentru că mă interesează *sensul real* al ideilor şi al modului de abordare.

Bineînţeles…traduc pe Sfântul Grigorie ca *să mă umplu* de teologia şi de sfinţenia lui şi să mă bucur în teologia lui…şi traduc *Biblia Satanei* pentru ca să văd modul *denaturat* pe care autorul cărţii îl are faţă de teologie, din ce motiv a gândit cum a gândit, care sunt fundamentele răzvrătirii lui…adică *o traduc apologetic* şi *o convertesc,* la nivel valoric, în experienţa mea.

Cum viaţa noastră trebuie trăită *teologic*…tot la fel traducerile, citirile, comentariile la diverse realităţi au ca fundament faptul că sunt *o fiinţă teologică*, că sunt un om care sunt construit pe teologia Bisericii şi de aceea, având siguranţa absolută a adevărului şi experienţa Bisericii de partea mea…vorbesc şi mă raportez, în măsura experienţei mele, la ceea ce văd şi citesc, cu *liniştea* şi *atenţia* unui om al Bisericii.

Însă, ca să îţi permiţi să faci aceste *imersiuni* în multiple sfere de activitate şi de cercetare…trebuie să ai o experienţă care să le susţină pe toate şi anume… *experienţă duhovnicească*.

Aceasta nu înseamnă numai *ce ai gândit* cândva…cât şi ceea ce simţi că gândeşti acum, ceea ce Dumnezeu te luminează să înţelegi acum, în această clipă.

Articolul de faţă nu s-a scris *cu premeditare*…Nu ştiam *ce voi scrie,* atunci când m-am apucat de scris…Însă aveam o intuiţie…

Şi când laşi pe Dumnezeu *să te conducă* în intuiţia ta, în vorbirea ta…ajungi să plonjezi în realităţi de care nu te simţeai capabil şi nici nu credeai că se poate ajunge la ele.

De aceea…dacă nu aţi încercat niciodată să vă ocupaţi de lucruri diferite şi părut separate cu totul în viaţa dumneavoastră, trebuie să vă gândiţi şi să vă întrebaţi serios…de ce *nu vă tentează* acest lucru?

Nu doriţi să ştiţi cum era situaţia politică, economică, socială, cum trăiau şi visau oamenii în imperiul persan, roman, turcesc? Cum se scria în China sau în Dacia la început? Cum arată creierul uman? Cum funcţionează un computer? Cum arată celulele corpului uman? De ce ne naştem cum ne naştem şi de ce arătăm cum arătăm?

De ce *nu vă interesează* miliarde de lucruri extraordinare? Iar dacă vă interesează…şi începeţi să studiaţi, să aprofundaţi…cu mai mult sau mai puţin succes un anume lucru…consideraţi că sunteţi *mai goi*…sau *mai plini* de experienţă?

De aceea experienţa începe cândva, la începutul vieţii noastre personale…şi are o traiectorie nebănuită.

Nu ştiu cum va fi mintea mea, sufletul meu în ultimii ani ai vieţii mele sau în ultima mea clipă de viaţă. Nu ştiu cum voi arăta pe dinăuntru şi nu pe dinafară…după ce, pe fiecare zi, voi acumula noi şi noi date, experienţe, voi suferi, voi iubi, mă voi îndurera, mă voi minuna, mă voi cutremura…

Tocmai de aceea, experienţa e mereu *o minune providenţiată*…pentru că e fiinţa mea pusă să trăiască şi să se umple de diverse lucruri, care mă străbat/ vă vor străbate.

Nu pot *să mă împac* deloc cu o stare de lucruri, pe care o observ nu numai la noi, ci peste tot în lume.

De ce *ne reducem* sfera de interes doar la două-trei lucruri…doar la câţiva oameni? De ce nu ne interesează câţi mai mulţi Sfinţi, câţi mai mulţi oameni, cât mai multe ştiinţe, cât mai multe cântece, cât mai multe filme…cât mai multe lucruri bune…

De ce să ai *idei puţine*? De ce să faci lucruri puţine? De ce să nu vrei să înveţi mereu noi şi noi lucruri?

Există oameni care sunt împotriva enciclopedismului…pe motiv că trebuie să te ocupi de un lucru mic, de o porţiune de text şi pe aceea trebuie să devii *specialist*.

Însă specializarea pe fragment, tipic mentalităţii postmoderne, trebuie să admită că e o *specializare comodă*, în primul rând şi, în al doilea rând, că e o *specializare insulară*, care nu se încopciază cu întregul.

Enciclopedismul fără acrivie, fără muncă imensă…este şi el o survolare a realităţilor, a multelor realităţi…care poate da verdicte ireale sau extremiste asupra unei porţiuni ştiinţifice, care nu a fost aprofundată măcar la nivel mediu.

Cum să împaci *partea* cu *întregul*…ca să ai conştiinţa că ai făcut *o muncă aprofundată*?

Acest lucru mă întreb zilnic, m-am întrebat mereu şi constat că partea ajută întregul şi întregul ajută partea în ceea ce fac…pe măsura experienţei mele de azi.

Că, dacă aş vrea să văd şi mai multe lucruri în parte, în fragment, nu pot să fac acest lucru, pentru că văd numai cât pot vedea iar dacă vreau să văd totalul, să fac sinteze, nu pot să fac acest lucru, decât în măsura în care părţile întregului, văzute de către mine, după cum pot acum, mă fac *să văd întregul* pe măsura mea, a experienţei mele.

Şi aşa…ajung să constat că am un întreg şi am părţile întregului…pe măsura mea, pe măsura vederii mele.

Dacă cunoaşterea mea ştiinţifică, literară, umană, tehnologică este cum e…atunci gradul *de miopie* al ei înseamnă *măsura* cunoaşterii mele.

Însă, dacă observăm câtă muncă, în cât timp am ajuns la această experienţă, cât lucrez, câte proiecte am…se poate observa, prin comparaţie cu alţii, ce eforturi am făcut pentru *a avea* o astfel de *vedere* asupra lucrurilor.

Posteritatea unui scriitor, a unui om de ştiinţă, a unui Sfânt este inventariată de către noi…şi începem să numărăm…

Şi numărăm cât a scris, vedem ce a scris, cât a publicat, cât a avut în manuscris, de ce s-a comportat într-un anume fel într-o anume situaţie…

Vedem cum au ars în viaţa lor, la ce intensitate…ce a rămas în urma lor…cine i-a ajutat să facă ce au făcut…câte piedici au avut de trecut…

Şi atunci evaluăm experienţa lor şi viaţa lor în alţi termeni, când avem tot mai multe date despre ei, din opera lor sau extra-operă.

Şi observăm lucruri uluitoare!

Experienţa unui om, experienţa pe care el ne-a lăsat-o…privită după ce el nu mai este, ne pune în faţa unui *unicat mirabil*, perplexant, atunci când acest om este un om al creaţiei, al valorii, al sfinţeniei.

Şi observăm unicitatea lui, nu când ne uităm peste cărţi şi peste operele lui de la distanţă sau ca la

talcioc…ci când începem să studiem, parte cu parte, tot fundamentul creaţiei sale…pentru ca să ajungem la om, la ce a fost şi este el pentru noi.

Creatorul a plonjat în viaţa lui în diverse ştiinţe şi experienţe…a creat ceva, ne-a lăsat ceva…şi după el noi trebuie *să analizăm* membrele…pentru ca să ajungem la *simplitatea* vieţii lui.

Mergem de la simplitate spre specializare pentru ca să ajungem iarăşi la simplitate. Dar simplitatea maturităţii este o multiplicitate de căutări sintetizate.

Unii au scris numai despre *făina* experienţei lor…Alţii au amestecat *făina* cu *tărâţele*. Alţii au pus şi *mult ingurgitabil* – da, ingurgitabil trăit de ei, l-au pus în opera lor – şi ne-au pus pe tavă, o mostră de experienţă greu ingurgitabilă.

Ca *să simplifici* pe Dali, Biblia Satanei sau pe Luther în experienţa ta…şi să vezi *ce e bun* în ei din maldărul de lucruri ingurgitabile, trebuie să receptezi în mod real, conştiincios, *nefalsificat* persoana şi opera lor şi apoi…*să departajezi* între ceea ce e *curat*, nemincinos în ei…şi ceea ce este *vărgat*, pătat…

Şi e observabil aceea, că oamenii care nu au studiat ceva decât pe jumătate sau au înţeles în fugă un om sau un eveniment sau o carte sau o idee…nu sunt *de comentat*. Şi nu sunt *importanți* în această discuție, pentru că ei l-au înţeles sau se raportează la el în mod falsificat, în mod oportunist…şi nu vor să vadă binele şi răul din om sau situaţia la modul real.

Omul fără o experienţă profundă nu poate să dialogheze în mod real, pentru că, atunci când l-ai *atins* în punctele unde el este extremist/ adică puţin informat sau rău-informat, transformă dialogul *în abjecţie* sau *în…tăcere*.

Dimpotrivă, multa, prea multa experienţă, ştie să nu se cantoneze în micile discuţii…ci să observe lucrurile de esenţă ale problemei.

Experienţa caută ce ne leagă, ce ne zideşte, ce ne uneşte, ce există în mod real…şi de aceea stă în adevăr. Nu se poate experienţă reală fără adevăr, fără adevărul dumnezeiesc şi fără harul lui Dumnezeu.

Însă…nu ştii cum arată experienţa, atunci când ai vrea să o ai…şi nu poţi să explici foarte

convingător cum arată, dar o foloseşti, atunci când începi să o ai.

Dacă mântuirea, pentru neofit…înseamnă să călătorească cu întrebarea, să aibă şi să caute experienţa altora în faţa ochilor săi…experienţa caută mântuirea cu responsabilitatea de a crea noi şi noi sinteze, tot atâtea răspunsuri pentru cei care o întreabă.

Moarte incinerată...și câteva reflecții în jurul ei

I-a rugat[163] pe copiii lui *să îl incinereze* pentru ca *să nu cheltuie prea mult*, post factum, cu el.

Dr. A. S., doctor ginecolog timp de 40 de ani, nu vrea să aibă preot la căpătâi, nici slujbă, nici pomană…ci vrea să fie *ars*.

Cât e *ură de sine, încrâncenare gratuită* sau *indiferenţă* în acest act? Pentru că aici nu e vorba de bani, nici de lipsa oamenilor care să-l înmormânteze…ci de *ură* faţă de Biserică, de preoţi, o ură fără sens şi fără scop.

Orice om întreg la minte, care are perspectiva veşniciei, vrea un mormânt care *să-l reprezinte*. De aceea unii dintre noi, ca să fie *siguri* de mormântul lor, şi-l fac din timpul vieţii.

Alţii îşi fac chiar pomenirile din timpul vieţii [*pomeniri de viu* se numesc], adică fac milostenii, costume de haine, lucruri din casă, diverse obiecte şi sume de bani, danii către Biserici şi Mănăstiri pentru pomenirea lor.

Cei mai mulţi oameni în vârstă îşi au strânse lucrurile *de îngropare* şi ele sunt păstrate într-un loc de mare cinste al casei.

---

[163] Articol scris în ziua de 8 iulie 2008. De Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş.

Pentru oamenii care se raportează la moarte ca la *un prag*, ca la un punct de trecere şi care văd dincolo de moarte viaţă, viaţa veşnică, moartea nu este *un final*…ci *un hop* de trecut. Dar pentru cei care nu văd în moarte decât nefiinţă, neant, stingerea finală…că îi incinerezi, că îi dai la câini, e totuna. Sau ar trebui să fie, dacă ar exista *o logică strictă* de la un capăt la altul.

Însă noi credem că orgoliul nu îl lasă pe un om necredincios *să vorbească* despre moarte, despre îngroparea lui şi despre frica pe care o simte în faţa ei, în preajma ei.

Cea mai sigură frică e cea din faţa morţii.

Iar pentru că ea este acaparatoare, tocmai de aceea încerci *să o diluezi* cu vorbe.

Însă cu vorbe *ne scârbeşti* cu mult timp înainte. Pentru că atunci, când vine dracul şi te ia în braţe şi vezi cât de groaznic este…vorbele nu sunt nici sperietori pentru draci şi nici căşti de protecţie în faţa Iadului.

Am fost martorul direct, de câteva ori, *al aiurării* din faţa morţii.

Omul îşi pierde uneori conştienţa…sau se scoală dintr-un vis subţire leoarcă de sudoare.

Teama, durerea pe care o provoacă despărţirea sufletului nostru de trup, naşte lac de sudoare…El adoarme…şi vezi că are sudoare rece pe spate, pe piept, când vrei să îl speli.

De ce nu valorăm nimic? De ce după o groază de muncă, de zile de muncă, noi, oamenii necredincioşi, nu ne dăm nicio şansă?

De ce să nu vrei *înmormântare*…ci să fii *incinerat* şi aruncat undeva, aiurea? Ce ne spune dorinţa aceasta nebună, în care vrem *să ni se piardă* urma? Că nu suntem nimic? Că nu ne iubeşte nimeni? Că nu merităm nimic?

Au existat şi cred că mai există şi acum Sfinţi ai lui Dumnezeu care se retrag, fug de lume şi care vor să moară undeva, pe sub pietre, prin munţi, prin subsoluri uitate de lume, pentru ca să nu fie…nici măcar *îngropaţi* de oameni.

Aici funcţionează *marea smerenie*, adânca lor conştiinţă că sunt *oameni netrebnici*. Dar această

conştiinţă a netrebniciei personale e *un mare har*, e semnul unei mari sfinţenii.

Însă, când nu vrei să te îngropi ci să te prăjeşti la crematoriu…şi ai bani destui…cât şi familie, copii în urma ta, spui, de fapt, că *nu te interesează* de ei, de nimeni, pentru că tu eşti *propriul tău stăpân*.

Numai că, atunci când ai familie, nu mai eşti *stăpânul* tău…ci eşti legat de toţi membrii familiei tale, care vor să îţi arate iubirea, admiraţia, sentimentele lor şi după moarte.

Moartea ca prag…e nădejde, e credinţă nesătulă în înviere.

Moartea ca…neant e disperare, e lipsă de sens, e prostie crasă.

Frumuseţea morţii ortodoxe e aceea că e *plină de har*. De aceea m-am bucurat întru harul lui Dumnezeu, slujind slujba de înmormântare, atunci când cel care pleca dintre noi, pleca împăcat, vesel cu inima, lăsând în urmă frumuseţe.

Da, sunt şi morţi teribile, cum spuneam şi altă dată. Morţile *de ora cinci* sunt teribile. Oameni multilaţi în accidente, oameni din care curg sucurile, oameni pe care îi mănâncă viermii şi muştele a treia zi după moarte.

Stând lângă unii şi lângă alţii vezi *puţinătatea* noastră, lipsa noastră de verticalitate sau…cât *de frumos* am dat sens vieţii noastre, cât de frumos ne-am găsit sensul vieţii noastre iubind pe Hristos, Domnul şi Dumnezeul mântuirii noastre.

La o primă vedere, ne putem întreba: şi care-i problema?! Că e *incinerat* sau că *îl mănâncă viermii* nu e totuna?

Nu e totuna! Cum nu e totuna să trăieşti *întreg* sau să trăieşti *fără picioare* sau *mâini*. Pentru că una e să mori iubind pe Dumnezeu şi să ceri să fii, mereu, în iubirea şi rugăciunea Bisericii şi a familiei tale şi alta e să mori ca un câine rău, care nu vrea să îl bandajeze nimeni, ci vrea să fie el cu el până în ultima clipă.

Incinerarea, pentru un creştin ortodox, e *o carenţă* a nădejdii. Creştinul ortodox îşi îngrijeşte trupul, îi vrea binele înduhovnicindu-l şi ştie că el va învia, că el nu va fi veşnic…*oase goale*.

Tocmai de aceea incinerarea e *o stricare* a acestei normalităţi a trupului înduhovnicit.

Cum e păcat să priveşti *pătimaş* la femeia aproapelui, tot la fel e păcat să porunceşti *stricarea* trupului tău, incinerarea lui.

Pentru că nici trupul şi nici sufletul nu sunt *ale tale* ci sunt *darurile* lui Dumnezeu, sunt darul Lui pentru ca tu să fii şi numai El *le strică*…şi *le rezideşte*.

Amita Bhose: între eroare şi mistificare

Aveţi[164] aici[165] saitul său personal, unde găsiţi şi opera domniei sale.

Scriitoarea şi cercetătoarea de origine indiană, Amita Bhose, strămutată în România, şi-a dedicat mulţi ani ai vieţii studiilor asupra literaturii româneşti şi, cu precădere, asupra operei lui Mihail Eminescu.

Faptul în sine nu poate decât *să ne bucure*, anume că cineva *s-a dăruit* culturii române cu atâta gratuitate.

Recunoscându-i eforturile, avem însă a-i reproşa faptul că, în studiile sale, a primat o viziune subiectivistă asupra realităţii, dorinţa de a pune în evidenţă *moştenirea indianistă a lumii*, după concepţia lui Herder[166], conform căreia India ar fi fost *leagănul de civilizaţie* al umanităţii.

---

[164] Articol din ziua de 10 iulie 2008. Scris de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruş.
[165] A se vedea: http://amitabhose.net/Home.asp.
[166] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Johann_Gottfried_von_Herder.

Nu putem reproşa cuiva că are o anumită perspectivă, o viziune personală asupra unui autor, a unei probleme literare, culturale, etc.

Însă, îi putem adresa totuşi reproşuri Amitei Bhose pentru faptul că nu a căutat câtuşi de puţin *să îl integreze* pe Eminescu şi în propria lui tradiţie, în propria lui cultură, în propria lui credinţă.

Spre deosebire de Amita Bhose, Rosa Del Conte[167] a făcut acest lucru şi nici domnia sa nu era ortodoxă, însă a fost onestă cu sine şi cu tradiţia culturală românească.

A identifica sursele operei lui Eminescu, sursele fundamentale, mai mult în aria de cultură şi civilizaţie a Indiei înseamnă a susţine că tradiţia şi cultura românească şi ortodoxă reprezintă aproape *o nulitate* şi că Eminescu a avut nevoie de operele sanscrite şi budiste ca să poată să-şi dezvolte *o filosofie* şi *o concepţie de viaţă proprie*. Ceea ce este *fals*.

Iar dovada cea mai evidentă, cea mai presus de toată evidenţa, stă în faţa ochilor noştri şi este aceea că nu există *o diferenţă esenţială de concepţie* între poeziile juvenile ale lui Eminescu, anterioare tuturor studiilor sale şi a lecturilor filosofice de toate felurile, şi poezia sa de maturitate.

Poezia de maturitate reprezintă ajungerea la *o desăvârşire stilistică* a poeziei, dar nu şi *o evoluţie* sau *o schimbare substanţială de mentalitate*.

Ceea ce înseamnă că Eminescu avea o concepţie de viaţă extrem de solidă de la 16 ani, când îşi visa *o soartă mândră de-al meu nume şi de steaua mea*, înainte de a merge la Vienea şi Berlin, înainte de a citi *Vedele*, pe Kant sau pe Schopenhauer.

Dacă cineva citeşte extrem de mult nu înseamnă neapărat şi că s-a *impregnat interior* de tot ceea ce a citit, că *şi-a uitat* credinţa şi rădăcinile, că *se leapădă* de mentalitatea, cultura şi educaţia lui tradiţională.

Doamna Bhose a locuit mult timp şi a murit în România şi cu toate acestea a rămas *fidelă* religiei, culturii şi tradiţiei sale până la moarte. Deci se poate *să ai lecturi vaste* şi să rămâi ceea ce *vrei* să rămâi.

---

[167] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Rosa_del_Conte.

Mai mult decât atât. Dacă Eminescu ar fi fost atât de mult *influenţat* de cultura şi religiile sau filosofiile indiene, nimic pe lumea aceasta nu l-ar fi *împiedicat* să o declare public, să scrie despre aceasta în articolele sale, dacă i-ar fi trezit, cu adevărat, o admiraţie neţărmurită.

Însă Eminescu a scris despre ţara lui, despre neamul lui, despre credinţa ortodoxă a neamului lui, despre Biserica lui Ortodoxă, despre istoria şi tradiţiile lui, despre cât de mult *îi repugnau* cei care uitau *unde* s-au născut şi se fandoseau pe franţuzeşte sau pe nemţeşte şi care îmbrăţişau ideologii străine.

Slavici[168] s-a declarat admirator al lui Confucius, după câte ştim.

Mircea Eliade a scris foarte mult despre fascinaţia pe care India a avut-o asupra sa.

Eminescu n-a făcut nimic din acestea şi la cât de iubitor de onestitate şi precizie era el, trebuia neapărat să o facă, dacă aşa *ar fi simţit* cu adevărat.

Studiile Amitei Bhose pot, prin urmare, să stabilească punţi de legătură între cultura română şi cea indiană, în sensul unor asemănări sau aspecte comune care ne pot apropia, ca oameni, pe unii de alţii. Dar nu în sensul unei *filiaţii*, nu în sensul unei *geneze* a operei poetice eminesciene sau a altor opere literare româneşti exclusiv prin intermediul culturii şi tradiţiilor indianiste.

O mistificare enormă, în acest sens, este şi articolul (vezi aici[169]) în care se afirmă că *Viaţa Sfinţilor Varlaam şi Ioasaf*, (pe care o găsiţi sub formă audio, aici[170], în varianta lui Mihail Sadoveanu, originalul aparţinându-i Sfântului Ioan Damaschin) este, de fapt, *o simplă legendă prelucrată* după viaţa lui Buddha, care ar fi fost preluată de la indieni de către zoroastrieni, maniheişti şi creştini.

Ca şi în cazul Sfinţilor Dionisie Areopagitul și Isaac Sirul, şi în cazul Sfinţilor Varlaam şi Ioasaf, după multe secole în care Biserica a păstrat o singură

---

[168] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Ioan_Slavici.
[169] Idem: http://amitabhose.net/Articol.asp?ID=65.
[170] În articolul online era citat acest blog al nostru, care acum nu mai există: http://sinaxis.wordpress.com/2008/06/14/vietile-sfintilor-varlaam-si-ioasaf-3-podcasturi-agheologice/. E vorba despre 3 podcasturi audio personale, care cuprindeau *Viețile Sfinților Varlaam și Ioasaf*.

tradiţie şi un singur adevăr despre ei, au apărut brusc *cercetători* şi *filologi* în secolul al XIX-lea, care au spus că ei nu sunt *de acord* cu ceea ce Biserica Ortodoxă (dar şi cea Catolică) a susţinut mai bine de 1000 de ani.

Poate vom discuta mai în amănunt, cu altă ocazie, argumentele menţionate de Amita Bhose, cu privire la Sfântul Ioasaf, viața lui fiind considerată o *variantă creştină mistificată* a vieții lui Buddha.

Noi credem că mistificarea *nu aparţine* Creştinismului şi Sfântului Ioan Damaschin, după cum se susţine, ci acelora care *interpretează eronat* nişte coincidenţe absolut banale şi irelevante.

Cuprins

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

Dr. Gianina Maria-Cristina Piciorus